N° 11

Brieven en Papieren
van
Guinea
aan de
Vergaderingh van de Tuinen
beg. met den 11e Junij 1713
eynd. den 25e Maart 1716. —
(W. J. C. 102)

Archief der Nederl. bezittingen
ter Kuste van Guinea
Inventaris N° 61. —

[illegible]

[illegible]

Extracts from letter from Dir. Jan. H. Haring to the Assembly of the X., dd. Elmina 11. June 1713. –

(Note. The original letter is missing from W.I.C. 102; the following extracts have been taken from the signed copy in the letterbook J. 61.)

p. 222 – 225.

112 De twee marken en ses oncen goud, die den Koning van Commanij nog aan de Ed.e comp.e schuldig is, zijn wij buyten staat van te kunnen innen, wijl dien Koning in 't voorlede jaar door zijn onderdanen is uit 't Rijk gesett, en onthoud zig nu in het Tantjinge land, waar wij hem nu en dan al met eenige penningen uit onze beurs, zijnde tesamen dlk. 5. 0. 1. 6. 6. sonder d' Ed.e comp.e daar mede te belasten, hebben geassisteert, om onder zijn vrienden gedestribueert en was't mogelijk weder in zijn plaats en land hersteld te werden, maar daar wij tot nog toe geenigen gevolgen van hebben gezien; het gerugt loopt wel, dat zij in onderhandelinge zijn dog dat is ouwis, wijl hij ons daarvan geen de minste kennisse doen geven; wij hebben met de opperhooffden van dat landschap gecontracteerd om die schuld op haar te neemen, alsoo die penningen niet alleen bij de fugative Koning ddbo Tekki zijn genooten, maar ook ten behoeven van het land zijn gedistribueert, dog vanneer die som zall afgelost werden is niet wel te seggen, en om haar daar kraftig toe aan te setten lijden de constitutien der tijden niet, wijl dat land door haare continuele oorlogen en eigene verdeeltheden zoodanig uitgeput is, dat zij geheel onmaglig zijn, waardoor zij ligtelijk die penningen bij de Engelsche zouden gaan halen, en blijven die aanhangen, zoo als heden de Fetiers doen; om dit voor te komen is niet alleen genoeg deese schuld voareerst nog ongevordert te laten, maar ik heb ten kosten van mijn kas en tot 's comp.s beste gesustineert noodsaakelijk te weezen, – ddbo Tekkis broeder, genaamt Tekki Onwaaij, die heden in de possessie is, geen 10. bend.s goud te

A Quofo

King Abbo Tekki dolen at of his Kingdom by his infants in 1712

Fetis

moeten wijgeren, om deselve omkeringe niet onderhevig te weesen; welke uitgaven zoo hasardeus staan om weder te bekomen, als die van U. Ed.e Gr. Ctgt.re, hoewel wij geenige occasie sullen laten passeren, om deselve zoo wel van de Ed.e compe. als mijn eijge, 't zij m't geheel off ten deele van die natie daartoe aan te neemen.—

p.233

Ctangaande de conte de Tewe, gekomen uit den boedel van den Heer generaal Ckuits zal.e, Kommen wij niet anders vinden, als dat dezelve de erffgenamen competeert, schoon de negers daarom veel protestaties maken, maar Kommen geen regt bewijsen doen, hoe deselve in handen van dien heer zouden gecomen weezen anders dan tot versekering van getrouwigh'jd, en die door haar verbroken is, en zoo bij gevolge verbeurt, waarom 't ook op den overleedens boedel hebben doen brengen, sendende deselve volgens U Ed.e Gr. Ctgt.re eerste ordre s.n.b. dato ... m's comp.e has per desen bodem over.—

Indigo en Cotton

Jn vervolginge komt ons uit U Ed.e Gr. Ctgt.re schrijvens voor, de culture van Jndigo en Cattoen, waarbij wij den bevroon (sic!) van Jacob Cluniks-hoven (schoon bij later datum herwaarts gesonden) zullen voegen, omdat hij als tot die saken behorende hier dienst genoemt te werden; 't zedert dat deese opgemelde Cluniksloven hier is aangeland, hebben wij ons bevlijtigt om met alle vermogen, die wij bijder hand hadden, alle ornamenten dienstig tot dat werk te vervaardigen, wij gaven hem van dat klijn getal slaven zoo veel te missen waaren, eenige om het land te preparee-ren, en deden de metzelaars de bakken maken, en verder wat dienstig konde weezen, om een proe te nemen: naar verloop tot nu zedert een maan herwaarts deden wij hem alle de oude Jndigo, die op het veld stond, affsnijden en in de bakken brengen, alsoo onze nieuwsgierigh'jd met toeliet, langer te wagten, in gedagten dat aan U Ed.e Gr. Ctgt.re per desen bodem een staaltje daarvan soude

kunnen senden, opdat U Ed.te daarvan de proef zou-
den kunnen nemen; maar het ongeluk heefft ge-
wild, datt'er naauwelijks een pond van is teregt
gekomen, en die nog (volgens getuigenis van den
planter) van wijnig waarde; evenwel is den hoop
nog met verdwenen, wijl de redenen die hij geefft
ons genoeg verligt, het niet wel anders heefft kun-
nen wezen, vermits de bomen te oud waren, en
uit haar kragt gewarschen, om iets goeds uit te le-
veren; sullen wij het geluk hebben, dat onder veele
onderneemingen de dese eens mag reusseeren,
het zal mij een inwerlijk vermaak zijn. t'zelve in
dese mijne dagen is begonnen. d'eenigste wa-
righijd, die ik voor eerst zie is, dat men geen sla-
ven genoeg zal kunnen bekomen, om het werk
voort te setten, daar is reeds al een redelijk stuk
lands bezet, dat zig vonder wel opdoet, maar de
planter klaagt, dat hij het met zooeen kleijne magt
onmogelijk kan schoon houwen, U Ed.te Gr. ctgte.te
laten haar dit niet verwonderen, het zal onmoge-
lijk wesen slaven te bekomen voor de culture van
Indigo off cattoen, zoolang als de scheepen daar
gebrek aan hebben, gelijk als aan U Ed.te Gr. ctgte.te
door ons hier voor staat aangetoont; hierbij komt
nog een swarighijd, dat is, men hier zoo veel werk
van de slaven niet kan hebben, als op Curaçao
en Zuriname off elders, omdat wanneer men haar
wat hard tot haar pligt wilde aanmanen, het
bosch zouden ingaan, off ook wel door de negers
opgeruijt zijnde laten vervoeren naar de scheepen
om verkogt te worden, t'welk niet sonder exempel
is, alsmede behoren zoodanigen slaven, die niet
veel ledige tijd hebben kunnen, om voor haar selve
te werken, ten alderminste 2. à 3. 's maands te
hebben voor onderhoud en geconsidereert het getal
is 50. p.t mans, die de planter oordeeld voorerst
zoo hij het werk met ernst zal voortsetten te moe-
ten hebben, zoo zal de comp.ie 's maandelijks moe-
ten betaalen f. 200:- goudgeld, sonder de an-
deren onkosten te rekenen, waartegens werd vast-

gesteld, dat 's maands niet meer als 100. ℔. Jndigo zullen kunnen gewonnen werden, en dan kan het geheele jaar door d'Jndigo niet gemeden worden, maar moet gedurende de droogte tijd alles stil staan. – Dit is Ed. Gr. ctgt.re heeren, wat ik tot nog toe desweegen U Ed.e weet te communiceeren; per naaste loop ik U Ed.e Gr. ctgt.re 't wesentlijke daarvan toe te senden, ondertusschen gelieven U Ed.e Gr. ctgt.re maar te verzekeren, dat wij onze gesonde dispositie niet agteloos zullen doorbrengen. – Ook zullen wij overgaan en spreken van de cattoen; dit goed Ed. Gr. ctgt.re heeren heeft veel naam, groten loop, en is wijnig van bedrijden; ik heb al in de voorige Jaaren selfs ten tijden van den Heer Generaal de la Palma zal.e dat werk door zijn ordre bij der hand gevatt, en gevonden (dat mij nu weder te voren komt) de arbeijdts loonen te kostelijk zijn na proportie van de vrugten; in het voorleden jaar heb ik door vrije negers de galgeberg en de valeijs daar omtrent laten schoon maken, dewijl 's comp.s slaven met ander werk bezig waren, om de cattoen planterij weder aan te vatten, en heb daar toe moeten spendeeren in de 't negentig guldens, behalven dat de curacaose cattoen spinder nog 's maandelijks trekt, en heb daarvan niet meer bekomen als ℔. 342, die wij U Ed.e Gr. ctgt.re mede in vaten gepakt d'Ter hebben te senden. – De cattoen boomen staan nu wel altemaal in haar volle groij, maar de ruijgte, die hier te lande wel zoo voorspoedig voort wil, vascht deselve over 't hoofd, waar toe veder een dierogelijke somme zal benodigt weezen, om schoon te maken, wil men daar vrugt van hebben, zoodat volgens mijn geringe gedagten deesen grooten omslag, de kosten en moeijten niet kunnen opweegen, het beste daar mede men de cattoen en Jndigo als onderelkander gezett, zoude mede tegemoed kunnen komen, doende het eene de lasten van 't ander draagen, is, deselve door een volk te laaten bewerken, 't geen volgens het

zeggen van den planter gemakkelijk kan geschieden, alsoo d'Indigo wel onder de cattoen mag gezett vorden, sonder dat het eene het ander zal verdrukken, alsmen maar sorge draagt, dat onkruid weg is, en het aardrijk wel gesuivert.—

Dewijl wij heden d'Ter hebben U Ed.e Gr. Ctgt.B.re te onderhouden met de land gevaren, en hoe die best te cultiveeren, zoo zal het mijns gedaagtens hier niet t' onpassen komen, dat ik voortgaande segge in de instructie die U Ed.e Gr. Ctgt.B.re hebben gelieven te vereenen aan eene John Baron de Wittemberg gezien te hebben, hij zig zal hebben te informeeren, naar een ville en fijne aarde op de kuste van Guinea, waarvan dat porceelijn zoude kunnen gebakken worden; wij lesende deese ordres, kende aanstonds de plaats, en wisten wat aarde gemeend wierd, hoewel ons nojt zullen kunnen te binnen brengen, deese aarde off klij van zoo een suijvere en fijne specie zal weezen, omdaar porceleijn van te kunnen maken, maar dat deselve volgens de konst gepreparceert veel suijverder en fijner vaatverk zoude kunnen uitleeveren als Delfs, dat is niet sonder speculatie, en was het zoo, de winst zou de onkosten genoeg kunnen dragen, vijl de scheepen die doo meest ledig naar Europa keeren, die aarde gevolglijk voor ballast in kunnen neemen. Een vaatje van deselve zullen U Ed.e Gr. Ctgt.B.re onder het behoorlijk nommer meede ontfangen.—

Wanneer wij den secretaris van Waarden in de maand van Julij des voorleeden jaars hebben geaccordeert gehad de benijnse vojjagie te doen, zoo hebben wij hun onder allen mede gelast, zig te inquireeren op alle't geen dat eenigsints dienstig mooste weesen, om met goede profijten voor d'O. comp.e meer als de tandhandel alleen te negotieeren, waarvan hij op zijn arrivement ons heeft verslag gedaan, dat alles wat hem te voren was gekomen bestond in eenige stukken root hout, die hij ter sluijk van die natie off landaart had gekoopt voor een nijnig goet, en in aller stilte na

Porcelain Clay

Dyewood in Benin.

1713

boord had laten brengen, bestaande het gewigt in lb. 833 – en die wij meede per het schip de Jacoba Galley aan U Ed.e Gr. clgtbre consigneeren; de schippers die wij hetselve vertroont hebben, weten te zeggen, dat het veel in Angola valt, en door haar oor werd overgebragt, naar dat de waarde niet groot is; off nu dit hout Ed.e Gr. clgtbre Heeren van beeter stoffe is, off anders in 't geheel niets waard is buijten onse kennisse, wij hebben 't van onse pligt goordeelt U Ed.e 't selve te moeten presenteeren met versoek U Ed.e Gr. clgtbre gelieven ons deswegen per naaste te informeeren. –

Gum

Denselven heefft ons vertroont ook een soort van gom, die in redelijke quantitijd en tot vijnig prijs te bekomen is, die onder het voorige mede aan U Ed.e Gr clgtbre zal vertroond werden, men zegt hier dat de Portugeesen deselve gebruijken om haar schepen daar mede te smeeren, waar uit affte meeten is, het niet veel bijsonders moet zijn, anders zou die natie haar dieselve wel beter te nutte weeten te maken, ondertusschen hebben wij den commies Boers, die de rijs naar de Benin met de snaauw St Jago op ultimo van de gepasseerde maand heefft aangenomen, gelast, van zooveel roodhout en de vandeese gom in te handelen, als hij faetsenelijk sonder zig te belemmeren zal kunnen bergen; is het niet dat de voordeel en de risico off moeijte waardig zijn, ten minsten zullen wij hier 's comps scheepen daarmede kunnen karpuijzen, als de Portugezen de haare en het roodhout als dan laten, daar het is. –

---

p. 227.

p. 227

Agreement with English

Rakende de renovatie van het contract met de Engelze hier te landen door de generaals Pieter Cluits en Dalby Thomas ontworpen, hebben wij U Ed.e Gr. clgtbre ordres zoover in ons vermogen is geweest, ten effecten gebragt, en hebben wij d'ter copia autentig deselve onder de missive van directeur en Raden aan U Ed.e Gr. clgtbre open te leggen, om U Ed.e Gr. clgtbre dispositie

deswegen per eerste te verneemen. —

p. 229.

p. 229 Ibe Ibus

Edele Grdgtbre Heeren, van de staat van oorlogen onder de naturellen hier te lande en zullen wij niet melden, ook mede niet van de negotie etc., wijl daar van in den brief van Directeur en Raden reverentlijk aan U Ed.e Grdgtbre werd geanonceerd, maar wij zullen om den deesen niet langer uit te haalen, nog een consideratie hier bij voegen, en dan tot de sluitinge overgaan. —

p. 229 – 233.

p. 229 p. 230

Ten laaste tot het poinct van menage gekomen zijnde Ed.e Grdgtbre Heeren komtons daaronder alle het principaalste voor, het intrekken van eenige fortresen off comptoiren, zoo als wij daar omtrent mede bij instructie zijn gelast, waarom wij ook op dat steek veelmalen hebben geraadpleegt, en in overweginge genomen, maar niets konnen vinden, dat met het verlaten van de forten en het tegelijk aan de hand houden van de negotie kan bestaan. Het zal altoos een constante waarheijd blijven, zoo lang deese landaard bij haar woeste zeeden, en gewoontens blijft, en het land onder zoo veel klijne magten verdeeld is, zoverde om de minste querellen op den anderen, dat de Ed.e comp.e tot bevorderinge van haare negotie in ijder landschap een sterkte moet hebben, als zijnde zoo veel als de toegangen en poorten tot de groote landschappen, die wanneer in oneenigheijd zijn de passagie sluiten, verhiedende de negotianten aan strand te komen; bij welke daagelijkse voorvallen de negotie op d'eene plaats stilstaande, en daardoor gestremt accresseerd dan zoo veel te meer aan de daar naast aanvolgende, off te ook wel de tweede, ja derde en vierde plaats, wanneer de onlusten groot zijn gelijk heden, wijl de magtigste in de wapenen zijn, en daar door ook een egaale stremminge in de negotie is, behalven aan dezen, dat heden floreerd, zoo wanneer nu eenige tijd geleden men had geestimeert dit fortres een kostelijk voesterkind van

de comp.e te weegen, om dat de negotie daar zoo slegt was, dat de onkosten niet kunnen ontvangen werden. U.Ed.e Gr. Ag.tb.re neeme mij hier niet kwalijk, dat ik vraag wat voordeelen zouden wij heeden daardoor kunnen doen, maar dit is het noo niet al, de Engelse Natie zou seekerlijk niet manqueeren, om aanstonds onse verlaten plaats weder te possideeren, zonder zig te bekreunen wat regt door opdragte, cooping of middelen van wapenen U.Ed.e Gr. Ag.tb.re die plaats competerende is; de bewijzen daar van zijn niet rect, wijl de daagelijkse ervarent heden ons dat levendig vertoonen; het jongst gemaakt contract schijnt wel door een ziel en een belangen geconcipieert te weesen, maar dat zou niet beletten, dat die Natie dit om een beter goude laten varen; en wat avantage d'E.e comp.e veel heefft gehad, met haar klagten aan vreemde hoven, over haar geleden ongelijk in te brengen, zullen U.Ed.e Gr. Ag.tb.re beter en ten overvloede dan mij bekend zijn; U.Ed.e Gr. Ag.tb.re excusere ons, zoo wij wat te ver gaan hoe ongelukkig en tegens alle redenen hebben U.Ed.e Gr. Ag.tb.re moeten gedogen, het possideeren van den berg Chanfro door de Brandenburgers in het Aximse land, daar hetselve volgens uitwijsinge der processen daarvan zijnde, seekerlijk het U.Ed.e was toebehoorende, toebehoorende zeggen wij meer als eenige plaats hier ter kuste, en daar zoo veel bewijzen niet van bij der hand zijn; ten derden abandonneeren U.Ed.e Gr. Ag.tb.re eenige fortressen, zoo zullen wij noyt verder als binnen de muuren van de overige kunnen komen, en bij gevolge onmogelijk, om balken, planken, etc. uit het bos tot de nodige reparatie van die forten, welk men sustineerde te moeten behouden, te kunnen krijgen, als mede de culture van de Indigo, cattoen etc. zal men niet konnen beginnen, wijl de negers niet zullen manqueeren aan te toonen, dat zij ons moeten onderhouden en beschermen, en dat wij sonder haar niet konnen subsisteeren, zoo als dat nu noo maar met zegvoorden doorgaat, U.Ed.e Gr. Ag.tb.re zullen buijten

twijffel kwalijk kunnen geloven, de saaken op de kuste
zoo een staat zijn, naademaal men veelmalen
van hier heefft geschreeven van het ontzag, credit,
etc^a, dat de naturellen voor de E^e comp^e hebben,
en dat binnen wijnigtijd veel duijzende kan ver-
-gaderen en zoo voort; maar wij zeggen dat het
in veel jaaren zoo niet geweest is, als hetgeen sche-
-merik bij zoodanig in haar eijgen hersenen is be-
-grepen, hoewel het kwaad ward daagelijks erger
door de vrije vaart van alderhanden natien, de
goede koop der goederen, en de hooge prijs der slaven,
waarvan den particulieren handel nojt kan be-
-let worden, selfs hier onder dit hoofft casteel niet,
wijl het opene strand haar altoos in de nagt per-
-milleert, op alle plaatsen aan land te komen; soo
dat Ed^e Gr. Ctgl^e Heeren dit mede de redenen niet
kan wezen, om de forten te abandonneeren, off
men zoude de geheele kuste moeten verlaaten.
wij hoopen dat deese onse lange en sleepende redenen
U Ed^e Gr. Ctgl^e eenige genoegen zullen gegeven heb-
-ben, en vel ook dat in gemoede betuijge een suivere
waarhijd aan U Ed^e Gr. Ctgl^e te hebben vertoont,
die met geen opgemuckte saken zijn tesaam gebon-
-den, off naar andere insigten geschikt; het zal
ons het uijterste vermaak weesen, wanneer wij zul
-len vernemen, wel gedaan te hebben, en dat U Ed^e
-Gr. Ctgl^e van ons op andere subjecten gelieven ge-
-informeert te weezen, om zig daar van te kunnen
bedienen. — Wat aangaat het verminde-
-ren der canoa loonen, zullen U Ed^e Gr. Ctgl^e gelie-
-ven te vinden in de brieo van Directeur en Raden
beantwoord; het zelve is cl^k. 10:-: minder geweest in
het voorgaande jaar dan in 't jaar 1711, en wij
hoopen het zoo te schikken, dat het van dit loopende
jaar nog wel cl^k 10:-: zal differeeren, het geen ci-
-ca 16. cl^k. zal weezen in plaats van 37, 38, à 39. cl^k;
minder geloven wij niet dat het zal kunnen gebraagt
werden, omdat men onmogelijk hier sonder die
vaartuijgen eenige trampoten kan doen. —
p. 212 In U Ed^e Gr. Ctgl^e haar jongst g'eerde Missive aan

Directeur en Raden hebben wij gevonden een periode, waarop U Ed.gr.ctgb.re nadere openinge en elucidatie begeeren, concerneerende eenige goederen ontlost uit een Portugees scheepje, genaamt Jan Baptista, waarop wij moeten zeggen, gelijk in onse onderdaanige van Directeur en Raden staat aangehaalt, dat ons eenige paantjens zijn te voren gekomen als die, welke hier in 's comp.e pakhuys zijn opgeslagen, en door de commissarissen op de boeken gebragt, wat aan boord is gepleegt door het volk vanden Honard, eer dat schip met den opgem.e Portugees hier ter rheede is gekomen, zullen U Ed.e gr.ctgb.re kunnen naspeuren uit deese nevensgaande attestatie, welke wij d'Er hebben U Ed.e gr.ctgb.re onder Dra. D. te vertoonen; off anders na dat hetselve hier ter rheede is gekomen, dewijle den fiscaal met zijn suppoost Lambertus vanden Broek aan boord zijn geweest, om dat scheepje te ontladen, dat bij ons in 't geheel gelaten werd. anders weeten wij van al deese paantjens off kleeden niets het alderminste te zeggen.-

Maar de 200. rollen Portugeesen tabak, die ieder 90. lb. zouden gewogen hebben, daar is het heel anders mede; en daarvan wij moeten zeggen, dat wij niet kunnen begrijpen, hoe die Portugees zoo tot in Holland daarover kan komen klagen, nademaal hij hier niet anders getracteert is, als alle die van zijn landaard zijn gedaan, (exempt door het scheepsvolk, eer hij hier gekomen is) het dunkt ons vreemd, moeten wij U Ed.e gr.ctgb.re Heeren nogmaals herhaalen, alsoo dien Portugeesche schipper met meer als een maale is opgebragt, en wel weet wat daarop loopt, om dan dit te beantwoorden, zoo zeggen wij jegenwoordig niet wel te weeten, hoe veel rollen tabak in dat scheepje zijn geweest, maar het staat ons te voren dat het behalven de 70. rollen, die voor maaroen en sleete slaven op 's comp.s boeken zijn gebragt, en omtrent agtendertig stucks zijn volgens gewoonte verdeelt, eerst voor kostgeld van zijn verteeringe

aanden baas vanden treijn, dan aan den magazijn meester, den boekhouder, den domine, het guarnisoen, scheepsvolk etc^a, als mede 10. p^r c^to voor generaals emolument, hetgeen twintig rollen gouden veezen, wanneer dit scheepje twee honderd heeft in gehad, en de rest is door de heeren vande Directie ingekoogt en betaalt, om den schipper de vrijhijd met te geven van die aan Cabo Corso, off aande naturellen te verkoopen; dit is Ed^e Grcgtb^re Heeren de vangeschapenthijd der saken, en alles wat wij daarvan konnen zeggen.-

Volgens ordre van U Ed^e Grcgtb^re zal het heden de tijd veezen, dat wij onze voorige versoeken mede in deezen voor de toekomende jaare aan U Ed^e Grcgtb^re komen te doen, om in deezen onze qualitijt, welke wij d'Eer hebben U Ed^e Grcgtb^re te dienen, te mogen gecontinueert werden, wij zullen met deselve ijver voor het zintrest en voordeel van de Ed^e comp^e voort gaan, en U Ed^e Grcgtb^re serieuslijk deswegen verobligeert blijven.-

p. 133

Laastelijk zullen wij in antwoord repliceeren op U Ed Grcgtb^re recommandatie, ten einde door ons de kuste van alle onheijl bevrijd zal blijven, en in staat van defensie gestelt werden, in gevallen eenige Europiaansche magten deselve wilde attaqueeren, waarom trent wij nooijt zullen in gebreken blijven met seer veel applicatie, en ijver de pligt van een eerlijk man te betragten, en 't geenons aanvertrouwt is (met alles wat in ons vermogen is) te beschermen.-

---

Minute of letter from Gov. Jan H. Haring, and councillors Engelgraeff, Robberts, J. Doutreleau, Wm Butler, Valckenier Pieterszen and Cl. Snoek, to the assembly of the X. dd. - Elmina, 11 June 1713. - (Ej 61. p. 199.)

(Note: Original missing from WIC. 102)

p. 199.

p. 199 Waardat wij met alle eerbiedigheijd onze needrige laaste van den 15. Augs^ts des voorleeden jaars per het schip de Bosbeek aan U Ed^e Gr. Cgtb^re hadden

geaddresseert, vinden wij ons vereert met U Ed.e Gr. Agtb.re g'eerde missivens van 5. December 1711 en 27. September 1712, op welke beijde schrijvens wij U Ed.e Gr. Agtb.re onderdanigelijk zullen antwoorden, in die ordre, als ijder periode derselver eenige rescriptie is vereijschende. –

---

p. 200 – 207.

p. 200 p. 201 Wederom bij ons vernomen zijnde U Ed.e Gr. Agtb.re ernstige aanmaninge om zoo veel mogelijk is de kosten van canoa en roeij loonen te menageeren, ende ordres van U Ed.e Gr. Agtb.re om deselve daaromtrent eenige berigtinge te geven, zoo dienen reverentlijk in antwoord, dat wij niet en twijfele off U Ed.e Gr. Agtb.re zullen eenig veloegoallen scheppen, wanneer uit de jongste reekeninge U Ed.e Gr. Agtb.re zal gebleeken zijn, dat wij de menage van dien bij de voorgaande onkosten zeer veel hebben doen accresceeren, alsoo de reekening van het voorleede jaar wel 10. cltk. minder heeft geweest als in de voorgaande jaaren, en deselve van dit jaar nog wel 10. cltk. minder zal weezen, als in de jaaren 1712, en dat mitsdien die svare lasten voor zoo veel de noodsaakelijkhijd kan dulden, volgens U Ed.e Gr. Agtb.re Intentie, bereijds door ons besnoeijt waren; waartoe het behulp van het galjoot Elmina, t geene gestadig hier langs de Kuste genavigeert met wijnig komt te contribueeren; edog, om zoodanige onkosten voor het toekomende nog meerder te praeveniieren, kan onder reverentie onses geringe oordeels niets beeters worden uijtgedagt, als dat U Ed.e Gr. Agtb.re deese Kuste voor eerst met overvloed van goederen gelieven te provideeren, zoo verre dat de comptoiren Afrim en Akra ten minsten voor een vierendeel jaars van deselve voorzien konnen worden, onder vijl dat dan ook gemelde comptoiren gehouden zullen blijven, sommige van de klijne comptoiren het naast daarbij gelegen mede van haar gerequireerde koopmanschappen te vergorgen door

middel van klijne canoos, waertoe op ieder van die twee forten een klijn getal van eijgen slaven moest gehouden worden (nademaal men dog de canoos niet geheel hier te lande onmogelijk kan missen) die ligtelijk met geringe onkosten, om al rimadoors op deselve te vaaren, aan de hand te houden vaaren; en dan ten tweede, dat U Ed.e Gr. Agtb.re voor de overige transporten ons hier gelieffden te laten toekomen een off twee welbeseijlde vaartuijgen, galeijsvijze gebouwt, die bij manquement van wind, zoo wel door riemen, en in de stroom konden opgevoert worden, als door zeijlen, en zoude men deese vaartuijgen buijten het transport der goederen daagelijks kunnen emploijeeren tot het affhaalen van balken, planken, kalk, brandhout en andere noodzendigheeden, dog voor al diende wel gelet, dat zoodanigen vaartuijgen met dieper kwamen te gaan als 4. off ten hoogste 4½ voet, om ten allen tijden soo in dese rivier, als die van Cincober deselve te kunnen calefateren, en schoon te maken; zijnde dit wel het eenigste middel dat wij tot menageering der excessive cano- en roeijloonen voor U Ed.e Gr. Agtb.re konnen uitdenken. — Dat U Ed.e Gr. Agtb.re heijlsame resolutie is, deese kuste van de noodige en genoegsame vivres, medicamenten en andere noodzaakelijkheden te versorgen, konnen wij niet als met een diepe erkentenisse van dankbaarhijd verneemen, nademaal hetzelve hier altoos ten hoogste benodigt is, zullende wij wel toezien, dat zuiks niet zeukeloos verspilt, maar naar vereisch besteet zal worden. —

Dat de carga der tanden met het schip de Bosbeek overgevoert, merkelijk in gewigt heeft gedifferreert, kunnen wij zoo min als U Ed.e Gr. Agtb.re begrijpen, nademaal wij U Ed.e Gr. Agtb.re in opregtigh'jd verseeren, dat deselve alhier behoorlijk zijn gewogen, en ook haar vereijschte gewigt ten vollen hebben opgelaalt, en kan daar gen abus omtrent

geschieden, doordien hetzelve door zoo veel handen en oogen passeert dat dit gebrek seer haast zoude aangemerkt worden; ook behaagt het U Ed. Gr. Ctgt Bre onderrigt te zijn, dat het eijsere gewigt hier ter custe het metale eerder komt opte veegen als ligter te zijn, verre dan daar van daan, dat hee drie lb. op de honderd met het metalen zoude verschillen. maar ter nederige opvolginge van U Ed. Gr. Ctgt Bre beveelen hier omtrent en tot voorkominge der fraudes, die met het affzagen der tanden als andersints gepleegt konden worden hebben wij de tanden (onder godes zegen met deezen bodem overgaande) met het merk van de Ed. Comp. laaten branden, waaromtrent U Ed. Gr. Ctgt Bre gelieven verwittigt te zijn dat de tanden, die aan het beneden eijnd alleen zijn gebrand, geheele tanden moeten weezen, aan vel kers punt off opper eijnde gantsch geen defect geweest is, maar die in haar volkomen geheel zijn; dogh de tanden, die wij hier twijfelagtig en doorgesaagt bevonden hebben, zullen U Ed. Gr. Ctgt Bre aan beijde eijnde gebrand bevinden, en zullen wij niet nalaten in het toekomende zulk te vervolgen. —

Brandenburgers 15 Mei

Wij hebben d'Eere genooten U Ed. Gr. Ctgt Bre bij onse missive vanden 15 Meij 1712 zoo ampel en klaar wegens den oorsprong, en noodsaakelijkheijd van den oorlogh met de Brandenburgze naturellen te onderhouden, dat wij in geen de minste twijfel meer en trokken off U Ed. Gr. Ctgt Bre zoude uijt deselve, benevens de daar bij gevoegde meenigvuldige en naakte bewijzen, soodanige redelijke motiven hebben gelieven aan te merken, dat geen swarigheijd meerder overig kan zijn, om deselve zoo verre van de hand te schuijven en die taete schrijven aan een fertile oorsaak, om een negerin, off conplaisance van andere matien, namentlijk in dit geval omtrent den Brandenburger generaal; want U Ed. Gr. Ctgt Bre behaage het maar eens nategaan het wijd lopig relaas op den 15e Meij des voorleden jaar aan U Ed. Gr. Ctgt Bre onderdanig geaddrescert, in

p. 203

het selve zal zonneklaar te bespeuren zijn, dat de oorsaak van desen oorlog geen negerin geweest is, egter is wel waar, dat den overleden Heer generaal Schoonhijd op versoek vanden Heer de Lange, den maa-kelaar aan d x in heefft gepermitteert zoodanigen pretentie tegens Jan Connie met de wapens te mogen staande houden, gelijk denselven ook ver-volgens tot zijn contentement en voldoeninge heeft verkstellig gemaakt, maar dit is dien oorlog niet geweest, welke U Ed.e Gr. Agtb.re concerneert, off die op derselver kosten is uitgevoert, dit is een twist geweest tusschen negersen negers, en ook door de zoo-danigen ten einde gebragt, buijten prejuditie off de minste nadeel van U Ed.e Gr. Agtb.re en is dit zelve geval almede de complaisance geweest, die wij voor vreemde natien overig hadden, waar door U Ed.e Gr. Agtb.re noq schade, noq nadeel ten deel gevallen is, maar met wat ongenoegen U Ed.e Gr-Agtb.re deese saak contrarie het waare oogmerk, en 't gepasseerde derselve tot ons leetwesen heb-ben gelieven op te neemen, derven wij ons egter die volle confiance adscribeeren, dat de bereids versondene en noq overgaande documenten, ten dien opsigte relatieff eens met een naauwkeurig oog doorlopen wordende aan U Ed.e Gr. Agtb.re on-wederspreekelijk zouden komen te vertoonen, juist even deselve motiven en dwangredenen, om een oorlog hier ter kusten aan te vaarden, als welke U Ed.e Gr. Agtb.re altoos geëerde missive van 24. September 1712 onsop dit subject, eer wijons in een oorlog mogen inwikkelen, van woord tot woord heefft voorgeschreeven, en kan ons zulx na-leesende niet als vergenoeginge verwekken, dat wij al onse handelingen en onderneemingen zoo-danig bestieren, dat dezelve ten vollen overeen stemmen met de regelen, die U Ed.e Gr. Agtb.re over deselve subjecten ons naderhand komen te prae-scribeeren, om zulx tot onse regtvaardige verant-woordinge klaarder aan den dag te brengen, zij het met eerbiedige toelatinge van U Ed.e Gr. Agtb.re

dat wij hier in laten vloeijen de eijge woorden van
U Ed.e Grcht.te, luidende aldus —
Ende zullen U Ed.e alle oorlogen in het toekomende
moeten eviteeren, en U E.E. daar inne niet enga-
geeren, als inde uiterste noodzakelijkheijd, ende
als wanneer deselve door geene andere middelen
geweert kan worden, ende daar ook maar alleen
als zulx onder forten ende het territoir van de
Ed.e comp.e mogte komen voor te vallen, ende comp.e
daar door grootelijks benadeelt vierde etc.a. —
p. 204 Hier komt ons dan vooreerst te vooren een generaal
verbod om de wapenen op te vatten ten zij inde
uiterste noodzaakelijkheijd. —
Dat dit door ons is waargenomen, zullen allen pa-
pieren, zoo dagregisters, missiven, beschreiden als aan-
sints die van deese kust aan U Ed.e Grcht.te be-
reids zijn overgesonden, en nog per deesen over-
gaan, ongeflatteert vertoonen, zoo verre dat zelfs
alle minnelijke en gereiteerde beleeffde pogingen
om ons zoo verre niet te engageeren, inde vind
zijn geslagen en van de hand geweesen. — Dat den
oorlog door geen andere middelen als met gelijk
geweld geweert heefft konnen worden, zal almede
uit de aangeroerde documenten U Ed.e Grcht.te
overvloedig consteeren en waaraan wij ootmoe-
dig versoeken ons nogmaals te mogen refereeren.
Ten tweede luijden de hoog geagte beveelen van U-
Ed.e Grcht.te daar maar alleen, als zulx onder
forten, ende het territoir van de comp.e mogte ko-
men voor te vallen. —
Dit is almede volgens den inhoud van U Ed.e Grcht-
te oogmerk punctueelijk opgevolgt, want door
ons en zijn de wapenen niet opgevat, als op dien
tijd, dat niet alleen voor het gansche territoir
van U Ed.e Grcht.te zijnde het Antaze land dersel-
ver onderdanen vijandelijk en buijten reeden
vierden aangetast, verwoest en omgebragt, maar
wanneer de vijandelijke wapenen onder de muu-
ren van U Ed.e Grcht.te fortres aan Boutrij zig
te gevoelig en als in ons oog aan deselver onder-

-horige naturellen deeden bespeuren zullende U-
-Ed.e Gr.ctgt.b.re dit almede bevaarhyd vinden uit
meergemelde papieren. —
Ten laasten gelieven U Ed.e Gr.ctgt.b.re alseen vetti-
-ge reden om de wapens aan te grijpen ons te
ordonneeren zulx te doen als de comp.e grootelijks
benadeelt wierd. — Het zij met alle reeren-
-tie aan U Ed.e Gr.ctgt.b.re vraagswijze voorgebragt,
off U Ed.e Gr.ctgt.b.re sensibelder konden benadeelt
worden, alsdat met alleen derselver onderhoori-
-ge inboorlingen deses lands vijandelijk getrac-
-teert en geruineert worden, maar daar en boven
U Ed.e Gr.ctgt.b.re fortressen en blanke dienaren ijeder
oogenblik gedreigt zig te vuuren swaart vervolgt
te zullen zien? Waardan nog bijkomt het sluy-
-ten der passen, om onder U Ed.e Gr.ctgt.b.re fortressen
de minste eetwaaren tot nooddurfft met te mo-
-gen aanvoeren, het spolieeren en verhinderen der
negotianten, om haare penningen voor 's comp.e
goederen te besteeden, en dan ten laaste de klein-
-agtinge voor de magt van U Ed.e Gr.ctgt.b.re, en de
veragtinge van alle derselver bediendens hier te
lande, die moeten wij met hertseer zeggen, niet
alsal te veel in decadentie gevallen is. —
Dus verre ons volgens de systeme van U Ed.e Gr.ctgt.b.re
zelve onderdanigst hebbende verantwoord, en ons
verder refereerende aan de dikmaals aange-
-haalde bescheijden hier toe applicabel, bidden wij
dat U Ed.e Gr.ctgt.b.re ons ijoer gelieven te ver-
-schonen, wanneer wij aan deselve nederig te
voren leggen, dat het ons seer vreemd te voren
komt, dat het U Ed.e Gr.ctgt.b.re welgevallen is geweest
ons zoo absolute en definitive ordres te geven, om
geen oorlog aan te vaarden, daar onder reeren
-tie gesprooken, sonder deselve geen het allermin-
-ste gezag met de naturellen te onderhouden is na-
-demaal haar ingeschapen aard ons door onder-
-vindinge heefft betoont, niet buigsaam nog ge-
-inclineert te zijn, als aan zoodanigen, die zij be-
-speuren met geweld haar in eas van noodsaake-

-lijkhijd daartoe te kunnen constringeeren, zijnde
dit doorgaans onder haar eijgen landaard al
-toos gepractiseert, dat zij het meeste ontzag en
buijgsaamhijd zullen bewijsen aan die de mee
-ste magt in handen heefft; moetende hier nog
worden aangeschakelt sonder de wapenen de
nadeelige stremminge der negotie (die voor al
behoort aangekweekt te blijven, en waartoe de
wapenen somtijds het souvereinste middel ver
-strekken, te weten wanneer de paren geslooten
zijn voor de affkomende negotianten zoo dat
geen land neger in een van 's comp.s fortressen
zijn contanten brengen kan, off men diende
aan soodanige sluijters der wegen zoo veel pr
-senten in de land te steeken, dat ze wel ruijm
de onkosten van een klijne magt van wapenen ko
-nen ophalen, en dan zoude deselve nog niet
langer stil blijven, als tot de verteering van de
gifften haar die eijgen weg deden mislaan,
om wederom nieuwe te bekomen; nog mogen
wij den oorlog noodzaakelijk noemen, wanneer
deselve komt te strekken als een eeuwigt, om
de strand en land negers in haar behoorlijke
pligt te houden, dat deselve zig niet verstouter
door eenige questie tusselen haar, het essenti
-eelste voordeel der Ed.e comp.e, te weten de ne
-gotie met haar vijandelijkheden te beletten;
niettegenstaande alle deze aanmerkinge,
die wij pligtshalve geoordeelt hebben U Ed.e Gr.
Ctgt.b.re reverentelijk te moeten voordragen, zu
-len wij ons stiptelijk gedragen (zoo als vertrou
-wen bereids in het voorige al door ons gedaan
is) aan de absolute ordres, ons ten dien eijnde
door U Ed.e Gr. Ctgt.b.re voorgeschreeven. —

Mission of Prussian Gov.r Hermann [CO 1/6 Accd: 4 Oct I P 14.4.1 Kl]

Met de grootste verwondering hebben wij beoogt de
memorie van zijn Excellentie Hijmmen aan
haar Ho Mog. overgelevert, en ons copijelijk door U
-Ed Gr. Ctgt.b.re toegesonden, als off de bediendens
van zijn Kon.l Majesteijt van Pruisen door die
van U Ed Gr. Ctgt.b.re eenige insolentien waaren aan

-gedaan, en waarover reparatie en vergoedinge ten
lasten van U Ed.e Gr. Ag.tb.re word gepretendeert; wij
moeten confesseeren, dat deese saak (als aan ons
in zijn waare eigenschap bekend) ons eerder ridi-
-cul als ernstig te vooren komt, want de middelen
waarop die pretentie en frivole klagten worden
gesustineert, zijn ten eenemaal opgeraapt, en nim-
-mer in weezen geweest, integendeel behoorden die
systemes, en met vrij wat fundamenteelder regt
aan onze zijde over te gaan, gelijk de heeren Engel-
-sche agenten ons verzekering hebben gegeven, dat
de Royale comp.e van Groot Bretagne nog vergoe-
-dinge van alle schaden en ongelijk pretendeert
van zijn Majesteit van Pruijssen, en dat derselver
comp.e het aanvangen van den oorlog met de na-
-turellen der Brandenburgers zeer vel hebben opge-
-nomen; niet tegenstaande haare onkosten tot
voortsetting van dien oorlog bedragen honderd en
veertig marcken goud, zijnde vrij wat excessiver
als onze kosten ten dien eijnde gespendeert, zoo-
-dat U Ed.e Gr. Ag.tb.re hier uit gelieven te overwikken,
off dien oorlog aan zoo een geringe oorzaak als
een negerin wel zoude konnen aangevangen
zijn, en permitteert ons Ed.e Gr. Ag.tb.re heeren, dat
daar die zaake, die uit een en deselve sowee, om
een en het zelve oogmerk begonnen is geweest, en
door ons nog met vrij minder kosten uijtgevoert,
bij vreemde natien word geapplaudiseert, en met
alle genoegen opgenomen; wij U Ed.e Gr. Ag.tb.re eer-
-biedig, doch met leetwezen betuijgen, ons zeer ge-
-voelig te vooren is gekomen de quade opvattinge, en het ongenoegen, welke U Ed.e Gr. Ag.tb.re des-
-aangaande gelieven te uitten; daar wij volgens
onsen welmeijnende ijver, in verwachting van
gunstiger gevoelen hadden geweest; en om U Ed. Gr.
-Ag.tb.re meerder gerusthijd, was het mogelijk, te kun-
-nen verwekken, zoo hebben wij gemelde memorie
van den heer Zijmmen van voord tot voord naar
gegaan, en naar waarhijd gesolveert, denselven
oor tot vast bewijs van onze geregtigde gealle-

1/19

-gueerde beneegredenen, schrifftelijk geaddresseert
aan den Heer Du Bois tot Groot Fredriksburg, den
-welke deselve aan ons heeft ontvangen in ons
fortres, in jegenwoordigh^ijd vanden oppercommis
Butler, aan wien zijn E^e ook na lecture vandien
betuijgde, daarop met te kunnen antwoorden, ge
-lijk zijn E. dan ook vervolgens als overtuigt we
-zende, hetzelve met anders als de zuivere waar
-h^ijd behelsden, daarop met een klijn brieffje ge
-reserribeert heefft, niets es op het zelve meerder te
zullen allegueeren, gaande volgens U Ed^e Gr. Cl^gt
-b^re gehonoreerde bevel gemelde missive van ons
bij forme van deductie, ende klijne rescriptie
van den Heer Du Bois daarop, onb litteris ct. en P.
hier nevens, versoekende dat U Ed^e Gr. Cl^gt b^re gelie
-ven toe te staan, ons aan beide om korthijds ha
-ven te refereeren. —

Ag. verwerkt uit Du Bois D.G. Butler aanwezig, ook in E 20 Oct 1712.

Wij hadden egter voor het ontvangen van de order
van U Ed^e Gr. Cl^gt b^re om desen oorlog op de gevoe
-gelijkste wijse een eijnde te doen hebben, op den
20. October 1712, bij accoord met den heer Du Bois
de vreeden al getroffen, en daarbij gecondition
-neert, dat zijn E. in vier termijnen voorde inge
-seetenen van Groot Fredriksburg aan de Ed^e Neder
-landsche Westjndische compagnie zoude betalen
40. bendos goud, ingevolge van welk contract den
Heer Du Bois bereids vel een gedeelte van de
verschuldigde betaling ter somme van 10. ben
-dos aan ons heefft voldaan, maar alsoo zijn
E. volgens desselfs loffelijke gewoonte het overige
schijnd te refuseeren, niettegenstaande itera
-tive minnelijke interpellatien daarom gedaan,
zoo zullen wij met alle eerbiedigh^ijd U Ed^e Gr. Clg
-b^re nadere beveelen te gemoed zien, hoedanig
wij ons hier omtrent zullen hebben te gedragen,
namentlijk off wij de overige schuld ter somma
van 30. bendos geweldiger hand zullen invor
-deren, gelijk de heeren Engelschen ons hebben be
-tuijgt finale order te hebben van haare heeren
principaalen, hun aandeel van gemelden heer

Brandenburger Generaal met geweld te zullen afvergen; dan off wij zulks ongemerkt over het hoofd zullen zien, want door beleeffde en minnelijke weegen zullen wij bijden inborst van gemelden Heer niet ves konnen uitwerken; het accoord met zijn E. geslooten behaage het U Ed.e Gr. Ag.tb.re heer nevens te beoogen onder de Letter C. —

Nog vinden wij ons verschuldigt U Ed.e Gr. Ag.tb.re te moeten vertoonen, dat wij tot rembourceringe der onkosten in gemelden oorlog gedaan bereids ter cassa van U Ed.e Gr. Ag.tb.re wederom hebben ingebragt vieren veertig bendos, off elff marken goud, waarbij nog, volgens het geene de negers aan U Ed.e Gr. Ag.tb.re uit dien hooffde verschuldigt zijn, staat in te komen 146. bendos off 36. marken 4. oncen, zoodat wij verlopen de gedane onkosten binnen korten aan U Ed.e Gr. Ag.tb.re wederom te zullen voldaan zien. —

---

p. 208 – 210.

Als wanneer den heer Directeur Generaal ons heefft gecommuniceert de ordres van U Ed.e Gr. Ag.tb.re om het contract met de Engelsche natie hier ter kuste (in de jaaren 1708 geslooten, bij wijlen de heeren generaals Pieter Muits en Talbij Thomas) ten meeste avantage van U Ed.e Gr. Ag.tb.e te renoveeren; is bijons volgens resolutie van den 5. Maij deses jaars gearresteert hetselve zoodanig te renoveeren en ampliceren als U Ed.e Gr. Ag.tb.re nader bij gemelde resolutie gelieven te zien; tot uitvoeringe van het welke den oppercoopman Engelgraaff benevens de oppercommiesen Butler en Valkenier gecommitteert zijn geworden, zig persoonelijk te transporteeren naar Cabo Corso, om aldaar met de heeren Agenten der Koijale Africaanse comp.e van groot Bretagne gemelde contract, was het doenelijk, zoodanig te ampliceren ende renoveeren, als voors.e resolutie was dicteerende, gelijk het selve dan volgens ons oogmerk is geuccedeert, en finaal in dierwoegen geteekent, ende uitgeviselt geworden op den 17.e Maij daaraan volgende, dog alles maar bij pro-

Renewal & Agreement with Fetu 17 May 1713

-visie, en op goedvindinge en ratificatie van U Ed.
-Gr. Ctgt.bre, gaande copie van genoemde contract he-
-hevens onder de letter D.- Wij verhoopen, dat het
-zelve aan U Ed.e Gr. Ctgt.bre welgevallig mag weesen
en dat uit het zelve zal consteeren, dat het intrest
der Ed.e comp.e tot onze hoogste en volkomene ver-
-genoeginge verstrekt, ingevolgen het welke wij U.
-Ed.e Gr. Ctgt.bre nederigst versoeken derselver gunsti-
-ge approbatie ende ratificatie.-
Dus verre vertrouwende voldaan te hebben mant-
-voors op U Ed.e Gr. Ctgt.bre successive g'eerde Missive,
gaan wij over tot de jegenwoordige constitutie deser
Kuste, en vel voraff tot de nog continueerende
oorlog der naturellen, weswegens wij bij onze laaste
van 15e Augusti des voorleeden Jaars, U Ed.e Gr. Ctgt.
-bre met alle onderdanigheid wijdluftig hebben
geinformeert, en waaromtrent met anders kunnen
bijvoegen, als dat de landschappen der geheele
Kuste nog in een vollen oorlog staan, hoewel de
Assiantijnze over 't Jufferze negers zedert getrium-
-pheert, en deselve geslagen hebben, als wanneer
de 't Jufferze voor een gedeelte al vluytende zig
onder dit kasteel kwamen retireeren, bij welke ge-
-legenthijd de Assinaaze doenmaals de schuld
van de Accanisten ten voordeele van U Ed.e Gr. Ctgt.
tot hare laste genomen hebben, om die in de casa
van U Ed.e Gr. Ctgt.bre te fourneeren, bedragende het-
-zelve 14 ctk. 4 D. goud, en zijnde dit een schuld,
waarvan buijten deese occasie mogelijk ten
eeuwigen dagen geen penning aan U Ed.e Gr. Ctgt.
zoude zijn voldaan geweest; vervolgens hebben
de Assiantijnze hier mede een keer gedaan, doch
metwes voor het overige verrigt, als dat Commom-
-moro het hooffd der 't Jufferze en altoos een
tegenstreever der belangen van U Ed.e Gr. Ctgt.bre
is komen te sneuwelen, en versamelen zig weder
weder om de verstrooijde troepen bij den anderen,
om meerder te onderneemen, edoch wanneer de
Assiantijnze dit door over migt van magt niet
komen te stuijten, weten wij met wat eynde deese

Tubal Wars

Ashanti defeats 't Jufferze

Commomoro Chief of 't Jufferze slain

p. 210

troubelen nemen zullen, altoos voor ons is het gansch onmogelijk eenig redres in deselve te konnen maaken. Uit het voren genarreerde ende sterke vaart soo van Engelsche 10 p.cent, Franche, mitsgaders Engelze en Zeeuwze Lorrendrajer scheepen, welke gestadig de geheele goud Kuste van onder tot boven bezeijlen, en welke vaart eerder staat te augmenteeren als verminderen, zullen U Ed. Gr. Agtb. ligt bevroeden, dat de negotie in geenen deelen soo favorabel is, als deselve voorheenen wel geweest heefft; wij moeten met hertseer zeggen, dat deselve daagelijks veragtert en dat wij nog geen gelukkige uijtkomst bespeuren konnen, waar door die als voor deezen het hooffd soude komen op te heffen, en op nieuw te floreeren, egter hoopen wij, wanneer maar de inlandse troebelen eenmaal kwamen op te houden nog wel een gunstig succes voor de commercie van U Ed. Gr. Agtb. te zien verschijnen. —

---

p. 215.

Nademaal de fortreesen op deese Kuste in een zeer desolaten staat zijn, en zommige geheel bouwvallig, sonder dat hier ietwes bij der hand is, om deselve te kunnen herstellen, en dat wij boven dien, zoo wel aan Elmina, als de buijten comptoiren hoognodig om kalk verleegen zijn, waar toe den inkoop der schulpen mogelijk wat hoog in prijs zal loopen, zoo bidden wij doch U Ed. Gr. Agtbre. in serieuse opmerkinge te nemen, om ons de benodigde arbeijds luij, gereetschappen, en verdere materialen van dien gunstig te versorgen; want andersints zal zeekerlijk het een na het ander onherstelbaar komen te vervallen; hoedanig bij ons mede is geresolveert, en om welke oorsaaken een nieuw fortres aan Taccorarij op te bouwen, en dat aan Sacconde maar met 2 à 3 man, en eenige sijnige koopmanschappen te voorzien, om die danden koopman van Taccorarij bij elk extract te verantwoorden, en in zijn extract gueeglijk aan Elmina nader te passeeren, zonder eenige spenduren meerder

aan het laaste te kosten te leggen, zal U Ed.e Gr. Agte voor oogen komen uit de resolutie van d' 4.e Januarij 1713, waaraan ons eerbiedigst zijn gedragende.—

p. 217.

p. 217 Eindelijk verhopen wij, dat U Ed.e Gr. Agtb.re deze zullen ontfangen per het schip de Jacoba Tally, schipper Claas Louw, in welke wij geladen hebben 500 ctt. goud, 30000. lb. Olifantstanden, 10000. lb. crevel, zoo-veel limoensap als in voorraad was, en ons mogelijk geweest is te konnen bekomen; mitsgaders zoo veel bedorven bospolver, trains materialen, trains geweer, gebroken koper, tin en armringen als de generale varga en rognoxementen van dien nader zullen uitwijzen, wij bidden den Almagtigen alle hetzelve ter bestemder tijd behouden tot U Ed.e Gr. Agtb.re te gelijden, blijvende boven het reeds overgaande hier nog per rest 22000. lb. O. tand, 2000. lb. crevell, en in de casa van U Ed.e Gr. Agtb.re ruijm 700. ctt. goud.—

Return Cargo

Brandenburgers

Brandius & Haring

[a summary only, translated]

Missive bij forme van deductie geschreeven aan den Brandenburger generaal du Bois, door den Heer Directeur generaal Haring, in dato p.mo April 1713, geteekent met de letter A —

Response van gemelde Heer du Bois op dezelve, sub dato 12.e April 1713, geteekent met de letter B. —

(W.J.C. 102, fol. 98)

fol. 98 - 113.

fol 98 Edele Gestrenge Heer, Al eerder zoude ik van mijn departement geoordeelt hebben, op het schrijven van U Ed.e Gestr. sub dato 2 Maart, naar vereijsch te moeten antwoorden, indien het retardement van goed onderrigt, dat wij van den oppercommies Butler tot Axim, (met ende beneffens den secretaris Mattoks van wegens de Heeren Engelse agenten aan Cabo Corso) aangaande zijne verrigtinge bij U Ed Gestr. tot Groot Fredriksburg verwagtende waren, mij niet ten deelen verkindert hadden, als andersints de aancomste van onze comp.e

schepen ex patria, veshalven ik niet anders ver-
-trouwen kan, of U Ed Gestr. zal mijn uitstel om bo-
-ven geallegueerde motiven tot deser tijd gelieven
te verschonen. — Deze sal dan een begrijp van mij-
-ne gedachten verstrecken, om U Ed^e Gestr. te ver-
-togen, hoe verre mij regtmatig oordelen, dat het
door ons gemaakte contract aan vederzijden
onderhouden en door een ijeder die de algemeen
ruste boven zijne bijsondere belangen verheffen
wil, pligtshalven moet nagekomen worden. —
Edog, bevorens ik mij tot het verhandelen deser stof
-fe verledige, vinde ik mij uit hoofden van Eeren
bedieninge genood dwangt tot verdadiging der
-zelve eenige mijner verweringe in desen voorafte
moeten laten vloeijen, over een articul bij forme
van geklag, door zijn Excellentie Hijmmen, ex-
-traordinaris Envoije van zijn Kon^e Majesteijt van
Pruisen, copiëlijk overgelevert aan haar Hoog^e
de Heeren Staten Generaal binnen 's Hage, dog
getrocken uit een van U Ed Gestr. brieven sub dato
17^e Januarij 1711, en welke relatie van U Ed Gestr.
in zig is behelsende verscheijdene frivole en niet
min quaadaardige klagten, zoo over het door
U Ed^e Gestr. herschapene subject van den oorlog
der Brandenburgze, Engelze, en Vederlandze Na-
-turellen deser Custe, als vel over het zoogenaam-
-de bestormen en innemen van zijn Koninklijke
Majesteijts fortresse tot Accoda. —
Indien ik deze materie wilde behandelen gelijk
U Ed Gestr. aangeboorne genie geneigen is de zaken
met heel tegenstrijdige couleuren, als die in haar
eigen wesen bevonden worden op het papier na
desselfs belangen te schatteren ende aftemalen,
sonder egter dat verbloemt vernis aan een door-
-dringen der vogt van fondamenteelder en door
zoo veele beijzen bevaarheden tegenwikking te
kunnen doen staatshouden, indien ik dan deze
materie (reiterere ik) op diergelijken leest wilde
schoeijen, hoe zoude zig immer de naakte gedaan-
-te derzelve voor het oog van onze souverainen

ik was 4 Jan 1712

fol. 99a

Brontebugers

Koning's Secretaris

en illustre mogendheden vertonen kunnen?
daar U Ed Gestr. die ten nadeele der Engelze en
Nederlandze maatschappijen, en ter beleediging
mijns persoons in 't bijsonder zoo mismaakt en
opgesmukt ten toon heeft gelieven te voeren; mij
is niet onbewust dat een digter zijn eigen verk-
-stuk met vindingen en andere bijgevoegde ver-
-cierzelen ten welgevallen mag optojen, maar
een zaak van zoo veel gewigt onder het gezigt
van aanzienlijke mogendheden in Europa te
brengen, met een verhaal van voorvallen, die
nimmermeer in wesen zijn geweest, bekenne ik
mij als ongeoorloofd, en aan geen edel gemoed
betamende te voren te komen. —
Dierhalven om ter discussie van saken te treden
en U Ed.e Gestr. abusive voorstel naar waarheid
te wederleggen, zal ik mij getroosten zulx van
poinct tot poinct na te gaan als volgt. —
In het hooft en als tot inleiding gelieft U Ed.e
-gestr. in opgem.e relatie te poseren. —
Art. 1. Doen wij den 20.e laatsleden voor Cabo
Apolonia ten anker quamen, verstont ik
uit de negers, dat de Engelze en Hollanders hare
onderhorige van de gantze goudkuste bijeen ver-
-zamelt hadden, om tegens dien maakelaar
van zijn Kon.e Majesteit Jan Connij te oorlogen. —
Art. 1. waarop ik U Ed.e Gestr. alsten inleiding mijner de
-fensie moet repliceren, dat U Ed.e Gestr. als een fon-
-dament van alle bewijzen en verdere verhalen,
ter nederstelt uit de negers verstaan te hebben,
dat etc.a; vel is mij bekent, dat U Ed Gestr. voor
zijn persoon vermaak schept, aan het rapport
van een heiden geloof te slaan, (zoo als bereids
in mijne chissive van den 6.e Augusti des voor-
-leden jaars ampelder aan U Ed Gestr. en over
andere gevallen in desen applicabel hebbe gede-
-monstreert; en waaraan mij nogmaals gedra-
-ge) maar dat dergelijken rapport van andere
verificatien ontbloot, in Europa zoodanige uit-
-werkinge kan baren, om daaraan de decisie

van zoo een gewigtige zaake als desen zoude zijn, indien die naar waarheijd was opgestelt, geheel en al te doen afhangen, is U Edgestr. wel bekent nimmer practicabel geweest te zijn; want andersints kan de grettigen aart deser menschen zoo als mede bereids in opgem.e clausule van den 6.e Augusti hebbe gezegt, en ook waaragtig is, de ongehoorste zaken des werelds voor de zuivere waarheid doen passeren, blijkende zulx voor een staaltje bij de uitbreidinge onzer magt, in de versamelinge onser onderhorige van de gantsche goudcuste, daar die schrikkelijke armeé niet meer bestaan en heeft als uit de negers van drie à vier forten van de bovenkuste volgens U Ed-gestr. eige confessie in het vervolg van dit ver-toog en eenige gehuurde manschap uit het land in alles niet meerder als omtrent de 3000. kop-pen uitmakende, en welke troupen niet ver-zamelt en waren om (volgens U Ed.e gestr zeg-gen) tegens dien maakelaar van zijn Kon.e cha-jesteijt Jan Connij te oorlogen, maar wel om zijne ongehoorde deseinen en vreedheden te-gen te staan, en de van onsende onze aftekee-ren, met dewelke hij ons alrede en als prima causa movens hadde aangetast, gelijk de suffi-sante bewijzen daar toe relatief bij ons alrede gedemonstreert zijn, daar het zelve is behorende, en nog nader (elmoods zijnde) gedemonstreert zullen werden. —

Ten tweeden zijn de woorden van U Edgestr. (in het verhaal van de rapporten der negers voortva-rende) —

Art. 2. En dat zij reeds onder pretext, dat wij hem in zijne onregtvaardige deseinen ge-holpen hadden, en uit zijne Kon.e chajesteijt fortresse tot Accoda op haar hadden gesloten, deselve fortresse stormenderhand hadden ingenomen, —

Art. 2. Ik moet bekennen nojt geweten te hebben, dat U Ed gestr. zig op de taal der Cabo Apolonische ne-gers

Brouwer Negers

Koning's Deduction

was verstaande, of datter negers zijn, die haar in zoodanigen gebroken Portugeeze taal, als wij hier spreken, zoo retorice en omstandig jegens U Ed Gestr hebben weten uittedrucken, om zoo cierlijken rapport van den vertellinge te doen, doch het zij hierme de zoo 't wil, wij zullen in 't vervolg eens naspeuren of het een simpel pretext is geweest dat de bedienden van zijn Pruisische Majesteijt hem in zijne onregtvaardige deseinen geholpen hebben, dan of wij uit regtvaardige redenen om de belangen der beide maatschappijen, en tot patrocineringe onze onderhorige naturellen niet met de uitterste wederstevinge, en naar alle minnelijkheden te hebben werkstellig gemaakt, genooddrukt zijn geweest, dien vredeschender en roesten aggresseur met de wapenen te keer te gaan; en nademaal U Ed Gestr. hier nog blijft inhaeren aan het rapport der negers, zoo zal ik mede supercederen, met die verwoestende inneminge van het fortres tot Accoda tot het navolgende, waarin U Ed Gestr dies aangaande omstandiger detail volgens ondervindinge voorgeeft te doen. —

Voortgaande stelt U Ed Gestr.

Art. 3. — Endat zig present twee groote Engelze schepen nevens den cruiser, en een barcq van de West ind.e comp.e aan groot Fredrisburg bevonden, om te beletten, dat eenig schijp of canoas handel daarop dreef, of het fort of dorp met koorn quamen te voorsien. —

Art. 3. Zoo lange als U Ed.e Gestr. schrijvens, het bijeen simpel seggen der negers liet blijven, zoude ik hetselve eenigsints dog niet ten vollen kunnen tegemoet komen, maar dat U Ed Gestr. deze wankelbare en niet min onwaarachtige uitstrojinge van heidenze menschen, die nergens meer na fragten als d'Europianen te mogen om den ruin leijden, voor een onbevlekte praeven van bewijsredenen onze illustre heeren en meesters pooit aan te prediken, kan ik niet bevinden conform U Ed Gestr. caracter over een te stemmen, dewijl alle

Subter fuges
uitvluchten die U.E. ten dien eijnde op voordeel zou-
-de kunnen bijhalen, verdwijnen moeten, wanne
ik zegge, dat U.Ed Gestr. aan Groot Fredriksburg
zijnde, ende aldaar wesentlijker onderrightinge
hebbende becomen, opregter kennisse deze saak
aangaande aan desselfs heeren principalen had
-den kunnen relateren, doch hoedanig U.Ed Gestr.
dit gelieve te keeren en wenden, ik zegge sonder
bewimpelinge (misinging), dit niet na waarheid overge-
-dragen te zijn; maar om eens te toonen, dat
ik het bij geen enkelde contraredenen laten
wil, maar op vaster gronden argumenteren als
U.Ed Gestr. tot deser uure toe gedaan heeft, zullen
wij die schepen eens voorden dag halen, daar-
U.E. penne zoo breed van uitvijd; voorreerst dan
brengt U.Ed Gestr. te berde (bring up) twee groote Engelze
schepen, welke bij gevolge als hier ter custe zijn-
-de zoude moeten geweest zijn coningins, comp.s,
of 10 p.r c.t schepen, dat het geen coningins of sche-
-pen van oorlog geweest zijn, dult het oordeel
niet in redelijke hersenen te komen, want de
Engelze natie, welke zoo glorieus en onzijtig is
niet wes uittevoeren, dat haare bedieninge of
caracter eenige verklijninge omtrent het poinct
d'honneur zoude kunnen toe brengen, is daar-
-van vel te begrijpen, dat twee van hunne conin-
-gins capt.ns met hare Majesteijts commissien
gemunieert, zig niet zouden willen verledigen,
tot uitvoeringe van een saak, die in geenendelen
overeen zoude komen met derselver reputatie
of voordeel, en van dewelke zij volgens alle ge-
-daaten en hunne mede gegeven instructie ge-
-houden waren, reekenschap te doen buiten en
behalven dat vruchteloze en ledige tijdverspillin-
-ge niet veel over een zoude komen met de char-
-gie van een coningins capt.n, altoos mij of ijmand
vanous allen is ooit bewust geweest, datter eeni-
-ge Engelze schepen aldaar ten dien eijnde ver-
-koft zoude hebben, veel min dat daar toe de
minste ordres door de heeren agenten gegeven

15/13

Drouden Lagers

Koenigs Detachement

zijn; ook blijkt het geen comp.e schepen geweest te zijn, nademaal het hier te lande overkennelijk is, dat op dien tijdt eenigen tijdt te voren, en nader hand geen eenig comp.e schip van de Engelze natie zig hierter custe bevonden heeft. — Nu zou der maar resteren te bewijsen dat het geen 10. p.t ct.o schepen waren, om zulx te effectueren zoo behage het U.E. Mijn Heer zig te uinneren, dat de 10. p.t ct.o schepen der Engelze zijn particuliere schepen van bijsondere kooplüiden uijgerust, om op deze custe te handelen, sonder verders als de betalinge van haar 10. p.t ct.o iets-wes aan de Africaanze comp.e van groot Brittagne onderhevig te zijn; dit voorafgeposeert wesende, kan het U.Ed.gestr. dan zelfs veel waarschijnelijk gelijken, dat particuliere schepers, die niets meerder als het Jntrest van haar meesters te beoogen hebben, en bijgevolgen maar alleen op de negotie doelen, zig zouden laten gebruiken van de heeren Agenten tot cabotaso, om een zaak uit te voeren, die gants tegenstrijdig het belang van hare meesters zoude zijn, en daar zij 't avond of morgen sekerlijk verantwoordinge van zouden verschuldigt wesen, sonder iets wes tot rembourseringe van sodanige vrugte loosen en kostelijke tijd verspilinge met zig te dragen, als d' Eere van de heer Engelze Agenten zoo verre te hebben geeomplaceert.—

fol. 10/1a

Ik zouden nog tot versterkinge van dit klijne esquader bij geconjungeert zijn geweest, en cuisser, en een barcq van de West Jnd.e comp.e (daar U.Ed.gestr. na allen schijn van die heerlijke relatie de Nederlandze comp.e mede wilde uitduiden) wel Mijn Heer, heeft U.Ed.e gestr. immer meer kunnen bespeuren, dat de Nederlandze West Jnd.e comp.e hare cruissers hier ter custe zoo goedkoop weet te houden, en van zoo veel vietualie te providieren, die haar Ed.e uit een gefingeerde en gedroomde insluitinge van een fortres alles zoude rumen

vergelden, wat tot zodanigen entreprise benodigt zoude wesen, kunnen op zoo een insuiting zoo veel maandgelden overschieten, of geeft de streek van groot Fredriksburg en alle het daarom-heen leggende land zoo veel vivitualie, dat onze cruisers daar 2. à 3. maanden of langer van zoude kunnen nuttigen sonder hare scheepsetwaren te verminderen, of laat U Ed Gestr. zig door inbeeldinge verleiden, dat wij zoo gemackelijk de verantwoordinge aan onze heeren majores kunnen voorstellen, van haar Ed^e schepen zoo nodeloos te gebruijken als U Ed Gestr. van dan deselfs illustre principalen wat romans voor gesifte waarheden te schrijven? Neen, U Ed^e Gestr. ondee zig van die waan, nademaal de verdigtzelen bij ons zoo vel niet getrocken zijn, en hiermede genoegsaam voor onpartijdige ooren hebbende bewesen, dat noq Engels^e, noq comp^e cruiser tot zodanigen expeditie immermeer gebruikt zijn geweest, zal die comp^e barcq die erdan noq alleen zoude overschieten, mede niet veel nadeel van U Ed^e Gestr. kunnen toebrengen, als ik gezegt zal hebben dat de geheele wereld alhier overtuigt en bewust is, dat in eenige jaren herwaarts selfs tot degen dag toe de Nederlandze westindische comp^e hier ter custe geen barcq in wesen heeft gehad, en ik derve mij noq vel beroepen op de getuigenisse van U Ed Gestr. bediendens selve, of zij diergelijken armature tot zodanigen expeditie aldaar dier tijd vernomen hebben, maar laat ons nu eens sien ten welken eijnde deze esquipagie ter zee zoude gedaan zijn, dat zegt U Ed Gestr. om te beletten, dat eenig schip of canoas handel daarop dreef, of het fort of dorp met koorn quam te voorsien. U Ed^e Gestr. gewoonlijke staatkunde heeft ten deezen opzigten een weinig moeten stil staan, want hoe zouden de Engelze hare 10. p^t c^t schepen, Portuguezen of onze Lorrendraijers hebben kunnen beletten

Mededeeling Hering's relatie fol. 1 tot 6

handel onder U Ed Gestr. fortres te drijven, daar de Engelze zulx vermogen te doen en de Portugesen noch Zeeuwze Lorrendraijers voor haar geen prijs en kunnen zijn; of zoude onze kruiser de Engelse 10. p.r c.to schepen zulx beletten, waar heeft U Ed Gestr. ijt ofte ijt daarvan eenig voorbeeld gesien, ik weet wel dat onze kruisers de Lorrendraijers of Portugesen vermogen opte brengen, maar dat zij die ter rhede van groot Fredriburg juiste zouden opwagten, daar kan ik noch U Gestr. zelfs veel voordeel in bespeuren, buiten en behalven dat ik protestere en betuige tengenen dage eenige bevelen daar toe gegeven te hebben en ook dat hetzelve nimmermeer is verkstellig gemaakt, en wat de handelinge der canoas concerneert, om het fort of dorp met koorn te voorzien daar toe zoude de uitrusting en alle de voorsorge van dezen en meerdere schepen ten eenemaal vrugteloos verstrecken, nademaal die klijne vaartuigen bij nagt en ontijden zoodigt onder de val kunnen blijven, en binnen de baij van groot Fredriksburg geraken, dat men dezelve niet eens gewaar en zoude kunnen worden, laat staan dan dat men die de minste verhinderinge in haar voornemen zoude bijbrengen; ik vermeijne dit poinct hier mede zoo verre gedebateert te hebben, dat de interieure overtuiginge die U Ed Gestr. al lange van deze zaak gehad heeft, eens in een uijterlijke bekentenis hervormt mag worden. —

Art. 4. — Al het welke zegt U Ed relatie) den schipper zodanig afschrikte, om derwaarts te seijlen, dat hij rond uit weigerde mij derwaarts te brengen. —

Art. 4. Dewijle ik vermene onwrikbaar aangetoont te hebben, dat de oorsaak van deze afschrik nimmermeer in rerum natura geweest is, ende dat dit gantzelijk buiten het bestek van mijne verweringe blijken kan, zoo staat hier niet anders aan te merken, als dat hetzelve een panique

vreze geweest is, ofdat den schipper naar U Ed gestr. vertrek een weinig beter beraden hebbende, van geruster sinnen geworden is, uitwijzens deselfs spoedig afzeijlen voorbij Axim direct na Groot Fredriksburg, een à twee dagen na U Ed Gestr aankomste in ons fortresse, zijnde dit geen vertellingen maar een constante waarheid door U Ed gestr eigen en onzer aller ogen gezien, hoe spoedig isdie afschrik dan bij gem^d schipper in een volkomen gerustheijd verandert, en mogelijk dat U Ed gestr^s absentie hem wel tot die tranquiliteijt gebragt heeft, nu van deze vreze bevrijd U Ed gestr. zig selven in geen minder ongerustheijd, blijkende uit het verdere. —

Art. 5. — In deze verlegentheid, wetende de noodsakelijkheid van mijne presentie aldaar, disponeerde ik een neger voor een brief voor mij aan den Hollandse Generaal (die zig om desen oorlog te bevorderen aan Axim bevond), te brengen voor H. E^s goud, in welke brief zijn Edele van mijne komste kennisse gaff, en adviseerde 't gunt van de naturellen gehoort had, maar dat dewijle zijn Kon^d Majesteijt mij d'Ere hadde believen te doen, vande directie zijner domeijnen op deze custe toe te vertrouwen, ik niet twijffel of zijn Ed^s zoude mij occasie geven om possessie van die qualiteijt te nemen, en waren 'er eenige differenten daar wilde ik alles toe contribueren, wat in mijn magt was, om deselve te assopieren, en in der minne bij te leggen, zullende, wanneer mij een zeven schepperscanoa op zijn woord van 'Ter Wilde senden, bij hem komen, om de saken te beter uit te vorschen; des anderen daags avondts, zijnde den 24^e December, sond zijn Ed^s mij een zevenschepperscanoa nevens zijn secretaris en den ondercoopman van Axim, waar ik dien nagt ten 12 uren nog mede afvoer, en den 25^e d^o behouden aan 't voorsz. Axim arriveerden. —

Art. 5. Dat U Ed Gestr. zig de moeijte van in desen verlegentheijd

Brandenburgers

Haringe Deductie

te vallen, wel hadde kunnen sparen, indien me-
deselfs oordeel wat dieper beraden was geweest;
heeft de onwaarentheijd genoegsaam nadehand
aangetoont, als mede dat die vrederiemende
woorden van U Edgestr. ellusive, en waren er een-
-ige differenten, daar wilde ik alles toe contri-
-bueeren, wat in mijn magt was, om deselve te
assopieren, en in der minnen bijteleggen, maar
flikkeringen zijn geweest van een opcierende
penne, welkers gemoed met anders voor en
had, dan zig uit een imaginaire gevaar-
-dreiginge door hulpe te redden, heeft de on-
-derwindinge almede niet geloochent.-
Het verdere van dit articul, zijnde een narré
U Edgestr. eigen persoon en wedervaren tot aan
d'xin toe concerneerende, en tot dezen gants
niet applicabel, zal ik onaangeroert laten
voorbijgaan, en mij wenden tot het verdere,
luidende aldus.-

Art. 6.- Werdende van den Heer Hieronimus Ha-
-ring, tegen voordig president der Ne-
-derlandsche West Jndische comp.e met seer veel
fol 102 b uiterlijke tekenen van vriendschap en respect
ontfangen, ende denzelven deed mij een kort
doch irregulier verhaal van het gunt ni dezen
oorlog is voorgevallen, en excuseerde het ge-
-passeerde van d'Accoda, maar alleen met te
zeggen, dat wij onze onderhorige niet moesten
geadsisteert hebben, en dan dat'er een france
vlagge van 't voorzr. fort gewaaijt hadde,
'tgeen haar znek een verbitterheijd veroorsaa-
-te, dat ze alles massacreerden, wat haar
voor quam.-

Art. 6. Tot deuverre had U Edgestr. alle positiven terne-
-dergesteld op het fondament van een negers-
-rapport, het gene volgens U Edgestr sustenue de
suivere waarheijd moest evenaren, nu stapt
U Ed.e gestr. hiervan af, en begind een aanvang
te maken met de zaken volgens eigene onder-
-vindinge (wel quasi) op te halen, laat ons dier

halven eens sien of dit zoo vast zal gegrondvest wesen, als alle het voorgaande dat U Ed-Gestr. tot nog toe en in het vervolg goed gevonden heeft, als beproeft te debiteren, en uit te strojen; ik vermeine te zullen aantonen, dat immers als gefingeert van U Ed Gestr. is uitgekreten, want wat de receptie, waarmede U Ed Gestr zegt onthaalt te zijn, daarvan kan niemand naar waarheid beter oordeelen, of het exterieur met de innerlijke genegenheijd heeft overeengestemt, als diegene zelve, die d'Ere heeft gehad U Ed Gestr. zulx te betuigen, en daarvan ten voordelen op te halen, zoude mij selfs maar gewikkelt zijn in een gemoedtgestaltenisse, die niet sonder reden door U Ed Gestr. handelingen jegens voordig van naturure verschillende moet zijn, altoos kan ik expositivelijk dit van uitten, dat indien die onthalinge maar in uitterlijke vruendtschap had bestaan, zulx geheel strijdig zoude geweest hebben tegens het pretext (het zijn de woorden van U Ed Gestr.) om bedektelijk de Royale Pruissische compe of hare regering hier ter eute te beschadigen, want hoe lightelijk hadden wij ons kunnen verschonen van U Ed Gestr. afhalinge, en besoek in ons fortresse tot Clxim, en U Ed Gestr. in die staat laten blijven, daar deselve zig in beyond aan boord van het Lorrendraijers Galjoot, nademaal onze heeren majores der Bewindhebberen vande Nederlandze Maatschappije altoos ten uitterste jaloers zijn omtrent hare bediendens, die zig aan boord van particuliere en voornamentlijk Lorrendraijers schepen begeven, zoo als U Ed Gestr. hier van niet onkundig kan zijn, en zulx een geschied wesende, hoedanige klagten zouden daarvan niet uitgegalmt wesen, daar U Ed-Gestr. nu over de contrarie en vriendelijke behandeling alsmaar een schijn van uitterlijk respect nog betoont gehelgt te wesen, schoon

fol. 102a

Franse Vlaggen

Koning's Bedrieg

ik buiten dit niet en weet, dat de betuiginge van beleefdheid en eerbied, voor zoodanigen qualiteijt als die van U Ed Gestr. met intimen herstoot behoeven verselt te gaan, alzoo min houd zig U Ed Gestr. aan de teneur van het verhaal wegens het gepasseerde in den oorlog voorgevallen, hetgene ik betuige U Ed Gestr. niet irregulier, maar bondig en opregtelijk vertoogd te hebben, zijnde ten dezen opzigten niet veel woorden van noden, door dien U Ed Gestr. daaselver beter van overtuigt moet wesen; ook doet het mij leet dat ik U Ed Gestr. tegemoet moeten ouwaaragtig te zijn het gepasseerde aan Cacoda geexcelseert te hebben, met alle mij te zeggen dat U Ed Gr. desselfs onderhorige niet moeste geadsisteert hebben en dan datter een France vlagge van 't voorsz. fortge-wajt hadde, arme voorwendzels, die ik van een oordeel als dat van U Ed Gestr. niet verwagtende was tot adstructie van zodanigen zaak te allegueren, ik hebbe ter tijd datde ter hadde U Ed Gestr. aan ex in te onderhouden, vigtiger en waarschijnlijker redenen voorgedragen, maar dewijl U Ed Gestr. schijn geeft, die niet te willen renemoreeren, zal ik deselve hier een weinig agter in mijn antwoort op het 11. articul in geschrifte en vervolgens alle waarheijd, uijtwijsens derzelver authenticque bescheijden bij ons in wesen, tot verversinge van U Ed Gestr. geheugen uijt de pen laten komen wel is waar dat de Engelze en de Natuurellen van een France vlagge gesproken hebben, welke doen der tijd van het fort was wajende, en dat wij ook die tekens niet bespeurden daar U Ed Gestr. van gelieft te melden, dat in een F. R. bestonden, maar alsoo alle gene omtrent het fort tot Cacoda gepasseert is, gevallig en voornamentlijk door dien heldhaftigen commandant zijn woord houdinge en te doen (als nader blijken zal) geheelijk tegens de Intentie

van onsende Engelze is uitgevallen, en wij ook zulx niet hebben kunnen beletten, raakt ons de ze voorwendinge niet in het minste deel, veel weiniger die verbitterde massacre volgens U.E. uijtluidinge daar geschiet, ik bidde dog zegt mijeens in wat rampzalige voorwerpen heeft die jammerlijke bloedstortinge bestaan in de drie mannen van 't guarnisoen, die gesont en fris bij U.Edgestr. weder zijn aangeland, of in descomij slaven, welke alle volgens eige schrijven van den constapel Stokhoff sub dato 17e October 1711.
fol. 103 B
wel geconserveert bevonden zijn? want van de naturellen weet U.Edgestr. wel datter geen gesneuvelt is, alzo die zig voor die tijd voorzigtelijk in het bosch of elders verborgen hielden; alleenig zoude het wel kunnen wesen, dat twee à drie onde wijven, die al te ouwersaagt de vuurige drift der al te regt vergramde negers soldaten waren afwagtende, hunnen heldinnen jver en met verlies van haar leven geboet hebben, en dit zal ook wel al dat bloed zijn, uitgenomen mogelijk van eenige cabrietten, dat in die berugte rencontre van Accoda gepleegt is. —
Naar dit wankelbare Excus dat ik U.Edgestr. van wegens het gepasseerde zoude gegeven hebben, volgt er
Art. 7. — En geliefde zijn Edele mij nog toe te voegen, dat bij aldien ik in de possessie der Directie (daaraan seer twijffelde) quam te geraken, ik ter discretie van de negers aldaar zoude moeten leven. —
Art. 7. Dit zal het irregulier verhaal zijn, dat U.Edgestr. bij abuis in het voorgaande articul van heeft gelieven te reppen en op een andere saak toe te passen; en of deze woorden zoo die al zoodanig gepasseert mogten zijn, algeheel van het wit geweken zijn, zal U.Edgestr. best kunnen oordelen, als welkers onderwindinge ten dien opzigten de voornaamste bewijzen daarvan wel zal te berden brengen; U.Edgestr. gelieve

Brouwer Hagen.
Koning's Directie

daarvan geen nadere getuigen te beroepen als
desselfs eige ervarentheid, treed eens dan bij u-
-selven Mijn Heer, en overweegt eens of dien eerlij-
-ken en dapperen Connij zig met al veel van die
discretie heeft aangematigt, altoos deze Africaan-
-ze wereld (indien ik dit klijne getal Europianen
bij zodanige benaminge mag uitdrukken) is ge-
-noegsaam bewust, dat de voorden, welke Connij
zig zelven in pretentie van U Edgestr. en verscheijde
blanken wel heeft laten ontvallen (namentlijk
dat U Edgestr. daar wel generaal was, maar dat
het land, en de grond daar het fortres opgebouw
is, het zijne in eigendom behoorden, en mitsdien
dat U Edgestr. daar buiten komende hemal me-
-de toegwam, en andere raisonnementen meer)
U Edgestr. de directie wel toestaan, maar binnen
het fortres, en niet daar buiten, als afte meten
is uit het qualijk nemen van Connij, dat U Edgestr
buiten zijn weten eenige penningen hadde ge-
-fourneert tot het afdoen van de poenaliteijt,
waarin eenige zijner medestanders dog onze on-
-derhorige bij accoord gecondemneert zijn geweest
wanneer hij liet horen, hebt gij dit contract ge-
-maakt buiten mijn, gij kunt ook het gout beta-
-len, ik wilder geen deel aan hebben, en dat
nog verder is gaande de substance die hij preten-
-deert billijk te zijn, dat men zelfs tot zijn lijfs-
-behoeften van vreemde schepen niets mag kopen
als door hem, omdat hij makelaar is van de Roya-
-le Pruissische compe, blijkende in het geval van
het gewesene opperhooft van Accoda de vrienden
makker van den constapel Hermen Stokhoff, die
om het kopen van eenige kleijnigheden aan
boord van een schip buiten kennisse van Connij
door deselve in een amende van een goede som-
-me gouds geslagen wierd, en welk geld hij door
de vlugt tragtende te behouden, hem naar Europa
doen berhuisen heeft; Ik zoude nog meerder
bewijzen van die natuur U Edgestr. aan de
hand kunnen brengen, maar dewijl die aan

fol 104a

U Ed.e Gestr. al te vel bekent zijn, en dat dit papier niet met diergelijke stoffe soche op te vullen, zal daarvan afwijken, met U Edgestr. te erinneren, dat op het discours, daar dit articul een schetz van is verbeeldende, ik d'Ere hebbe gehad U Edgestr. aan Cxim mede te demonstreeren, dat dit ongeluk al meerder predecessieurs van U Edgestr. was te beurt gevallen, en dat het daarom zoo ganits wonderlijk niet zouden schijnen, indien U Edgestr. het selve voor een gedeelte gram aan te treffen, verhopende egter dat U Edgestr. met meer genoegen en favorabelder uitkomst het zelve te boven zal streven, als de heeren De Visser, Hoogveld en de Lange te jammerlijk is beschoren geweest.—

Naar het kleine discours bij het 7.e articul vervat, behaagt het U Edgestr. een andere in te voeren van wat langer uitbreidinge, met deeze voorden, Cxt. 8.— En dat hij egter zoo's Konings makelaar

J. Connij, die tot nog toe superieur in den oorlog was geweest, eens uit het veld dreef, en ik bestond hem onder het geschut van zijn Kon.e Majesteijt komende te beschermen, hij niet zoude kunnen beletten dat zijne negers het fort van zijn Con.e Maj.t inamen, tgeene hij zeijde te weten van geen defentie was, ik vroeg dan, of de heeren Engelsche en Hollanders, om dat ze meer magt op deze custe hadden, zig daarvan wilden bedienen, om zijn Kon.e Maj.t onder pretext van een negers oorloog te necessiteren, de kuste te abandonneeren, waarop zijn Ed.e replicceerden verre van daar, maar ik molst de negers selfs tot tegens de muur van 't Casteel laten vervolgen, en doodslaan, anders moesten wij geconsidereert werden als vijanden.—

Cxt. 8. Hier heeft het U Edgestr. behaagt mij sprekende in te voeren, met zodanige termen, welke nimmermeer in mijn gedaagten gesmeet, nog opgekom men zijn, indien U Edgestr. mij dog al een rol ge-

1413

Brandenburgers

Heinzig Instruction

toe te voegen, hadde wel gewenst dat deselve met
de vare geschapenheid der zaken was in eenig
smolten geweest, en indien U Ed Gestr. buiten
geschrifte die niet wel ontbouden kan, zoo zal
die hier ter neder zetten, zoodanig alsdie door
mijn zijn geuit geworden, te weten dat ik U Ed Gestr.
te gemoet hebbe gevoert, indien onze vapenen
eens de overwinninge op Connij quamen te halen
hem nooddrukten het veld te ruimen, en een
veijliger retraite onder het fortres te soeken, t'gu
met seer weinig guarnisoen beset was, vij de
negers in cas van vervolginge en agterha-
linge niet zouden kunnen verhinderen, dat zij
hem aldaar meer benauwden, en het fortres
alseen schuilplaats van haar vijand aan-
merkende, hetzelve mitsdien benevens hem door
een geval der vapenen geweldiger hand quame
aan te tasten en maatig te worden, dit zijn op
dit subject mijne woorden geweest, die ik U Ed-
gestr. doen der tijd te voren zeide als een zaa
niet daarop geoogt wierd, of die zoo gemackelijk
te verrigten was, maar die bij verwisselinge
van het geluk des oorlogs geschieden konde, om
U Ed Gestr. daar door nog meender te bewegen,
dat dien oorlog tot een goede vrede wilde hel-
pen bewerken, veel minder heb ik voorgegeven,
bewust te zijn dat het fortres groot Fredriksburg
van geen defensie was, want U Ed gestr. weet al
te wel dat ik hetselve te dikwijls besigtigt hebbe,
om daarvan zodanigen opinie te koesteren,
en houden vij onze kleijne en onmaatige for-
treren, wanneer met een redelijk guarnisoen
gesecurert zijn, genoegzaam voor de aanvallen
der naturellen gesecureert, hoe zoude dan
zulk een roekeloos gevoelen gnéken van een
fortres, dat met de voornaamste dezer custe in
egale sterkte mag aangemerkt worden, maar
U Ed gestr. zal niet ongerijmt vinden, dat ik
zegge dat de batterijen nog stukken van geen
tegenweer kunnen wesen, indien die niet ma

handen en armen versterkt worden; verders is wel waar dat ik op U Ed gestr. vrage geant-
-woord hebbe, verre van dat sentiment ver-
-vreemt te zijn, als deselve daarin geliefde voortestellen, maar ter contrarie kan U Ed-
-gestr. met geen waarheid gestant doen, dat ik deselve heb afgeveerdigt, de negers tot onder de muur van deselfs casteel te laten vervolgen en doodslaan, of dat U Ed gestr. andersints als vijand moeste geconsidereert worden, want ik weet niet waar zodanigen voorstel zoude te pas gekomen zijn, of te welker plaatse znlx van U Ed gestr. hebbe geeijst, daar de necessiteijt om znlx te dulden vel verre van die gestaltenisse van U Ed gestr. was afgescheiden, door de voorspoed der wapenen, die nog ter dier
Ed. 105a tijd aan de zijde van Conmij vergeselschapt bleef, maar met regt mag men zeggen, dat alle dingen treevoldig kunnen aangemerkt worden, nademaal het U Ed gestr. behaagt, mijne reden voeringe zoo simsterlijk op dit Chapiter niet alleen te expliceren, maar zoo ampel te vermeenderen. —

Art 9. — En hierom (vervolgt U Ed Gestr.) had ook den heer Engelze generaal drie soldaten, zijnde het gantze guarnisoen van Accoda, gevankelijk na Cabo Corso gevoert, om tegens de soon van zekere coffij Abreba, die vel ver mijn jongen is geweest, en nu makelaar aan Cabo Corso is, te loven, dat hoe schandelijk ook egter nog toestont, mits zij voorsz. blanken eerst op vrije voeten stelden, doch zij replicceerden hierop, dat alleen zijnde met mij over die affaires tot beslissinge niet konde besoigneren, maar dat de Heer James Phipps agent van de Koijale Africaanse compt van Engeland eerst daarover zoude moeten spreken. —

Art. 9. De oorsaak welke U Ed Gestr. regens de drie soldaten van Accoda hier gelieft ter neder te stellen, als of deselve gevankelijk na Cabo Corso zijn gevoert geweest, is geheelijk van het regte, waarom verschillende

Brandenburgers

Koenigs Detachement

en heeft U Edgestr. op het schrijven van dit relaas
sekerlijk geene wesentlijke onderrigtinge deze saak
aangaande gehad, nademaal het bij solemneele
attestatie door ons is bewezen geworden, en door de
drie soldaten selve, indien gezamentlijk nog hier
ter ceste waren, mede niet ontkent kan worden,
dat zij uit hare eigene beweginge, ja selfs tegens
ons goed vinden aan, benevens ons vertrocken
zijn, tot zoo verre, dat in de branding sprongen,
om alswemmende de canoa te agterhalen, gelijk
wij haar eindelijk siende haar vast besluit, en
vreesende dat de moedwil der negers hun eenige
quade handelinge mogten aandoen, zulx niet
hebben kunnen weigeren, en op deze wijze dog
niet gevankelijk zijndeselve aan Cabo Corso ge-
raakt, en dat op nadere overweginge daar wat
lang zijn opgehouden, is mede niet sonder vig-
tig fondament geweest, en is U Edgestr. nieuws-
gierig om de redenen daarvan nogmaals in
geschrifte te sien, gelijk deselve die al te meer-
malen en gehoort en gesien heeft, siet hier desel-
ve, ter tijd voor Accoda onze wreedelige vijan-
den quamen na te jagen ende agterhalen,
wierd bij den heer agent der Roijale Brittagnise
compe. James Phipps en mij besloten, drie afge-
santen aanden commandant van het Cortres
aldaar te senden, met aankondiging van de
motiven, die ons aldaar gevoert hadden, ende
voornemens, die wij van meninge waren uit te
voeren, met oprechte versekeringe dat hij niet
beschroomt behoefde te wesen van onze aldaar
te sien, nademaal wij als vrinden niets ves
op het fortres de bediendens van de Roijale Pruis-
sise compe. of wat daar annex mogte wesen,
sogten te ondernemen, maar dat 't alleenig
gemunt was op vijanden, die ons buiten eenige
schijn van reden soo sensibel hadden geledeert.
met deze commissie na 't fortres afgaande
wierden de drie gem.e afgesanten voor ons oog, in
't opklimmen van den berg, jegens alle goddelijke

fol. vol.

en vereltlijke regten op de brutaalste wijze mis-
-handelt, alle hare bijhebbende goederen aan
stucken geteten, wat van eenige waardije was ont-
-vreemt en geplondert, hare leighamen met slagen
doorbeukt, en hunne handen met banden gekne-
-velt, en eijndelijk op zodanigen manier getrac-
-teert, als van de barbaarste moedwil kan werden
uitgedagt, en om hier nog bijtevoegen niettegen-
-staande dit veragtelijke schouwspeel onze leid-
-zaamheijd en met wat genegene gedagten wij om-
-trent de bediendens van zijn Kon.-chaj. bezwangert
gingen, zoo sal hier nog bijvoegen, dat mi mediaat
hadit glooelig affront de macker van den com-
-mandant van Cecoda bij ons afquam, en onseen
boodschap van deselfs opperhoofd bragt, die in't
11.e artieul als daar behorende breder zal uitge-
-haalt werden, doch egter sonder van onze afge-
-sonden te melden, schoon wij nu wel dubbel re-
-den hadden op deze afgevaardigde represaille
te konnen gebruiken en hem ten allerminste zoo
lange in ostagie te houden tot wij voldoening
bequamen over de mishandeling van die gene,
welke door ons even te voren waren afgeson-
-der, zoo hebbe denselven egter niettegenstaande
de negers seer murmureerden en insteerden, om
hem op gelijke wijze te tracteren, onder geleijde
van den secretaris vaandrig door't leger op een
veilige plaats laten conduiseren, waar door de-
-selve ongemolesteert wederom binnen 't fortres
is geraakt, siet daar eijn Heer, of wij zoo lange
behoefden te tarderen om die drie blanken in't
fortres gevangen te krijgen tot uitwisselinge van
onze drie afgesanten, daar wij alrede een kon-
-de bekomen, en door die deselve alle drie doen
rantsoeneren; maar neen, dien die ons gewisse
met besmet en was met eenige quade ingevinge
en dat wij alles aan de reden wilde opofferen,
is deze moderatie daarvan als een kleijne grond
-slag geweest waartegen ik ook moet zeggen, dat
wij eindelijk twee van onze afgesondene, hoewel

Brandschepen

Koning's Instructie

seer elendig mishandelt en ontrooft wederom bequamen, maar de derde bleeff egter in verse-keringe, en hieruit is de reden gesproten, dat naderhand die drie blanken in 't fortres tot Alcoda aan Cabo Corso zijn opgehouden, om daardoor dien ongeluckigen afgesant van ons wederom in handen te krijgen, en neemt U Edgestr. dan qualijk dat ik op deselfs voor-slag van die drie blanken tegens onze afge-vaardigde uit te visselen, ten antwoord gaff, daar eerst met de Heer James Phipps over te moeten spreken, mijns oordeels is dat antwoord zoo ongerijmt niet geweest, want vooreerst was die gene welke U Edgestr. onderhorige nog onder zig behielden gezamentlijk door ons als voor beijde de comp.^{en} afgevaardigt, en mits het ongelijk hem te beurt gevallen aan beiden ook gevoelig, was 't dan zoo onbillijk, dat beide ook haar gedagten daarover gudmen te uitten! waar dan nog bijkan stellen dat gem.^{e} blanken zig onder de magt van de heeren Engelze aan Cabo Corso bevindende, U Edgestr. van mij ietswes ge-liefde af te vergen, waarvan de uitvoringe buiten mijn vermogen was, en gelieft hier dan nog bij in 't voorbijgaan te noteren, dat U Ed-gestr. aan mij mede een propositie voorschreef, welkers nakominge van U Edgestr. selfs al inde possessie der directie wezende, niet als seer lan-gen tijd daarnaar, en niet sonder veel strib-belingen met dien vackeren Connij gratificeert heeft kunnen werden.—

Naar dit vooren geallegueerde van U Edgestr. volgt er verderop

Art. 10.— 't zoude zijn Com. Maj.^{t} en deselfs hoge ministers verdrieten alhier een lang verhaal te horen, doen van onze raisonnemen-ten over en weder, ook zoude mij de tijd ont-breken, vijl deze 't laaste converde van een Engelze capiteijn van een 10. p.^{ts} c.^{ts} schip, genaamt Ab.^{m} Plumb den 3.de op deze khede door een

Martenique caper genomen, en nu met de cruis-
2 106 b -sers van de Westindische comp.e voergaande als
een gestolen gelegentheid binnen 24. uren
moet waarnemen, maar binnen twee maanden
denke ik dat de Zeeuwse Enterloper Thomas
Blanke met de geweesene commandant van zijn
Con. Maj.ts fortresse zal vertrecken, wanneer U-
-wel Ed.e alles uit het dagregister en documenten
omstandiger zal adviseren, zal daarom
eeniglijk voortvarende zeggen, dat ik de in-
-gesloteene onder N.o 2 aan den voorsz. com-
-mandant en 't guarnisoen schreeff, daar ik des
avonds door den adsistent Cl.e van ter Beek dit
nevensgaande antwoort N.o 3 op ontfing, doch
overmits het reeds laat was, stelde mijn ver-
-trek na derwaarts uit tot de volgende mor-
-gen, doen vertrok met de drie scheppers cano-
-ds na Groot Fredriksburg, alwaar ten tien
uren arriveerden, en van den commandant
nevens 't guarnisoen met alle respect dat zou
-de kunnen desidereeren, wierd ontfangen. —
Art. 10. In dit articul gebruikt U Ed gestr. een uitveidui
-ge met eenige particuliere affaires aan te ha-
-len, die tot de raak mi questie noch voor noch
nadeel kunnen bijbrengen, en die meerder op
U Ed gestr. persoon als op deze materie reflexie
nemen, verhalven ik mij daar mede niet zal
behoeven te engageren, als in transitu, maar
eens aan te roeren, dat ik wel wil geloven,
dat ten tijde U Ed gestr. deze aanmerkens waa-
-dige op 't papier stelde, 't een gelegentheid
moet geweest hebben, waardoor U Ed gestr genood-
-saakt, die binnen 24 uren vaart te nemen,
want waarlijk Ed. gestr. Heer, die tijd was wat
te kort, om alle deze aangehaalde saken eens
met de gerequireerde moderatie te perponde-
-reren, en die dan na suivere bevindinge en
gesteltenisse te voorschijn te doen komen; ook
zal 't na alle apparentie U Ed gestr. eerste mis-
-sive na Europa geweest zijn, en daarom met

14/18

Brandenburgers
Koning's Instructie
fol 107e

een colerieq, gemoet wat haastig afgesponnen.
Waardat U Ed Gestr. dan bevorens gesproken had
de van de wijze hoedanig aan Groot Fredriks-
-burg was aangeland, en wederom op den text
van 't vorige willende komen, meld denselven
't ondersoek wegens den oorsprong van desen oor
-log, welke U Ed^e Gestr. positive verklaart, aldus
gelegen te zijn in deze termen.—
ctrt. 11. — Cleprée, den makelaar der Hollanders
aan Cxim pretenderende sekere negerin
genaamt Cadjebba, welke een bloedvrindin va
Jan Connij was, als zijn slavin, t'geen denan-
-deren ontkende, den eerste verzoekt adsistentie
om redenen mijns oordeels daar door gelegen
-heid te hebben, zijne Con. Chaj^ts fortressen te
ruineren, althans de voorn^e Cleprée komt on-
-verwacht met een aansienlijke magt en over-
-valt zijn Chaj^ts makelaar alhier onder 't
fortres op 't lijff, dog wierd zoo wel ontfangen,
dat genoodsaakt was, met schanden te wijken;
Jan Connij hierdoor wacker gemaakt, soekt ook
alles bijeen en posteert zig bij Accoda of tus-
-sen Accoda en Dixcove; den Hollandze ge-
-neraal komt daarop met al zijn magt van
Elmina, commanij Zacconde en Boutrij, ende
Engelze van Cabo Corso, even als of Jan Connij
haare fortressen aan Boutrij en Dixcove soqt
wegte nemen, en jagen hem tot onder het can-
-on van voorsz. Accoda, versoekende wijders
permissie van zijn Con. Chaj^ts opperhooft aldaar
om Jan Connij te verdrijven, die zulx rond uit
weigerde, seggende dat zoo lange hij kruid
en kogels had, zijne onderkorige zoude main-
-tineren, latende zijne vlagge (welke bij ge-
-brek thans alhier van 't fort waijden) zijnde
een witte vlag, met de letteren F. R. van zijne
vlaggestock waijen, en dit is de france vlagge
waar van hier boven mentie gemaakt hebbe;
met dit antwoord met tevreden, komen zij
nog al nader, en wanneer voorsz. comman-
-dant

oordeelden dat haar beschieten kon, zoo deed hij het, doch sonder jemand te treffen; hierop vallen zij als verwoede menschen op 't fortres aan en ne-
Bd 1076 men 't stormenderhand m, voerende de blanken of 't garnisoen gevankelijk na Cabo Corso en El-mina; hoe veel de schade aldaar beloopt, kan voor als nog met schrijven, wijl geen mensch kan rusigueren, om een nette specificatie daarvan te gaan maken, maar 't is seker dat er alles is gerunineert, en waarvan ik hope de bewijzen bij eerste occasie te senden. —

Art. 11. Dit laaste articul als zijnde wel het voornaam-ste, en de spil, daar 't gantze werk op draijt, zal ook van meerder estendue verstrecken, om 't zel-ve na behoren te kunnen oplossen tot gemacke-lijker voltrecking van mijn oogmerk, in deser opzigten zal ik zulx tweevoudig ter néder stellen, behelsende het eerste lidt van dien den oorsprong vandezen oorlog, en 't tweede de gevallige ren-contre voor etccoda. —

Met regt heb in de nileijdinge mijner verweringe 't subject van dezen oorlog genoemt herschapen te zijn door U Ed Gestr. want U Ed Gestr. leijd de vare oorsprong van dien oorlog aff van de pretentie, die Cpree onze makelaar aan Cxim zoude hebben op een negerin, genaamt Cldjebba, bloedvrindin-ne van Jom Connij daar door soerende te indu-ceeren, als of den oorlog, die wij genoodsaakt zijn geweest tegen denzelven Connij aan te vaarden alleenig tot fondament was hebbende, de simpele pretentie om een vrouwspersoon tot slaavin te verkrijgen; verre daarvandaan dat mijn Heer, de Engelse en Nederlandse compagnien deser custe hebben op een sustemu van zoo geringe consequen-tie een oorlog van zoo veel nasleep geensints aanvaart, maar tegens wilen dank daar toe gedwongen zijnde, zijn dezelve wel genecessiteert geworden de wapenen te moeten opvatten, en opdat U Ed Gestr. geen vermenginge meer zoude behoeven te maken (alhoewel U Ed Gestr. zulx al

Brandenburgers

Koning's Secretaris

lange te voren wel bewust was) met een oorlog, die tusschen negers en negers is gevoert, en waar-aan wij geen deel pretenderen en ook nooit gehad hebben, en met een oorlog die U Ed Gestr onderhorigen de Engelze en Nederlandze comp.n moet willens hebben afgewrongen, en die door ons ook betuigt is geweest een oorlog te zijn, waa-in wij deelgenoten waren, zoo zal ik U Ed Gestr de ware geschapenheid van dien onbedeft hier-nevens vertonen; het is waar dat Aprée al zedert langen tijd een pretentie heeft geoppert ten lasten van Jan Connij wegens 't gemelde vrouwmens, en dat denzelven 't vuur, om zijne geregtigte pretentie doorde wapenen te hand-haaven, al lange smeulende heeft gedragen maar de goede harmonie der beide heeren ge-

fol 108a

-neraals der Royale Pruissische en Nederlandze comp.n De Lange en Schoonheid hebben 't zelve belet in volle vlam uitte barsten, tot dat de beklaagelijke uitstotinge van den heer de Lange quam voor te vallen, welke bij de Engelze en Ne-derlandze generaals een toevlugt soekende, om was 't mogelijk nederom in zijne geregtigte pos-sessie herstelt te worden, hier binnen 't casteel van Elmina den heer Schoonheid selver heeft voorgeslagen, om Aprée jegens Connij, den de-troneerder van zijn Heer en Meester) met de wa-penen zijn oude schuldeijssinge te laten staan de houden en hem met geweld te keer te gaan, opdat door dit middel eenige gelegentheid geboren mogt werden tot herstellinge van meer gemelde Heer De Lange; dit versoek vind den heer Generaal Schoonheid billijk en bevilligt on-der ooglukinge dat Aprée met zijn eigen magt en niet met eenige adsistentie van blanken Jan Connij zal afvorderen, t geen hij denzelven ten onregte tot nogtoe onthouden hadde.-

Op deze toelatinge en dit oogmerk trekt Aprée te veld, en zijn vijand onder de oogen, maar gints met om daardoor gelegenheid te hebben

zijn Con. chaj.ts fortressen te ruineren, 't geene zoo pignant U Edgestr. penne is ontvallen, daar 't regte oogwit zijn Con. chaj.ts Directeur generaal hier ter custe op deselfs eigen instantelijk verzoek vederom door Connij afbreuk te doen in de bezittinge vandatzelve fortres te introduceren. –

Hierop is komen te gebeuren dat de geregtige uitkomst der wapenen Cpréé sodanig heeft begunstigt, dat hij als overwinnaar aftrok, naar dat Connij door toedoen van Guecka, opperhooft der Jgviraze zig met Cpréé verdragen, en onder voorwaarde volgens 's lands vijze metdenzelven een voldoenend contract ondergaan hadden, waartoe hij bereids Ostagiers aanCpréé hadde toegeschikt, en die denselven ook in ons fortresse aan Cxim tot meerder securiteijt bewarende was; wanneer men op zodanigen vijze den oorlog afkoopt, en de voldoeninge onder overleveringe van pandtslieden, solemnelijk belooft ter executie te stellen, waardoor zig den minsten de last der wapenen van zijn sterken als van de hals schuift, is dat met schanden afwijken, zoo als U Edgestr. doen maals verkeerdelijk onderriqt willende zijn, in dit vorenstaande articul allegueerd; ik meine van neen, maar dat iemand als overwinnaar mag aangemerkt worden, die door 't aantasten der wapenen zijn vijand dwingt hem zodanige voldoeninge te geven, als hij tevorens 't opvatten derselve gepretendeert hadde; in dit geval heeft zig dan Cpréé wel vaarlijk triumpherende bevonden, en is Connij door zijn schandelijk afwijken met wakker gemaakt, maar door inblasinge zijner raadgevers en zijn eigen schelmzen mborst, want nadat de veldpaap anders Cpréé, op voorschr. beloften van voldoeninge onder acceptatie van gemelde Ostagiers, was afgetrocken, zijn magt geseparreert en de wapenen nedergelegt hadde, breekt Connij schelm-

fol 102 b

Brandenburgers

Haring's Reduties

-agtig zijn gegeven wordt, en met meerder aan-
-hang versterkt trekt omtrent agt dagen daar-
-na geweldiger hand op tegens onze onderhorige
in 't Cintage land, roept, brandt, moordt en
blaakt alles wat hem te voren gram, en over-
-valt op zodanige onverwagte wijze de onder-
-horige naturellen der beide comp^en onder pre-
-text, dat die vrienden van d'Pree waren, selfs
tot onder de fortressen Dixcove en Boutrij, in 't
gezigt en onder 't geschut der blanken, bedrij
-vende aldaar alle bedenkelijke hostiliteiten,
en geweldenarijen; intussen vij aan Elmina
en de heeren Engelze aan Cabo Corso met brieven
op brieven der opperhoofden aan d'Arim, Dix-
-cove, Boutrij en Zacconde verstendigt vorder
-de, hoedanig de saken zig aldaar toedroegen
en dat Connij de gantze boven custe in allar-
-was houdende, en dagelijx allerhande feitelij-
-heden pleegden, oordeelden 't den dienst van
onze heeren en meesters te vereischen, dat wij
ons derwaarts in persoon vervoegden, om dit
alles nate vorschen, en vas't doenlijk deze sake
inder minne te assopieren.-
Met deze intentie getrooste ik mij deze reijze
aan te vaarden, gelijk dan ook de heeren
Engelze derwaarts sonden den heer Fisch,
om gezamentlijk zulx bij der hand te vatten,
(wordende om de gewigtigheid en moeijelijk-
-heijd naderhand derwaarts gecommitteert de
Heer agent James Phipps) op onze aankomst
aldaar bevonden wij de rapporten aan-
-gaande de handelinge van Connij waar te
weesen, en nog daaren boven dat hij door zijne
snode listen en logen verscheide onderdanen
zoo van de Engelze als Nederlandze comp^e had-
-de weten te corrumperen, om zig met zijne
wapenen te conjungeren, en gezamentlijk
eenig exploict op derzelver fortressen te onder-
-nemen, zijnde onder anderen dien eerlijken
Obin, makelaar van de Nederlandze comp^e.

welke maandelijk voor zijne getrouwe diensten nog geld was treckende, gelijk naderhand ook Cherij, die
fol 19a den onwetende zoo lange hadde gespeelt, siende alle hare schelmstukken aan 't ligt gebragt, zig uit vreze voor erger lafhertig met een pistool het leven benam; resolveerde daarop immediaat aan Connij toe te senden twee van onze bediendens, om hem reden van zijn doen te vragen, en indien hij eenig verschil hadde, 't-selve aan ons te willen openbaren, opdat men een bemiddelinge zoude beramen, om zulx bij te leggen; maar in plaats van oponze vriendelijke besendinge te antwoorden, houd hij onze dienaars in arrest, slaat deselve in de boeijen sonder op ons voorstel eenig replicq te doen. –

Naderhand met sonder veel moeijten en omvegen onze dienaars wederom becomende, laten wij Connij aandienen wel geinclineert te zijn, met hem zelven te willen in gesprek treden, en dat hij ons een plaats zoude aanwijsen, waar hij vilde dat wij quamen, om ons aldaar te vinden; op dit voorstel toond hij zig aan de afgesondene wel genegen, met aanwijsinge vande plaats, zijnde die buiten 't gezigt van Boutrij agter een hoge berg, aan welkers voet zig een kleijne bosagtige valeij bevond, wij hierop wel vergenoegt treden naden heten buiten t fortres, en vervolgen ons ter bestemder plaatze, alwaar wij Connij waren verwagtende, maar dit wagten zoude mogelijk nog wel geduurt hebben, zoo wij aldaar na denzelven hadden willen vertoeven, want nadat hij ons tellens meteen van zijn tesjes of omroepers hadde opgehouden, bevonden wij dat den avond begon te vallen, en dat 't mits dien hoog tijd was, om vilde wij met wat erger dugten, bespot en vrugteloos na 't fortres te keren. –

Wel, ellijn Heer, wat denkt U bedgeste is dat niet minnelijk genoeg van Connij geuit, ik begere met met U.L. te doen te hebben, en zal zodanig agteren als mij goed denkt, ja daar uit is een staaltie afte-meten, met wat superbitijd dien brave man gewoon is alles te verrigten, zig inbeeldende met ons gelijke

14/13

Maandelijksche Klaarijs Rekening

wijze te handelen als hij met zijne heeren en meesters wel gewoon is te leven. –

Aldus alle verdrag van de hand gewesen hebbende en onderwijlen in zijne hostelitejten voortgaande sonder zig ergens aan te kreunen, vierden wij wakker gemaakt om gewelt met gewelt te stuiten, indien wij onze negerijen met van huizen en volk ontbloot en alle negotie en levenstogten van onze fortressen vilde afgesneden sien, en te diertijd wierden de wapenen bijons aangevaard, om zodanige onregtmatige en onbillijke vijandelijke actien te stuiten; en dit is den oorlog, waarin de Engelze en wij ons hebben moeten inwickelen, als die ons te regten aanging, alhoewel wij betuigen en bewijzen kunnen, dat alle mogelijken en minnelijken ijver door ons is aangewent, om zoo verre niet te mogen komen. –

Dit zal mijns oordeels genoeg wezen om U.Edgestr. te kunnen overtuigen, dat wij om geen negerin nogom zijn Con. Maj.t fortressen te ruineren den oorlog hebben aangevaart, veel min dat wij de eerste aanleg tot dezelve verstrekt, of ons in de eerste instantie daar U.Edgestr. van gelieft te melden, gemesleept hebben als zijnde dat geval en dit laaste hemelsbrete vanden anderen verschillende. –

Het eerste lid van dit articul namentlijke de essentielen oorsprong vom dezen oorlog hebbende afgehandelt zal 't tweede daaruit ligtelijk wesen af te leiden, namentlijk de gevallige rencontre van 't innemen der fortresse tot Cecoda, want als voren gebleken is den oorlog zodanig hebbende aangevaart, is na verscheiden schermutzelingen gebeurt, dat wij Cornij voor onze troupen doende wijken, op den 23.e September des Jaars 1711 vervolgende, eijndelijk in 't bosch voor Cecoda gewaar wierden, op welke verstendinge wij ons ook in 't gezigt van 't fortres aldaar ter nederslagen, om met elkanderen te beramen, wat in die gelegenheid diende bijder hand gevat, en ondernomen te werden; het regtmatigste wierd na

Fol 109 b

overweginge van zaken geoordeelt een bezending te zijn aan den commandant van de fortresse tot Accoda, 't geen ook door drie personen aanstonts wierd te werk gestelt met zodanigen last als breder in mijne replicque op het 9. articul zal nate speuren wesen, inmiddels de quade en enorme bejegeningen die deselve in ons gezigt vedervoeren, quam bij ons uit gem. fortres een blank van wegens den commandant aldaar, dewelke ons de reden van onze aanconste derwaarts afvorderde, wij zoodanig antwoord toe voegde als bereijds aan onze afgesondene in mandat is gegeven, hadden, op welke minnelijke en beleefde bejegeningen denzelven ons uit name en van wegen deselfs opperhoofd tegemoet voerde, dat zij met connij reets te doen en hadden en indien wij nietves tegens 't fortres van zijn Con. ellaj^t quamen te ondernemen, of tegens derselver bediendens aldaar in actuele dienst zijnde uittevoeren, zij niet van meninge waren connij de minste hulp of te bijstant te verlenen, maar ons zouden laten begaan als raadsaamst zouden oordelen, welke aanbiedinge seer verre is gescheijden van 't dreijgement, dat U Ed Gestr. den commandant van Accoda in deze relatie toeschrijft, namentlijk dat hij ons versoek rondtuijt weigerde, seggende dat zoo lange hij cruiden kogels had zijne onderhorige zoude maintineren, en 't gene wij met solemnele verklaringe van vijff blanken kunnen bevestigen, die daar jegenwoordig geweest zijn, daar U Ed Gestr de voorszr. relatie mogelijk met de getuigenis van geen een en zoude kunnen corroboreren, alzoo maar dien eenigen afgesondene zig daarbij 's wetens gevonden heeft, en die deselfs voorden na 't jongste welgevallen zijns opperhoofds ligtelijk kan keren en wenden, ook weet ik niet dat de b'eedigde getuigenisse van vijf geloofvaardige blanken zoo engelse als Nederlanders in regten van minder alloij moet geacht werden, als die van een particulier bediendeen van zijn Con. ellaj^t van Pruissen, die

Nl 110a

Brasenbergers
Verklaring Indiaan

ten aller uitterste zig maar zoude kunnen beroe-
-pen op de verklaringe van een Indiaan, en dat
nog vel van hooren zeggen en niet door ocu-
-laire bijwoninge, op de beloften dan van voor-
-schr.e bedienden ons vertrouwende, en hem van
onze kant mede verzekeringe van onze goede
meininge gegeven hebbende, laten denselven ve-
-lig conduiseren door twee van onse bediendens
en tragtende daarop onze algemene vijand een
voordeel af te sien tasten, hem onder 't geschut van
Accoda aan, sonder ietwes buiten ons gegeven
woord te overtreden, wij in desen toeleg, met den
anderen zijnde handgemeen geraakt, en geen
quaats uit de fortres dugtende, vonden ons eens-
-klaps in deze meninge bedrogen door ettelijke
canonschoten, die ons uit 't fortres met scharp
te kennen gaven, dat den commandant niet
van meining was zijn gegeven woord gestant
te doen. —

Deze onverwagte bejegeninge en 't heendenken hoe
qualijk onze afgesanten ontmoet waren ge-
-weest, liet aan onze negers geen tijd meer over,
om zig te kunnen beraden, wat haar in dit
geval te doen stont, maar ijlings hunne ge-
-belgde wraaklust den losen teugel vierende,
niettegenstaande alle vermaningen en redenen,
die den heer Phipps, benevens mij, deselve tot
het tegendeel waren bijbrengende, vallen op de
fortresse gewapender hand aan, blusen hunne
gramschap met hunne snaphanen op de blote
muuren te lossen, sonder iets meerder uittevoe-
-ren tot dat de blancken van 't guarnisoen al-
-daar boven van 't plat des huis ons met desselver
hoeden wenkten, dat wij dog wilden naderen,
om haar lijf en leven te beschutten, in deze ge-
-schapenheid van zaken, daar dog geen nader
hulpmiddel toe was, (want wat zoude v. a. b. blan-
-ken de magt van omtrent de 3000. vergramde
negers kunnen tegenweer bieden, daar deselve om-
-trent die landaart buiten 't geschut der fortressen

fol 401

niet veel hebben mite brengen / konnen wij uit een christelijk mededogen met anders beramen alsons gezamentlijk midden door de negers naar 't fortresse te vervoegen, gelijk wij zulx aanstonts met allen ijver volbragten, en mitsdien ook door voorschr. blanken wierden ingelaten; maar hierdoor wierd de gramschap der negers niet aan't bedaren gebraagt, welke wilde dat zij op 't fortres en die gene welke haar sonder reden beledigt hadden mooten wreken; van dit obstinaat voornemen hebben wij dezelve mede niet nog door geweld nog door minnelijke woorden en beloften kunnen afkeren, komende deselve met gantze troupen 't fortres beklimmen en inbreken, dreigende ons selver zoo haar te keer gingen niet vriendelijk te zullen ontmoeten; in deze verlegentheijd is alles wat wij nog hebben kunnen obtineren de bescherming geweest, dat zij 't guarnisoen nog de comp.s slaven eenig molest zouden aandoen, door 't welke ook niet alleen 't guarnisoen maar ook alle de slaven ongemoeijt of gequest daarvan zijn afgecomen. U Edgestr. gelieve in de voorenstaande discriptie een omstandig en waaragtig tafereel te beogen van die vreezelijke bestorming en verwoesting van Cecoda die U Edgestr met zodanige expresien heeft kunnen goetvinden aftemalen. of een herrezen Vespazianus een ander Jeruzalem door zijne wapenen in puinhopen had gelegt U Edgestr. zoude ligtelijk dat men diergelijke saken voornamentlijk als de distantie der landen de maalte ontdekkinge van deselve wat belemmert hout, ligtelijk met woorden en uitdruckingen vergroten kan, maar deselve eens met de uitkomste en voornemens in egale balance na waarheid te vikken en wegen, omdan vervolgens een onpartijdig oordeel daarover te kunnen strijken moet sekerlijk van meerder gevolg en uitwerking wesen. –

Het behage U Edgestr dan dit voren geallegueerde aan te nemen als de ware aanwijsinge hoedanig

Brandenburgers
Koning's Secretaris

zig alle deze dingen hebben toegedragen en niets als ietses dat opgeciert en partijdig is uit de pen geloeijt, maar in tegendeel tot verweringe van mijn Eer en bedieninge genooddrukt en geveest U Ed Gestr. te moeten voorhouden, indien de penne zig soomtijts wat hard en duidelijk mogt geexpliceeri hebben, U Ed Gestr. gelieve zulx in de beste plooij te schikken met te denken dat jmand welke zig aan t tederste deel bevind geledeert te wesen, zijn hertstogten dikmaals niet bedwingen kan blijken te geven dat hem zulx noot gevoelig zijn.-

fol. 111a

Inden aanvang deser hebbe ik gezegt U Ed Gestr. mijne gedachten te zullen voordragen hoedanig het gesloten contract diende onderhouden te werden, zie thier deselve: Uit de rapporten van den heer Butler alsmede uit alle verdere ouwstandigheden is mij niet anders gebleken, alsdat in geen van alle de conferentien door de negers aan Groot Fredriksburg gehouden, ietwes van de saak in questie tussen Cfrée en Jan Connij is voorgedragen, veel min afgehandelt, want ofschoon doorde afgesondene van Cfrin en Cincober ter eenre en tussen de gevolmagtigde der Pocquezolse ter andere zijde alle differenten in der minne zijn bijgelegt ende t eenemaal geassopieert, dat in kan geen relatie hebben op de particuliere questie vom Cfrée en Connij, doordien de saken van een geheel andere hatuur zynde, is specterende op de geassocieerde landschappen die beijde de partijen door geld gekogt, in den oorlog hebben aangekleeft, want gelijk door de Pocquesoese de wapenen van Connij zijn gevolgt, heeft ook Cfrée zijne zijde sien kiesen door de Cfrinsz en Cincobersen, off die wederom tegens den anderen eenige vijandelijke differenten hadden uitstaan niet anders alsdat zij de twee partijen in verschil wesende ijeder van zijne kant hebben geadsisteert, en dit is de zaak die tussen gemelde geauthoriseerdens is bijgelegt en geterminneert, sonder dat t particuliere en personéle

verschil tusschen Afrée en Connij daar mieens ge-
-dagt is geworden; en dit is ook een zake, welke op
ons contract niet specteren, ten opzigten dat hetzel-
-ve principaal gesloten is tot nederleggingen van
alle hostiliteijten die door den oorlog ons en de
Engelze natie aangaande gebooren waren, en
niet om een simpel vrouwmensch aanden een
of den ander in eigendom te adjudiceren, alzoo
dit in't geheel ons niet is concernerende, maar
een different tusschen negers en negers, en die ook
door deselve moet afgehaspelt werden, dog t'welk
van U Edgestr. gestadig alsoen en deselve zaak
word aangesien, daar snlx in der daad twee-
-ledig en ons in voorgem. opzigten maar rakende
is maar voor zoo verre die questie tusschen Connij
en Afrée moet aangemerkt worden alsoen uit-
1.111.6 -spruitzel en afleiding van't voorsch. contract,
hebben wij nojt geïnterpiverseert snlx voor zoo veel
van ons afhankelijk is te doen naarkomen. —
Egter is U Edgestr. wel bewust dat 't articul dit poinct
omvangende duidelijk is dicterende, dat de hoofd-
-lieden van Groot Fredriksburg en Ax in die sa-
-ken moeten onderzoeken, en volgens 's lands wijze
daarover regt spreken, snlx en is nu nog niet ge-
-schiet, ergo kan Afrée nog niet voldoen aan
datgeene daar nog niet overgeoordeelt, veel min-
-der vonnis gestreken is, en bijgevolge leid de
knoop niet in de vraage off Afrée off de landschap-
-pen om die negerin hebben geoorlogt (zijnde dit
ons nog in't geheel nog ten delen rakende), maar
in die vraage off volgens inhoude van't 3e articul
van't voorsch. contract Afrée en Connij behoor-
-lijk door de hoofdlieden der twee partijen zijn
gehoort en vervolgens op een van beide de condem-
-natie gedecerneert, 't antwoord is bij der hand
namentlijk snlx nog niet volbragt te wesen, zoo-
-dat aanonze zijde niets tegens 't gesloten accoord
gesondigt is, maar vande zijde van U Edgestr kant
hieruit klaarlijk te blijken, dat deselve niet ge-
-inclineert moet zijn, om snlx gestant te doen, en

11/19

Broken promises

Koning's Reputation

dat bij gevolge U Edgestr. met van sints is, om de al
reeds verstrekene tweede betalinge bij voorschr. con-
tract solemnelijk en duidelijk gestatueert aan ons
te doen geworden, en welke agterblijvende niet
anders kan te kennen geven, als dat U Edgestr.
gants afkerig blijft van die vredelievende ge-
dagten, daar U Edgestr. egter zoo veelmaals en
zoo hoogelijk van opgegeven heeft, zullende wij
niet anders als met 't uitterste leetwesen daar-
uit bespeuren kunnen, de geringe inclinatie
welke U Edgestr. bezit, om de jongst gestabileerde
harmonie en eendragt tusen de drie natien
hier ter custe aan te gruiken en toteen volle
wasdom te brengen. —
Dat 't niet gepermitteert en zoude zijn eenige goe-
deren met onze schepen voor U Edgestr. uit Holland
voor te brengen, is de reden geweest dat wij de
goederen nu jongst voor U Edgestr. aangevoert
zoo lange hebben opgehouden, U Edgestr. persoon
en caracter is nog zoo bij ons niet gedeclineert,
dat wij niet altoos daar voor de vereijste be-
leefdheijd met veel vermaak zoude willen verk-
stellig maken, in diergelijke maar ook in an-
dere voorvallen, mogt 't maar van eenige uit-
werkinge verstrecken, om de gujnende genegen-
heid van U Edgestr. jegens ons te doen opwaken.
Maar de ware oorsaak van die aanhoudinge is
geweest, omdat wij dugten de dat U Edgestr. zig
niet zoude gelieven te gedragen aan 't accoord
omtrent de betalinge, welke alle drie maan-
den door U Edgestr. daarin was aangenomen
van gedagten waren daar uit eenig guarant
van onze geregtige pretentie te zullen becomen,
dog de hope van U Edgestr eenmaal van onze
genegene intentie overtuigt en aan de verwagtin-
ge van door U Edgestr. 't voorschr. contract vol-
daan te sien, heeft ons van gedagten doen ver-
anderen, en besluiten die aangevoerde goederen
U Edgestr. bij dezen gedienstig toe te zenden, zoo
als U Edgestr. behagen sal dezelve hier nevens

te vinden, als niets meer betragtende dan blijken dat waarlijk ben etc. (was getekent) H. Haring
Elmina desen p^mo April 1713.-

Edele Groot Agtb^re Heer

Van Bois Regt

U Ed. letteren sub dato p^mo April geintituleert antwoort op de mijnen van 2 Martii jongstleden, heb benevens de verversing, dien mijn broeder p^t comp^a schepen had gevonden, en tot nog toe onder U Ed. gesequestreert geweest, wel ontfangen, des U Ed^e voor 't senden derselve bedanke.-
Naar lecture bevind het geen brief maar verdedeging op de klagten van zijne Excell^e de Heer Heijmen, extraordinaris envoyé van zijne Koninklijke Majesteit van Pruisen mijnen alderdoorluchtigste Heer en Meester, bij haar Hoog Mogende de heeren staten generaal gedaan te zijn.-
En nademaal noch ik, noch U Ed. regter in de saak kunnen zijn, maar het zelve laten moeten aan onze hoge souverainen, zoo sal U Ed^e het mij niet qualijk moeten nemen, dat daar aan U Ed^e niet op antwoorde.-
Maar zoo U Ed^e vermaak schept de saak Eclatant in de wereld te maken, zoo sal ik tot defentie van mijn Eer en goede naam niet manqueren hetgene geschreven heb te justificeren.-
Doch ter contrarie zoo U Ed^e genegen zijt de verstorvene vrindschap te herwatten, en tot onser beijde hoge principalen welzijn met mij middelen beramen, zoo sal mij in alle oprechtigheiden goede trouwe laten vinden ik denk dieaangaande meer als zegge.- Waarmede t^ca (was getekent)
Groot Fredrichsburg, N. Du Bois
den 12 April 1713.-

Haring's reply details

Edele Gestrenge Heer

Het was gisteren morgen dat ik den Uwen van den 12 April geschreven uit Groot Fredriksburg ontling, en waar in U Edl Gestr. oordeelt niet te moeten antwoorden op onze vorige van den eersten

derselver maand, wijl ons schrijven eer een debatai
een brief behelst; wij zeggen daarop, ja, het is een
brief bedebatteerende zaken, die geheel ongegrond
zijn, en die wij hebben ontkleed om derselver naak
heid te doen zien en meteen als bijforme van e
deductie voor onze Heeren Principalen, om haar
Ed.te groot cicht.te te kunnen dienen tot nariqt, zoo
en daar 't behoort; wijl wij sustineren niets voor
haar Ed.te te moeten agterhouden, maar alles
waarheid te vertonen, also de tijden van 't jaar 170
en eenige volgende zijn gepaseert, dit zal de
Eclatantie wesen, waarvan ik U.Ed.Gestr. kan on-
derrigten, die wij oordelen ons zoo redelijk te zijn,
als die gene, welke door een publieq Minister aan
een Hoff als dat van haar Hoog chogende is, werde
publieq gemaakt, en daar U.Ed.te gestr. de aan-
leidinge toe heeft gegeven; ondertusen vinden
wij niet dat U.Ed.Gestr. eenige mentie maakt, die
tot voldoeninge van de tweede vervallen termijn,
uit hoofden van het gemaakt contract zoude
kounen dienen, en daar wij U.Ed.Gestr. wederom
moeten aanspreken, op dat eenmaal die gesent
en door U.Ed.Gestr. zoo menigmaal geciteerde rus
en vrede mag herleven, en wij daarvan de
fol. 113a gewenste vrugten plucken; ik hebbe hier niet
meer bij te volgen dan mijne groetenisse, en te
zeggen dat ik in verwachtinge van vorige blijoe
ete. (was getekent H. Haring
Elmina desen 19 April 1713. —
accordeeren met hunne origineelen
R. van Naerssen, secretaris

(extracts) Letter from Dir. Gen. H. Haring to the assemblij of the X.
dd. Elmina 4 March 1714. (W.I.C. 102, fol. 138)

fol. 138 – 140.

fol. 138 Wij zullen in desen niet anders dan een kort narré
van de zaken hier ter custe aan U.Ed.Grcht.te hebben
te doen, vermits de brieven van U.Ed.Grcht.te illustre
vergaderinge, daar eenige rescriptie op zoude kunnen
vallen, nog niet zijn ingekomen; waarvan dit

1714

dan het eerste zal zijn, hoe deplorabel den handel zoo in goud als slaven het gepasseerde jaar 1713 is geweest; als mede de geringe hope die er is van eenig redres; om dit te begrijpen gelieven U Ed Gr. - Ctcht b^re haar maar te binnen te brengen de korte lengte van deze goudcuste, hebbende naulijx 64. mijlen, de geringe consumptie van de naturellen, ende extraordinaire vaart der Engelsze, Franse, Portugeesze en Zeeuwsze Lorrendraijers, zoo als daarvan twee leijsten onder de papieren door mijn en Raden vanden commies Salomon Tersmitten, en den schipper Jan van Zanen uit eige onder-vindinge, komende langs de kuste, aanons overgegeven U Ed Gr Ctcht b^re werden gepresenteert. -
Waardoor het dan met kan manqueren, of het land moet over al zodanig met goederen opgepropt zijn, dat de waarde daar van heel gering werd; zoo als U Ed Gr Ctcht b^re mede dit zullen kunnen ervaren uit deze meelensgaande leijste onder Litra A. tegens wat prijs de Engelze compagnie de Lorrendraijers van die natie, en dan de Zeeuwze haar goederen verdebiteren; hier en tegens stijgen de slaven zoo extra hoog in prijs, dat het onmogelijk sal zijn en blijven kenige te kunnen bekomen voor reekening van deze Wel Ed compagnie, of men diend met andere natiën in de betalinge te egaliseren, waar van het different veel te groot is, om sonder U Ed Gr Ctcht b^re speciale ordres dat ouste onderwinden. - Werd den handel bedorven door de menigvuldige vaart door de continuele en onophoudelijke oorlogen met minder, die nog aan alle kanten staan te glimmen; en dat het werk nog een graat erger maakt, is het roven van menschen, geen zoo gemeen werd, dat geen neger, zij vrij of slaaff, sonder wel geassisteert te wesen dirft na den een of andere plaats paseren. geen natie is vanden anderen verzekert, de Clijantijnsze heden de voornaamste negocianten, roven malkanderen op de wegen in hare herwaarts reijze bij nagt onde hoge prijs

Indig Wins

Dilavit

van ses oncen goud te genieten. —
Om welke geallegueerde redenen het dan ook is komen te gebeuren, dat de generale verhandelinge hier op de goudcuste, behalven Fida, de bogt, en Benin met meer heeft mi liquide goud kunnen monteren dan 173. Mk. 5 O. 3/40 E.d goud, 14102 lb. O. tand, 2584. lb. Crevell, en 200. pc slaven volgens lijste door den boekhouder generaal uit de handel boeken geextraheert, hier bij gevoegt onder Lra B; wij mogen hopen, en alle devoiren daar toe doen, om dit lopende jaar van meer vrugt en voordeel voor N.Edgvedcht.bre te doen zijn; maar zoolang als deze boven genoemde hindernissen blijven continueren, kan de apparentie niet groot wesen. —

English trade

De cloenten van de Roijale cloi-caanze comp.e van Groot Britagne met schepen en goederen overladen, om een groote quantiteijt slaven zoo voor de ordinaire Collonies, als aan de Asientos van de Zuidzee te voldoen, veten zij alzo min als wij te redden, en komen tot die buitensporigheden, dat zij aan de land negers bijde 70 à 80 bendos aan goud of goederen risigneren, die daarvoor weder mi het land om de slaven op te kopen rond rijzen, zijnde zoo genoodsaakt rijp en groen aan te nemen, dat de naturellen haar in betalinge brengen, of loper gevaar aan haar uitgeschotene penningen weder te krijgen, bederwende met alleen hier door haar eijge zaken, maar geven ons hierdoor ook eenige moeijten, wijl de naturellen zoo overdraven cruel werden, dat zij genige ontsien, als die genen waarvan zij de dagelijxe presenten en voordelen komen te genieten, het welk voor ons met doenlijk is maar te volgen ten rencontre mi haar wiltveijende negotie heeft haar op den 18.e Augusti tot Cheroe omtrent de 70. bendos gekost, wijl zij meenden sonder kennis van de Agonnasze of den koning van Aguamboe, haar daar zijnde logie in een fort te veranderen, het welk door de Aguam-

fol. 140 a

King of Aquambo permits English Company their Lodge at Cheroe* into a Fort

[Fisher p 39]

* Anglice Shido [? Niamyano]

boesze

wierd belet, en moesten zij over hals en hooft haa vlugt ten delen aan boort van de schepen, en naarons fort tot Bercoe nemen, of zoude alle mede gemassacreert zijn geweest; hetgene zij hierdoor dan nog tijdelijk zijn ontkomen, latende alle de coopmanschappen, geschut, dat reeds aan land was, etc. agter; evenwel blijven zij lieden daar nog dagelijks den handel drijven, mits dat daar continueel een schip present is, om bij nagt met hare goederen aan boord te vertrecken. — Naar gelang dezer saken hebben wij dan ook moeten resolueren, eenige goederen in prijs te verminderen, zooals Ed. Gr. Acht^{te} dit word vertoont inde nieuw gemaakte generale marctbrief, zoo van Fida, als deze goudenste onder L^{ra} C, N° 1. en 2. —

---

fol. 142 – 143.

142 b
Fort in Engte

Tzedert dat de vrede bij de hoge magten in Europa gesloten is, en de vaart van allerhande natien sterk toeneemt, waaronder ook de Fransze, zoo hebben wij aan alle de respective opperhoofden van de comptoiren onder het ressort van de compagnie vel expresselijk gelast, van niet toe te laten dat eenige natie, behalven die van de Royale compagnie van groot Brittagnie, voet aan land zetten, of dat geenige bediendens daarmede de minste correspondentie zullen hebben te houden, en zoo wanneer eenige schepen van vreemde natien ter rhede voor een van 's comp^{s} forten quamen te ankeren, en dat zij lieden een chaloeps of vaartuig sagen naar de wal komen, dat zij lieden dan een canoa na derwaarts zoude schicken, met vriendelijke versoeken, weder te willen keren naar boord, alzoo het niet gepermitteert is, jemand aan land te ontfangen, waarop het dan is komen te geburen, dat op den 7^{e} Februarij hier ter rhede quam een frans rhepie, salueerende dit fort met 5. schoten, waarop wederom met 3. wierd bedankt; en kort daaraan sagen wij een chaloep

Fort op 's Chinas Head away

van boord komen, het geen ons deed besluiten, agtervolgens onze resolutie, den auditeur der-
fol 143a waarts tegemoet te senden, ons excuserende dat wij genige natien konden accepteren, waarop den capiteijn met veel brutale woorden den auditeur bejegende, en retourneerden naar boord; desan-
deren daags bequame een missive van de gemel-
de france capiteijn, van inhoud als U Ed Gr Achtb zullen gelieven te sien onder L^ra J hierbijge-
voegt, en waaromtrent, schoon maar belachelijk en wind brekig is, wij versoecken U Ed Gr Acht^e gelieven ons van dierselver ordres te provideeren, om in 't toecomende naar te kunnen regulieren.-

---

Extracts from letter from Dir. Gen. H. Haring and coun-
-cillors Engelgraaff Robberts, J. Doutreleau, A. Snoek and Wm Sutler to the assembly of the X. dd. Elmina 4 March 1744 — (W.I.C. 102., fol. 154)

fol. 155-157

fol 155a Verder sullen U Ed^e met deze niet lang ophouden als hebbende geene missive van U E. vergaderinge der X^e ontfangen, en bij gevolge zal deze princi-
-palijk dienen tot een naree, en om U Ed^e een nader verslag te doen vanden jegenwoordige staat der custe, en waaromtrent wij dan een begin sullen maken met de constitutie der ne-
-gotie, en seggen dat wij dezelve soo deplorabel bevinden als nog ooijt gesien hebben, en niet alleenig bij ons, maar bij alle natien hier ter custe possiderende.-

fol 155b Waarvan wij niet alleenig de schuld moeten ge-
-ven aan de continuele oorlogen, troebelen en
trade oneenigheden onder de naturellen, maar vel voornamentlijk aan de excessive en menigvul-
-dige vaart der France, Engelse, Portugeeze en Zeeuwse Lorrendraijers, zullende het nomineeren van haar getal U Ed Gr Acht^e bij na ongeloofelijk voorkomen, gelijk als 't selve ons nogtans door den commies Salomon ter smitten en schipper Jan van Sanen is gerapporteerd, waar van wij

U Ed.e de demonstratie suppediteren onder L.re A.,
en waarbij dan komt, dat zij kare goederen tegen
vaderlantse prijs aan de naturellen opveijlen,
waarvan deze haar soo wel weten te bedienen, en
zig soo rijkelijk voorsien, datter om de coopman-
schappen van d' E. comp.e met eens gedagt werd. —
Alle t welk bij U Ed.e Gr. Ag. L.re in aanmerkinge ge-
nomen en overwogen sijnde, seer gemackelijk
sullen kommen concipieren, dat 't onmogelijk is,
door diergelijke fatale inconvenientien (en die
door ons onmogelijk konnen werden belett) den
handel en negotie van d' E. comp.e met kragt kan
werden voortgesett, maar ter contrarij ellendig
moet vervallen, t welg (tot ons leetwezen) moeten
seggen, maar al te wel ondervinden, egter llat-
teren ons nog een beteren tijd te verwagten heb-
ben, en twijffelen niet off de meeste van die
reeders sullen op haar retour genoodsaakt sijn
de vaart dezer custe op dien voet te menageren,
comende het ons ongeloffelijk voor, dat ze de on-
kosten van kare reijsen sullen konnen goedma-
ken door het extraord.re cladden met haar carga-
joenen, daar zij ten besten den incoop mede sul-
len betalen, gelijk als U Ed. Gr. Ag. L.re (tot een
exempel) met de waarheijd konnen deduceren
dat een Engels enterloper, (na dat hij den tijd van
8 maanden hier ter custe met een cargajoen voor
200. p.a slaven heeft doorgebragt), de quantiteijt van
200. p.a daar voor heeft gehandeld, waar mede
hij ook vertrocken is. —
Wijders moeten wij (tot ons leetwezen) U Ed. Gr. Ag. L.re
adviseren, als dat den oorlog op de boven custe
onder de naturellen nog continueerd en waar-
omtrent de fortresse tot Ax in wel het grootste
nadeel komt te lijden, door dien den bekenden
Jan Connij, makelaar der Pruissische comp.e de
omleggende landschappen continueel is ont-
rustende, werdende door de Wassage gadsis-
teerd; hier bij komt nog dat de Caapschppolonize
ook eenige differentie met 't Ancobersche land-
schap

hebben gekregen, waardoor die tegen elkander verdeeld zijn, soodat 't fort tot clxm aanwederzijden genoegsaam ingesloten is, kunnende geen koopluiden aanen van dat fort gaan off keeren, zijnde de reden, gem.e Connij met aan de conventie en tot de betalinge vande 30. bendos goud (waarvan wij d'ler hebben gehad U Ed.e Gr. Ogt.b.re in onzen onderdanigen raasten te onderhouden laat gelegen zijn, hebbende nu Kortelingh een dreigement gedaan om met de Wassa'ze een invall in clnte te doen, en van welke natie bereijds ook eenige zijn geroofft. En wijl wij bedugt waren, dat de fortresse tot Boutrij en Saccondé met eenig gevaar gedreijgd wierden, hebben wij 't galjoot Elmina op 't spoedigste uijt deze rivier doen halen, en eenige militaire en treinsvolkeren in 't selve gem.bargueert met den commies Salomon ter Smitten, die 't gebied over die commando hebben gegeven, en na Boutrij gesonden, om op alle beweginge van de Wassa-ze en Connijze te reguarderen, om indien het de nood vereijste, de gem.e fortressen te kounen assistéren, dog na 't rapport, datons tot nog toe inkomt, so sullen de Wassa'ze zig met die stroopinge vergenoegen en indien dit met de waarheijd werd geconfirmeerd, soo sullen wij 't gem.e galjoot ergens anders tot U Ed.e dienst emploijeren, 't sal mede niet ondienstig sijn, U Ed.e Gr. Ogt.b.re te seggen, dat de 't Jufferze ook nog in 't veld zijn, en op de grenzen van Adom zijn campérende, houdende zig paraat tegens de Assjanté'ze en Wassa'ze die de 'Jeffer'ze weder met een hoofd treffen dreigen, door welke inconventien het de Assjanté'ze coopluiden mede onmogelijk is, om aan dit casteel te komen komen negotiéren, gelijk ook aan d'andere zijde d'Accanmisten door de Fetu'ze werden verhinderd tot ons te komen, die seer lang gewenst hebben, om

Conny & Wassa treden Auto

fol 157a

't Jufferze again Adom & Ashanti & Wassa

fol 157b

Accanmisten hinderd by Fetus

alhier te negotiëren, dog vijl sonder geweld daar-
in geen verandering te brengen is, soo sullen
wij dit moeten gedoogen tot der tijd de natu-
rellen in 't land haar selven een veilige weg
besorgen. – De Benedencust is wel alles in rust,
dog aldaar bevinden zig soo een oneindig getal
van onvrije handelaars, die als gezegt hare goe-
deren soo extraordinair civil in prijs ventileren,
dat de naturellen off strand negers haar in quan-
titeijt van dezelve weten te providieren, soo-
dat deze haar seer weinig met die van d'E. com-
pagnie konen te bemoeijen. –

---

fol. 162 - 163

fol. 162 Dan 't opperhoofd van 't Jufferze landschap de
somma van ctlk. 13. 2. 8. voor rekening van U Ed.
Gr. dgtbre te verstrecken tot supplement van
100. bendos, sijnde alvorens voor den Directeur
generaal zijn rekening particulier aan gem.en
Juffers opperhoofd gegeven de somma van
ctlk. 11: 5: 8:, makende alzoo te samen de voor-
noemden 100. bendos, daar hij ons seer instan-
telijk om versogt; hoe en op wat voorwaarde
ende redenen, die ons genoveerd hebben, de
voorn.e penningen aan meergem.t opperhoofd
van 't Juffer te distribueren, sullen U Ed Gr.
dgtbre uijt de twee resolutien daarop geno-
men gelieven te sien, en hopen U Ed.e dit ons
doen daar omtrent niet sullen disapproberen,
maar om de noodsakelijkheijd goedgunstig-
lijk accorderen. –

SGG 1 fol. Dus verre geworderd sijnde, sullen wij spreken
van den stand, en gesteltheijd der respective
fortressen hier ter custe, waaromtrent wij moe-
fol. 162 ten seggen dat dezelve meer en meer beginnen
te vervallen, niettegenstaande wij alle moge-
lijke vlijt aanwenden, om dezelve in staat
te houden, 't welk aan sommige met repareren
weinig helpen kan, als sijnde soo door lankheijd
van tijd als slegt bouwen soodanig van on-
deren

1714

tot boven de muuren en batterijen van een gebarsten en gescheurd, dat 'ze groot pericull lopen, om 't eenemaal onder de voet te vallen! Waaronder geen van de minste is, dit hooftcasteel St. George, sijnde 't selve mede op diverse plaatzen de muuren gescheurd en de gardijnen uitgeweken, waarom wij genoodsaakt sijn deselve (met een svare Seer daar tegen te metselen) 't ondersteunen en versterken, en waartoe ons d'ingekogte schelpen tot het branden van kalk zeer noodsakelijk te pas komen; dezen arbeijd, schoon dagelijx voortgezett werd, avanceerd seer langsaam door de geringe quantiteit van slaven, daar wij
fol. 143 b van voorsien, en het groot getal, die tot dat werk benodigd zijn, soo dat met de herstelling en opbouwen van 't noodsakelijke aan dit casteel een geruijmen tijd zal heen lopen. –

Ferwijl wij nog hopen op een favorable verandering in de negotie, en daar toe nog eenige weinige coopmanschappen requireren, soo nemen de vrijheijd U Ed.le Gr. ctgt.e een petitie daar van te suppediteren onder Ga. S. hier nevens gaande, biddende U Ed. Gr. ctgt.e met seer veel Eerbied daaromtrent een gunstige reflectie gelieven te nemen, sullende niet manqueren allen ijver aan te wenden, om de penningen daar voor soo spoedig als doenlijk in de cassa van U Ed. Gr. ctgt.e te brengen. –

Extract from letter from Dir. Gen. H. Haring to the assembly of the X., dd. Elmina 5 June 1714. (WIC. 102, fol. 274.)

fol. 274 - 275

fol. 274 b Sedert dat wij op den 4.e maart deses Jaars d'Eer hadden aan U Ed. Gr. ctgt.e te schrijven per het schip de Bosbeek, schipper Rijk Haijerop, die tijd van hier vertrocken en afgescheept met een somma van 500 ctk goud, 50000 lb. Otanden, en 10000 lb. Crevell etc.; welke wij hopen onder de geleijde des hemels reeds tot U Ed. Gr. ctgt.e zullen sijn overgebragt; zoo sijn hier komen te

arriveren de schepen de Jacoba Faley opden 24e
van de maand maart, en het Jagt Spam vierda-
-gen naar dato, overleverende ons den capiteyn
Jacob Geursen en den schipper Jan de Sitter U Ed-
-Gr Ach to re geachte missiven snb dato 9 November
1713, en zodanige verdere papieren als daar an-
-nex, het Jagt Spam heeft in zijn herwaarts reijze
op de Guaguakust een Portugees gerencontreert,
en aan ons deselve voraf gesonden, komende
hier op den 16e maart ter rhede; de ladinge der-
-selver is met veel bijsonders geweest, zoo als U Ed-
-Gr Ach to re onder de papieren van het Generaal
comptoir zullen gelieven te sien, en uit de be-
-edigte factura door commissarisen opgenomen
als mede wierd ons door den capiteyn Geursen
op den - maart toegesonden een vaartuig, ge-
-naamt de Snelle Hoecker, door hem mede op de
Guaguakust genomen; waar mede d'Eer heb-
-be U Ed Gr Ach to re te feliciteren, in hope binnen
korten van meerder mogen gewagt worden. de
waarde van deze prijs is niet groot, vermits het ge-
-heele montant naar aftrecking van oncosten,
premien etc., niet meer komt te belopen dan
f. 1350 7:13:, zoo als U Ed Gr Ach to re uit de copia
van de factura zullen onder de bovengenoemde
papieren vinden gesorteert, en gevolglijk de pro-
-ces stucken daar van zijnde, de was als zijnde de
principaalste ladinge is bijsonder slegt, en meest
met sant gemengt, daarom wij het pond niet
hoger hebben derven taxeren dan vijf stuijvers hoe
wel naar alle apparentie wel meer in 't patria
sal mogen gelden. –

---

fol. 278.

fol. 278 a
Abbo Teckie
Koning of Prince
Cognoms
Chama ab
Chama.

Het goud dat den Koning Abbo Teckie nog aan de
compagnie deset staat, is jegenwoordig alzo ho-
-peloos als voorheen om geoordert te kunnen wer-
-den, wijl deze gemelde Abbo Teckie heden niets
anders heeft om van te leven als hetgeen het op-
-perhoofd tot Chama hem vande tol vis geeft voor

14/14

zijn daaglijx onderhoud.-

fol. 280-281.

fol 280a
Hens fem 9/6
to Chiefs

omtrent de twee posten in oncosten gebragt, zoo op de intrede van den Directeur als nieuwe jaars giften uitgegeven, gelieven U Edgrchtbre te weten dat wiet nieuws maar altoos zoo ver wij naar gaan konnen, gedeclareert zijn, zoodat wij hier niets anders hebben gedaan als wij gewonden hebben, maar wijl U Edgrchtbre die posten als onbehoorlijk aanmercken, of wel dat U Edgrchtbre daar volkomen van gelieven geinformeert te wesen, aan wien, en waarom die werden gespendeert, zoo sullen wij maar alleen seggen, dat wij die waarlijk hebben vereert maar aan wien, dat is mijn ondoenlijk, dewijl de quantiteijten zoo gering zijn als per exempel een fles koorn brandewijn, een half Engels goud, een slaaplaken etc., dat daar in zoo een dag van verwarringe geen aantekening van kan gehouden werden, en ook zoo is het eene jaar niet als het andere, dan krijgt den Koning van commanij een present, het andere jaar, naar dat de vriendschap is, niet, en veder die van Fetu, off Abrahamboe in de plaats; die van het laaste jaar 1714 zijn volgens dit uittreck-sel in gorderen gegeven, bedragende een somma van 6. 0, 3. 6. hier boven is dan ook aan de wagt de Messieurs en het trainvolk etc. eenig goud verstreckt, dat in geen onden beloopt.- Maar dat hebben wij nu voor onze reekening genomen, in hope onze tijd hier kort sal wesen, om die oncosten nog niet eenmaal te dragen, latende aan onse successeurs over, of zij U Edgrchtbre daarover moeten lastig wesen, met versoecken haar gepermitteert mag werden, dat op den ouden voet in reekening te brengen, of niet.-

fol. 281a

Wij sien hier uit wel tegemoet dat wij op onse afscheijt de oncosten, die daar doorgaans ge-

-maakt maeten werden ook voor onze reekening zul-
-len krijgen, maar wij zullen ons te vreden houden,
meer met aan U Ed Gr Ch Ll Bre meninge te voldoen,
dan met veel demonstraties U Ed Gr Ch Ll Bre te ver-
-moeijen, en die dog beswaarlijk aangenomen zoude
werden.-

Uitsl. Brieven

U Ed Gr Ch Ll Bre heeren verhopen wij zullen het met gua-
-lijk nemen, dat wij voor ons eijge privé hier in
deesen een poinct beantwoorden, continuerende
U Ed Gr Ch Ll Bre beschuldinge tegens alle bediendens
wegens particulieren handel hier ter reste, zoo als
U Ed Gr Ch Ll Bre dat gelieven te noemen in haar
g'eerde van den 9e November 1713 aan Directeur
ete. Raden geschreven; welk poinct onder reveren-
-tie gesegt te ligt en in al te generale woorden
ons geheel insluit, als of wij de hand aan de ver-
-boden handel hielden, en ons particulier interest
daar uit trocken U Ed Gr Ch Ll Bre pardonneren mijn
dat ik zeg, daar door in zoo veel chagijn ver-
-vallen te weesen, als behoeft om allen lust en
ijver onder het vermogen van agtbaarheijd en wan-
-lust te laten heen sleuren, en ik niet anders moet
wenschen, als maar van deze mijne dienst ont-
-slagen te werden; ik zal niet opkalen en van
mijne dienst spreken, nog ook mij van deze be-
-schuldinge verschoonen, maar diegene, welke
zoo veel versekeringe van mijn particuliere han-
-delinge hebben, het zij dan direct of indirect
door de eerste of tweede hand, dat laten demon-
-streeren, het zal mijn genoeg zijn verzekert te we-
-zen daar in niet te participeren, wat andere
gedaan hebben, en mogelijk nog streckt tot zoo
een klare blijk niet, of is mijn niet ter ooren
gecomen, om daarop proces tegens zodanige te
sustineren, en wat verder daarvan gesegt kan
werden is in de brief van Directeur en Raden
aan U Ed Gr Ch Ll Bre, met deesen bodem overgaan-
-de, eerbiedigijk aangetoont; verhopende dat
U Ed Gr Ch Ll Bre daarin vergnoeginge zullen nemen,
of anders die fraudes mi hare quade menees corri-
-geren.-

1914

fol. 283 – 284.

fol 283a Rietbrand

Het poinct bij U Ed Grelgtbre gerecommandeert tot het behertigen van de meeste menagie omtrent de fortressen, en vel principaal omtrent zodanige die de minste voordelen aan de compagnie toebrengen vinden wij ons verpligt, U Ed Grelgtbre te vertonen, dat wat aanbelangt het onderhouden, de grootste en voornaamste als het hooftcasteel Elmina, die meer noodsakelijk hebben, als wij door onvermogen van slaven konnen in een goede staat houden, werdende de kleijne en geringe ellendig genoeg bewoont en bewaart; en ten respecten van het meerder of minder getal der bediendens, naar mate van minder of meerder negotie, deselve te plaatzen en te changeren, zullen U Ed Grelgtbre met mijn moeten toestemmen tegens de constitutie van saken zouden aanlopen, wijl men de guarnisoenen diend te vermeerderen of te verminderen naar proportie van de gevaren, moeijelijkheden en de magt, als ook het humeur der naturellen; schoon dat de negotie op de grooste fortressen en querellenste naties het allerminste was, zoo als heden aan Cormantijn, en Mouré daar naast, aan welke benevens dat schoone fort tot Akra qualijk derselver oncosten konnen ontfangen, en even vel de voornaamste guarnisoenen moeten hebben, om het humeur van de naturellen, waar en tegens de fortificaties van de boven comptoiren dat zoo niet behoeven als in tijd van moeijelijkheden, waar naar men zig kan reguleren, behalven dit, zoo avanceert of vermindert de compagnie daar niet bij, hoe of waar de meeste guarnisoenen zijn, als maar de gevaarlijkste plaatzen vel zijn bezet, want het U Ed Grelgtbre even veel is of die aan Akra, of tot Axim werden betaalt, en kunnen wij er ook geen meer gebruijken als die door U Ed Grelgtbre ons werden toegesonden.–

fol 283b

fol 284a

Minute of letter from J. G. H. Haring and councillors A. Engelgraaff Robberts, J. Doutreleau, Wm Butler and Ad. Snoek to assembly of the X., dd. Elmina 5 June 1714.
(J. 61, pag. 248)

p. 248 – 249.

248 Qe 't Jagt Apam, schipper Jan de Sitter. –
Met het gemelde schip Apam hebben wij ook ontfangen Uedgrchtbre hoogeerde missive van dato 9e November ao pasto, op dewelke wij met verbied zullen rescriberen, en waarinne ons 't eerst voorkomt het begane error omtrent den dag en datum, welaangaande wij versoecken geexcuseert te mogen zijn, zullende 't selve sekerlijk door de schielijkheijd van den secretaris over 't hoofd zijn gesien. –
Vervolgens hebben wij met seer veel genoegen vernomen Uedgrchtbre het contract, met de Brandenburgse of vel Pruissise generaal aangegaan, hebben gelieven te approberen, wij hadden verhoopt Uedgrchtbre reeds te zullen hebben kunnen communiceeren, gem. generaal aangeseijde contract, en de beloofde en nog resterende somma van dertig bendos hadde voldaan, maar verre daar van daan, zoo blijft dezelven niet tegenstaande diverse aanmaningen niet alleen daarvan in gebreken en veigerig, omaan de Engelze en ons eenige voldoeninge te geven, maar daar en boven ontrusten derselver onderhorige dagelijx het Antage Land, dreijgende met de Wassage een invasie in 't selve te doen, als mede om de onderhorige van de fortresse Axim weder de novo te attagueren, door welke continuele beweginge de negotie van Uedgrchtbre op de geheele bovencuste seer veel nadeel komt te leyden, of dit met toestemminge van gem. generaal geschiet, konnen wij niet regt seggen, maar aangemerkt sijn onruistig humeur, moeten wij 't selve vaststellen, hoewel ons ook aan de andere kant seer wel bewust is, dat hij (schoon anders al van een welmenende intentie was) buiten staat is, om 't selve te kunnen beletten,

249

dit doet ons vresen dat wij soo ligtelijk aan de voor-
schreevene dertig bendos met zullen konnen komen
egter zullen wij daartoe alle mogelijke dog saagt
en geoeglijke middelen in 't werk stellen, waar-
van wij per naaste verhopen U Edgrchtbre ver-
slag te zullen doen.—

146 Bendos due to W&G from other Chiefs

Gelijk wij ook mede alle devoiren zullen aan-
wenden, om de resterende 146. bendos van de on-
derhorige van U Edgrchtbre te innen, en dat die
in de cas van de Ed. compe. werd gebragt; op dat
haar Edele gededomagiert werde van de oncosten
inden voorleden oorlog gedaan, zijnde daar-
van 't zedert het vertreck van het schip de Jacoba
Galeij reeds ingecomen, en op de boecken gebragt
een somma van 39. bendos; maar Edgrchtbre
heeren hieromtrent moeten wij seggen, dat het
resterende zoo schielijk met te becomen sal zijn,
maar sal van tijd tot tijd en langsamerhand
dienen te geschieden, als kunnende men qualijk
de naturellen (om zoo te spreken) het vel over
't hooft halen, waardoor zij somtijds tot een re-
traite na andere natien zouden werden ge-
noodsaakt, 't geen onses bedunkens groter na-
deel voor de E. compe. zoude causeren, weshal-
ven verhope U Edgrcht. hieromtrent derselver
gewone bescheijdentheijd zullen gebruiken, kun-
nende U Edgrcht. versekeren, wij in het innen
tijd en gelegentheijd best met de belangen van
de compe. conveniërende zullen aansien.—

Peace Agreement made with English

Insgelijk sien wij tot ons genoegen, U Edgrchtbre
het nader contract en articulen tusschen de
opperhoofden van de Royale Engelze compe. en
ons aangegaan, mede hebben gelieven te ap-
proberen, wij kunnen U Edgrchtbre assureren,
't selve van onse kant in allen delen exacte-
lijk te zullen agtervolgen en naarkomen, ver-
hopen en twijffelen geensints of sal van de
kant der Engelze mede deselve oprechtigheijd ge-
schieden.— U Edgrchtbre recommanda-
tie omtrent het in 't werk stellen van alle nodige

middelen, ouwe de vrede tusschen de naturellen te foveren zullen zoo veel in ons is, in agt nemen, en daaromtrent zoo veel mogelijk het voordeel van de compe bevorderen. —

---

p. 250-251.

250 Niet sonder de grootste verwondering hebben wij aangemerkt het poinct, daar U Edgrct. als genoegsaam affirmatijf gelieven te stellen, als of de meeste en wel alle de bediendens van U Edgrct. zij amuseerden met particulieren handel, zoo in slaven als goud en coopmanschappen met Levendrajers, Engelse en andere natien, en waardoor de duwte der slaven voor't grootste gedeelte zoude wesen veroccasioneert, waaromtrent wij moeten seggen, nojt geloofd te hebben, quaadaardige menschen in staat zoude zijn geweest, U Edgrct. sulke quade opinien van derselver bediendens tegens de waarheijd in te beesemen, en wij hadden ten minsten verhoopt U Edgrcht.e meer vertrouwen en beter verwagtinge van onze conduites zouden hebben gehad, als te geloven, dat wij met alleen ons daaraan schuldig gemaakt, maar ook zulx van anderen als met ooghuiking getolleereert zouden hebben, welke periode ons seer gevoelijk en smertelijk is te voren gekomen, siende ons beschuldigt meteen saak, daaraan wij in sinceriteijt, en met oprechtigheijd kunnen betuigen onschuldig te sijn, en verclaren ook gants met te weten (immers zoo veel tot onze kennisse gecomen is) dat zulken verboden handel hier ter custe, en dat wel zoo universeel in swang gaat, en bij aldien sulx geschiede moest daar uit dan 251 ook notoir en onwederspreekelijk volgen, dat wij en alle U Edgrct. verdere bediendens binnen een jaar twee à drie met een welgestelde beurs konden repatrieren, t geen U Edgrct. t contrarie onderwinden, want zulx soo zijnde, wat zoude een jeder moveren, om 12, 14, ja 16 jaren hier in zoo een bedroeft en doodelijk gewest te verblijven,

haar selven aan zoo veele siektens, corruptien en houderde gevaren en fatigues te sacrificeren?
Wij deuren met de waarheijd seggen niet anders dan de uitterste noodsakelijkheijd en gebrek aan geld, om welke oorsake een jeder hier te lande komt, en 't geen de meeste eijndelijk met de dood moeten boeten; 't zoude egter wel kunnen gebeurt zijn, dat den een of andre zig t'eeniger tijd daaromtrent eens te buiten gegaan had, sonder dat znlx ter kennisse van den heer Directeur generaal of ons gecomen was, maar wij kunnen U Ed Gr Ct. verseekeren, dat tegen de sodanige als het ter kennisse was gecomen, en bewesen konden werden ingevolge U Ed Gr Ct. articulbrief en verdere ordres zoude geprocedeert hebben geworden; en wat aangaat dat de particuliere handel met slaven de prijs derselver soo excessief zoude hebben doen steijgeren, heeft altoos geen de minste apparentie, want (onder velnemen gezegt) znlx heeft gants geen proportie; het zoude wel kunnen geschiet zijn (dog buiten onze kennis) dat den een of ander koopman somtijds een macroen slaaff gecogt, of nadat gecogt had, macroen geworden was, en die na Elmina opsendende, aldaar niet geacceptteert zijnde, voor sijn reeckening terug heeft gekregen, en dat die dan zoo een macroen slaaff aanden een of andere vreemde natie voor goud vercogt heeft, maar zoo sulx al geschied mogte wesen, houden wij ons vollomen versekert, het selve geen 20 (want zoo het in meeder getal was, zoude notoir aanden dag hebben moeten komen) in een geheel jaar sal bedragen, en znlx heeft jnmers geen comparatie bij zoo veel duisende slaven als jaarlijx hier ter custe van verscheijde natien gehandelt werden; uit alle het welke U Ed Gr Ct. wel znllen kunnen bespeuren, het niet hier aan te imputeren is, maar wel aan de menigvuldige vaart, en excessive hoge betalinge der andere natien,

maar gelijk wij betuigen aan hetselve geen deel te hebben, zoo kunnen wij U Edgrdchtbre (wien wij bidden daarvan gepersuadeert te zijn) verzekeren dat wij ons ook m't toecomende wel zullen wagten daar aan schuldig te maken, en zullen met allen ijver aan U Edgrdchtbre bevelen voldoen; ten welken eijnde zoo de heer generaal als wij jeder in 't bijzonder op alle ende een jder goed en nauwkeurig reguard zullen nemen, en doen nemen, en alle mogelijke soro dragen, gants geen particulieren handel komt te geschieden, tegen de overtreders ten rigoureuste doen procederen, en U Ed. bevelen met alle promptitude executeren, opdat also alle quade gevoelens tot nadeel van U Edgrdchtbre bediendens t'eenemaal uitgewist mogen verden, en dat U Edgrdchtbre geen redenen van mismoegen mogten vinden.—

---

p. 252.

Schuffing

Hier van overgaande tot U Edgrdchtbre schepen, die sig hier ter custe bevinden, zoo moeten wij U Edgrdchtbre tot ons genoegen instrueren, hoe dat het schip de Jacoba Jaley in zijn herwaarts konste op de boven custe omtrent Truvijn heeft verovert een Lorrendraijer genaamt de snelle Haecker, schipper Cornelis Boes, (voor deezen een schipper in dienst van U Edgrdchtbre) wij hebben d'er U Edgrdchtbre met deze prijs te filiciteren, en verlopen deselve van meer andere conquesten mag gevolgt verden, en dat ten dien eijnde het schip de Jacoba Jaley aan de verwagtinge daarvan zijnde mag voldoen, opdat de schade die de voorn. contraventeurs komen te veroorsaken met haar nadeel veder mogen geboet verden; waarinne derselver cargaoen en ladinge heeft bestaan gelieven U Edgrdt uit de papieren van het generaal comptoir te beoogen, zijnde t'selve geteaxeert op een somma van f. 13507:13: en waarop de configuratie is gevolgt, agtervolgens de procedueren en processtucken ten

Tuffer captures

desen annex onder Lra C, terwijl wij hier van de voorn. Hoecker spreken, moeten wij ook Ed. Gr. Achtbre met een berigten, dat deselve seer out, swack en leck, en daar enboven seer slegt bezeijlt is, waardoor buiten staat om eenige diensten te kunnen doen, dan alleen om hout Kalk etc. van Chama, en andere comptairen te halen, en vervoeren, waartoe deselve ook actueel geemployeert werd, doch vreze niet lang sal gedurren, daarom zullen wij het in de revier moeten halen, alwaar het apparent verder sal moeten verrotten, bij manquement van de gereguireerde materialen, egter zullen wij soo veel doenlijk daar de hand aan tragten te houden, verhopende in tusschen dat wij van eenige materialen ex patria geprovideert sullen werden, het galjoot Elmina hebben wij in de revier gehaal, en aldaar doen callifaten, maar is zoo verrot en leck bevonden, dat het onbequaam is, om een bootje of beninze togt te kunnen doen, werdende daarom gebruikt, om schelpen van Akra te halen, werwaarts 't selve nu voor de tweede maal wederop reijs is, en verwagten 't selve dagelijx terug, doch sijn bedugt dat buiten staat sal wesen, om de novo derwaarts te gaan, en dat het in de revier sal moeten gehaalt werden, om daar te blijven leggen tot ter tijd wij van de vereijste materialen voorsien zijn. —

p. 254 – 255.

p. 254 South Sea Coy a. R.A.C.

De Chaemeraque (onses bedunkens) Engelze zuidzee-comp.e tesamen gevoegt met die der Africaange hebben eijndelijk twee schepen naar deze custe gequipeert, en gesonden aan de heeren agenten aan Cabo Corso, om me daar voor een armasoen slaven te doen negotieren, en dan naar de Vest-indien te versenden, in welke negotie deselve seer getroubleert en gecontraverseert werden door de sterke vaart der Interlopers van die natie, waardoor gem. agenten zij in geen kleijne verle-

-gentheyd bevinden, en niet wetende op wat manier
het aan zullen leggen om slaven voor deselve te beco-
-men, 'tgeen haar à tous pris doet handelen, en vermits
het bouwen van een fortres aan Cheroe haar voor soo
verre mislukt is, en den Aquamboeze koning aldaa[r]
van haar voor een groote somme gelds aan coop-
-manschappen geroofd heeft, zoo tragten die heeren
agenten haar onmagt en begane misslagen bij
haar meesters te verantwoorden en te bedecken met
een glimp als of zij in die affaires door de bedien-
-dens van U Ed. Grootachtb.re gecontramineert wierden
tragtende ten dien eijnde met deselve opgesogten
en frivole pretexten een querel was 't mogelijk
aan te gaan, en wel particulier tegens den com-
-mies Boerhaven, die zij beschuldigen, niet alleen
de naturellen aangezet te hebben, om haar het
bouwen aan Cheroe te beletten, maar ook dat
denselven d'Enterlopers van die natie tegen het
laastgemaakte contract zoude hebben geencoura-
-geert en geprotegeert, de naturellen gepermitteert
om met deselve te handelen, met deselve vrolijk
geweest, en selfs met haar genegotieert; op welke
klagten den heer Directeur generaal gem.te com-
-mies van sijn comptoir opontboden heeft, ende
heeren Engelse versogt om suffisante bewijsen
te fourneren tot overtuiging van gem. commies,
maar in plaatse van dat vonden die heeren
goed haare brieven op te vullen met een goed
gedeelte verwijtingen sonder grond; wij hebben
die sake in den Raad geexamineert en den
voorn. commies zijn verantwoordinge gehoort, maar
gevonden die heeren haar klagten voortquamen
omdat gepiqueert waren over een goed getal
slagen door den voorn. commies (wat te schielijk
en te voorbarig) aan een spion van die heeren, die
in 't fortres aan Berco attrapeerden, uitgedeelt;
over welke affaires verscheijde brievenwisseling tussen
den heer Directeur Generaal en haar is geschiet, ge-
lijk U Edg. Achtb.re uit het dagverhaal van zijn
Edele onder dato 28.e February 1714, en eenige vol-

...lish lodge
... Cheroe
...idge)
...ndered by
...ing of
...quamboe

...nglish
...mplaints
...against
...Bercol
...
...
...

...ic. Col.
... Mar. 1714
...BK p 186]

gende dagen gelieven te sien; dog vermits door
over en wederschrijven (als zijnde d'eene de Nede
duitze en wij de Engelze taal met volcomen mo
tig) somtijds maar meer misverstand en verwy
dering mogte veroorsaakt werden, resolveerden
wij den opperc.s Butler aan haar te senden, om
haar van onze Intentie de waarheijd der saken
en hoe wij die begrepen te informeren, met welke
beendinge die heeren haar lieten vergnoegen, en
daar mede sijn die affaires gefineert. –

Brandenburgers

Dewijl wij hier van de Engelze spreken, zoo moeten
wij nog iets omtrent de pretentie ten lasten van
de Pruissise seggen hebbende (gelijk gesegt is) reed
alle minnelijke aanmaningen tot het vecomen
van dien schuld gedaan, maar alles te vergeefs,
en dewijl zij thans, zoode rapporten waar sijn,
schijnt een differentie tussen de Wassaze, en de
makelaar van de Pruissische op te doen, zoo inlle
wij tragten hier van te profiteren, ten velken eij
de, en ook om andere affaires wegens de ooste
comptoiren, den heer Directeur generaal naar 't
vertreck van dit schip, maar ekx'm sal gaan om t
sien, of zijn Ed.e 't zij door dreigementen of ander
middelen (dog sonder dadelijkheden te plegen,
inlleende ons stipelijk aan U Ed Gr ct. ordres gedra
gen) gem. generaal, en derselver onderhorige tot
het voldoen van het aangegane contract sal kun
nen bewegen en constringeren. –

Return Cargo

Deze sal (God gelievende) overgaan met het schip
Espam, schipper Jan de Sitter, met velke bodem wij
d'Eer hebben aan U Ed Gr ct Ed.e te consigneren 35 t
Mk. goud, 10106. lb. O. tanden, 3095. lb. Crevelle, 4000
lb. vasch, eenige vitte aarde, cattoen, Indigo etc. ge
lijk U Ed Gr ct Ed.e mit de bijgaande generale carg
gelieven te sien, zijnde dit ingevolge U Ed Gr ct.
ordres, al de retour waren hier in voorraat zijnde
becomende U Ed Gr ct Ed.e ook daar nevens de du
plicaten van de handelboeken, en verdere papie
ren van 't comptoir generaal almede die van
de comptoiren ter secretarije en soldije, hopende

p. 255

alle t'selve behouden bij U Edgr ctgtb^re ter sijner tijd sal aanlanden. —

Extracts from letter from Dir. Jan. H. Haring, fiscal van de Poele and councillors ct. Ingelgraaff Robberts and ct. Snack, to the assembly of the X, dd. Elmina 2nd August 1714. —
(W.I.C. 102, fol. 347)

fol. 347 – 349.

1 347b Beijde onze nedrige laasten aan U Edgr ctgtb. zijn gewest sub datis 4^e maart en 5^e Junij deses Jaars, d'eerste per het schip Bosbeek schipper Rijck Hagerop, in het welke wij geladen hebben de quantiteijt van ctk. 500. goud, 50000 lb. Otanden en 10000. lb. Crevelle; ende de laaste per het Jagtschip ctpam, schipper Jan de Zitter, versonden met een retour van ctk. 350:-: goud, 10106 lb. Otanden, 3095. lb. Crevelle en 40000. lb. wasch, welke schepen wij verhopen reeds bij U Edgr ctgtb^re behouden zullen zijn gearriveert. —
Jedert is hierop den 13^e July weder van de greijncuste gereverteert het scheepje de Zuinege gebroeders, 1 348a
hetgene door ons naar derwaarts gesonden was, omme een ladinge greijn in te handelen enden onderbeck houder Generaal Ritzen, die het buis schepje Utersem vandaar met een diergelijke ladinge goude depecheren ad patriam aftehalen, mede-
brengende een Interloper Haecker schip genaamt
d'Aletta galeij, schipper Pierre Genodo door hetselve op den 18^e Meij, omtrent Kleijn Sestre op de boven
custe sonder resistentie genomen, inhebbende 21615. lb. ctgrijnze gomme en 88835. lb. greijn, welk scheepje met desselfs inhebbende goederen en coopmanschappen volgens taxatie nijver waardig geoordeelt is de somma van f. 13581:15:, alles volgens de proceduuren daarvan zijnde en aan U Edgr ctgtb^re hier nevens overgaande onder L^ra A, waarbenevens U Edgr ctgtb^re gelieven te weten als dat den schipper Arij Kennis ten tijde, wanneer hij bij voor-
-eengemelde Interloper quam, alle het daarop zijnde volk heeft moeten beloven, dat in gevallen zij haar gerillig, en sonder resistentie quamen

Wolfgar captured in Gran Cap

overtegeven, zij met alleen hare eijgene goederen zouden behouden, maar bovendien dat alle die in den dienst van Ed.Gr.Ctgt.Bre. wilden overgaan zijn gagie zoude blijven lopen, sonder dat deselve door de veroveringe zoude ophouden en hegene wij wel hebben kunnen approberen, om redenen gemelde Interloper genoegsaam de helft meerder manschap als het schepie de Guineze
fol. 348b. gebroeders was ophebbende, behalven nog dat beter bezeilt is, waarbij nog komt dat het Interloper volk sonder de ordres van haren schipper te obedieren, alle de zeijlen in 't hol sneden, waardoor alle middelen om te eschappéren wierden benomen; wij willen verhopen dit van U.Edgr.Ctgt.Bre. velgevallen, en derselver approbatie sa zijn. — Den onderboekhouder generaal Eitzen deed ons op zijn terugkomste verslag van den toestand der negotie aan die custe, en

Broke on Windward Coast

dat deselve zoo sterck door alle vreemde natien wierd bevaren, dat het hem onmogelijk was geweest eenige greijn voor de Ld.e comp.e volgens de maart brief hem medegegeven, te kunnen inhandelen, door dien de vreemde schepen en vel principaal de Zeeuwze Lorrendraijers de prijs der greijn considerabel hadden doen steijgeren hebbende over snex voor voorn. huis schepie met meerder kunnen inhandelen dan 7876. lb. greijn en waarmede hij genoodsaakt zoude hebben geweest, het zelve ad patriam te moeten depecheren, of naar herwaarts brengen, in gevallen het schepje de Guineze gebroeders het geluk met had aangetroffen voor gem.e Interloper Hoecker te vermeesteren, waar uit hij onderboekhouder dan heeft geligt de quantitijt van 47045. lb. greijn die hij in voorn.e huis heeft overgescheept, belopende over snex te samen met de ingehan-
fol. 349a. delde greijn 54921. lb., waarmede het zelve op den 28.e Meij de reijze ad patriam heeft aangenomen; en het geen wij verhopen in behouden haven en bij U.Edgr.Ctgt.Bre. reeds sal zijn aangenomen.

fol. 352a

Hier mede van U Edgrctgtbre schepen tot de gestelt-
-heijd der saken hier ter custe overgaande, zoo zul-
-len wij U Edgrctgtbre seggen, hoe dat de nooo weder
eenige troubles in het Cintaze land onder de na-
turellen zijn geresen, zelfs tot zoo verre dat het for-
-res tot Boutrij daar door met het uitterste gevaar
is gedreigt geweest; sonder evenwel dat d'Ed.
compe noq aan d'eene of andere zijde van par-
-thijen eenigsints in is gewickelt geweest; maar
omme U Edgrctgtbre deze zake vat naakter te vertoo-
-nen, hoedanig het zig hier omtrent heeft toegedra-
-gen, zoo gelieven U Ed Grctgtbre te weten, dat de Cidja
-ze, zijnde U Edgrctgtbre onderhorige onder het fortres
tot Boutrij wonende, en de eenigste welke in den laast
voorgaande oorlog met de Brandenburgze naturellen
ware tekenen van haare getrouwigheijd omtrent de Ed.
compe hebben bewesen, voor en geduurende gemelde
oorlog door den makelaar Obim aldaar en zijne com-
-plicen als doen vijanden zijnde van U Edgrctgtbre
onderhorige, zoodanig mode zijn gemaakt met
roven en moorden van hare vrinden en lands-
-genoten dat zij eijndelijk hoewel naar 't sluijten
der vrede met eenige andere Cintaze hebben gere-
-solveert, daarvan een eijnde te maken, en hem
Obim te massacreren, gelijk zulx ook door haar is
geeffectueert, en het gene de naast staande bloed-
als andere vrienden van den zelven Obim heeft
aangezett, om deze dood niet alleen te wreken,
maar zelfs alle deze Cidjaze, ware het mogelijk
geheel en al uit te roijen, en te verslaan, ten wel-
-ken eijnde zij alle de Cintaze hoofdlieden, nevens
den Brandenburgze makelaar Jan Conny hadden
versoqt, hare wapenen met de hare te doen conjun-
-geren, om dit dessein te executeren, en waar toe
zij aan den Ed. heer Directeur Generaal, en uit de
haren afvaardigten, om zijn Eds consent te ver-
-soecken, om hare vijanden onder het fortres te
mogen attacqueren, het gene door zijn Edele is
van de hand geween, met aanbiedinge dat

Troubles
Boutrij

Cidjaze

Obim

Cidjaze

fol. 352b

Cidjaze

Cidjaze

Wederzijdsche offers

in gevallen zij geneigt waren deze sake in der minne afte doen zijn Edele zig selfs daar toe wilde employeeren, om haar te bevredigen tot het welke zij eenigsints geinclineert scheenen te zijn, zoodat niet anders vierde verhoopt, of deze differenten zouden een gewenst eijnde erlangen.

Thé afwijs.

dog deze goede verwachtinge quam vel haast te verdwijnen, door dien den Ed.e Heer Directeur Generaal op den 27.e Junij 's nachts een brief van Chama ontfing, welke behelsde alle deze gewapende, en wraakzuchtige Intaze niet alleen direct naar Boutrij waren gemarcheert, maar dat zij selfs alle avenuen tot dat fortres bezet, en afgesneden hadden zoodanig dat niemand naar derwaarts konde komen tastende haar vijanden met een onbesonne drift aan, die insgelijk niet manqueerden de aanvallers te keer te gaan, eenige derselver neer te vellen, en haar eijndelijk in wanorde noodsakende te retireren; den Directeur generaal dit schrijven becomende, communiceerden ons hetzelve, demonstrerende in wat gevaar het fortres, de daar in zijnde blanken, en coopmanschappen etc. waren, ende de noodsakelijkheijd omme een spoedig redres in deze haggelijke sake te maken; op het welke naar rijpe overweginge en examinatie van U.Ed.Gr.Ac.tie bevelen sub dato 27 September 1712, omme de Ed.e comp.e zoo veel doenlijk buijten alle oneenigheden, en oorlogen der naturellen onder den anderen te houden, is goedgevonden den fiscaal Mr. Abraham van de Poele, opperkoopman Abraham Engelgraaf Robberts, en den commies Provixit van Naarssen te committeren, omme de reijze immediaat naar Zaccondé en Boutrij aan te nemen, omme door E.E. presentie deze verschillen, ware het mogelijk tot een goed eijnde te brengen, en het gene bereijds van dat effect is geweest, dat wederzijds ontagiers zijn gevonden om provisioneel een stilstand van wapenen te maken, ende sake naderhand ten

Aanlegge van Chamas blank opvordering op Boutrij fol 355a

Attackes opvolgende by de Indijaan

Commissarissen of Fiscaal & 2 others sent to Succonde & Boutrij to settle disputes

Hostiges taken & commissaris arrangeert fol 355b

principalen af te doen; wij hopen U Edgrcdgtbre met genoegen den uitslag vandien per naaste te zullen kunnen communiceren; alle het welke U Edgrcdgtbre circumstantieelder zal werden vertoont uit de brieven van de commiesen Paamburg en Blencke, alsmede van de gem. heeren gedeputeerdens, staande in het dagregister (M.O.W.) onder dato 9e Junij en eenige volgende dagen geregistreert; ende de resolutien sub datis 9, en 24e Junij en 25e Julij daarop genomen, waaraan versoecken ons met eerbied te mogen refereren. Wij hebben d'Ere gehad U Edgrcdgtbre bij onze onderdanige laaste te adviseren dat het Enterloper Hoecker schepje d'Agatha, en nu Akrágenaamt, omtrent een dag à twaalf naar 't vertreck van 't schip Apam door ons met alle de in voorraat zijnde greijn, aan U Edgrcdgtbre zoude werden geadresseert, maar door dien deze voorgeroerde troubelen in het Antaze land tot feitelijkheden quamen uitbarsten, en die niet anders dan de uitterste ruine voor die landstreek konden naar zig slepen, zoo zijn wij (alsgezegt) genoodsaakt geweest voorn gemelde heeren naar derwaarts te schicken, omme de vrede aldaar te bewercken; waardoor de tijd voor ons is te kort geworden, omme de proceduren van alle de Enterlopers, als de andere papieren in gereetheijd te kunnen brengen, en die wij geerne aan U Edgrcdgtbre daar nevens wilden senden; wij willen verhopen U Edgrcdgtbre ons daaromtrent zullen gelieven te excuseren. —

Wij moeten met sonder 't uitterste leetwesen seggen dat den staat der negotie nog al eelende-plorabel komt te zijn, sonder dat wij kunnen voorseggen, wanneer die eenigsints staat te beteren; wijl de passen en wegen in het land overal nog coen geslooten zijn, en de sterke vaart der vreemde Natien niet komt te verminderen. — Ingevolge onze laaste van den 5e Junij, hebben wij 't geluck gehad, U Edgrcdgtbre te communiceren,

Provisie Earth of Arsin

alsdat wij den oppercommies Willem Butler tot Arsin hadden g'ordonneert, met den eigenaar van de grond, waar uit de witte aarde werd gegraven eens vooral te accorderen omtrent de prijs derselve, om ons niet te binden aan den inkoop waaraan wij telkens zouden gehouden zijn, voorn. oppercommies heeft ons dan geadviseert, dat ingevolge onze ordres met den eigenaar is veraccordeert, dat de Ed.e compe voor jeder schip dat van die aarde komt in te nemen, sal betalen een groote blauwe perpetuaan à 14 ell en 4 kan Nederlandse brandewijn, zoo als voorde aarde per het schip Apam overgesonden, mede is betaalt; wij willen verhopen U Edgrclgtbre dit ons doen zullen gelieven te approberen. —

fol 354 b

Indigo

Dewijle de culture der Indigo 't eenemaal buiten hoop is, zoo hebben wij ook daarvan afgesien, en den planter gelast die van de cattoen als van beter verwaginge voort te zetten; om welke redenen U Edgrclgtbre daarvan niets meer kunnen laten toecomen als 't weinige onder Gra A, maar den oppercommies Butler die tot Arsin een Kruijd had ontdekt, 't gene een goede stoffe naturel als de Indigo uitlevert, en het welke wij bij onze voorige laaste van den 4e Maart aan U Edgrclgtbre mit brede hebben vertoont; hebben wij gelast dat Kruijt op die wijze als den Indigoplanter de Indigo bewerkt, te doen behandelen, om ingevolge ons voorengem. schrijven U Edgrclgtbre desweegen nader te kunnen informeren gelijk denzelven ons dan ook heeft toegesonden deze nevensgaande monsters onder N.o 1, 2. en 3., de welke door den Indigoplanter geexamineert zijnde, die onder N.o 1 voor slecht, onder N.o 2 beter, en de N.o 3. incomparabel heeft geoordeelt; weshalven wij ons daaraan zullen laten gelegen zijn, en zoo veel daarvan in voorraad sien te krijgen als doenlijk sal wesen, en het zelve per vertreckende schepen aan U Edgr

Cattoen

fol 355 a

clgtbre laten tuecomen; zullende wijons vereert zijnde van UEdgr clgtbre per maaste te mogen vernemen, de valeur en waarde van deze Indigo jeder in zijn soort.—

~~Extracts from~~ letter from Dri. Jen. H. Haring to the assemblij of the X., dd. Boutroe 3 November 1714.—

(W.I.C. 102, fol. 372)

fol. 372 - 378

fol. 372a

Edele Grootclgtbaare Heeren,

Bij het vertrek van het scheepje de Engelenburg naar de greijn kust gedestineert, soo en indiervolgen als wij in onse laaste de eer gehad hebben UEdgr clgtbre te schrijven heeden geschiet, hebben wij geoordeelt deze volgende te moeten vervaardigen, om UEdgr clgtbaare te communiceeren hoedat wijop den 15e September ons hebben laaten transporteeren van Elmina na de boven comptoiren, soo om de behoorelijke recherge over 's compagnies effecten etc. te doen, als om de verschillen tusschen de Antaaze met malkanderen te assopieeren, en verders de Pruijssische maakelaar Jan Connij aan te maanen tot het affdoen van de nog resteerende 30. bendos goud bij hem te betaalen, waar van de tijd reeds verstrecken is; en vel zoo door wegen van moderatie en vrindschap, als UEdgr clgtbre ons in haar geerde laaste missive hebben gelieven voor te schrijven, maar deze middelen van vrindelijkhijd en goed vertrouwen hebben op gemelde maakelaar met alleen te onderdaanig en bij gevolgen al te verlegen gescheenen, maar ook zoo hovaardig gemaakt, dat hij onze dienaars velke wij tot het invorderen van de 30. bendos hadden gesonden, heeft gearresteert en inde boijen gesloten; eijschende van ons 20. bendos 1. & in 2. E. goud, onder bedrijginge, wanneer wij hem niet kwaamen te voldoen, hij deselve zoude manaceeren; wij vonden ons dan genoodsaakt daarover aanden Pruijssische generaal te schrijven met aan te toonen, hoe wij steunende op het getroffen vergelijk door hem

H. Haring reads to Pruijssische

Jan Connij offers to pay the 30 bendos in arrears & gives various excuses & excuses

Correspondence with the Pruijssische General

met ons vooropgemelde Connij aangegaan, hadden
aan de daar zijnde maakelaar gesonden, om
fol. 373b het meer gemelde goud in te vorderen, maar dat
wij tot ons leedtweesen in plaats van betaalinge
hadden een van de aldergrootste affronten ont-
moet, die de comp.e in haar dienaars konde aan-
gedaan werden, versoekende verders aan zijn
Edele ons daarvoor satisfactie te geven, en deese
affgesondene wederom te doen ontslaan, als zijn-
de een saak tegens alle gewoonte en reeden, selfs
van deese naturellen, dat men affgesondene, en
dat nog voor de alderminste reedenen van klag-
ten komt aan te houden, en geweldiglijk te hande-
len, selfs in geen openbaare oorloog gepermitteert.
Maar zijn Ed.e heeft de tranquillitijt gehad van
daar op simpelijk te antwoorden, dat hij het aan-
merkte alseen regtvaardige straffe, om de geinge
estime die wij voor ons gelijken hadden, en ver-
ders dat de voorige geeijschte som aan Connij moei
voldaan werden, zullen onse dienaars wederom
werden gerelaxeert, zonder reedenen te geven waar-
om, off waar voor; zoo als U Ed.e Grestg.te gelieve
in de origineele copije van zijn en mijn missives,
ten dien subjecten gewisselt, hier ingeslooten, nader
fol. 374a te examineeren, als wanneer U Ed.e Grestg.te zullen
kunnen oordeelen, hoe cruël dat dien heer zijn aan
ontdekt, als mede wat wij te verwachten hebben
niet alleen bij deese Pruijssische onderhoorige,
maar ook bij alle natiën langs de kust, waar
alle de goederen, die van het eene comptoir naar
het andere moeten werden getransporteert, pas-
seeren, blijft dit zoo onaangeroert berusten, want
alle die maar eenige uijtstaande schulden
off andere pretensien hebben, zullen deese gereed-
ste middelen gebruijken, en slaan comp.s effecten
off bediendens daar voor aan, het welk onver-
mijdelijk met geweld niet zal kunnen werden be-
lett, wanneer dat eens is ingevoert. – Wij hebben
dan, om alle die geene, die door ons ten dienste van
U Ed.e Grestg.te waren onder het Pruijssische fort groot

Fredriksburgh gevonden en gearresteert, wederom in vrijheid te krijgen moeten betaalen 4. ckk. H.O. 2 1/3 Rd. goud sonder dat verder vande voorige gemelde 30. bendos mogt werden gerept, seggende daar van niets te zullen betaalen, voor en aleer dat wij de vriendschap tusschen hem en de maakelaar Clperie zullen hebben gemaakt, het geen voor ons niet vel doenelijk is, buijten extraordinaire spenduien, en onkosten, en waar van den uijtslag nog zoo onzeis is, alseen saak van wijnig apparentie; waarom het ons toeschijnd alseen fainte, door den Generaal du Bois uijtgedagt, omaan de Engelze nog ons niet te betaalen, wijl dien heer wel bekend is, dat zoo veel landschappen, en waar van veele selfs in oorloo zijn, niet bij malkanderen zullen te krijgen weesen, als door aansienelijke gifften, welke door de mediateurs soude moeten werden gefourneert, die t avond off morgen wel eens een goede koop, maar nojt geen restitutie daar voor soude te verwagten hebben, blijvende daar en boven de voldoeninge van 30. bendos nogh in twijfel. — Wij zullen om Nrd. gretgtrs. een opleijdinge van gedagten te geven, hier bij voegen de reedenen, waarom deese meergemelde maakelaar Jan Connij segt geregtigt te zijn, hoewel den generaal Du Bois daar niets van rept, tot het houden van zoodanige proceduuren, als in deesen heeft gepleegt. —

Tgeen is, dat de paap Clperie maakelaar aan Clxim, zijnde nog actueel met deselve Connij in oorlogh, heeft eenige van deese Connijs zijn parentage, zoo als deselve voorbij Clxim passeerden, gevangen genomen, als zijnde hem dat van zijn openbaare vijand gepermitteert, soo als op gelijke wijze de volkeren van Clperie altoos zijn bij Connij aangehouden geweest; maar deese eerste door tusschenspraak vande Clximze hooffdlieden weder ontslaagen voor de som van 8. bendos off 2. ckk. goud, het welk deese Connij capteert, als een saak waarop bij hem geen verhaal te krijgen zal weesen;

bediend zig van onse affgesondene, zoo als hiervooren is gezegt, en dat ten lasten van Cpprie, willende wij daar van onse voldoeninge ten saamen van H. Cllk. H. O. 2/3 E.e zullen vorderen, | wij hebben niet gemanqueert en getragt, hem van zijn onbehoorlijke handelinge te overtuijgen, de onreedelijkheid van dien aantoonende met te seggen, dat dit eer desweegen waaren, om ons weeder in de Saap Cperrij zijn partij te wikkelen, dan onse mediatie te bewerken, om haare oneenigheeden te vergelijken; als meede dat de Cxinze, Cbbokroese, en wij ons hadden gesepareert, en met hem ons vereent, en dat van onse kant het alderminste niet was genoveert, dat eenige reeden van misnoegen konde geen, maar wel dat hij daarentegen de Cxinze meede aan hem gesonden, om over saaken te handelen, had gevangen genomen ja selfs verkogt, en geenige van die hij konde krijgen excuseerden, off moesten tot slaavernij vervallen; toonende hij wel wat hij sogt, en men van hem niets goeds te hoopen had, waarom wij dan ook genoodsaakt zoude weezen, geweld met geweld aff te keeren, wijl alle gemplojeerde middelen en wegen van vriendschap maar te vergeefs zijn. — Zijnde dit het sommier der saaken Ed Gr Ctgt Bre heeren, van hetgeene omtrent den Pruijssische Generaal De-Bois en den maakelaar Jan Connij over het invorderen van H Ed Gr Ctgt Bre schulden is gepasseert, als mede het daarop gevolgde affront. Wij hebben met wel komen naaralaaten Ed Gr Ctgt Bre heeren de middelen door H Ed Gr Ctgt Bre aan ons jongst gepermitteert, daar jegens verkstellig te maken, welke zijn: onder de fortressen van H Ed Gr Ctgt Bre en dat district bij forme van defensie te ageren; en daartoe ons het generaal verbod van alle toevoer in eetwaaren naar de Pruijssische plaatzen wel het gemakkelijkste, en het meest met H Ed Gr Ctgt Bre ordres schijnt te convenieeren en daarom ook door ons uijtgegeven, als meede aan

fol. 374b

fol. 376a

het respective opperhoofd tot Axim den oppercommies Butler gelast, op gelijke wijze de onderhoorige van de Pruijsse en selfs bediendens van die comp.e, vanneer magtig kan verden, deselve op te houden en te arresteeren, indiervoegen als de onse zonder reedenen zijn gedaan.—

Hier mede gelooven wij, dat om aan U Ed Gr Ag ts re ordres te voldoen, wij deselve soo naeuw volgen, als immers zonder die te kwetsen kan geschieden, en moeten wij niet geloven, dat U Ed Gr Ag ts re zoude willen, men het ontsach en 't crediet van onse Natie ten spot van alle Europiaanen, en de Naturellen geheel overgaff, en aan de speculatie van een idee, die 't zijn vermaak mogt agten, U Ed Gr Ag ts re te beleedigen.—

Ook zoude de Engelsche, lieten wij dit sleuren, haar
fol 376b selfs wel ligt beschuldigen, haar meesters intrest niet wel te bevorderen, vanneer men ons geen andere cloque dan die der Pruijssische konde aandoen, waar toe zij de middelen vrij wat greerder hebben. onderteuschen zullen wij afwagten, wat U Ed Gr Ag ts re desweegen omen te ordonneeren.— Met de Antaaze affaires konnen wij nijnig vorderen, en hebben daar in heeden bij de maand sonder eenig voordeel bezig geweest; partijen pretendeeren dat wij aan haar zullen overgeven de Adjaaze; zijnde die geene, welke de voorige oorlog altoos 'n comp.e zijde hebben gehouden, het geen in geenen deele kan geaccordeert werden, omdat het ten eerste tegens de gewoonelijke behandelinge van saaken hier te landen aan soude loopen, en ten tweede, omdat wij ons ook met de drie swakken sorten in 't
Dispute de Bailey
Observe. Party of the late Obrim demand the Rendition of the Adjaes
Wheed 4 D9.
Antaaze land, als Boutroe, waar alle het hout tot planken en balken voorde geheele kust moet gekapt verden; saccondé en 'accoraij ten velgevallen en dispositie vanden Pruijssische maakelaar zoude stellen, met wien deese Antaaze den voorigen oorlog altoos een partij hebben gevolgt, en nu ook nog soo aan hem verbonden,
fol 377a

dat hij sigh vanteert opperhooffd van dit land-
schap te zijn, soo als hij dat aan den commis Paam-
berg heeft doen weeten, willende daarvoor erkena-
welsen. – Waarom wij dan naar alle uijterste,
ende vermogenste middelen werkstellig gemaakt
te hebben, die ons doenlijk zijn om partijen te
assopieeren, en die binnen wijnigh dagen met
gelukkende, snellen genoodsaakt weesen, vederom
naar Elmina te keeren, laatende partijen te saa-
men ageeren, soo deselve best konnen. –
Bij onse voorige petitie aan Ed.Gr. Ctgt.re reve-
lentlijk voorgedraagen, waaren wij van gedagten
dat die genoegsaam zoude zijn voor het jaar
1715, omdat de apparentie door de sterke vaart
van alle Europiaanen, ende continueele oorlogen
der naturellen, geen avantagieuse negotie be-
loovde, en daarom deselve overvloedig voor een
jaar sustineerden, maar in onse gedagten ten
beste bedrogen zijnde, vinden wij ons genood-
saakt, U Ed.Gr. Ctgt.re met genoegen te moeten
een tweede vertoonen, alsoo de negotie eenig-
sints begind te accesseeren, met versoeken,
U Ed.Gr. Ctgt.re gelieve deese bij de voorige, en het
geene onder het duplicaat met het schip Ctpam
versonden schipper Jan de Siter, staat sie nota
bene aangevoegt, te saamen te voldoen; geenig
van deese gepetitioneerde goederen zijn heeden
meer per rest en daarom wel noodsaakelijk. –
Hier en tegens hebben wij eenige goederen veder-
aan in prijs moeten verminderen, als onder
alle het boskruijt, welk zoo besonder slegt is,
dat wanneer met spoedig verd verhandelt,
seekerlijk altemaal onbequaam sal werden
en onverkoopelijk. – Wij hebben hetselve gestelt
een once vier engels het cento, egaliseerende
daar meede met andere natien, gelijk ook de
ordinaire snaphaanen en carabijns op 12. stuks
per bende off twee oncen, hoewel die geen aff-
trek hebben, als meede het zoogenaamde fijn-
geweer opagt per bende, dat wel aff wil. –

Brede begeeting & inneere

fol. 347b

fol. 37b

De kleyne blaauwe perpetuaanen 14 stuks per benade en egter blijve die onverkogt, soodat deese goederen sullen moeten blijven leggen, tot dat deselve vat schraalder werden, en de Lorrendraijers eens eenige maanden manqueeren.—
Wij hadden gaarn aan Ned Grootagtbre hier bijgevoegt copie van het dagh verhaal wegens het geene op deese rijse naar de boven comptoiren is gepasseert, maar ons de vereijschte scribenten daar toe hier aan Boutroe ontbrekende, zoo zullen Ned Grootagtbre ons desweegen goediglijk gelieven te excuseeren; middelerwijl hebben wij
Fol. 378 b. de Eer Ned Grootagtbre met alle soorte van veneratie te verseekeren, dat wij zijn Edele grootagtbaare Heeren . . . . .
H. Haring

Fol. 380 b. Correspondence with Brandenburg

Authentique copie van brieven gewisselt door den Ed. Heer Directeur Generaal Hieronimus Haring met de Pruijssische generaal Nicolaas du Bois.—

Ed. Gestr. Heer

Over eenige dagen de rijse door ons aangenomen zijn van Elmina na de boven comptoiren van wegens de Nederlandze West indische compagnie tot het doen van de gewoonelijke recherche, zoo hebben wij ook aan Exim Komende, geoordeelt onse dienaars mede te moeten senden aan den neger Jan Connij tot het invorderen van de 30 bendos goud nog bij hem te betaalen wegens het jongst gemaakte contract tusschen U Ed gestrenge de Engelze Heer agent James Phipps en mij, en gelijk wij dan ten dien subjecten twee derselver hebben gedepecheert, met last bij U Ed. Gestr. de groetenisse van onsent wegen te doen, en de redenen waarom wij U Ed. Gestr. met kwamen te schrijven te vertoonen, de swaare indispositie is, waarin wij hoorde U Ed. Gestr. gevallen te zijn; zoo is het komen te gebeuren, dat meergemelde Connij tegens het gebruijk selves van haare natie, onse eene dienaar met zijn geeolg heefft aangehouden, en in de

1714

Compagnie vs. Bilangen

boeijen gezet onder bedrijginge van te sullen massa-
-creeren; willende, wij hem twintig bendos soude senden
die hij zegt ten lasten van de paap Appré te preten-
-deeren heeft; als wanneer hij thien bendos daarzoo
de bijdoen, om ons zoo gezamentijk het getal van
dertig, die wij pretendeeren, te voldoen.—
Maar aangemerkt dit een saak is van de uiterste
fol. 311a insolentie de Nederlandze compagnie aangedaan
voor viens Jntrest deese gearresteerde was affgeson-
-den, soo hebben wij niet konnen onderlaten, om
aan U Ed Gestr. deswegen te schrijven (die wij hooren
reets tot een beter staat van gezondhijd is geworden)
met versoeken zodanige ongehoorde proceduuren, en
dat in tijd van volle rust te corrigeeren satisfactie
eeneens onsen dienaar met alle hetgeene hij daar
gebragt heefft te besorgen; op dat wij niet genood-
-saakt werden met zoo veel goede redenen tot an-
-dere proceduuren over te gaan tegens deese Comm.,
die immers tot onsen lasten zeedert het contract
niet kan hebben; het welk wij verhoope ook zoo bij
U Ed.e Gestr. sal geapprehendeert werden, en onsen
dienaar op den ontfangst deeses doen herwaarts
komen.— Dat wij deesen niet door de ordi-
-naire wegen met een daartoe expres affgesondene
dienaar senden, is, om dat wij de tweede niet bij
de eerste konnen risigueeren, alsoo de minste
versekerthijd daarvoor niet is.— Naar U Ed Gestr.
een volle staat van gezondhijd toegewenscht te
hebben, blijve wij (onder stond) Ed.e Gestr. Heer (lager
stond) U Ed.e Gestr. bereijden dienaar (was getekent)
H. Haring — (Jn margine stond)
Boutrij den 12 October 1714.—

Wel Ed.e Gr. Gestr. Heer

U Ed.e Gr. Gestr.e missive vanden 12 deeser is mij siek
te bed leggende geworden, en het heefft mij verheugt,
dat U Ed.e de novo sig verwaardigt heefft aan
mijn te schrijven; ik agte dierhalven van mijn
fol. 311b pligt U Ed.e op deselve te antwoorden, dat alle
de inconvenientien zeedert een tijd herwaarts

de nooo voorgevallen, doordat middel zoude wee-
-sen voorgekomen, en het is ook de vaaragtige
reeden geweest, dat het rencontre van U Ed.e dienaar
niet anders heb kunnen aanschouwen, als een regt-
-vaardige straffe voor de veragteng van zijns ge-
-lijken, en indien ik geen meerder generenshijd als
U Ed.e ten mijnen opsigte gebruijkt heefft, in't werk
wilde stellen, verre van daar dat U Ed.e louange
van zijn doen zoude bekomen. —
Maar de edelmoedighijd aan d'eene zijde, en de
g'eerde ordres van mijn heeren en meesters aan de
andere zijde verpligte mij om in alle opregtighijd
de goede harmonie met de onderdaanen van zijn
bondgenooten te maintineeren, hieromme heb ik
niet willen nalaaten, om U Ed.e deese letteren
toe te senden ende met een te communiceeren de
geschapenthijd der saaken alhier, om U Ed.e Gr. dgt-
-bre mesures daar na te kunnen neemen. —
En komende wijders ter saaken, diend, als dat
Jan Connij niet van gedaagten is om U Ed.e dienaar
in vrijhijd te stellen, veel minder met zijn gevolg
voor en al eer hij de twintig bendos goud van
Uw Ed.e maaakelaar Apree zal ontlangen hebben
en zoo U Ed.e de voorn.e bendos niet wil toeleg-
-gen, soo vil de voorgem.e Connij U Ed.e jongen
met zijn vrouw in vrijhijd stellen, mits U Ed.e
hem laat toekomen 7. 0. 10. 0. goud, en soo U Ed.e
-Gr. dgt.bre hem het voorn.e goud niet vil toesen-
-den, zoo is hij van sints, om U Ed.e dienaar
nog langer te bewaaren, en dien tijd affwag-
-ten, wanneer U Ed.e de proceduren tegens hem
vil opmaaken. —
fol. 182a Dit is het alles, dat ik voor het jegenwoordige van
mijn pligt gooordeelt heb van U Ed.e meede te-
-deelen, verhoopende dat dit U Ed.e aangenaam
zal sijn, en occasie geven om alle verwijderinge
te eviteeren, als waar van mijn ziel een aff-
-schrik heefft. —
Waarmede etc. (onder stond) Wel Ed.e Gr. dgt.bre heer
(lager stond) U Ed.e Gr. dgt.bre berijden dienaar, was

1/14

Compagnie
uit Bloeger

geteekent) N. du Bois (in margine stond)
groot Frederiksburg den 14 October 1714. —

Edele gestrenge Heer

U Ed.e responsive op den onsen van den 2.e deeser ver-toont ons U Ed.e declaratie alsoovaak van het aeen onse affgesondene aangedaan, endat vel uijt hoof-den van de kleine agtinge die wij voor ons egaalen hebben, als de eerste verdeeling van U Ed.e brieve, en komende ter saaken sonder reedenen zijnde het tweede gedeelte, soo segt U Ed.e voor Connij, dat er nog 7.0. en 10. E.s zullen moeten betaalt werden eer mijn jonge en zijn vrouw sal werden gerela-xeert off vel 20. vendos voor het geheele getal, als wanneer de rest zal kunnen volgen. —
Wij zullen hierop sonder veele omweegen te gebruij-ken seggen, dat wij als de eerste dienaer hier te lan-de van wegens de Ekderlandse West Jndische comp.ie in die qualitijt hebben geschreeven aan den Direc-teur generaal van wegens zijn koninglijke Majesteit van Pruijssen op deese ruste; en dat over saaken die mijne heeren en meesters betreffen, sonder dat
fol 382 b ik weet eenige particuliere consideratien daaronde behooren getrokken te werden, off anders veel ligt had ik nooit aan U Ed.e geschreeven; hoewel de ree-denen, die ik aan U Ed.e gegeven mogt hebben, waar in de geringe estime voor U Ed.e hebbe kommen blij-ken, mij niet te binnen komen, en geloove wij ook, dat U Ed.e geenige zulk aantoonen off deselve mi-ten zoo veel reedenen tot geleij hebben als deese laaste, en op die wijse soude vel iets kommen ge-passeert zijn. —
Waar hoorden men oit grooter contradictie? U Ed.e heeren en meesters ordineeren U Ed.e in alle op-regtigheijd de goede harmonie met de onderdaa-nen van zijn bondgenooten te maintineeren; en men geeft mieen adem reedenen, waarom een dienaar directelijk geronden zijnde actueel in dienst van zijn meester om schulde te vorderen op het territoir van zijn meesters hooge overig-

-hijds bondgenoot sensibel verd geleedert met banden en baijens bewaart, en drijgt die niet te willen relaxeeren voor dat 'er twintig bendos goud werden gewoogen en gesonden, ten respecte vande klijnagtinge die men van onsen kant voor zijns gelijken heeft, om te voldoen voor een neger, aan een neger, waarvan men nog dertig bendos te pretendeeren heeft.- Is dit niet met de woorden en saaken speelen? De reedenen geneld aangedaan? en inderdaad niet te weesen t geen men ons wil wijs maken te zijn.-

U Ed.e ziele heeft een affschrik van alle verwijderingen, en U Ed.e corrumpeert het recht der volkeren;

fol. 383a want waar sal men een eijnd van saaken bekomen, en alle goede intelligentie cultiveeren, vanneer alle middelen die daartoe behooren, verden affgesneeden.- Ik moet al wederom seggen, dat soodanige procedueren voor mij genoeg zijn, om te seggen, dat ik buijten de affaires concerneerende mijn heeren en meesters behoorelijke estime voor U Ed.e niet kan hebben.-

Wij soude deese wel met meerder reedenen bekleeden en aantoonen, hoeveel daarbij U Ed.e buijten de behoorlijkheden van alle natien, selfs onder dit naargeslagt gaat; maar ons verzekert houdende die alle belachen soude verden, omdat het geneld daar de handen bestiert, soo zullen wij hier niet meer bijvoegen dan 7.0.0.E.e goud, tot het ontslaan van mijn jongen en zijn vrouw, door U Ed.e voor die prijs mij toegezegt; waar meede dat ik geloov nu die twintig bendos zullen voldaan sijn; ten waaren dat men goed vond, die weeder op een andere neger, die aan ekra, Fida off elders woont te arresteeren, en soo de vrindschap op orders van zijn principaalen aan te kweeken; onderwijlen zullen wij getrouw rapport doen aan onse heeren en meesters in patria, wat haar Ed.e te verwaagten hebbe vande 30. bendos, laatende de rest aan t beloop der tijden bewoolen, ik ben (onderstond) Ed.e Gestrheer (lager stond) U Ed.e Gestr. beijden die-

1714

Correspondence met Bijlanger fol. 383.b

-naer (was getekend) H. Flarino
(In margine stond) Boutrij, den 15e October 1714.-

Edele Gr. Agtb. Heer

U Ed.e passieuse letteren snb dato 15e deeser, is mij neffens daar bij gesondene gout wel geworden, de piquanten expressien hebbe ook wel begreepen en zal mijn selve, rheede mijn onpaselijkheyd, voor als nu niet uitlaaten over de ongefondeerde beschuldinge en ongerijmtheeden, U Ed.e caracter publico te doen zijn, te meer dewijl U Ed.e sigh addresseert aan zijn heeren en meesters, om van de mijne een getrouw rapport te doen; zij gepersuadeert, dat ik nooit eenige discrepance zal maken, om deselve te erkennen voor heeren van meerder habituden en capaciteyt, als U Ed.e haar Ed.e vauteert, en ik ben gepersuadeert, vameer haar Ed.e wat beeter onderrigt zijn van U Ed.e caracter zij mesures zullen nemen, die met haar Ed.e intrest beeter zullen convenieeren; bekreunende mij vijnig U Ed.e louange off lastering als spruytende niet uijt een beproefde waarheyd, maar ridicule exceptie van U Ed.e eijge imaginatie. —

Zog komende tot responsive van U Ed.e opgemelde missive, ten reguarde van saaken de naturellen deeser kuste concerneerende, heb ik niet anders te rescribeeren, als dat de gearresteerde jonge en negerin hiermede komen, en zoo U Ed.e sig over die zaaken verders miscontent houd, zoo hoope ik daar van te zijn ruijten gesloten, kunnende U Ed.e anders met de naturellen eijndigen, soo als U Ed.e ook begonnen heefft; zullende aan
fol. 384.a mijn kant niet anders als zijn koningl. maj.t mitsgaders desselfs hooge ministers een getrouw rapport doen, van U Ed.e generense handelinge, dewelke neutraliter gebalanceert met die geene die U Ed.e mij toeschrijfft, U Ed.e heeren en meesters een net denkbeeld sullen geven van haar Ed.e waare intrest, aan wiens decisie ik mij met veel

respect kom te offereeren. –
Ik zal vanmeer God de Heere mij de genade doet, van wederom mijn gezondheyd te erlangen, omtrent deese als andere saaken niet manqueeren U Ed.e te beantwoorden, en de onpartijdige vereld te toonen, dat ik niet meer desidereer, als de goede harmonie en Eendraugt te cultiveeren, en dat alle de intervallen seedert mijn komst tot dato opdeese Kuste door mij zijn van de hand geweeren blijvende (onder stond) Ed.e Gr. Agt.b.re Heer (lager stond) U Ed.e Gr. Agt.b.re Eerijden dienaar (was geteekent) C. du Bois. –
(in margine stond) Groot Fredriksburg den 17 October 1714. –
De boverstaande vier copijen van brieven zijn na gedaane collatie bevonden te accordeeren met haar origineelen in't Fort Batesteijn tot Boutrij den 29 October 1714. –
Quod attestor J. J. Matham boekh.r d. soldije

Extracts from letter from Gen. H. Haring to the assemblij of the X., dd. Elmina 28 April 1715. –
(W.I.C. 102, fol. 386)

fol. 387 – 388.

(387a) Om vervolgens over te gaan tot het beantwoorden van U Ed Gr Agt.b.e haar twede missive, zullen wij met veel Eerbied seggen, dat U Ed Gr Agt.b.re ordres ten opzigten van de reekeningen niet aan het volk over te geven als onder sekere distinctie zullen bij ons werden geobserveert, hoevel wij die egter volkomen zullen laten opmaken, maar in de papierkasse gesloten overzenden tot U Ed Gr Agt.b.re haar dispositie. –
Het poinct wegens vreemde natien, ende permissie om die van water, brandhout of andere benodigtheden te mogen voorsien ten haren kosten, op die wijze als U Ed.e Gr Agt.b.re dat oordelen te moeten accorderen, vinden wij onder correctie niet wel doenlijk, om redenen dat hier ter uiste veiligplaatzen zijn aan U Ed Gr Agt.b.e gehorende, daar water

en houd te becomen is, bestaande deselve maar
in Axim en Chama, en bij svare regen ook vel
aan Apam; het Casteel Elmina daar het vel
meest opsiet heeft zelden zoo veel water in de
fol 387 b regenbacken, dat comp.s schepen daaruit kunnen
werden geprovideert, zoo als in deze jegenswoordige
tijd, wij met veel oncosten het water vande rio
van Chama moeten aten halen voor de kleijne
scheepjes, dewijl de groote om die svare oncosten
te menageren moeten naar Axim zeijlen; daar
en boven konnen genige natien sonder haar
vaartuijgen als sloep en bood te gebruijken, een
water aan boord krijgen, waarmede zij danook
gevolgelijk moeten aan land komen, wijl geen
naturellen of ook geenige van 's comp.s bedien-
dens zodanige voiture hebben, om zoo svare
transporten te doen; hierbij is het zeker, dat wen
haar gepermitteert voor eenig fortres te ankeren, o
water ete. te halen, zoo is haar ook gepermitteert
van zoo veel en vrijen handel te drijven als ha
voor zal komen, en met haar Intrest overeen-
komt, want dit niet kan werden belet; maar
het svaarste poinct van alle, en dat mijn gantsch
niet voorzigtig zoude voorkomen, vanneer al
les al gevonden was, is, dat men in of om-
trent U Ed. Gr. dagt.re fortressen zodanige intri-
guante natien liet komen, die zoo noodsake-
lijk voor haar handel, welke bijsonder sterk wen
hier ter custe een fortresse benodigt hebben; zoo
lang als het voor deze naturellen is, kan men
de plaatze vel op sodanige wijze, manieren, e
ook tegens deselve maintineeren; maar schand
zoude het wezen, dat vreemde natien deselve
fol 388 a zoude sien zoo svak van guarnisoen te zijn, dat
zij, komende maar met sloepsvolk, volkomen
meester zouden wezen, en naar haar welge-
vallen daarvan possessie kunnen nemen;
U Ed. Gr. dagt.re zullen kunnen oordelen uit een
geval van het voorledene jaar, gepasseert aan
Chama op den 20.e van de maand september,

vanneer den ondercommies commandant Belcamp van de jagt peerteerde, vond dezelve een groot fransch schip daar ter rhede, en eenige van die natie aan strant, dewelke hij onze ordres in alle beleeftheijd bekent maakten, versoeckende naer haar boord te willen keren, en deprojeerde haar daar staande op strant, en met een glas wijn, vanneer zij nog al blewen persisteren om water, gewende voor, Cabo Très puntas voorbij gezeijlt te wezen, zoo dat zij daar aan gebreck hadden, het geen hij haar nogmaals refuceerden, met haar te verzekeren, dat zelfs meer als twee uuren varens de revier op, eerst goed water te krijgen was, vertreckende zoo naar boord, in verwagtinge van zoo onder zeijl te gaan, maar 's anderen daags sag opgemelde ondercommies commandant een barcas vol volk van boord komen, varende direct naar de revier, die even onder het fort passeert om in zee te lopen, als van meininge zijnde eyter tegens het verbod water te willen halen, waarop dan den ondercommies Belcamp zig genecessiteert vond met scherp over haar heen te schieten tot teken van niet verder te naderen, als aanmerkende, dat deze barcas vol met 25 à 30 man voorsien was, en zoo geevolglijk ten minsten viermaal zoo sterck als het geheele guarnisoen dan Chama; dat voor hem te veronantvoordelijk scheen te accorderen, en waarop dezelve dan ook zijn vertrocken, en hebben hier voor Elmina komende deze nevensgaande brief onder Lra A overgelevert aan den opperkoopman Engelpraaff ten tijde dat ik op de bovenuste de respective comptoiren ben vezen rechergeren. uit alle deze motiven oordelen wij redenen genoeg te hebben van met alle civiliteiten het aanlanden te beletten, en ons ook te excuseren van geen water etc. te kunnen geven als hebbende daar altoos zelfs gebrek aan; gelijk mede aan victualien, waarvan

Het land 't allerminste met en geevt.—

fol. 389 - 391.

fol 389 b
fol 390 a

Komende tot het poinct van de Lorrendrajers zoo
hier in groten getallen ter custe navigeren; en
in cas van veroveringe, 't zij dat zij vrijwillig
haar aan de comp.e overgeven, of dat die met
geweld moeten verden geemporteert, zoo zul-
wij deswegen ons promptelijk aan U Ed Gr Agtb.
ordres gedragen, en hier meteen bijvoegen, dat
het schip de Faam het geluk heeft gehad, in zijn her-
-vaarts komste te veroveren vier van die handelaar-
waarmede wij d'Eer hebben U Ed Gr Agtb.e te feliciteren
gelijk ook met nog een, naar dat van hier wederom
vertrocken was naar Axim om water, zijnde in
deze korten tijds reeds vijff benevens een Portugees
-destineert naar Fida; behalven deze heeft capt.n
vander Haeven ook slaags geweest tegens drie ander
hebbende tesamen 68. stucken canon, en die hem
ook 3. dooden en eenige gequesten hebben toege-
-bragt, en veel schade aan stengen en touwerk,
waarom hij dezelve ook heeft moeten laten varen
met namen Jan Plas, varende de negotie galey
met 24. stucken, Lieve de Baar, varende de
onbekende met 22. stucken, en Pieter Teijns, vae-
-rende de Juff. Hendrina met 18. stucken;

Lange opgeh. of goods obtained from

De prijsen bij hem verovert zijn de Lievde, schipper
Daniel Brakman opheblende 16. stucken canon,
waardig met derselfs ladinge, geschatt naar de
vaderlandze prijs, naar aftrek van alle oncosten
zoo als U Ed Gr Agtb.re uijt de proceduren hier
nevens gaande gelieven te sien, een somma van
fol 390 b
f. 38982:0:8:, D'Oragneboom, schipper Jacob Kroman
met 10. stucken waardig 23486:2:-:, de Juffrouw
Catharina, schipper Hendrik Kievit met 12. stucken
en waardig f. 10948:18:-:, de Hoecker de ruste-
-loze Taley, schipper Leendert Lodder met 2. stucken
en 2. basen, waardig f. 8876:6:-:, ende het
laaste zijnde maar een dag voor de Faam
uitgezeijlt, genaamt de Zeeuwse galey schipper

Jan Andries met 18. stucken canon en waardig f. 43658 : 0 : 8 : zijnde over zulx in alles te samen de somma van f. 125951 : – : 7 : – :, en waarmede de pakhuijsen ook zoo vol zijn, dat wij qualijk meer plaats kunnen vinden, om alle de goederen te bergen, en waarom ook bij ons en raden is gere-solveert van maar weinige goederen, en die 't meest benodigt zijn voor het jaar van 1716 te petitioneren, boven en behalven de petitie, de welke door mijn is afgesonden met de Engelenburg overde greijncuste, en waar van het duplicaat hier nevensgaat; en verden U Edgr Agtb.re speciaal versoogt, om het smeer, het welke tot meerder prijs zal kunnen vercoogt werden, alsvan te voren, wijl 't Engelse zoo niet gewilt is, als zijnde stinckent en geel en door de Lorrendraijers werd dit niet aangevoert. –

Het gene U Edgr Agtb.re komen te reflecteren omtrent het marmer steen als of dat hier ter custe te becomen zoude zijn, seggen wij daar van een proef genomen te hebben, maar hetzelve heeft gants geen rapport, schoon het in de grond leggende een weinig gevlamt schijnt, en eenige treckinge daar naar heeft; ook is de plaats daar het te becomen zoude zijn in genen delen faciel om dat te bewerken; zoo als wij daaromtrent al ontmoetingen hebben gehad, wijl den Koning van Alguamboe, ende Algonnaze haar verbeelden wij op die plaats een fortresse wilde maken, verbiedende ons verder te arbeijden, wijl zij niet konden begrijpen wat ons meer aan deze als andere steen gelegen is, om zoo veel oncosten en arbeijd daarom te doen, en om de waarheijd te seggen, Edele groot Agtb.re Heeren, al was dezelve goed, zoo zoude de oncosten de waarde verwurpaneren, maar om U Ed.e Groot Agtb.e daarvan het gesigt te doen hebben, zoo zullen wij per 't maast repatrierend schip van jeder couleur eenige stucken oversenden. –

fol. 399 - 403

fol. 391a

fol. 399a

English

Wat van de Engelze compe. sal werden, kan men hier niet weten, maar wel dat die schijnt hier te custe te agoniceren, alzo aan Cabo Corso geen schepen van die compe. koomen als nu en dan een kleijntje, brengende naauwlijx zoo veel goe mede, als voor dat casteel genoeg is, om het gua-misoen mede te betalen, dewijl de andere con-toiren geen onderhoud hebben om brood te ko-pen; heden staat van haar een schip naar

Agent Seth Grosvenor leaves the Coast

Loudon te keren met een der agenten, genaam Seth Grosvenor, zullen de voor retour met meden-men alleen weijnig tanden, sonder dat ik kan mercken daar eenig goud zoude bij zijn; on-der en tusschen blijven de Lorrendraijers van die natie nog al even sterck negocieren, en beta-len heden tot een marck goud toe in coopman-

Speck leaves Cape in ship

schappen voor een slaaff; en heden is hier ook weder een schip van de Zuijdzee compe., hande-lende voor zig zelfs, sonder de Rojale compe. te kennen; welke laaste van de eerste zoo mijn doorde clgenten is berigt, £. 20.000. sterling zoude te pretenderen hebben, en waarover die zijn oneenig geworden.—

Brandenburgers

Wat wegens de Pruijssische is gepasseert, hebben wij d'Eer gehad U Ed Gr clgtbe. op den 3de November aº passato van Boutrij te communiceren en die U Ed Gr clgtbre. God gelievende zal toege-braagt verden met het hoeckerschepie Akra over de greijncuste; 't zedert heeft den makelaar

fol. 399b

Company carries 60-70 people of Brandenburg to Prussia for service against Brandenburg, Hanover & Prussia.

van die natie meer dan 60. à 70. menschen van onder Axim weggehaalt, en prepareert zig heden weder tot een nieuwen oorlog tegens de Ancobense, Abocroese en Aximsze, sonder dat ons, of zij lieden bekent is, daartoe eenige redenen gegeven hebben, ten minsten den Prui-sisse Directeur heeft daar nojt over geklaagt, gelijk hij ook nojt heeft gedaan, vanneer hij endie makelaars goedvonden onze dienaars aan te houden, en ons over de 18. bendos afte-dwingen; wij hebben wederom een preuve van

zijne behandelinge, die U Ed Gr Ctgt B^re den inborst van die man geheel zal openleggen, en doen sien, dat men het in dat fort nergens anders optoelegt als liegen, bedriegen en rooven; het is geheurt dat den Lorrendrajer schipper Daniel Brakman, voerende het genome schepie de Lievde, van den Pruijssisse Directeur heeft vercogt eenige goederen daaronder ook een quantiteijt Portugeze tabak, die dezelve had gehandelt van een Portugees, om daar mede eenig voordeel te doen volgens uitwijsinge der ses obligatien, gevonden bij de veroveringe van opgem^te schepie de Lievde, en die U Ed Gr Ctgt B^re onder de procedeuren zullen gelieven te vinden, monterende te samen de somma van cdk. 34. 0. 5. 6. 12. goud, wij die sustineren dat dit een waar effect vande la-
1400a dinge is, en die aan de comp^e benevens de la-dinge zijn overgegaan bij diffinitive sententie over dit schip hier ter custe gehouden, en zoo bij gevolge dat den Pruijssisse Directeur was schuldig geworden, aan U Ed Gr Ctgt B^re deze boven gemelde somme van cdk 34. 0. 5. 6. 12. goud, om te voldoen in handen van ons als zijnde van wegens U Ed Gr Ctgt B^re houder vande obligatien, en hetgene wij aan dien heer bij missive onder dato 26^e maart jongstleden hebben vertoont met versoecken deze opgem^te som van cdk. 34. 0. 5. 6^e 12. te willen voldoen, waarvoor wij hem zouden acquiteren, maar in de plaatze van eenige voldoeninge ontvingen wij een spottagtig en verkeert antwoord, hetgeen genoegsaam dicteert, dat hier ter custe, zoo min als van een rover met goedheijd iets te halen is, deselve werd U Ed Gr Ctgt B^re onder dato 2^e April jongstleden in t dagverhaal vertoont, benevens een attestatie die door den schipper Brakman in t geheel werd ontkent; maar dit is niet nieuws als U Ed Gr Ctgt B^re gelieven te weten, dat de Lorrendrajer David Laar een quantiteijt van omtrent de f. 130000:- aan coopman -

1715

Brandschuyters

-schappen, behorende aan Lareu en Sluijter, kooplieden in Zeeland heeft aan land gege-ven in handen van deze Pruijssische Directeur om voorhaar of hem te vernegotieren, en dat deselve daar niets van hebben becomen maar werd daarvan het guarnisoen be-

fol 1100 b

-taalt, alzo alle de comp.ie penningen versto-ven zijn, die omtrent met het wezen goud be-hoerden bij de houdert ellaeken te belopen, zoo als wij daarvan zijn geinformeert geworden door den gewezene boekhouder de Joyer, als ook door het geneen gerugt dat daarvan gaat, en waar toe naar alle apparentie deze Ned.gr.stgl.re penning-gen mede zullen dienen; Ned.gr.stgl.re zullen best rendig zijn wat apparentie er sal zijn, om deze summa in Europa te vorderen en te becomen. De oncosten van de canoa tonen hebben wij bevon-den in het gepasseerde jaar vrij excessiver te zijn geweest dan het jaar van 1713, vermits de negotie iets levendiger is geweest, en de sware transporten van goederen met het nemen van alle de Lorendraij-ers zoo van, als naar boord, hebben daar vel het meeste toe geontrioueert, hoewel met hebben gemanqueert, als voren daar omtrent de meeste menagie te bekertigen; volgens t opgeven van den boekhouder Generaal bedraagt deze post een summa van ell. 25. 0. 2. 6. 1. goud; en naar alle apparentie zullen dezelve van dit jaar, vameer de negotie maar eenigsints komt op te wakkeren, t geen te hopen is, op alzo veel komen te summon-teren, schoon de comp.ie al veel eijgen slaven en panden heeft, die tot dit verk onder de vrijen verden geemploijeert, te sien Bra E. –

fol 1101 a

Captured Port. ship

Bij het ontladen van den Portugees hier vorens ge-noemt, en door de kruijser de Faam vervoert, komen wij te ervaren uit de klagten die den capt.n van dat Portugees schip aan ons doet, dat den capt.n vander Sloeven hem heeft gezett gekad in de boeijen dwingende hem aff al zijn goud, het welke vol-gens zijn opgeven zoude bestaan in 360. octaves

of 720. Ed. goud en dat van zijn schrijver, t'gunt den Luytenant van der Toos zoude hebben genomen 70. octaves of 140. Ed. goud, almede dat uit de ladinge zoude zegen gespoliëert over de 180 rollen tabak, over de 1000. ellen rood zijde taffa, en veel andere zijde-stoffen met goude en silvere bloemen gelijk ook veele coralen en plattrillios; versoeckende aan ons, wij vilden besorgen, dat aan hem moost verden gerestitueert de 360. octaves van hem, en de 70. octaves van zijn schrijver, benevens alle de tabak als zijnde geen contrabande; wij die al lang wegens diergelijke klaoften zijn vermoeyt geweest, alzo selden een Portugees werd opgebragt die niet mishandelt is geweest, hoe vel men die in haar soort nog gelueckig kunnen reekenen bij die genen, die in zee werden gattrapeert, en noyt aan Elmina komen, het gen geheel buiten den regel gaat; oordeelden ons daarop te moeten informeren, als zijnde die Portugezen hier niet alleen mede verkort, maar ook de comp.e merckelijk gefraudeert, waarom wijden capt.n van der Hoeven daar over aanspraken, houdende ons verwondert hoe dat men aan zijn boord zoo veele geweldenarijen heeft derven plegen, met niet alleen de Portugezen van het hare te beroven, maar ook de landen aan de ladinge te derven slaan, waarop gemelde capt.n van der Hoeven goedvond alles te ontkennen, met te seggen dat vat zijn volk voor plunderinge had genomen, hij dat niet konde weten, alzo de Portugees geweldiglijk was verovert; ende de vrije plunderinge aan het volk was, hebbende hij den Portugeze capt.n in de boeijen gezett, omdat dezelve hem impertinent bejegende; en wijl wij doen in het ontladen van 't Portugees schijf varen ende de behoorlijke papieren vierden vermist van hetgene de particuliere daar in haarideerden, dat doorgaans al veel beloopt; konden wij ons doen van alles nog niet wel verzekeren, zoo dat wij hem voor die tijd ten antwoord gaven, dat wij verkoopten alles te gnllen vinden

Ed. rolle

naar behoren, of anders dat het nog aan hem stond alles weder in den vorigen staat te brengen; maar verloop van twee à drij dagen als wij wat meerdere kennisse van zaken begonden te krijgen, drongen wij van der Hoeven weder aan tot het restitueren van 't vermiste of dat wij genoodsaakt zouden zijn den fiscaal zijn actie te laten institueren, waarop hijons gram af te vragen wat buijdgeld daarop voor hem en het volk zoude overschieten, alzo de Portugees had geslagen, en hij hem geweldiglijk heeft moeten emporteren; wij gaven hem ten antwoord niets, alzo hetgeen prijs was, maar dat wij vel een douceur van tabak aan haar konden accorderen, die uit de ladingen gevonden zoude werden, mits dat alles wederom

fol 40a

ter plaatze wierd gebragt, daar het behoorden; het gunt hij bereplicierde, dat het volk geen anker zoude ligten, voordat haar voldoeninge was gedaan, en zij dat malkanderen toegezegd hadden, blijvende verders persisteren, dat met meer dan 80. rollen tabak daaruijt had geligt, en maar een quart van het goud, sonder van iets meer te weten; wij oordeelden dit te veel gezegt te wezen, omdat onglooelijk te laten passeren, seijden andermalen, dat wij d'exempelen, die wij voor ons hadden, zouden volgen en ons niet laten dwingen, maar die geenen, welke de aanleijders van deze beroerte waren, ten exempel van anderen corrigeren; - hij die altoos moderaat in zijn woorden was geweest, continueerde met dezelfde saagtsinnigheijd, dat hij het volk wel sag te brengen tot het winden van 't anker; maar dat het te dugten stond, vanneer weder bij een Portugees mogten komen, die zig gram te defenderen, het volk geen lontstocken zouden willen opvatten, om den Portugees te dwingen; vragende onderwijl wat hem in dit geval te doen zoude staan, want hij onvermogend was tegen al het volk aan te gaan, dat on-

-willig was; t'geen wij eenigijk beantwoorde met te seggen U.E. pligt; waartegens hij veder, dat daar-aan niet zoude manqueren, indien maar aan de beloften vierd voldaan, die mijne heeren van de Praesidiale Camer Amsterdam voor de palen van die stad aan boord zijnde, hebben aan het volk gelieven te belooven; wij onkundig zijnde wat deze beloften mogten wezen, vroegen waar die in bestonden, als hebbende geenige ordres deswegens als het geen in zijn Instructien staat geexpresseert, en daar van ons de copie door de heeren ter Camer Amsterdam zijn toegesonden; hij zeijde vrij plunderen, en buijtgelden van alle de schepen die slaande, of door 't slaan werden veroovert; waar-op wij hem tragte te indueeren, dat dat alleen maar plaats konde hebben omtrent Lorrendraij-ers, daar de compe. maar het aflopen van de proceduuren aanstonts in de possessie van de goederen quam, ende volle dispositie daarvan had, het geen met de Portugezen regt contrarie was, alzo die goederen, welke voor contrabande daar werden uitgeligt, de compe. niet confisqueer-de maar in sequestratie hield op sekere preten-sie, en dat zij alreeds aan boord zoo veel had-den verweemt, als wel drie of viermalen haar buijtgelden ende regte plunderinge, zoo als dat moet verstaan werden, komen te monteren, maar wijl dit aan de beloften, zoo als hij die verstond, niet quam te voldoen, en nog al verder bleef persisteren, zoo vonden wij ons genoodzaakt, als zijnde ons geduld ten eijnde, deze zaak aan den fiscaal overtegeven, welke dan ook van hem heeft weten te krijgen een packje dat nog in zijn geheel was met drie marcken goud; gelijk ook naderland nog eenige platrillios, coralen etc. zijn voor den dag gekomen, zoo als U.Ed.Gr. Achtbre. zullen kunnen sien onder de bedigde factura door commissarissen daar van opgemaakt; zijnde dit alles vat van de vermiste goederen tot dato heeft kunnen agterhaalt werden; en heeft van der

Hoeven uit hoofden van't 7e articul in zijne maden
Instructie goedgedaagt, zig hier om generkande
redenen te laten ophouden, seggende diepzee te
fol 403a zullen zeijlen, om klaar water te hebben, alzo
het schip vat vuijl begon te verden, en schoon moei
vezen; vragende verder of er nog iets van onze
dienst was; en als wij hem de noodzijn pligt voor
-hielden, gaf hij ons ten antwoord, in presentie
van de oppercommiesen D'outreleaw en Butler,
alshet al gezegt moet vezen, ik laat mijn sonder
beloninge niet voor de kop schieten en hetgeen wij
pretenderen, is bij al de Potentaten van de vereld
practicabel; en wij geloven ook niet dat ons dit
bij de compe zal onthouden verden, vertreckende zoo
naar boord als naar verloop van twee dagen
het schip hier weder ontreut het vortgwam, blijven-
de drijven, onderentuschen dat den luijtenant
van der Does ons twee brieven overhandigde, een
aan de camer Amsterdam, en de andere aanden
commies Cramfer, welke wij in de papierkasse me-
-de versenden.—
U Edgrclgtbre zullen uijt dit gepasseerde gelieven te
weten, dat hier ook uijt deflueert bij veroveringe
van Lorrendraijers die met geweld zullen ver-
-meestert verden, dat alle hetgene tussendeks,
zoovan coopmanschappen, goud etc. gevonden
verd, mede voor plundering zal verden gehou-
-den; hetgeen egter tegens het 28e articul van
den articulbrief zoude aanlopen, waarbij zo-
-danige gelderen en goud verd geexpresseert,
niet onder de plunderinge te behoren, en hetge-
-ne wij den capten van der Hoeven mede hebben
voorgehouden, als zijnde deze ordre door geen
simpele beloven bij monde, waar van ik de
minste kennisse niet hebbe, niet gealteereert. waar
fol 403b -tegens hij invoerde, dat als dit niet onder de
plundering konde verden gerekent, hij ook geen
klederen van andere begeerde te hebben, en veel
minder die te dragen; t welke alle saken zijn,
die ons in der tijd al veel moeijten zullen kunnen

veroorsaken, omdat alle het volk met deze gedagten ingenomen zijn, en daarbij blijven persisteren, of haar eenige beloften zijn gedaan, dan of men haarde woorden vande heeren gecommitteerde Bewindhebberen tot Amsterdam, vat nijmer, en na dat het met haar meeste intrest convenieert, heeft uijtgelegt, kunnen wij niet weten —

Extracts from letter from Sen. Dir. H. Haring, fiscal van de Poele and councillors A. Engelgraaff Robberts, J. Doutreleau, Wm. Entler and A. Snoek to the assembly of the X., dd. Elmina 28 April 1715. — (W.I.C. 102, fol. 422)

fol. 423 – 426.

fol 423 b. Brandenburgers

De invorderinge der dertig bendos goud vande Brandenburgse naturellen vertrouwen wij dat op zodanige sagte en betamelijke middelen door den Edeleer Directeur generaal dewelke ten dien eijnde zig in persoon in den voorledene jare naar Axim heeft getransporteert, zijn ingeeijst geworden als immers uitgedagt zoude kunnen werden, sonder dat sijn Ed.e iets tot voldoeninge van dien heeft kunnen consequeren, maar in tegendeel noo een considerable somme van penningen, belopende Alk. H. D. 4. C.a 2/3. voor U Ed Gr dagt.e reekening daar en boven moeten uitsleiten, en dat op privole en nojt geloorde pretexten, sonder dat de redenen eenige plaats konden vinden; ja zelfs heeft den Brandenburgse maakelaar nog boven dien wel kunnen goedvinden, de Aximse onderhorige van U Ed Gr dagt.e gedert die invorderinge, dagelijx en tot heden te overvallen, geweldadig met roven en steelen te tracteren alles vat deselfs magt geen tegenstand bieden kan, en om 't welke, ware het eenmaal daenlijk voor te komen, deze Aximse hebben gereisoleert twee negers, die van dezen Jan Conny sij den Aximse makelaar Apree waren geslagt, weder aan hem overtegeven, in die verwagtinge, dat zij met hem in de vorige gemaakte vrindschap zouden kunnen continueeren; zooals U Ed Gr dagt.e

makelaar Apree

fol 424 a.

1415

dit alles in 't brede uit de resolutie ten dezen opzigten den 14e Februarij dezes jaars genomen gelieven te beoogen. maar in plaatze vandat lust het hem Commij echter deselfs cruël humeur in allen deelen den losen toom te geven, vauterende het geheel clxinsz land hem toe te behoren, willende boven dien alle toegangen tot U Edgr clgt bre fortresse afsnijden, om hier door de meandze koopluijden te dwingen haar goud bij hem te besteden, waardoor sekerlijk te dugten is, dat U Edgr clgt bre negotie aan dat comptoir d'een of d'ander tijd geheel interrupt sal moeten lopen, edog doordien den Ed. heer Directeur generaal in zijn particulier d'Eere heeft. t gepasseerde gedurende zijn Ed. reijze naar derwaarts als igene zedert tusschen de clxinze en Brandenburgze is voorgevallen, in't brede te vertoonen, gebruijken wij met U Edgr clgt goedvinden de Vrijheijd ons daar aan te referiren Ende aanbelangende de inneijschinge van de hondert sesen veertig bendos onder de naturellen mede uit hoofden van den laasten oorlog etc. nog uitstaande, gelieven U Edgr clgt bre te weten als dat zedert het vertreck van het schip de Bosbeek tot heden daar van ingecomen en in de cassa van U Edgr clgt bre gebragt is geworden de somma van clk. 5. 0. 7. Es. 8 5/24, zoo als U Edgr clgt bre dit gelieven bij een extract door den boekhouder generaal uit de boecken getrocken te sien hier nevens onder Lra A. overgaande; zoo dat alsnog komt te manqueren de somma van clk. 50. 0 7. Es 6 7/24, die wij geensints zullen in gebreken blijven met den eersten op de sagste en gevoeglijkste wijze in te vorderen, en in U Edgr clgt bre cassa over te brengen.-

Particuliere Handel

Het poinct van den particuliere handel, die hier ter custe, zoo als het U Edgr clgt bre toeschijnt, gedreven werd, kunnen wij met anders beantwoorden als reeds bij onze nedrige laaste van den 5e Junij des voorledene jaars hebben gedaan, en

Conny

fol. 1124b

waarmede wij verhopen U Edgrclgtbre zig volkomen zullen voldaan en versekert houden, dat wij zelfs direct of indirect de hand daaraan niet leenen; 't gunt wij gezamentlijk, en een jeder vanons als nog betuigen, nooit gedaagt, veel min in 't werk gestelt te hebben, en zullen ook sorge dragen, dat een jeder bediende in zijn pligt werd gehouden volgens den Eed aan U Edgrclgtbre gedaan; ten welken eijnde den fiscaal met nadruk is gelast, alle de zulke, die zig hier tegens als ook jegens U Edgrclgtbre verdere goede Intentien en ordres komen aan te kanten, in die overtredende, in regten te betrecken, en met rigeur jegens deselve sonder conniventie te procederen, als wenschende wij niet meer, danom bij agterhalinge der zulke sonder onderscheijd U Edgrclgtbre door een paräte Justitie te doen sien hoe seer wij dit als een der aanmerkelijkste poincten van onze dienst betragten

J. 1425a

ingevolge U Edgrclgtbre hoogst gedaagte bevelen, hebben wij het crevel voor jegenwoordig in vaten gepakt, zullende in 't toecomende zulx bevaarlijk door ons geobserveert kunnen werden ten vare U Edgrclgtbre ons telkens van 't vereijste vaatwerk geliefden te voorsien, als hebbende met heel veel moijten 't gene hiertoe benodigt was, bij den anderen moeten brengen; wijwenschen van U Edgrclgtbre eens gerne geinformeert te mogen werden of de quantiteijt van dien, als nu met de originele factura sal conveniëren, als zijnde hetzelve al hier in mediaat van de balans in de vaten gepakt, en zoo naar boord vervoert. –

Grein Trade

Ten aanbelangende den greinhandel, ende de recommandatie van U Edgrclgtbre om deselve met alle kraft voort te zetten, zullen wij U Edgrclgtbre eerbiedigst berigten dat nadat den onderbaehhouder Generaal Johan Philip Eitzen op den 21e Augustij des voorledene jaars van hier naar de greinkuste was vertrocken, nog drie vaartuigen als de Zuineze gebroeders, de Hoecker

1715

d'Eendragth, ende het Jagtschepie Engelenburg zijn derwaarts gesonden de drie eerste, om direct van daar jeder met een ladinge greijn te repatrieren ende het laaste om voorn. Eitzen veder herwaarts t brengen, alles ingevolge de resolutie op den 26 Julij 1714 genomen, ende doordien tot heden geen nadere advisen van gem. Eitzen zijn ingecomen
fol 425b als van den 24 December 1714. staande in het dagverhaal vanden Ed.e Heer Directeur Generaal onder dato 2 Januarij deses jaars geregistreert, behelsend dat het schepie Akra omtrent den eersten Januarij laastleden eerst door hem ad patriam zoude kunnen verden gedepecheert; zoo zijn wij genoodzaakt met de versendinge van meerdere schepen maar die custe te supercederen, tottertijd den gem. Eitzen geremeteert, en wij van hem omstandiger zullen veren berigt, hoedanig het met dien handel gelegen is, als wanneer wij geensints zullen in gebreken blijven zodanige ordres omtrent dit poinct te beramen, als met het Jnterest der Ed.e comp.e en U Ed Gr clgtb.re heijlzame oogmerken zullen convenieren. —

Rejunction Cn goods

Als wanneer wij hebben gezien hoe dat het U Ed Gr clgtb.re wel behagen is geweest, de petitie der coopmanschappen door ons op den 4 Maart 1714 met het schip Bosbeek in alle Eerbied aan U Ed Gr clgtb.re geaddresseert, vermits de slegte negotie ende de grote quantiteijt goederen hier noog onverkoogt leggende, considerabel te retracteren, endeselve maar voor een gedeelte, en dat in zodanige soortementen te voldoen, als U Ed Gr clgtb.re bij haar hoog geEerde missive Ternederstellen; zoo vinden wij ons verpligt U Ed Gr clgtb.re te vertonen, het wel waar is geweest dat den handel hier ter custe op 't formeren van dit
fol 426a formulier teenemaal stil stond, maar omdat van alle die versogte coopmanschappen maar weinige off niets meer per rest waren, zoo vermeinden wij dat die petitie voor desen jare 1715 genoeg zoude zijn geweest, als verlopende

dat de negotie, die het eene jaar merckelijker is als 't andere, eenigsints zoude beteren, gelijk wij dan U Edgr Ag to re met veel genoegen kunnen seggen, den handel zedert merckelijk is aangegroeijt en vaardoor veele goederen afgezett, en nu genoegsaam geen meerdere courante coopmanschappen hier in voorraat zijn, het welke, wanneer U Edgr Ag to re in aanmerckinge gelieven te nemen de quantiteijt retouren zedert den 4e Maart 1714 naar 't patria versonden, zodanig zullen benaarheijd vinden; zoodat wij voor jegenwoordig de vrijheijd nemen U Edgr Ag to re de novo een petitie van coopmanschappen voor te dragen met bede dat dezelve boven die goederen door den Ed. heer Directeur generaal den 3e November des voorledene jaars gepetitioneert, in 't geheel voldaan, en met eerst vertreckende schepen naar herwaarts gesonden mogen werden. —

Negotie of Hoaring: succeed by Abr. Robberts

Dewijle het U Edgr Ag to re wel behagen is geweest onzen Directeur generaal Hieronimus Haring op deselfs versoek te demiteren en in die hoogwaardige character te doen succederen den opperkoopman Abraham Ingelgraaff Robberts, wiens plaatze als opperkoopman door U Ed. Grootagto. veder is gesuppleert met den opercommies Jacobus D'Outreleau, zoo achten wij ons gezamentlijk verpligt U Edgr Ag to re voor derzelver wijze en voorzigte voorsorge onze hertelijke danksegginge dieswegen op te offeren, met die verseckeringe dat een jeder van ons in het ampt hem toe vertrouwt zig zodanig zal evertueren, dat U Edgr Ag to re niet anders dan een volle vergenoeginge over deze hunne Electie zullen kunnen hebben, gelijk wij ook met alle promptitude zullen observeren de ordres die U Edgr Ag to re omtrent het vertreck van gemelde Directeur generaal Haring ons hebben gelieven voor te schrijven, al hoewel wij vertrouwen, dat de meeste goederen en coopmanschappen, voor

zoo verre deselve eenigsints courant waren, reed zijn vercogt, egter willen verhopen dat zijn Ed: die zoo haast doenlijk vermeint te repatrieren in staat zal geraken om een sortable goud-kiste van 5 à 600. Marcken aan U Ed Grs Gtbre te kunnen overbrengen. —

---

fol. 428 - 430.

fol 428b

De Lorendraijers

De Lorendraijers in een groot getal op deze custe navigerende, zullen wij U Ed Gr s Gtbre met de uitterste vergenoeginge kunnen seggen, dat door de veroveringe van diverse sodanig een krak gekregen hebben, dat wij vertrouwen hunne principalen daardoor vel eenigsints gediscourageert zullen verden, zoo lange U Ed Gr s Gtbre kruijsschepen deze custe kunnen veijlig houden, meerder schepen, en dat wel in zooeen quantiteijt naar deze landen te equiperen; als zijnde van deselve negen schepen zoo groot als kleen genomen, en alhier opgebragt geworden: namentlijk door de Jacoba Galeij in de Gabon, het schip de Swartenbrents Galeij, gevoert bij schipper Jaques Baillieux, welk schip teenemaal verrot, en afgeleegt zijnde, met desselfs cargasoen, t geen meest bedorven was, suijver vaardig is geagt f. 12117:6:8; de jonge Jan en Jacob, nu de Geertruijd Galeij hernaamt, schipper Cornelis Croeff de Jonge, aan Isle de Prince, suijver getaxeert op f. 4225 9:13:8; gem^t Kruijsser de Jacoba Galeij heeft aan Oppa nog een Portugees gerencontreert, waarnijt den opper stuurman Claas Caagman, dewelke zedert het overleijden van den capt^n Jacob Teunsen de commando waargenomen heeft, boven een quantiteijt van 315. rollen tabak, nog geligt heeft alle het goud, t quent U Ed Gr s Gtbre ter somma van ctlk. 16. 0. 1. £. 14. per deszen bodem, volgens nevensgaande copie resolutie van den 25^e Maart, werd geremitteert; en dat op een ongehoorde wijze, als hebbende sij die menschen door 't binden van brandende lonten tusschen de

fol. 429a

vingers, dit goud afgedwongen; over welke en veel andere onbehoorlijkheden, en quade directien denzelven Claas Caagman bij sententie inhabil verclaart is; denzelven heeft op die kruijstogte nog een Portugees verovert, met 166. koppen slaven zoogroot als kleen, welke slaven wij omdat veele van de kinderpockies als andersints vegtieren, ten eersten naar Fida hebben versonden tot spoediger expeditie van het schip Emmenes.—

Voorde Faam zijn opde bovencuste, wanneer ex patria herwaarts stevende, vier diergelijke Lorrendraijers verovert als de Lieve, nu hernaamt Bercoe, schipper Daniel Brakman, gemonteert met 16. stucken, waardig naar aftrek der oncosten f. 38982:-:8:; de Dragneboom, nu hernaamt Chama, schipper Jacob Vermare, met 10. stucken, waardig f. 23486:2:-:, de Juffr. Catharina, nu Commanij, schipper Hendrick Kievit, met 12. stucken, waardig f. 10948:18:-:, de Rusteloze Galeij, nu Zaconde, schipper Leendert Lodder, met 2. stucken, en 2. bauen, waardig f. 8876:6:; gemelde kruijser de Faam naar clxm om water verzeijlende, heeft omtrent October nog geimporteert het Lorrendraijerschip de Zeeuwse Galeij, schipper Jan Andries, met 18. stucken en 45. koppen, dewelke sujver getaxeert is op f. 43658:-:8:, alsmede nog een Portugees naar Fida gedestineert, dit schip de Faam is daar en boven nog eenige glazen sloops gewest met drie Lorrendraijersschepen te samen gemonteert met 68. stucken canon gevoert door Jan Pas, Lieve van der Baar, en Pieter Gelijnse, die hem ook eenige doden en gequesten hebben toegebragt, als ook considerable schade aan zeijlen en touwen; waarom hij dezelve als vesende doen met twee veroverde Lorrendraijers eenigsints belemmert, heeft moeten verlaten.—

De twee laaste Lorrendraijers zijn Zirkzeeze Hokkers de Johanna galeij, schipper Hendrik Lobregt, alhier overleden, en de St. Bernardo, schipper Teijman Barents Boom, beijde opde geijncuste door

1715

de Engelenburg veroovert, de waarde van dezelve kunnen wij U Edgr clgtb.re voor jegenwoordig met berigten, als hebbende de proceduuren door de veelvuldige occupatien daar over niet kunnen gehouden werden, maar per 't naaste retour zullen wij dezelve aan U Edgr clgtb.re vertonen. van de overige prijzen behagen het U Edgr clgtb. de proceduuren per dezen bodem overgaande te vinden; wij hebben d'Eer U Edgr clgtb. met deze conquesten te filiciteren, met bede dat den hemel dezelve verder gelieve uitte breijden. — Wat schickinge door ons is gemaakt om boven gemelde prijzen tot U Edgr clgtb.re meesten voordeelen te emploijeren, gelieven U Edgr clgtb. onstandig uit de resolutie van 25.e Maart 1715 genomen te sien, gaande dezelve mede in deze occagie over. —

fol. 430

Maar Edgr clgtb. Heeren, het geluk in 't nemen van zooveel schepen geeft ons mede geen geringe ombragie om dezelve te bemannen, voornamentlijk met twee derde comp.s bediendens jegens een derde Lorrendraijers volk, zoo als U Edgr clgtb. dit voorheen hebben gelieven te ordonnéren, want veele van dit Enterlopers volken wil in den dienst van de comp.e niet overgaan, gelijk het volk van de Jeertruijd Taley, sloggende als comp.s gevangens naar 't patria te moeten gebragt werden, en die nog al tot den dienst inclineren, willen geensints op de kruijsser, maar vel op andere schepen dienen; het zoude ook tegens 't oogmerk van U Edgr clgtb. aanlopen, eenig volk van de kruijsser de Faam te ligten om die schepies te bemannen, behalven dat dezelve in deze constitutie van tijden die vel benodigt heeft; zoodat deze U Edgr clgtb. bevelen zoo als vel behoorden onmogelijk kunnen voorjegentvoordig werden geobserveert; wij zullen met-te-min van 't slegte middel het beste kiesen, en vooral sorge dragen, dat de schippers off opperhoofden, dienaars van U Edgr clgtb.r zijn, latende het overige aan de bestie-

-ringe des Hemels bevolen. —

fol. 432.

Den handel langs de Goudcuste is insgelijx van veinig of geen belang, alzo gene zinmers veinige koopluijden uit het land aan strand komen door de nieuwe troubles, die zig zoo op de boven als benedencuste opdoen, zijnde de Vassaze met de Brandenburgze reeds geconjungeert, en gereed om de Akimze, ende daarom leenleggende landschappen te bevegten, en beneden is mede een oorlog op handen tussehen de Akimze en Aguambolze, vaardoor de negotie aan de daaromtrent leggende comptoiren insgelijx gestremt is; zijnde boven dien d'Accanisten 't eenemaal uijt hun land door de Akimze verdreven; ende Asjantijnze hebben insgelijx de wapenen in plaatze van de balans verkoren, en reeds in Wassa genadert om de Ouwenzze uitteroeijen; wat uitslag alle deze troubles hebben zullen, moet de tijd openbaren, wij verhopen het beste, en dat dit alles tot een florisante negotie zal mogen uitvallen. —

Den handel die door deze troubelen wel gering is, kunnen wij U Ed gr Agtb.e egter versekeren wel wat groter zoude zijn, vanneer wij maar van eenige courante goederen waren voorzien, onder welke geen van de geringste zijn, het smeer, grote groene perpetuanen, spdamze nepten, en de in 't korte datgene het welke wij per deze jegenwoordige occasie komen te petitioneren, andere goederen zijn alhier in overvloet, maar zoo niet gewilt, en zoude van dezelve veele, nevens de versogte courante goederen afgezett kunnen werden, zoodat wij verhopen met de eerst verwagt werdende schepen eenige courante goederen zullen werden aangevoert, opdat wij in staat kunnen blijven U Ed gr Agtb. goede remises over te senden. —

120

1715

Extracts from letter from Dir. Gen. H. Harino to the assembly of the X. dd. Elmina ult° maij 1715. (W.I.C. 102, fol. 516)

fol. 516.

fol. 516 b

Return Cargo

Ingevolgens onze onderdanige laaste per het schip de Jacoba Galeij, schipper Isaac Pontanus, op den laasten april van hier vertrocken met een ladinge van ctk. 400. goud, 10000. lb. Olephants tanden, 14010. lb. Crevel, 7680. kan limoenzap, en 100 amen witte aarde, aan U Edgr ctgb.re versonden, zullen wij wederom d'Eer hebben van mede deze bodems de Geertruijd Galeij, schipper Jerbrand Pranger, en de Bercoe, schipper Jacobus van den Raade aan U Edgr ctgb. te verzenden ctk. 150. goud, 14442. lb. olephants tanden, 1601. lb. crevell, 4480. roodhout, 300. rollen Portugeze tabak, 900. lb. cattoen, 28336. lb. greijn, en 80. amen witte aarde benevens zoo veel bedorven en invendible coopmanschappen als hier zijn ontladen en gevonden in de Lorrendraijers, Portugezen etc., welke een en ander wij verkopen dat door de bestieringe des hemels in de gewenste haven moge aanlanden.—

fol. 519.

fol. 519 a

Resumed description of Pieter Du Bois

Zedert een geruijme tijd heeft hier een gerugt geloopen dat den Pruijsisse Directeur Du Bois stoutelijk te vertrecken van deze custe, en nu overweinig dagen werden wij geinformeert dat deselve zoude zijn vertrocken met een bareq, uijt Nieuw Nederland, gecomen met victualie om hier ter custe te vercopen, latende dat Fortres in een bedroefde staat, en met als met vat weinig manschap bezett, alle militaire benevens een tapoeijer, zijnde de soon van den eertijds hier opperkoopman Willem Bosman, en nog jong van jaren tot opperhooft, en wij dit fort, (is het anders waar) daar door in gevaar is van door de naturellen aan een ander heer opgedragen te werden, dat gants niet voordelig voor de compe zoude wegen, zoo hebbe ik dat wel van die importantie geoordeelt, U Edgr ctgb. daarvan kennis

Eene Bosman uitvoerig

te moeten geven, opdat N.Edgr.clgtb.e zig daarvan, dit goedvindende, zouden kunnen bedienen; in gevallen de franceen daar voet krijgen, zoo zullen N.Edgr.clgtb. deze custe bij rupture, in Europa zoo vreedzaam niet blijven bezitten, als wel in den gepasseerde oorlog; deze plaats is besonder voor haar noodzakelijk ten opzigten van haar stercke slavenhandel om water en brandhout, waarvan zij hier ter custe geen hebben, dan dat zij haar met veel incommoditeit aan Rio Sester provideren, of bij gedogen en met oncosten aan deze Pruijssise plaats, waar ook alle Engelze en Zeeuwze Lorendraijers haar voorsien.-

Op den 21e April hebbe ik nader aan opgemelde Directeur der Pruijssise geschreven wegens de obligatien gevonden in 't scheepje de Liefde ten zijnen lasten, zooals N.Edgr.clgtb. dit alreeds zullen becomen hebben in het dagverhaal met de Jacoba galij versonden, maar tot nog toe hebben wij daarop geen rescriptie becomen, zijnde de slaav die de brief overgebragt heeft, tot antwoord gegeven, dat bezig was met den boedel van zijn opperkoopman te redden, en geen tijd had.-

---

Extracts from letter from Jvr. Jen. H. Haring, fiscal vande Poele and councillors A. Engelgraaff Roberts and A. Snock to the assembly of the X., dd. Elmina 11 November 1715.-

(W.I.C. 102, fol. 552.)

fol. 552 - 553

fol. 552b

Re captured Pr. Galjoen

Bij het nemen en opbrengen van diverze onvrije handelaars is hierbij resolutie goedgevonden ten meesten dienste van de compagnie te behooren, daarvan de kust te ontlasten, so met het versenden van een derselver naar Curaçao, als twee over de grijnceuste ad patriam, en bij welke occasie wij d'Eer in deesen sullen hebben, aan N.Edgr.clgtb. een ouverture te doen van het geene hier te lande is gepasseert, sedert den 31sten Maijus dezes jaars dat de scheepen de Geertruijd galij,

1715

schipper Jerbrand Pranger en Bercoe. Jacobus van de Raade sijn van hier vertrokken met een ladinge van 150 Marken goud, 14442. lb. tanden, 1601. lb. creel, 3963. lb. roodhout, 28336. lb. grijn, 300. Rollen Portugeese Tabacq etc., en welke retouren wij hoopen door de genaade des Allerhoogsten, reeds wel geconditioneert tot Hedgrootgh. mollen sijn overgebragt.-

The Port. coffee ship

Bij onse onderdanige laaste van Ultimo Maij hebben wij gezegt dat de tijd te cort was, om de regte waarde van den Portugees Nuestra Senora Piadado Socorro, capitain Juan Barretts Coarenne, en door de Faam opgebragt, U Edgrootchtb. te communiceren, vermits de schepen gereet stonden te vertrekken, als men nog maar met de ontladinge van opgemelde Portugees bezig was, welk montant opgemaakt zijnde somt te beloopen een somme van f. 25436 : 5 : 14 : onder de sijparagen van L.a A. te sien, naar afftrek van de praemiës en buijtgelden, so en in dien volgen aan het volk van de kruijser geaccordeert als U Edgrootchtb. reeds mollen hebben gesien uijt de Resolutie daar overgenomen onder de dato 30.e

fol. 553a

Maij, en hier wederom ingesloten onder L.a B. en waar over wij U Edgrootchtb. dispositie mollen tegemoet sien, om in diergelijke gevallen met buijten U Edgrootchtb. meninge off Intentie te gaan. En om te vervolgen so als de datums de gevallen aanwijsen, so mollen wij U Edgrootchtb. in ordre verthoonen het nemen van nog eenige prijsen door de kruijser de Faam hier ter rheede opgebragt, en welke ook na gehoudene procedureen hier ter vergaderinge sijn ten behoeve van U Edgrootchtb. als onvrije handelaars geconfisqueert, en verclaart te weesen verbeurt, hebbende geenige geopposeert, maar sijn alle sonder resistentie genoomen, als eerstelijk op den 16 Junij de Deinsvliet schipper Jan Bokkoorn, waardig volgens taxatie, en onder beeedigde commissarissen ontlaaden f. 37669 : 14 : 12 : en vervolgelijk het buijscheepje de Juffrouw Maria, schipper Jan Maas op den 18.e Augustij, waardig f. 4383 : 2 : - : dat

onbequaam was, is ontakelt en tegens het strand
geset, op den 3de September het Herstel van Zeeland,
schipper Pieter Deinhout, vaardig geschat op
f. 62026:16:-; op den 9de October de Anna Catha-
rina, schipper Klaas Linsei, en bevonden f. 38040:3
te beloopen, en over sulx te saamen een somme
van f. 142119:15:12:, waarvan de proceduren
met haar bijlaagen daar toe specterende, wij in
de papier kamen copieelijk d'Er hebben aan U Ed
grootelgtb. te senden benevens onse felicitatie over
deze progressen.-

Van het nemen en opbrengen der Lorrendraijers
sullen wij overgaan tot de Portugeesen, so als die
sijn opgebragt, als die hier so sij voorgeeven uijt
haar eijgen motieve sijn gecoomen, en waar-
meede wij ten voordeele van de compe hebben
genegotieert; sijnde deselve vijff mitgetal, als
d'erste op den 24de Junij genaamt N. S. De Presen-
tado E. S. Antonio, captn Juan Bauptista
Lixboa, gelaaden met tabacq, vat suijker, en
enig goud, sijnde de capitain hier inde Baij
met 19. mark goud, die hij bij sig had verdron-
ken; de rekening van dien handel, als ook de an-
dere gelieve U Ed grootelgtb. te vinden onder de
Bas C, D en E, de tweede sijnde door schipper
Thomas Seerat op den 8e Julij opgezonden, is ge-
naamt d'Isabella, captn Juan Peris de Lima,
den derden van Phernambuco hier geadresseert
4de September, en genaamt Nuestra Senora de Ro-
sario, capitain Antonio Baptista, den vierden
door de Faam in zee verovert op den 20e Sep-
tember, genaamt S. Antonio meest gelaaden
met ijsere staaven voor de Calleborie, en den
laasten de vijffde mede door de Faam geloo-
mer omtrent Espam op den 29e Augustij, en
ook aldaar door den captn Jan van der Hoeven
ontlaaden, sijnde het gene door hem aan
commissarissen is overgelevert, volgens gewoonte
in's compe pakhuijzen opgelaagen, en bevon-
den te sijn, als deese factura onder Lra F. dicteert,

Inl. Ship

fol. 5536

hebbende de eerste, tweede, noog den derde genige contrabande gehad.—

---

fol. 558 – 559.

fol 558a

Tribal Wars

Weegens de constitutie der saaken hier te lande valt niet veel besonders te seggen, dandat het vuur vanden oorlog eerst begint door te branden, hoe langen tijd en menigmalen wij U Edgroot Agtb. deswegen hebben gecommuniceert

fol 558b

dat hetselve sonder intermissie vande eene plaats naden andere voort sloeg, en als door deze verteringe vijnig stoffen meer souden overvinden, d'Assiantijnze sijn actueel in 't veld

Ashanti, with Jaffer & Wassa at war with Quaiqin

tegens de Ouwiense, de voornaamste handelaars en 't magtigste in goud vande bovenenste, en hebben in haar optogt de mindere landschappen, als 't Jaffer en Wassa etc. met haar gevoert tot haare hulpe, terwijl de geheele benedenenste beoosten Elmina door de

Akim

Akrostus Gentes Coast, including Fantyns, Affras Agonna & Aquamboe

Akimze verd gedreigt, en zoo men op haar eigen seggen kan staat maaken, daarvan reeds eenige om onze bescherminge hebben versoogt: vanneer het te quaat mogten krijgen zal het Fantijn, Akron Agonna en Aquamboe gelden, dateen groote verwoestinge sal zijn, vanneer het tot een treffen komt; middeler vijl konnen wij U Edgroot-

Aquaffo Fantyns with 10 neighbouring Kings

Abbo Tekki

(as a protection against Akim)

Agtbe mede berigten, dat de Fantijnze vanons hebben versoogt, Abbo Tekki aan haar te senden, alzoo sij denselven van meninge sijn in Agovaffo wederom te herstellen, om in geval de Akimze haar attacquéren vandie kant gedekt te zijn; het welke wij haar hebben geaccordeert, en is denselven op den 3den deser van hier naar Comantijn vertrokken met een present en eenige goederen voor onze rekening, om zig daar te beeter konnen insinueren tot het voortsetten van sijne saaken, sodat vanneer dit gelukkende U Edgrootagtbaare 't avond off morgen nog sullen komen hoopen met hem weegens sijne agterstalligheeden te vergelijken.—

Handel

Door deesen oorlog waarin met als kruijd en geweer veel vercogt, is de negotie ook niet veel besonders, hoewel wij een groote avantagie seedert twee à drie maanden hebben gehad, met het agterblijven van de Engelze schepen, welke besonder wijnig in deze tijd hier ter kuste hebben genavigeert, gelijk ook de Fransen ons daar genigeh[illegible] derniss[illegible] hebben toegebragt, vermits die nu al schijnen geleert te hebben deze kust vat diepzee sonder fortressen meer aan te doen te passeren; wij konnen ook mede het selfde van de Engelze Rojaale compe noteeren, waar mede het so bedraeht is, dat de agenten tot Cabo Corzo buyten staat zijn de guarnisoenen te konnen onderhouden, en hebben veele genige onderhoud dan wat enden van eijere staaven, om daar haar noodtrufft voor te ruijlen, haar fortressen dreigen op enige plaatsen een geheel verval, bij gebrek van het nodige onderhoud. aan Commanie is door de swaare reegen een bresin de muur gemaakt, daar men met koets en paarden off anders wel met ses man in t front in soude konnen marcheren, so dat die natien heeden so stil sijn, als men van een lighaam dat onder veel gebreeken gaat gruijnen kan verwagten. –

Handel van

Met de Pruijsie is seedert onze jongste niet gepasseert, en gelooven wij dat de courragie daar mede ten einde loopt, alsoo het voetzel vandien, dat principaal de Leeuwze Lorrendrayers sijn, alle voor zo veel ons bewust is, aan de compagnie zijn overgebragt, waardoor die mensen haar subsistentie mede manqueren, gelijk wij wel sijn onderrigt, dat in dat fort niet is om van te leeven, dan de Portugeze tabaeg daar U Edgrootcloth. regtmatige pretensie op hebben volgens de obligatie, copielijk met onze jongste aan U Edgrootcloth gesonden. –

Den Generaal Dubois welke wij vermeenden sig in stilheid hadde geretireert, hebben wij nader-

1715

Dd van Boerhaave wordt Pr. denuntiat

-hand gevonden dat onwaar is, maar wel ter contrarie dat de naturellen hem in goede be-
-waringe houden tot ter tijd een ander zal ge-
-coomen weesen, om hem afftelosen.-
Wij sullen hier nog bij noteren, hoe dat op de boo-
-ven custe een groot frans schip, een Engels scheep
-je heeft genoomen, en 't selve met slaaven naa
-Martinico versonden; dog op wat pretensie hebben
-wij niet konnen naargaan, vameer wij van
-een klijn frans scheepje dat met de groote in
-compagnie seijlde, kennisse daar van kreegen,
so gaaven wij ook berigt daarvan aan Cabo
-cors aan de agenten aldaar; waarop die hee-
-ren ons reschribeerden, dat reets gehoort te heb-
-ben, dog dat haar so wel als ons de redenen
onbekent waaren, en dat vameer sij scheepen
bij der hand hadden, de Franzen souden con-
-stringeren redenen van haar doen te geeven.-
op den 6e augustij is den fiscaal beneevens twee
commissarissen tot het doen van de recherge der
beneeden comptoiren naar derwaarts geweest,
en hebben bevonden in het naarsien van 's
compagnies effecten, dat den commies Boer-
-haaven tot Bercoe is koomen te manqueren
een somme van 12.clk.— .9 2/2 Ed goud, waar-
-van zij aan ons kennisse hebben gegeven, en
daar op is bij de presente leeden van den raad
geresolveert, opgemelt Boerhaaven te doen
jouissêren van de ordres op de tecort comste eni-
-ger bediendens door Ue Edgroot achtb. op den 23e
julij 1706 aan den Directeur generaal Pieter
Huijts gegeven, verders te sien uijt de resolutie
desweegen genoomen onder Lra A, van welke
agterstalligheden hij Boerhaaven zig seedert
heeft ontheeven, en vaarom verders is gere-
-solveert deselve met het bruijs scheepje tersem
te begunstigen, om daar een vojagie naar
de Calleharie mede te doen, te meer wijl nog
een maal daar heeft geweest.-
Het jegenswoordige montant van de cassa al-

Fr. ship captured English Hawer & sunk Corp

fol. 539 b

Fiscal's inspection of Forts

-hier, komt met het geligte goud uijt de vier laa-
-ste veroverde Lorrendraijers en 't genegotieerde
te beloopen een somme van 400. ckarken goud,
wij willen vensen en hoopen dat de negotie
sodanig zal accreseren, dat wij op 't vertrek
van de heer Directeur generaal die quantiteit
snellen hebben als Ed groot agtb^e in haare laa-
-ste hebben gelieven te mentionneren. –

Extracts from letter from Dir. Gen. H. Haring, fiscal van de Paele and councillors A. Engelgraaff Robberto, P. Valckenier Pieterszⁿ (from Fida) and Wm Butler to the assemblij of the X., dd. Elmina 12 april 1716. –

1716

(W.I.C. 102. fol. 573.)

fol. 573-577.

fol 573b

Het was den 11^e November a^o pass^o, dat wij d'Eerhad-
-den den toestand der zaken hier ter custe aan Ed-
-gr ctb^e over de greijncuste per de schepen Zaconde
en Cormantijn, de eerste met een ladinge van
94591. lb. greijn, en op den 23^e December vandaar
ad patriam vervonden; het laaste met 128680. lb.,
en den 15^e January dezes jaars van derwaarts
gedepescheert, te communiceren, en die wij verho-
-pen belouden en spoedig tot Edgr ctgtb. sal
overgebragt vesen. –

Gedert heeft het schip de Faam weder het geluk
geladen, van vier Lorrendraijers te importeren,
almede vier Portugezen, welke Lorrendraijers ge-
-naamt zijn d'Elzeboom, schipper Pierre Hebeu,
gemonteert met 12. stucken, en getaxeert op f.
f. 18617: 19: 8:, de tweede, de vijf gebroeders, schipper
Jan de Moor, mede met 12. stucken, waardig f.
f. 16893 : 9 : – :, beijde in de Calbarij den 7^e en 13^e
November 1715; het derde de St Jozeph galeij,
schipper Jan van Raeschot, met 6. stucken, ge-
-schatt op f. 7197 : 11 : – : op den 26e January in
de Sabon verovert; en de het vierde of laaste
't fregatt genaamt de Koning van Pruijsen, schip-
-per Daniel Sanderen, gemonteert met 26 stucken,
2 basen en 66. koppen, op den 22e February omtrent

Portugezen

Portugese schip gekaapt door Zwarte "Faam"

fol 574a

ctssiné vermeestert, sujoer gepriseert op f. 60133:8:8:, monterende deze vier prijsen over zulx te samen een somma van f. 102842:8:, en waarmede wij de novo d'Eer genieten U.Ed.Gr.Achtb.re in dezen te feliciteren. —

Waardat den capt.n Jan van der Hoeven op den 16 October des voorgaande jaars de reijze van hier naar Angola volgens sijn seggen aannam, zoo geraakte denselven op die togt in de bogt, en voor de revier de Calbarij, alwaar ankerde en sijn sloep naar binnen sond, om te vernemen of zig in die revier geen ouwrije handelaars onthielden, 't geen van dat effect was dat het eerstgenoemde scheepje d'Elseboom door deselve ontdekt sijnde, dien aancomende naagt ook meteen bood en sloep vol volk nog vermeestert wierd, becomende den capt.n van der Hoeven hierdoor informatie, dat de vijf gebroeders wat verder in de revier lag te negotieren, en daarop dit genomen scheepje met volk bezettende, sond hetselve onder commando van den luijtenant van der Voos naar derwaarts, om dat insgelijx was 't mogelijk te emporteren; maar Ed.Gr.Achtb.re heeren deze entreprise heeft die ontmoetinge gehad, dat den Lorrendraijer schipper Jan de Moor die stoutheijd heeft derven gebruijken van zig met 's comp.s dienaren in een gevegt van ses glazen te begeven, waarin van 't volk van de Faam negen gedood en vijf gequest sijn geworden, en daar en boven het scheepje de Elseboom sodanig ontramponeert, dat het zelve heeft moeten afwijken, en door van der Hoeven meteen merckelijk onderstand werden geassisteert, emplojerende daartoe mede het buijsscheepje Etersem doorons naar de bogt tot den handel van tanden geronden, en daarom trent negotieerende, welke vereende magt dezen Lorrendraijer schipper dan ook met verder heeft derven resisteren, maar goedgevonden daarvoor sijn schip overtegeven. —

fol. 5746

Het laastgenoemde schip de koning van Pruijssen heeft geen minder resistentie gepleegt, jaa zoo verre dat den schipper Daniel Sandersen tot die extremiteijt gecomen is, van het schip de Faam op de eerste sommatie van voor de comp.e te strijken, en sijn schip overtegeven, eerst te aborderen en de laag te geven, hoewel met dien uijtslag, dat hij zig egter naar een kort dog scherp gevegt van omtrent drie glaven, en naar verlies van ses dooden en vijftien gequesten, waaronder hij Sandersen selve, hebbende het regter oog verloren, sijnde naderhand van deze gequesten ook nog eenige op't gasthuijs overleden, heeft moeten overgeven en voor dit kasteel opgebragt is geworden; onder desselvs papieren die den capt.n van der Hoeven aan land bragt vonden wij een pas, getekent bij sijn koninglijke majesteijt van Pruijssen, in desselfs leger voor Straalsund, den 3.e October 1715, op de welke deze capt.n en sijn volk scheijnen, en ook verclaren, dit gevegt te hebben aangevangen, als van instemme vesende, deselve haar die vrijheijd verleent, dat zij deze custe alomme mogen behandelen, sonder daarin door U.Ed.Gr.ele.lt.b.e te kunnen werden verhindert. —

De proceduuren van de drie eerstgenoemde prijsen, gelieven U.Edgrelt.b.e hier nevens te vinden, en daar onder derselver taxatien, maar van het laaste zijn wij onvermogen te senden, als sijnde van wat meerder omslag, en de tijd te kort, om alles in gereetheijd te brengen, maar per't naaste retour zullen wij die U.Ed.Gr.ele.lt.b.re mede vertoonen. —

Deze congnesten sijn als gezegt met de rechergie van vier Portugezen door de Faam vergezelschapt, waar uijt eenige slaven sijn geligt die door van der Hoeven onder recepisse van den commies Matham aan Fida in het schip de St Andries zijn overgescheept; de verdere contrabande heeft gem.e capt.n hier aan Elmina aan land gesonden, en sijn ten overstaan van com-

-missarissen inde pakhuijsen opgeslagen, zoo als
U Edgr ackt b.e dit uijt de beëedigde facturaas,
in deze occagie mede overgaande, gelieven te be-
Eram Fiota -oogen. —
Het schip de Benin naar de greijnenuste om een
lading greijn gesonden, en om daar mede
nevens den adsistent Ambrosius Prauvels, de-
welke de twee eerstgenoemde scheepen vandaar
heeft gedepecheert, herwaarts te keren, heeft
op die voijagie insgelijx twee Portugezen ge-
-rechergeert, en daaruijt zoo veel contra bande
fol. 595 b principaal ijzer geligt, dat zijn Eequame la
-dinge daaraan had, en dien volgende son-
-der greijn moeten retourneren. de facturaas
gelieven U Edgr ackt b.e bijde vorige gevoegt me-
-de te vinden. —
Schijning Als vameer wij een overslag hebben gemaakt
van de victuarie ten delen uijt de Zorrendrayer
de Koning van Pruijsen gecomen, hebbende de
andere prijzen niets van belang ingehad als
ten delen tot een redelijke prijs vande Engelze
om de noodsakelijkheijd ingecogt, zoo hebben wij
bevonden dat de veelheijd der scheepen ons
door de sterke consumptie binnen korten indat
gebrek zoude brengen, dat 't ons onmogelijk
zoude sijn deselve langer, sonder U Ed gr ackt
-baare adsistentie te kunnen voorsien, endaar
-om is gaedgevonden eenige daarvan te versen-
-den en nu voor aff de schepjes Chama, schij-
-per Gerrit Rochune, en de Vijf gebroeders, nu
Zeelandia hernaamt, schijper Sijpke Egberts
Brouwer aan U Ed gr ackt b. te addresseren, met
alle het hier zijnde bedorven bospolver, irre-
-parabel en inwendibel geweer, refuus koper
tin, etc; en zullen veertien dagen naar 't ver-
-treck vandeze de scheepen de Benin, en de Ko-
-ning van Pruijsen nu Hollandia genaamt,
mede gereet werden gemaakt te volgen, met
den Heer Directeur general Hieronimus Haring
en den oppercommies Pieter Valckenier Pietersz,

ten vare intusschen N.Edgrdcht.b.e ordres met de verwaagt verdende scheepen inquamen, dat deze de depesches nog wel agt dagen zoude doen op-
1576a -houden, om N.Edgrdcht.b.e hoog geëerde bevelen in ordre te kunnen beantwoorden, en het schip de Faam alsdan de reijze mede te doen aannemen, 't geen anders sal moeten vaagten. –
Het scheepje d' Elseboom nu Gelderland genaamt is door ons aangelegt om met een ladinge slaven naar Curacao te vertrecken, hebbende daar-toe reeds aan boord een getal van 130. p.s. dog het blijft ons onmogelijk N.Edgrdcht.b.e te kunnen adviseren, vanneer dit scheepje gereet sal kunnen sijn te vertrecken, alzo den slavenhandel door de sterke vaart der Engelze, en hare hooge betalinge, voor deze comp.e genoegsaam stilstaat; wij willen egter verhopen dat het gering getal 't geen aan dit armasoen nog manqueert, binnen korten ingehandelt sal werden. –
Wij zouden tot voldoeninge van N.Edgrdcht.b.e intentie wel eenige van deze scheepjes naar de greijncuste hebben gesonden, maar Edgrdcht.b.e Heeren de veelheijd der incouwenientiis heeft ons daar in belet, voor eerst door het lang agterblijven vande kruijsen de Faam hebbende den capt.n vander Hoeven de drie eerstgenoemde prijsen voor af opgesonden, en de schijpers met haar papieren op sijn komst alhier eerst overgelevert, waardoor den fiscaal voor die tijd buijten staat bleef de proceduren te kunnen opmaken, ten anderen heeft het den almogende behaagt voorn.e heer fiscaal kort na de aankomste van van der Hoeven,
1576b dit tijdelijke in 't eeuwige te doen verwisselen, zoodat deze zaken door den auditeur moesten werden ten eijnde gebragt, waarmede zoo veel tijd gnam te verlopen, dat het quade saisoen opde greijncuste op handen raakte, waarin de schepen niet sonder het uijterste gevaar, en

verlies van ankers en touwen, waarvan deze meest ontblood sijn, die euste kunnen aandoen en behandelen; waarbij als de principaalste hinderpaal nog komt het gebrek aan planchen tot schotwerk, om de greijn tussen te starten, zijnde die alle aan de vorige scheepjes verstrekt, en geen een per rest gebleven. wij versoecken U Edgr dchtbre nedrig, zoo vanneer U Edgr dchtbe den greijnhandel gelieven te doen continueren, daartoe de vereijste delen in quantiteijt aan te senden, opdat wij hierin staat kunnen zijn, deze U Edgr dchtbe bevelen met vigeur rijtte voeren. —

De hoecker Boutrij die nu eenigen tijd op sijn enkelde huijd gevaaren heeft, is buijten staat langer te kunnen navigeren, als zesende deze vaste huijd door de wurm zodanig opgegeten, dat ten eenemaal leck, en met de geringe materialen, die wij hier hebben, onmogelijk na behoren gereparreert kan werden, zoo dat dezelve sal moeten werden gesloopt; blijvende dan nog hier ter euste de hoecker Choeré mede redelijk oud; het scheepje Commanij, dat nu voor
fol. 597a de tweede maal uijt de Benin werd verwagt; en een van de laast genomen Lorrendraijers, de St Joseph Jaleij, nu hernaamt Vriesland, waarmede, en met het buijs scheepje Etersem wij oordelen voorteerst in staat te zullen sijn, de omlandze togten, transporten van coopmanschappen, kalk, hout, en verdere noodige diensten te kunnen verrigten. —

---

fol. 578 - 581.

fol. 578b
Lucke

U Edgr dchtbre scheepvaart hiermede voorafgedaan houdende, zoo zullen wij overgaan tot de affaires te lande, en wel eerstelijk met de negotie, en daaromtrent seggen dat dezelve in de laaste maanden November, December en Januarij, seer aanmerckelijk is geweest, en het grooste gedeelte van de jegenwoordige

casa in die maanden ontvangen is, waartoe de ruine der Z.e Lorrendraijers en het agterblijven der Engelze, Francen etc., niet weinig hebben gecontribueert. 't geen ons verhopen deed de negotie zoo florisant als in vorige tijden herstelt te zullen sien; maar Edgr.cht b.e Heeren, de daaraan volgende maand Februarij deed het contrarie van dien haast blijken, want de komst van twee formidable Lorrendraijers-scheepen, gevoert bij de schippers .. Groenstraten, en Thomas Plancken, rolladen met courante cargasoenen, stremde de negotie voor 't grootste gedeelte, en 't gene ons nog overgebleven was, wierd ten eenemaal weggenomen door de Engelze, dewelke in quantiteijt de twee voorsz. Lorrendraijers quamen te volgen, en door haar hoge betalinge principaal voor de slaven alles na haar trocken; en kunnen wij U Edgr.cht baare in waarheijd seggen, dat wij in de drie voorn.de maanden veele slaven hebben ingekogt tegen thien pees de man, en een bendo de vrouw, daar wij in tegendeel naarde komst van alle deze schepen nu gene kunnen bekomen, met tegenstaande deselve weder op de vorige prijs, te weten twee bendos per man, ende vrouwen elf pees en zulx een pees hoger hebben gestelt; hier uijt zullen U Edgr.cht b.e den slegten toestand der negotie lijtelijk kunnen begrijpen, en waar tegen geen ander expedient te gebruijken is, als te hopen dat het gering voordeel, 't geen op zoo een excessive betalinge moet volgen, die natie wat minder deze custe zal doen behandelen. —

Deze sterke vaart scheijnt de bediendens der Engelze Koijale comp.e met weinig te hebben geencourageert, en als eenigsints doen herleven, zooals dit ook is gebleken in 't moveren van diverse questien over geringe beuzelingen, doch met dat effect aan haare sijde, dat wij hen dit met eenige weinige toegeevenheijd, en op

1716

de sagste wijze hebben ontlegt, en die saken zijn daarbij als afgedaan gebleven.—

Lib. 15 no Quiet on Windward Coast

Concernerende de naturellen en hare oorlogen, vinden wij niet anders te seggen, dan dat het langs de bovencuste nu geheel stil, en alles in rust schijnt te wesen; maar op de beneden-

fol 379 b

-custe, hebbende Akimze actueel tegen het landschap Agonna in 't veld gestaan, werdende de laatste door de Aquamboeze, Fantijnze en Accoonze geadsisteert, en zijn gemelde Akimze nu onlangs schie-

Affair of Aquambo Fantijns & Accoos

-lijk naar haar land weder opgebroken, daar ons de re-denen van onbewust zijn, ten ware zij hierdoor voor-nemens mogten wesen, het een of ander landschap onverwagt te willen overvallen, 't geen de tijd zal doen sien; dezen oorlog heeft den handel aan Ak-

Affairs here will cause to their country

-ra, Berco en Apam mede ten eenemaal gestremt en zal daar ook zoolang stil staan als deze trou-bles duuren, wijle de Akimze de eenigste zijn daar de Agonnaze, Aquamboeze etc. haar handel mede drijven, en onze goederen door de laatste uijt de forten werden gecoopt.—

Mortality

De sterfte die hier ter custe eenige tijd onder de bedie-dens heeft gegouverneert, heeft grote veranderinge veroorzaakt, en vel principaal door de ombren-ginge van den oppercommies Jacobus D'outreleau, door een negerin, dewelke ook daarover nog in detentie zitt, hebbende het den overledene fiscaal gelust het opmaken der proceduuren over deze delinquante te verwijmen, en op de aanmaninge van den heer Directeur Generaal van zulk afte doen, weinig reguard te nemen.—

De jegenwoordige cassa kunnen wij U Edgrdchtbt.

fol. 370 a

in deren begroten op ruijm Mk. 700: goud, en zijn hier ook omtrent zeventig en tagtig duijsent ponden, zoo tanden als crevell in voorraat, 't geen en vat verder nog ingehandelt zal werden, wij d'eer zullen hebben aan U Edgrdchtbt. per 't naaste re-tour te remiteren.—

Captured Portu. ship

Als wanneer wij op den 28te April des voorledene jaars perde Jacoba Taley d'er hadden, U Edgrdchtbt.

oustandig te berigten. het gedrag vanden capt.n Jan van der Hoeven omtrent de Portugees Kort te voren door hem met eenige resistentie genomen, en hoedat hij en sijn volk boven de spolie van 't goud den Portugeze capt.n en schrijver toebehorende nog wel de handen aan de ladinge hadden derven slaan, op praesuppoost haarde vrije plundering en buijdgelden competeerden van alle die met geweld werden veroverd; zoo hebben wij U.Ed.Gr.Ach.t.e.n daar nevens mede vertoont de nadelige gevolgen die deze quade practijcque stond naar sig te slepen, gelijk de tijd dit ook heeft bewaarheijd, principaal omtrent den Lorrendraijer de koning van Pruijssen, schrijvende den fiscaal, die aan boord met de ontladinge een begin had gemaakt, ons, dat het volk van de Taam absolutelijk weigerde met de ontladinge voort te gaan, tot tijd haar zoude wesen toegestaan, alle het goud, coopmanschappen, etc. aanden schipper en 't verdere volk van deze Lorrendraijer particulier behorende, 't geen zij onder de plundering begrepen, naar haar te nemen. 't geen ons hier in de uijterste verlegentheijd bragt, alzo ons de magt manqueerde om dit geweld tegen te gaan, zoodat wij geen ander expedient konden uijtvinden, danden capt.n van der Hoeven dit in den Raad voor te houden, en hem te ordonneren, dat hij sijn volk zoude gelasten, de prijs in 't geheel te laten losen, of dat wij wel middel zouden weten, de hoofden van deze rebellie te straffen; daar hij sodanig op gelieude te antwoorden, als U.Ed.Gr.Ach.t.e.n uijt de resolutie onder dato 28.e February deses jaars in 't brede gelieven te sien; 't geen ons dan heeft moeten doen resolveren, deze gepretendeerde plundering aan hem capt.n en sijn volk onder beneficie van Inventaris te laten volgen. - En de hoeser U.Ed.Gr.Ach.t.e.n hierbij benadeelt werden, zoo scheijnt de begerlijkheijd van deze capt.n daarmede nog niet voldaan te wezen, moetende hij nog boven dien zig aan de ladinge, of te het geene

daarvan geprovideert is, verquijpen, gelijk wij daarvan volcomen preuves hebben omtrent dit ship de koning van Pruijssen, hebbende hij capt.n vande cdk. 63:-:, die daar ruijm ingevonden zijn door hem, ons maar cdk. 33:2:4 overgelevert, en de rest voor zig behouden; op deze wijze
fol. 581a heeft hij met meest alle de prijsen door hem genomen gehandelt, waarop ons nader zullen inquireren zoo dra denzelven van sijn kruijstogte terugkomt, die wij hem nevens het ship Hollandia hebben laten doen, om, is't mogelijk de twee Lorrendraijers ... Groenstraat en Thomas Planchen, die haar omtrent groot Fredriksburg onthouden, te vermeesteren. —

Alhier is mede aangecomen uijt de Brazilien portugees ship genaamt N.S. de Rusara et St. Jozephus, capt.n Contentin d'Asseredo Pareira, sij hebbende omtrent 400. Rollen tabak en geen off veinig goud, immers zoo wij konnen mercken, begerende voor deze tabak slaven, die wij hem ook volgens de overeenkomst zullen besorgen, voor zoo verre sijn tabak goed sal wesen; vanneer deselve sal gedepescheert zijn zullen wij U.Edgr. Achtb.e de reekening vandien handel, en wat voordeel op deselve gevallen is, met de eerste occasie oversenden. —

Het ship de Anna Catharina hernoemt Fida, 't welk wij in onze nedrige van 11.e November des voorledene jaars aan U.Edgr. Achtb.t berigten, dat aangelegt was om een ladinge slaven naar Curacao overte voeren, heeft die reijze op den 14.e December daar aan volgende van hier aangenomen met een nomber van 257. koppen slaven,
fol. 581b den Hemel verleene 't selve een behouden oock konst, en een goede marct voor derselver arm soen mag aantreffen; het cognosement van dien gaat per deze bodems in de papiertasse over. ~

100
27.00

№ 12.

Brieven en Papieren
van
Guinea
aan de
Vergadering der Tienen

beginnende met den 12e Mayj 1716.
en eijndigende met den 28e maart 1718. –

(W.J.C. 103)

[extra]

14/6

Extracts from letter from Dir. Jen. Abr.m Engelgraaff Robberts to the assemblij of the X., dd. in the Chief Castle S.t Jeorge d'Elmina, 12 maij 1716. (W.J.C. 103, fol. 2.)

fol. 2 - H.

fol. 2b

Yk hebbe nevens den Heer Directeur generaal Hieronimus Haring, ende verdere Raden 't geluk gehad onze eerbiedige laaste van dato 12 April per de scheepen Zeelandia, schipper Sipke Egberts Brouwer, en de Chama, schipper Gerrit Rochusse, aan UEdgrctgtb.e te depecheren, verhopende den hemel dezelve scheepen een behoude voijagie zal hebben verleent, en dien volgende voorz.e brieven reeds aan UEdGrctgtb.e zullen zijn ter hand geco-men; bij welke Missive wij d'Eer hadden UEdgrctgtb.e onstandig berigt te geven wegens het gepasseerde, ende verdere constitutie en zaken dezer custe; ende vermits 't zedert in die korte tijd niets of weinig van belang alhier is voorgevallen, vinde voor mij niet veel stoff. 't gunt meriteert UEdgrctgtb.e op te houden, te meer doordien ik en raden in deze occagie bij onze Missive aan UEdgrctgtb.e volkomen verslag van alle het voorgevallene komen te doen, waaraan mij onder het velnemen van UEdgrctgtb.e voor een gedeelte zal refereren.—

fol. 3a

Vademaal den Heer Hieronimus Haring aan de ordres van UEdgrctgtb.e omtrent de conditie zijner demissie had voldaan, hebben wij bij bovengemelde onze Missive UEdgrctgtb.e geadviseert zijn E. binnen korten off na ruijm veertien dagen met deze scheepen de reijze ad patriam stond aan te nemen; ingevolge van 't welke zijn E. aan mijn, conform UEdgrctgtb.e ordres, de directie nevens alle de effecten van de comp.e op den dag van heden heeft overgegeven ende getransporteert, zijnde ik ten zelven dage na dat den voorgeschreevene Eed in handen van den raad hadde afgelegt, met de gewoonlijke formaliteijten geinstalleert en voorgestelt; verhope en bidde den Almagtigen bij mijne aangevange directie zodanig

B.A. Engelgraaff Robberts takes over from Haring

ge-

gelieve te zegenen, en voorspoedig te maken, dat de
Ed.e comp.e onder dezelve eenigsints veder mag flo-
fol 32 -reeren als in voorige dagen, dat hij mij ten dien
eijnde vil inspireren met sijnen geest, en mij ver-
-leenen de vereijste hoedanigheden, voorsigtigheijd,
goed beleijt, en wijsheijd, op dat alle mijne hande-
-lingen mogen strekken tot welvezen der E. maat-
-schappije, en tot contentement van U.E.d.Gr. ctgt.b.,
waartoe alles wat in mij is met alle getrouwig-
-heijd zal applicieren, van 't welke ik verhope U.E.
Gr. ctgt.b. in 't vervolg de gerequireerde preuves
te zullen geven, en dat mijne conduites U.E.d.Gr. ctgt.b.
verwagtinge zullen beantwoorden; in middels
vinde mij verpligt U.E.d.Gr. ctgt.b. nogmaal mijn
hertgrondige danksegging op te offeren voor de
gunstige verkiesinge mijns persoons tot dit ho-
-norabel en swaarwigtig ampt.—
Ingevolge van U.E.d.Gr. ctgt.b. g'eerde ordres hebbe
mij op mijne soldij rekening doen debiteren
voor de somme van f. 177:12: voor de commissie
van haar Hoog Mog.e uijtgeschoten.—
fol 4a Aanbelangende de negotie daaromtrent moet
ik U.E.d.Gr. ctgt.b. met hertelijk leetwezen, en niet
minder chagrin berigten, dezelve voor tegenwoor-
-dig gants deplorabel is, en over de geheele custe
genoegsaam t'eenemaal stil staat, 't gunt niet
anders gattribueert kan werden dan aan de
fol 4a sterke navigatie en commercie van de vreemde
natien en Zeeuwse Lorrendrayers, die de custe
zodanig met alle soortementen van courante
coopmanschappen opvullen, en deselve tot zoo
een geringe prijs verkopen, dat het onmogelijk
is eenig debiet in die van de Ed.e comp.e te kun-
-nen hebben, en waarvan de naturellen haar
ook vonder veel bediend en soodanigen quanti-
teijt in voorraat gekogt hebben, dat nu zedert
eenigen tijd geen kooplieden uijt het land aan
strand zijn gekomen, 't geen aan de nog onuijt-
-verkogte schepen mede niet weinig haar han-
-del doet vertragen; dog alhoewel de apparen-
-tie zig

zig niet favorabel doet toeschijnen, zoo verhopen egter deze saken een contrarie keer zullen nemen dat de Lorrendraijers door de conquesten, die reeds op haar gemaakt zijn, en 't periculum dat dezelve moeten lopen, afschrikt zullen verden U Ed Gr.-
-echt b= negotie in 't vervolg meerder te komen troubleren, en dat de vreemde natien door de geringe avances die zij doen, de lust tot het verder equiperen mag benomen verden, waar naar ik U Ed Gr.-
-echt b= van een favorable negotie zoude derven verzekeren.-

Schilpes

De twee Lorrendraijers in onze vorige gemeld, gevoert bij Pieter Troenstraten, en Tomas Blancken, zijn onder het Brandenburger fort Fredriksburg geretireert, alwaar dezelve nog leggen, zullen naar alle gedagten aldaar uitverlopen, en dan haar reijze naar St. Monie aan nemen, om me de aldaar gelatene retouren af te halen en verder naar 't vaderland vertrecken, zulx er veijnig apparentie is het kruijs schip de Faam dezelve sal attraperen, 't geen des niettemin verhope met een goed succes mag geschieden.-

Op het ingekomen rapport dat de bovengemelde Lorrendraijers zig op de bovenceste onthielden, zijn de scheepen de Faam en de Hollandia derwaarts gezeijlt op hoop dezelve te rencontreren en was 't moegelijk te veroveren; doch hebben het ongeluk gehad met boven Cabo Trespuntas te konnen geraken door de vehemente stroom die om de oost lieip, maar waar tegens het schip Hollandia weder 't geluk gehad heeft omtrent Bercoe te emporteren een Portugees schip komende uijt de Bahia, 't geen aldaar door commissarissen is gerecherceert, en de contrabande coopmanschappen daar uijt geligt, welkers quantiteijt en qualiteijt U Ed Gr.-
-echt b= uijt de overgaande factura gelieven te sien.-

---

fol. 5 - 6.

Het scheepje commanij, stuurman commandant

claas

1716
fol 56

Claas Pietersz is opden 2e dezer uijt de Benin weder alhier gerevorteert met een retour van 5000 H. lb. gom, 2800. lb. roodhout, 300. lb. tand, en 934. lb. Crevell, welke retouren en goed succes in den beginne gevoegt zij de hoop die den adsistent de Reijke in zijn Ellisive gedateert 19e maart 1716. en in het dagverkaal onder dato 2e dezer geregistreert komt te geven dat de gom negotie meer en meer zal acaeesceren en toenemen, mij niet doen twijffelen, of dezelve negotie sal in 't vervolg een considerabel voordeel aan de Edele compe toebrengen, waartoe den hemel zijn zegen vil verlenen, en kan ik U Ed gr clchtb verzekeren voor zoo verre mij aangaat ik omtrent dit gewigtige poinct met alle vigilantie zal laboreren, om 't zelve op de kragtigste wijze voort te zetten, ten welken einde ik van voornemen ben, om omtrent een maand naar 't vertrek van deze schepen weder een van de hier te lande blijvende scheepjes, dat het bequaamst daartoe geoordeeld zal werden derwaarts te depecheren, indien anders de inconvenienties die zig op doen zulx niet beletten, namentlijk manquement van bediendens daar van door de dood veele zijn weggerukt, van officieren en volk, om de scheepjes te bemannen, en vel speciaal van victualie, daarvan wij gants en al ontblood zijn, zullende de scheepen, indien U Ed gr clchtb met de eerstkomende scheepen expatria bus van alle 't zelve niet provideren, hierter plaede op kostgeld moeten blijven leggen, en voor zulx sal niet alleen den handel op de bovencuste en de bogt, verwaarts van gedagten vas, scheepjes om te negotieren te senden, moeten stilstaan, maar ook desen handel, die van zoo veel gewigt en consideratie is; dog ik verhope U Ed. gr. clchtb omtrent alle 't welke eenige voorsorg zullen hebben genomen.—

fol 6a

fol 8b

De affaires der Naturellen hier te lande zijn nog in dieselve staat als bij onze laaste aan N.Ed.Gr.-Achtb.e hebben geadviseert; schijnende de geruchten vanden Akim ze oorlog tegen de Agonnaze en Aquamboeze geheel te verdwijnen. —

numers of ... between Akim, and Gonna or Aquamboe bolt

Reflectie genomen hebbende op de excessive oncosten die N.Ed.Gr.Achtb.e jaarlijx genecessiteert zijn te doen zoo aan 't incopen van canoas tot transport van de coopmanschappen en andere benodigtheden naar de respective comptoiren, als aan roeijloonen der limadoors, en de mijne gedagten hebbende laten gaan, om dezelve zoo veel doenlijk voor te komen, en te verminderen, zoo hebbe raadzaam geoordeeld aan N.Ed.Gr.Achtb.e met eerbiedigheijd voor te dragen, en gedienstig te versoeken dat het N.Ed.Gr.Achtb.e mogte behagen te doen opmaken twee vaartuijgen bij forme van gemeene Fardammer off Vaterlandze boeijers, dog galleij's gewijs, en dat dezelve sodanig geappropriieert zijn, om te konnen roeijen met 8 à 10 riemen, om tegens de stroom die hier ter custe gemeenlijk om de oost loopt, te konnen opkomen, en dienen dezelve vooral geladen zijnde met dieper dan 3½ voet te gaan, opdat althoos in deze revier kunnen gebragt werden, die met ordinair hoogwater (buijten de springtijd) niet meer dan vier voet water heeft;

fol 9a

ik weete hier iemand was, die een afteekening of model (waarvan ik geen de minste kennis heb) van dergelijke vaartuijgen konde maken, om N.Ed.Gr.Achtb.e te konnen oversenden, dog zulx nu niet zijnde, verhope N.Ed.Gr.Achtb.e zoo veel goedheijd zullen gelieven te hebben, om met den Heer Haring deswegen te spreken, die niet twijffele of zal zig geluckig achten N.Ed.Gr.Achtb.e daarvan een verdere mondelinge definitie te mogen geven, waar aan mij onder 't hebbehagen Uwer Ed.Gr.Achtb.e zal refereren, ende in gevalle N.Ed.Gr.Achtb.e hier omtrent een favorable

dis-

dispositie mogten komen te nemen, zoo is mijn instantelijke bede U Ed Grchtb. nevens dezelve ook voor al gelieven te senden de vereijste materialen en benodigtheden, omme dezelve te kunnen behoorlijk onderhouden, wanneer niet twijffel of zullen niet alleen lange geemplojeert kunnen werden, maar ook van veel vrugt sijn; verders neme de vrijheijd U Ed Grchtb. te erinneren, dat om dezelve vaartuijgen mi de scheepen herwaarts te konnen voeren, die uijt elkanderen moeten kunnen genomen werden, en dat de mercken distinct en perfect geteekent off genommert zijn, opdat men hier in't opsetten daarin niet komt te dwalen. –

fol 9b De oncosten welke U Ed Grchtb. hier door zullen komen te eviteren en te menageren, zullen (volgens mijn gering oordeel onder verbeteringe) veel sijn; omme hier van een calculatie te maken, sal ik veronderstellen een van die vaartuigen zooveel aan de Ed. comp.e niet zullen komen te kosten, dan den incoop van twee elfrimadours canoas, welke op omtrent f. 250: –: komen te staan, egter sal die egaal rekenen, nu is het notoir dat zoo een vaartuig in een togt ruijm zooveel sal kunnen laden en voeren alsdie twee canoas; wanneer nu deze canoas bij exempel een togt naar Akra doen, komt haar roeijloon te belopen à 3. E.s goud de man, een somma van f. 165: –: hollands; hier tegens dan gerekent werdende de oncosten, die op zoo een vaartuijg maandelijks zullen komen te lopen, bemant zijnde met een boodsman tot f. 18. gagie en 8. E.s kostgeld per maand, en thien negers mattrosen off slaven met 2. E.s per maand, zoo zullen U Ed Grchtb. bevinden deselve importeren een somma van f. 88: –: Hollands, te weten een Engels gerekent à f. 2½: –:, deze afgetrocken van de voorsz. f. 165: –:, die twee canoas voor een togt kosten, dan werd over zulx gemenageert

f.

f. 77:-:; daar en boven heeft men dat vaartuijg
dan een geheele maand ten dienst, in welke tijd
't zelve diverse voijagien zoude kunnen doen, t-
fol 10a -gunt alles in avans komt, daaranders de canoas
bij de togt betaalt verden; hierbij staat nog te con-
-sidereren de coopmanschappen, en vel voorna-
-mentlijk het bospolver, seeuwder, met minder
perikel, en beter voor bederv gepreserveert sal kunnen
vervoert verden, gemerkt de canoas niet allen
het omslaan, maar ook bij sware zee het overslaan
van water subject zijn, gelijk nu laast in 't ver-
-voeren van 5000. lb. bospolver naar Axim nog is
gebleken, 't geen daar door gants bedorven is geror-
-den, alle 't welke door die vaartuigen zoude
gepraeveniceert en voorgekomen verden; t is vel
een waarheijd de canoas egter hier door niet ge-
-heel zoude naargelaten kunnen verden, maar
hier omtrent moest dan geobserveert, dat die niet
geemploijeert verden dan om de scheepen te los-
-sen en laden, en kleijne togten naar de naast-
-bij gelegene comptoiren te doen, en dat men daar-
-toe zoo veel het doenlijk was, gebruijkte de ver-
-pande negers aan de compagnie, welke voor
halv geld dienen, alle 't welke mijns oordeels
een merckelijke somme in 't jaar sal uijt-
-winnen, en dierhalven twijffele geensints off
Ed Gr Achtb.e zullen hieromtrent een favorable
resolutie nemen.—
Maar Ed Gr Achtb.e heeren, ik hebbe hiervoren gezegt
op ijeder dier vaartuijgen behoorde te varen
10. slaven, zulx te samen 20. stuk, waardoor het
fol 10b getal der trainsslaven zoo veel zullen komen te
verminderen, en geconsidereert wij nu daarvan
veinig genoeg voorsien zijn, sodanig dat zij
naauwlijks het dagelijx werk, sonder te spreken
van extraordinaire gevallen, kunnen afdoen,
zoo zullen de overige alsdan geheel buijten
staat zijn, om de vereijste diensten te kunnen
doen, te meer wanneer men van 't getal der
slaven eens aftrekt de oude en de kinderen,
welke

welke geen dienst kunnen doen, endan nog de sieken etra; waaromme de vrijheijd neme U Ed. Grchtb. vrijmoedig te versoecken mij te permitteren bij occasie een dierglijk getal slaven in te handelen, opdat het werk alhier niet behoevt stil te staan.-

State of Fors

Aanbelangende de fortressen deselve zijn ten opzigten van de fortificatien zelvs nog in een redelijke staat, excepto Boutrij, datter dezolaat uijtziet, maar omtrent de woningen verreijsen de comptoiren Choure', Cormantijn en Commanij noodsakelijke reparatie, zijnde Zacconde' nu genoegsaam weder in staat gebragt, en waardan nog actueel gewerkt verd; ik zoude gerne een begin met den eersten van de voorsz. reparatien maken, dog het gebrek aan kalk, balcken en plancken sal mij niet alleengnlx vooreerst beletten, maar ook sal d'Elmina mij bij provisie werk genoeg geven, alwaar de kerk al vijff jaren onderde voet gelegen heeft,

fol 11a

en welke ook nojt sal kunnen opgemaakt verden, indien U Edgrchtb. van die goedheijd niet zijn, ons van de benodigde balcken en plancken (die hier te lande niet te becomen zijn, en ook voor zoo een swaar en hoog gebouw van geen duur zoude zijn) te voorsien; dog ik twijfele niet off U Edgrchtb. zullen het opbouwen derzelver noodzakelijk geoordeelt, en dienvolgende gunstige reflexien op de vorige petitien genomen hebben; daar en boven dreijgt nog alle dagen de voorgevel (daar de kruijgaten onder zijn) vandes generaals huijs, alsmede deselvs verdere woninge (excepte de wandel en Retraal) de toorn, daar de Raadcamer is, en des oppercoopmans logement geheel in te storten, waardoor swaare ongevallen te deugten staan, en seckerlijk veele menschen het leven bijlaten, gelijk den heer Haring onzelks te verhaeden, genoodsaakt is geweest, de secretarije te doen afbreken; voor zulx is het van

de

de hoogste noodsackelijkheijd dezelve weder her-
-bouwt werden, waarmede ik zoodra de tijd en
occasie zulx toelaat, een begin sal maken tot
het welke een considerable quantiteijt kalk sal
benoodigt zijn.-

Den Heer generaal Haring heeft zoo op de groote
als kleine kattepaats seer fraije en noodsake-
-lijke werkhuisen met platten doen maken, waar
-van dat der timmerlieden een considerabel ge-
-bouw is, welke platten van dat uit zullen wesen,
dat wij bij de minste regen in staat zullen zijn, om
de meeste tijd de respective slaven en andere
schepen van haar benodigt water zullen kunnen
provideren, dat seer veel oncosten en tijd sal uijt
-winnen.-

Dewijl ik op het poinct rakende de fortressen ben, vin-
-de mij verpligt U Edgr dchtb^e mede te moeten be-
-rigten dat verscheijde van de klene fortressen
geen waterbacken hebben, moetende het water
voor't guarnisoen verre van de forten uijt kuijlen
gehaalt werden, t'gunt omdat het seer slegt is, niet
alleen veel siektens veroorsaakt, maar ook de
fortressen bij een belegering en attacque in het
grootste gevaar zoude stellen; om dit te reme-
-dieeren gebruijke de vrijmoedigheijd, U Edgr.-
-dchtb^e nedrig te versoecken ons van eenig ce-
-ment, daar van niet voorsien zijn, te provideren
opdat dezelve backen gemaakt zoude kun-
-nen werden.-

Extracts from letter from Dir. gen. Abr^m Engelgraaff
Robberts and councillors Wm Butler, A. Snock and
H. Blencke to the assembly of the X., dd. ut supra
12 Maij 1716.- (W.I.C. 103. fol. 20.)

fol. 20 - 21.

Onze eerbiedige laaste die wij d'Eer hadden aan
U Edgr dchtb^e te addresseren, is gedateert geweest
12 dpril jongstleden, en versonden per de schepen
Chama, schipper Gerrit Rochusen, en Zeelandia,
schipper Sipke Egberts Brouwer, affgeladen met t'
in-

invendibel bospolver, geweer, coraal etra, welke
scheepen verlopen een spoedige en behouden reijze
zullen hebben, en bij U Edgrchtb. mogen aan-
fol. 21 a -landen. — De kortheijd van deze tussentijd,
en het weinige dat zedert van merite gepasseert
is, en vel in sonderheijd het agterblijven tot
heden van U Edgrchtb. schepen en hoog geerde
bevelen, zal deze te korter maken, en maar
alleen doen dienen, om U Edgrchtb. kennisse
te doen hebben van 't geen wij ons verpligt ag-
ten dezelve te moeten communiceren; en vel
eerstelijk hoedat den heer Directeur generaal
Hieronimus Haring ingevolge aan sijn E.
verleende demissie, en d' Electie van den
heer Abraham Engelgraaff Robberts tot Direc-
teur Generaal in deselfs plaatse de geheele
maneantie en het bestier der saken, mitsga-
ders alle des E. comp.s coopmanschappen, en
effecten, die U Edgrchtb. en de respective ca-
meren hier te lande zijn hebbende, heeft over-
gegeven en getransporteert aan opgemelde
Heer Directeur generaal Abraham Engelgraaff
Robberts in behoorlijke forma; en is zijn Edele
dienvolgende naar prestatie van den gere-
quireerden Eed, den volke voorgesteld, 't geen de
respective opperhoofden der buijten comptoiren
ook behoorlijk is bekent gemaakt; den hemel
bidden wij om deselvs zegeninge over alle de
ondernemingen, dewelke door zijn E. zedert
het aan vaarden van dit swaarwigtig emploij
verrigt en uijtgevoert zullen werden, en prin-
fol. 21 b -cipaal dat de Ed.e comp.e onder deselvs di-
rectie door een gewenste en voordeeligen han-
del meer en meer opgebeurt, en in 't aar vorig
welstand eenigsints hersteld mag werden. —
Wij versekeren U Edgrchtb. dat onze aanbevo-
len pligt omtrent het helpen beramen nevens
sijn Edele van zodanige middelen als hiertoe
eenigsints zullen kunnen strecken, met alle trouw
en geen minder yver zullen behertigen. —

fol 26a

Wat de negotie aanbelangt, daarvan kunnen U Ed. Gr. Ehrb.e niets favorabelder berigten, als in onze vorige van 12 april jongstleden hebben gedaan, maar wel in tegendeel dat deselve nu geheel langs de custe stil komt te staan, en zelvs de scheepen der vreemde natien weinig of geen handel doen hebben, doordien de regentijd op handen is, waarin de negotie niet sonder grote moeijte en pericel van 't bederv der ingecogte goederen door de kooplieden gedreven kan werden; dog vel principaal door de inlandze oorlogen der naturellen; wij verhopen egter deselve wanneer de droge tijd nadert, weder eenigsints herleven sal, althans het is niet te dencken de negotie altoos zoo sleot sal blijven; en dierhalven nemen wij tot bragtiger voortsetting vandien de vrijmoedigheijd een petitie van gerequireerde courante coopmanschappen als van trains goederen en comptoirbehoeften per deze bodems aan U Ed. Gr. Ehrb.e te vertonen, met bede U Ed. Gr. Ehrb.e deselve gelieven mit geheel, en vel met de eerstkomende scheepen te voldoen, boven

fol 26b

de laaste onder de directie van den heer Hieronimus Haring versonden, U Ed. Gr. Ehrb.e gelieven uijt het generdal restant der coopmanschappen per deze bodems overgaande te beoogen, wat coopmanschappen op 't overgeven der directie door gem.te heer Haring hier per rest gebleven sijn, waar uijt U Ed. Gr. Ehrb.e zullen sien het gebrek, dat hier aan courante coopmanschappen is, en waardoor egter de negotianten naar U Ed. Gr. Ehrb.e harten getrocken moeten werden, en werd hier door ook veele incouranten coopmanschappen afgezett, daar anders nijt eenige vraag naar komt.

In onze opgem.te laaste berigten wij U Ed. Gr. Ehrb.e ook de ekkinze op de benedencuste, zoo als tegen de Agonnaze, Aguambolze, Fantijnze en Accronze m't veld stonden, onverwagt naar

hun

hun land terug getogen waren; zedert hebben wij van gene nader beweginge van die landschappen gehoort, en is een ieder naar huijs gekeert: het is ook niet apparent dat in deze regentijd daaromtrent eenige onderneminge van den een of andere kant zal gedaan werden, zoodat aan de tijd moet werden overgelaten of de vrede regt tusschen deze oorlogs parthijen zal geslooten werden, of niet; doch wij hopen het eerste als ten eenenmaal aan U Ed Gr Ch Hb handel ten uijtterste aan de beneden comptoiren noodsakelijk, daar het laaste niet anders dan een volkomen stilstand van dien te weeg brengt.

fol 27a

Indigo

Vande culture der Indigo hadden wij wel geweust U Ed Gr Ch Hb wat avantagieuser berigtte kunnen geven, doch ons dit onmogelijk zijnde zoo zullen wij U Ed Gr Ch Hb tot leedwezen moeten seggen, dat van dat werk geen de minste verwachtinge off succes te hopen is; den planter zelve geeft hier van veele redenen, zoo als U Ed Gr Ch Hb dit seer omstandig uijt desselvs Missive in het dagverhaal onder dato 30e April geinserert gelieven te vinden, en principaal hoedat de Indigo hier terceste van geen substantie is en daarom qualijk een thiende uijtlevert tegens die, welke in de Westindische vast. d'Enhasje geeft nog minder, schoon dezelve een goede stoff en couleur in zig heeft, zoodat volgens 't advijs vanden Indigo maker het U Ed Gr Ch Hb Intrest vereijst, dit werk te doen stilstaan en geen voortgang te laten hebben; wij hebben d'eer gehad U Ed Gr Ch Hb daar van te meermaalen en in dier voegen zulx te berigten, en dezelve daar nevens in consideratie gegeven wat oncosten U Ed Gr Ch Hb tot deze planterij hebben moeten doen, en daar de comp. geen de minste effect van quam te genieten, soodat het

fol 27b

advis vanden planter ons geensints vreemt te voren komt; wij zullen hem echter in deze arbeijd doen continueren tot U Ed Gr Ch Hb

nader

nader ordres zullen ingekomen zijn.—

Extracts from letter from Dir. Jen. Clbm Engelgraaff Robberts to the assembly of the X., dd. Elmina 6 July 1716.— (W.I.C. 103 fol. 75)

fol. 83 – 85.

fol 83a
Lorrendraijers

De Lorrendraijer de Coning van Pruijssen, capitain Daniel Sanders, die haar Ed.te Grootachtb. ons hebben gelieven te adverteren, na deze custe was vertrokke, sal onder den zeegen des hemels reets voor den ontvangst deses met in qualiteit als Lorrendraijer maar alleen eijgen compagnies schip in Holland g'arriveert zijn, uijt de overgesondene proceduren sullen U.Ed.Gr.achtb.te na alle apparentie reets hebben bevoogt, hoe hertnekkig dien capitain Sanders sig heeft dragten tegens het schip de Faam te defenderen, waarom me seer onderdanig U.Ed.Gr.achtb.te ordre versoche, off men in 't toekomende d'officiers navigerende op dierglijke Lorrendraijers scheepen in dierwaegen sal handelen, en straffen, als de officiers van d'andere Lorrendraijers, die met gewelt verovert werden, off die bediendens van d'E. comp.e zijn geweest.—

Wij derven U.Ed.Gr.achtb.te wel versekeren, dat hier altoos, off ten minsten geduurende de Directie van mijn predecessour Haring, alle mogelijke voorsorge gebruijkt is, ten eijnde vande coopmanschappen, die gelost werden uijt de genomene Lorrendraijers en Portugesen, niets ontvreemt off gestoolen wert, en wij souden ook wel derven seggen, van alle die aan land zijn gecoomen, niets tot het minste en geringste toe gestoolen nog ontvreemt is; maar wat aan boord en voor die scheepen hier ter Rheede opgebragt werden geschied, is ons voor een gedeelte onbekent, en dat veeltijds qualijk nagegaan kan werden, om welke redenen wij seer vergenoegt zijn; haar Edele Grootagtbaare hebben gelieven te ordonneren de capitains met alleen het plunderen sullen moeten beletten, maar

fol 83b

1716

Instructie

maar ook een accurate Inventaris van alles dat in de schepen gevonden vert, te moeten maaken, en die beeedigen, t'gunt inder daed veel fraudes sal voorkoomen; dog Edgrdchtb Heeren vergun mij te moogen seggen, dat hier omtrent zig een svarigheijd opdoed, indien de capitains van de kruijsscheepen, sodanige Instructien hebben als capitain van der Hoeven gehad heefft; bij welke haar g'ordonneert vert, sig om geene redenen aan Elmina te laaten ophouden, waardoor deselve genoegsaam independent, en voor alle ondersoek bevrijt sijn, indien zij capitains nu sodanige Inventaris sullen maaken, moeten zij notoir bij het lossen en waarsien der coopmanschappen, vivres etra present sijn, omme 't welke te ontgaan, als sijnde nadeelig aan haar intrest, sij haar sullen bedienen van derselver instructie, en sullen over sulx mijne te geevene ordres illusoir sijn, waaromme seer nederig

fol 84a

versoeke haar Edele grdchtbn gelieve opdit poinct inde te verleene instructien van de capitains te reflecteeren, ende daar inne derselver velbehaagen uijt te drukken: wij hadden verkoopt oustandig antwoort en ordre te sullen ontfangen op alle de gevallen, waarover in 't voorgaande jaar aan Edgrdchtbn is geschreve, en wel particulier omtrent de plunderagie van met gevelt verovert werdende Lorrendraijers en Portugeeze schepen, omme ons na te kunnen regulleren te meer wijl de saak met capitain Jan van der Hoeven over het agtergehoudene goud van het Lorrendraijerschip de coning van Pruijsen nog openstaat, waaromtrent wij hem op zijn retour van de cruijstogt die hij onder't vervaardigen desesis gaan doen, rekenschap sullen vorderen, end' Eer hebben Edgrdchtb nog in deze daar ontrent t'informeren, ondertusen sullen wij met Edgrdchtb welbehaagen bij ons sentiment ten opzigte van de plunderagie persisteren en tragten so veel doenlijk

het

Ed. Gr. Ag.

het 28e articul van den articulbriev te doen observeren en naarkoomen, om me also aan den Ed. bij ons de novo gedaan so veel in mij is te voldoen.—

Haar Edele Grootachtbaare Hoog'eerde ordres ontrent de Lorrendraijers scheepen, die sonder resistentie als mede ontrent die, welke met geweld verovert werden gegeven, sullen wij exactelijk observeren en naarkomen.—

fol. 84b

U Ed. Grootachtbaare hebben ons mede gelieven te adverteeren, dat de Lorrendraijers scheepen, dewelke met het schip de Faam in actie geweest zijn op de plaatze daar sij laagen, om haare verbooden handel te doen, eenig goud ten beloope van veertig Marken, en enige coopmanschappen hadden agtergelaaten, met ordre om het selve goud en coopmanschappen te reclameren en vorderen, waarontrent in eerbiedige rescriptie diend, wij ons door alle middelen sullen tragten te informeren op wat plaatze zij Lorrendraijers, goud off coopmanschappen agtergelaaten mogte hebben, en dan 't selve te reclameren en vorderen, doch Edgrclgtb' Heeren vergun mij te moogen seggen, ik vrees dit een wilt soeken sal weesen; en bij aldien de plaatze, daar 't selve gebleeven is, al ontdekt mogte werden, sien wij egter niet veel apparentie om 't selve te consequeren, want indien het op plaatsen, en onder negers mogte weesen, die onder de gehoorsaamheijd van de Edele compagnie niet hooren, sullen wij geensints het selve willen overleveren, eensdeels omdat met ons niet te doen hebben, off sullen willen hebben, en dat zij met de Lorrendraijers dagelijx moeten negotieren, ende ten anderen door de koop van eijgen voordeel, omdat goud en coopmanschappen voor haar selvs te houden; indien soo een capitain van de Lorrendraijer niet weder hier ter custe mogte koomen, ende bij aldien het onder naturellen, die onder d' Ed. comp.e subject sijn is, sullen deselve wel sorg draagen, sulx nooijt

fol. 85a

tot

tot onze kennisse komt, en schoon het al ter onger-
kennisse quam, en zij niet onder de fortressen
vonagtig waaren, soude dan egter niet veel op-
doen, door dien in der daad Edgrclgtb' Heeren
d'authoriteijt van d' Ed. comp^e naauwlijx zo
verre strekt, als het canon kan bereijken, ende
in gevalle het onder de vreemde Natien als de
Engelze (dat ik niet geloove) den Deen off Pruijs-
-sise mogt berusten, sullen dezelve bij de nega-
-tive, die niet beweeren behoeft te verden, blijven
enons manqueren bewijzen, om haar te overtuijge,
daaren boven gelieve U Edgrclgtb^n sig te erin-
-neren de saak, die tusen ons en den soogenaam-
-den Pruijsis generaal Du Bois ontrent het gunt
den Lorrendraijer capitain Daniel Brakman
onder dien generaal gelaaten had, en dat door
den heer generaal Haring gereclameert was, is
voorgevallen, en het antwoord door denselven
bij sijne Missive in dato 2 April 1715 in het
dagverhaal geregistreert gegeven, waar uijt U Ed
-grclgtb^n sullen beoogen, hoe vijnig gedragten
deselve heeft, om een pretentie, daar sneke
liquide bewijzen sijn, te voldoen, en daaruijt
fol 85 G verder konnen affneemen, wat zijn antwoord
soude weesen, ingevalle legitime bewijzen man-
-queren. —

Fols "Fetiches" Wij hebben de nodige ordres gestelt, de respective
cooplieden geen fetiches en stukjes goud opzen-
-den, daar aarde en vuijligheijd in is, en sullen
wij in 't ontvangen van 't op te sendene goud
naauwkeurig reguard daarop nemen, en
sorg draagen, als het goud wel gezuijvert over-
-gesonden werd; wij gelooven dat de stukjes
goud, daar haar Edgrclgtb^n van gelieven te
spreeken, uijt de Lorrendraijers gecomen sijn,
welk goud sodanig sonder schoon te maaken
overgesonden is, so als wij het ontvangen hebben,
want anders was de generaal Haring te perfect
op 't goud, om mex over 't hooft te sien. —

fol 91 b
Trade

Wat de negotie aanbelangt, daar ontrent hebben wij d'Eer M. Ed. Gr. Gtb. te konnen berigten, dezelve eer verbetert als verergert, en hett heeft zig laater aansien, wij een redelijke negotie zouden gehad hebben, waar door ons flatteerde met dit schip naar de kortheijd destijds een raisonnable goudkiste, en andere retourwaaren M. Ed. Gr. Gtb. te zullen konnen remiteren, doch de quaade tijd en zware reegen heeft de weegen gansch onbruijkbaar, en de rivieren impasabel gemaakt, 't geen de negotianten belet heeft uijt het land naar strand te konnen koomen; dit is vel de voornaamste reden, die wij konnen geeven, waar om de negotie zo florissant niet geweest is, als wij ons verbeeld hadde, want wij zo veel scheepen van vreemde natien niet vernem al te varen. Wij verhoopen en verbeelden ons nitsdien dat de negotie na de reegentijd sal accresseeren, en toenemen, waar toe den hemel zijn zeegen wil verleenen. —

Extract from letter from Dir. Jen. Ab.m Engelgraaff Roberts and councillors W. Butler, Ch. Snock and H. Blencke to the assembly of the X., dd. Elmina 6 Juli 1716. — (W.I.C. 103, fol. 106.)

fol 119 b
Danish Trade

Als wanneer den capitain van der Hoeven van deze laaste voijagie aan land quam, leverde denselven aan den Heer Directeur generaal over een missive van den Heer Deenze gouverneur, de welke ons gecommuniceert wesende, vertoonde de gevaren, waar mede het fort van de Deenze comp.e aan Akra gelegen, gedreijgt wierd door een dessein, 't geen ses Sweedse oorlog scheepen en vier fregatten onder France vlaggen uijt Duijnkercken gezeijlt, voornemens zijn tot emporteringe van dit fort uijttevoeren, welk esquader reeds van 't Deenze eijland St. Thomas in de Westindien nevens deselve casteel meester ge-

fol 120 a

gemaakt, en aan de franceen verkoopt heeft; versoekende dien heer van ons adsistentie in cas van nood, en syne comp.s effecten in U Ed gr. ehtb" fortres aan Akra te mogen bergen zoo als U Edgr ehtb" dit in 't breede uyt desselvs missive in 't dagverhaal onder dato 3 Julij geregistreert gelieven te beoogen. – De depeches van 't schip de Faam hebben ons belet omtrent deze sake, die wij van een groot en nadelig gevolg oordelen en apparente troubelen op deze custe zoude komen veroorsaaken, de gerequireerde besluyten te nemen; doch zullen zoodra dit schip vertrocken is daaromtrent naa rijp overleg sodanige mesures nemen, als met de ware belangens der Ed. Comp.e en meeste securiteit eenigsints zullen convenieren, waarvan wij per nader occagie d'eer zullen hebben U Edgr ehtb" behoorlijke kennisse en verslag te doen hebben. –

Extract from letter from Dir. Jan. A. Ingelgraaff Robberts to the assembly of the X. dd. in the Chief Castle St. George d'Elmina, 6th November 1716. –

(W.I.C. 103, fol. 135.)

fol. 136 – 140.

fol 136a Onze nedrige laaste is geweest op den 6e Julij per het kruijsschip de Faam, capiteyn Jan van der Hoeve, met welk schip zodanige retouren aan U Edgr ehtb" hebbe geconsigneert als U Edgr ehtb" onder de zegen des Hemels uyt de generaale carga en cognossementen zullen hebben beoogt; tzedert zijn hier goed loff, behouden gearriveert het kruijsschip de Jacoba Jaley, capt.n Laurens Brand op den 18e Julij; het scheepje d'Agatha, schipper Jan Broun op den 19e Augustus; en laastelijk op den 27e October het slaveschip d'Adriehem, schipper Pieter Goedhals, beijde voor reekening van d'E. camer Zeeland. – U Edgr ehtb" zullen ons gelieven te pardonneren, dat wij voor jegenwoordig op de brieven, die wij d'Eer hadden met

voorz.

voorsz. scheepen te ontvangen, niet kunnen ant-
-woorden om redenen als hiervoren gezegt is.-
Weinig dagen voor 't arrivement van 't schip de
Jacoba galeij waren hier gepasseert de twee Loren
-draijers Planken en Groenstraten, en lagen daen
nog aan Wimba, waarvan wij capiteijn Brand
informeerden nevens de gesteltenisse vanderzelver
scheepen en manschap volgens de rapporten, die
wij daarvan hadden; gem.e capiteijn thoonde veel
inclinatie te hebben om dezelve te vervolgen, en
was 't mogelijk te attacqueren, verzoeckende onze
gedachten hier omtrent te mogen weten; maar na
-demaal hem beter de constitutie van zijn schip,
ende dispositie van zijn manschap bekent was,
dan ons, zoo konden hem geen andere raad geven,
dan naarde middag sonder eenige omslag of
beweginge te maken naar boord te gaan, deze
entreprise zijn stierlieden voor te dragen, en met
haarde sake te overleggen, en bij aldien dezelve
zulx raads aam vonden, nog dien zelvde nagt
onder zeijl te gaan, en trachten haar te over-
-vallen, vermits het niet apparent was zij op
zijne komst verdacht zouden wezen, en wij pre-
-senteerde hem capt.n een gedeelte van 't volk, 't
-gunt door de kruijsser de Faam hier ter ceuste
gelaten en op de comptoiren verdeeld was, tot
desselvs versterking, 'tgunt hij capt.n dan dus
vaststelde en wij sonden het hier zijnde volk na
boord, en gaven hem brieven voor de comman-
-danten der beneden comptoiren, waarbij haar
ordonneerden, het volk op den ontvangst naar
boord te senden; hiermede vertrock gem. capt.n
naar boord, en wij bleven in die verbeelding
het schip zoodra donker was onder zeijl zoude
gaan; maar ter contrarie sagen wij het
's morgens nog ter rhede leggen, en kort daar-
-aan de boot naar land komen, mede bren-
-gende ses siekle mattrosen met haar bagagie,
en een weinig bestelgoed, waarvan capt.n
Brand schreef zig, voordat onder zeijl koude
gaante

1846

te moeten ontlasten; de boot konde voor naar de middag door 't verloopen van 't geteij niet weder aan boord komen, enden stuurman had de beleefdheijd van dit dessein alomme ruijtbaar te maken, zulex het niet minder kos wezen, off de Lorrendraijers moesten hier deere van krijgen, en dit deed ons gelooven, deze aanslag met geen ernst gemeend vierd, en bleek ook, want men gaff de Lorrendraijers tijd genoeg om te kunnen retireren, daar het anders niet wezen konde off hij moest haar geattrapeer hebben. – 't zedert dat het Kruijsschip de Jacob galeij dan van Akra opden 23e Julij gezeijlt zoo hebben wij niets in 't minste van 't zelve kunnen horen, en weten ook niet werwaarts het gezeijlt is; ondertusschen zijn de Lorren-draijers Blanken en Groensraten weder opd boven custe volgens rapport van schipper Goea-hals. –

fol. 15 Ja
Slijkingen

Het scheepje d'Agatha legt thans aan Ax in, om water en brandhout te halen, hoewel 't zelve zijn meeste water hier al hadde ingenomen, maar konden het in 't geheel niet voorsien door de extraordinaire droogte, die wij een geruijmen tijd gehad hebben, hoewel 't zelve door deze reijze niets verlet, want vreze dat het door de slegte negotie, ende excessive betalinge zu-len ingehandelt hebben, waartoe wij egter alle devoiren aanwenden, en zullen 't zelve scheepje zoo spoedig depecheren als eenigsins doenlijk is. –

Wij zijn jegenwoordig met het ontlasten van 't schij Abrichem bezig, en zullen het zelve met alle mo-gelijke spoet in gereetheijd tragten te brengen om de reijze à Fida te kunnen aannemen, waartoe wij den schipper dagelijx aanmanen, maar weinsten wel bij dezelve wat meer voor-varentheijd was. van Fida hebben 't zedert den 10. Julij dezes jaars geen schrijven ge-had, en daar was de negotie gants niet favo-rabel, leg-

leggende daar daen twee Portugeezen en een frans schip, en vierden alle dagen nog drie fran-
-ce scheepen verwacht, en zijn nu onlangs ver-
-scheijde Engelze scheepen naar derwaarts gedes-
-tineert, gepasseert. – Wij hadden wel gewenscht,
haar Ed.Grcht.t van de Camer Zeeland van die
goedheijd waren geweest, om met dit schip eeni-
-ge gerujte servetten aan te senden, als zijnde
bij zodanigen cargasoen noodsakelijk, en ook
courant; egter zullen wij dit gebrek door
andere goederen tracten te vervullen. –
Het buijs scheepje Etersem en 't scheepje Vriesland
zijn van hare voijagien nog niet geretourneert,
maar verwachte die dagelijx in hope dezelve een
favorable negotie zullen gehad hebben; het scheep-
-je Commanij negotieert nog op de plaats bij onse
nedrige laaste gemeld, doch niet met dat succes
als wij wel hadden verhoopt, 't gunt verocasion-
-neert werd door de sterke navigatie der Engelze
en derzelver excessive hoge betalinge, daar zij
het alomme mede bederven. –
De hoecker Mouri die door de reparatie daaraan
gedaan nu weder in een seer goede staat is, werd
geemploijeert tot de gerequireerde dienst langs
de custe. –
De vaart der Engelze en andere natien is weder
ruijm zoo sterk als oijt te voren, waardoor de
negotie voor d'E. comp.e niet al te favorabel is
geweest, voornamentlijk in de twee eerste maanden
naar 't vertreck van 't schip de Faam, gants tegen
de verwachtinge, die wij daarvan hadden; tzedert
is dezelve eenigsints geaccreisseert, en jegenwoor-
dig neemt die meer en meer toe, voornamentlijk
op de buyten comptoiren, zulx wij verhopen en ver-
-trouwen dat met het eijndigen van dit jaar de
retouren merkelijk zullen vermenigvuldigt weser,
waar toe wij U Edgrchtt kunnen verseeren, on-
-ze uijterste deoeren te zullen aanwenden, in-
-mers wij derven U Edgrchtt assureren dat
van de goederen met het schip Adrichem aange-
-voert bin-

Ad. 1676

binnen korten niets of weinig per rest zal wesen; de retouren heden in voorraat bestaan het goud in ruijm dertig percento meerder als wij d'Eer hadden U Edgr Cdhtb^n met het schip de Faam te remitteren, en omtrent duijsent ponden tanden meer, dog de crevell maar omtrent de helfte van 't gunt doen is versonden, buijten Fida daar ook nog eenig goud gehandelt is; wij bidden U Edgr Cdhtb^n seer nedrig dat dog onze petitie vanden 12^e Mej deses jaars ten spoedigsten mag voldaan werden, en wel voornamentlijk de tweede, derde, vierde, vijfde, sesde, agste en agtiende post van die petitie, hebbende wij bij uijtstek groote vraag naar de vijfde post, en indien wij daarvan voorsien waren, twijfele niet, off zoude binnen een weinig tijd in retouren verandert wezen. —

fol. 138a

Dutch Accra

Clanbelangende de weemde natien zo hebben wij d'eer U Edgr Cdhtb^n te berigten, dat omtrent de Deense affaires tot nog toe niet is voorgevallen, en het bewuste gerugt geheel verdwijnt, egter is dien gouverneur seer bevreest geweest. —

English

De Heeren Engelse agenten, omdat het niet al te voorspoedig voor derselver comp^e gaat, door de sterke vaart der particuliere, hebben aan haar cooplieden gepermitteert de vrije private handel, mits onderhoudende ijeder het garnisoen van 't fortres, daar zij resideren; dit veroorsaakt ons verscheijde moeijelijkheden met die natie, wijl ijeder van die cooplieden haar eige brutale caprices volgen, en uijtvoeren, 't gunt zij goed dunken, en haar maar in 't hooft komt, sonder op verantwoording veel minder op de gemaakte contracten eenig reguard te nemen, verbeeldende zig, alles haar vrij staat; gelijk den Zaccondese Engelse coopman op den 6^e augustij konde goed vinden op U Edgr Cdhtb^n fortres aan Zacconde met groff geschutt te schieten, en troff een vrije negerin onder dat fort voornagtig, die op de plaats dood

Violence of English factor at Seccondee

bleef

bleef; de redenen hiervan waren, dat hij eenige rusie had met zijn eige onderhorige, en dat dezelve vlugten tot voorbij, en sommige agter ons fort, waardoor U Edgrcht Cte onderhorige insgelijx in 't rumoer, en aan 't vlugten geraakten, in welke troubles de Engelsman zijn gevlugte onderhorige negerinnen opeijste, met bedreiging hij anders U Edgrcht Cte fort platt zoude schieten; den commandant van U Edgrcht Cte fortres deed hem aantwoorden, zulx onmogelijk was gedurende die rusie, met meer andere redenen om hem te persuaderen geen feijtelijkheden te plegen, maar alles tevergeefs; wij hebben over deze saak verscheijde brieven visselino met de heeren agenten aan Cabo Corso gehad, van wien wij satisfactie geeijst hebben, maar op mijn laaste brief hebben die heeren nog niet geantwoord; egter twijffele niet of deze saak zal wel in der minne bijgelegt werden, waarvan wij d'Ter zullen hebben U Edgrcht Cte per naaste te informeren, alsmede wegens de verdere omstandigheden dezer saake.—

Brandenburgers

De Brio aan Fr. Financed Accistance

Is op den 21e September laastleden vanneer wij van den Pruijsische generaal Du Bois een brief ontvingen, gedagteekent 18e derzelver maand, waar in denzelven ons vertoonden d'elendige staat van dat fortres, en de noodsakelijkheijd, daar hij in was gebragt, om dat fortres te zullen moeten abandonneeren door manquement van subsistentie, sijnde hij buijten staat een maand langer het guarnisoen te kunnen betalen, waaromme hij zeijde genecessiteert te zijn, zig tot conservatie van zijn Majesteijt van Pruisen domeinen aan onsze moeten addresseeren, en met de allernijderste submissie van d'E. comp^e om adsistentie te bidden, bestaande in twintig marcken goud ter leen, die hij weder zoude restitueren zoodra eenig secours van zijn meesters ontvong; uijt verscheijde considerationen vonden wij bij resolutie goed

den

den commies van Naersen naar Arim te senden, met instructie om over de conditien, waarop wij deze penningen zouden verstrecken, alsmede over de securiteijt van de restitutie met hem Du Bois of iemand zijnentwegen gevolmaagtigt, te contracteren; wanneer U Edgrcht reflectie gelieven te nemen op 't nadeel, dat d'E. comp^e bij dit fortres leijd, en 't geen wij d'eer hadden mi onse laaste te schrijven, zullen U Edgrcht^b lightelijk kunnen beraeden, wat ons oogmerk in dezen was, waarom wij deze conditien (die wij kortelijk zullen aanhalen) voorstelden de forten zullen verbonden werden voor 't capitaal, voor de verdere oncosten die wij genoodzaakt zouden wezen te doen, en voor d' Interessen van 20 percento, de forten zullen bewaart werden voor zijn Majesteijt, derselver vlaggen zullen blijven waeijen, ende commandanten van wegens zijn Majesteijt zullen blijven, om derzelver affaires waar te nemen; hij sal gehouden wezen, zoo veel guarnisoen van U Edgrcht^b in de forten in te nemen, als wij zouden goedvinden, onder haar eige commandant, sonder dat de Pruijssise bediendens zig met de militaire saken zouden vermogen bemoeijen; dit guarnisoen zouden wij bij provisie betalen, 't guint met de Interessen als boven zoude moeten werden gerestitueert en soude het gem. guarnisoen in de possessie blijven tot de volcomen betalinge toe, etra, den commies van Naersen aan Arim gecomen wezende, accordeerde met den Pruijssisz provisioneele oppercoopman van Oosten (ten dien eijnde door den heer Du Bois met commissie mede derwaarts gesonden) deze conditie bijeen provisioneel contract, maar 't zelve wierd door den generaal Du Bois verworpen, dog wilde alle andere conditien wel aangaan, behalven het ontvangen van guarnisoen 't guint wij niet secuur genoeg oordeelde, want

zijn

zijn Majesteit van Pruijssen zoude zig deze schuld, en een simple schriftelijke verbindenis naar alle apparentie niet eens aantrecken, endien volgende onze pretentie maar in papier bestaan, buijten dat deze penningen 11 & 9 gr. dchtbre vrij wat meerder voordeel kunnen aanbrengen dan de voorsz. Jnteresen, gelijk het dan ook aan ons oogmerk niet zoude voldoen, schoon de uijtgeschotene penningen en Jnteresen al prompt voldaan vierden; om me vele reden dan deze zaak naar een partije schrijvens over en veder geen voortgang heeft gehad, en afgebroken is. –

Fol 139 b

De Bois Commis 3. Fredriksburg op Engelsch schip

Kort daarna ontvingen wij tijding van Axim, dat den heer De Bois het kort verlaten had en aan boord van een Engels schip geretireert was: en op den 31e October quam hier een Engels schip ter rhede, waar van den captn aan land quam, overleverende ons een brief van den heer Haring, gedateert 29e Julij, waarin dien heer mij alleenlijk kennisse gaff van de staat zijner gesondheijd, en dat tot op de breete van 47 gr. 52. m., en 60 graden lengte genadert was, Jnlex wij niet twijffelen off zal reeds behouden aangeland wezen; gemelde captn seijde ons dat den heer De Bois aan zijn boord was, 't geen ons deed resolveren hem aan land te versoecken, zoo om met hem over de constitutie der zaken aan Fredriksburg te spreken, als uijt nieuwsgierigheijd, om dat postuur eens te sien; op welk versoek hij 's anderen daags aan land quam, en ondervonden wij dat de geruijten, die van hem gingen maar al te waar waaren, zijnde hij geheel versopen sonder concepten de hersens door den drank geheel getroubleert, en zoo verswakt dat naauwlijx staan konde; wij spraken met hem over de affaires, maar zijn antwoorden en reden waren zoo wild, zoo sott, en sonder connectie, dat men er niets van maken konde, dan dat hij

De Bois Raads de Chusine

1756

hij de fortressen, omdat zoo seer door de negers geplaagd wierd, en dat die weder op zijn leven hadden toegelegt, aan een sergeant die door zijn meesters zelvs tot die qualiteijt vasaan-gestelt had overgegeven, en dat hij met Jan Connij geaccordeert was, dat denzelven de fortressen den tijd van agtien maanden voor zijn Majesteijt van Pruijssen zoude bevaren, en het geringe guarnisoen, dat in vijf à ses man bestaat, onderhouden, en bij aldien in die tijd geen secours uijt Europa quam, dat hij dan met de fortressen zoude handelen naar sijn welgevallen, dat ook Jan Connij een vaste resolutie genomen had, om het dan aan de francen te verkopen.-

fol 140a

De Dirs' overgaande with Conny

Deze saken dus dan zijnde, en dat naar alle apparentie het Pruijssisz guarnisoen de fortressen geheel zullen abandonneeren, zoo hebben wij het ten hoogsten van onze pligt geoordeelt U Edgr clchtb^e ten spoedigsten hiervan kennisse te moeten geven, en nedrig te versoeken, U Edgr clchtb^e ons van derselver g'Eerde ordres metten eersten gelieven te voorsien, hoedanig ons hier omtrent te gedragen, 't zij dat het geabandonneert werd, of dat de francen daar possessie namen; de noodsakelijkheijd die er is om de francen van deze custe te weeren, en te beletten zij geen possessie krijgen, zullen U Edgr clchtb^e seer wel konnen begrijpen, zijnde het notoir dat bijde minste rupture en zelvs in tijd van vrede (daar de francen somtijts weinig swarigheijd in zouden maken) U Ed gr clchtb^re bezittinge hier ter custe gevaar zouden lopen, gelijk zij ook de geheele navigatie van d'E. comp^e zoude komen verhinderen.-

Wat verwijt, te koop 13 lang forts over of langs of French

Uijt de nadelen die d'E. comp^e zoo in derselver negotie als in dergelver gesag en credit geleden heeft 't zedert dit fort in handen der Pruijssisz^e geweest is, kunnen U Edgr clchtb^e ligtelijk af-

fol 140b

-nemen

-nemen, wat voordeelen d'E. compe te verwag-
-ten zoude hebben, indien het zelve weder in de
possessie en den eigendom van U Ed. Gr. dchtbe
konde geraken, voornamentlijk, wanneer U Ed.
-Gr. dchtbe gelieven reflectie te nemen op de con-
-siderable negotie, die aan dat port en in
handen van de negers is, waardoor die zoo groot
en ontsaggelijk geworden zijn, die dan tot
voordeel van de Edele compagnie zoude ko-
-men, buijten dat U Ed Gr dchtbe dan weder
genoegsaam meesters van de geheele bovencuste
zoude wezen; wij willen verhopen, U Ed Gr.-
-dchtbre deze sake van zoo veel gewigt zullen
vinden, dat dezelve U Ed Gr dchtbe hooge wijze
overweginge zullen meriteren.—
omtrent de bediendens is geen veranderinge
voorgevallen, dan dat den vaandrig commandant
-dant Gerard Dijkman de Jonge en den audi-
-teur Bruno Lieftink overleden zijn.—
dan belangende de affaires der naturellen is
-mets sonderlings voorgevallen dat meriteert
om U Ed Gr dchtbe op te houden, zijnde de Akim-
-ze verschillen met de Aquamboze nog in de
-zelfde staat.—

Akim — Aquambo dispute & Sam Hofo

Extracts from letter from Dir. Gen. A. Engelgraaff-
-Robberts and councillors W. Butler, J. v. Alsem and
P. J. Eijtzen to the assembly of the X., dd. in the Chief
castle St George d'Elmina ult.mo February 1717.—
(W. I. C. 103, fol. 163)

1717

fol. 163 - 164.

fol 163

Zedert wij d'Eer hebben gehad onze gehoorsame
laaste van dato 6 Julij des voorgaande Jaars
per het kruijsschip de Faam, capte Jan van der
Hoeven aan U Ed Gr dchtbe te addresseeren, en vel-
-ke wij met twijffelen of zal nevens de retouren
in genoemde schip geladen, onder den zegen
des Hemels reeds aangeland wezen; zijn hier
behouden gearriveert op den 18e Julij het schip
de Jacoba Jaleij, capte Laurens Brand, op den

19e

19e Augusti d'Agatha, schipper Jan Broun, en den 27e October d'Adrichem, gevoert bij schipper Pieter Goedhals, beijde de laaste door de E. camer in Zeeland tot den slavenhandel ende de eerste bij d'E. praesidiale camer Amsterdam tot weringe der Lorrendraijers geequipeert, en waarmede jododamige coopmanschappen en sivres voor deze custe aangevoert zijn, alsderselver medegebragte facturaas vertoonden, uijtgesondert het te kort komende, waar van behoorlijke attestatien opgemaakt en in deze occagie overgaande zijn. –

fol. 164a Het was met het Kruijsschip de Jacoba Galeij, dat wij ons vonden vereert met d'aanschrijvinge en ordres van haar Edgrchtbre de Heeren Bewindhebberen ter Praesidiale camer Amsterdam van dato 8e Meij voorleden, zoo wij vertrouwen, gegeven op inschrijvinge en authorisatie der andere respective cameren, op dien voet als het haar Edgrchtbre op den 9e maart per het schip Gunterstein behaagt heeft ons toetesenden, en waaromme wij in degen onze eerbiedige rescriptie op deselve aan U Edgrchtbre zullen addresseren. —

---

fol. 172 – 174.

fol. 172b Wedersaat Coast Guide in hands of Negotiaijers

De negotie door den adsistent Jan van de Poele met dit jagt Commanij langs de boven custe gedaan, heeft tot ons leetwezen de gewenste uijtslag niet gehad; wanneer 't selve op den 7e February hier terug quam, rapporteerde den voorn. van de Poele, het hem onmogelijk was geweest eenige meerder negotie voor de comp. te hebben kunnen maken, ter oorsaake de Lorrendraijers Groenstraten en Plancken den handel langs de boven custe geheel bedorven hadden met het afzetten hunner goederen voor een seer geringe prijs; waarbij hij als de voornaamste hinderpaal nog volgde de menigte der Engelze scheepen, die zedert drie à vier maanden hier ter custe zijn gecomen,

fol. 173a

en

en de welke in 't afsacken alles in negotieerde, dat bij haar maar aan boord quam; de verhandeling van dat scheepje zedert 26 Meij 1716. tot 7e Feb. 1717 bestaat in ellk. 16:6:6¼ Es goud, 8. mans, 13. vrouwen, 1542. lb. tand, en 222. lb. crevell. — Hier en tegen heeft dit scheepje Commanij weder een Portugeese barquentin verovert en opgebragt (buiten die welke in 't begin van de reijse genomen heeft, en waarvan U Ed Gr. Echt.t per de Faam reeds kennisse gegeven hebben), doch daarin zijn seer weinige contrabande gevonden, alsmede eenige macroen slaven die door hun ouderdom en grijsheijd de kost of 't onderhoud niet waardig waren, dewelke door ons tegen vijffen vijftig rollen tabak (werende alle degene die dit scheepje in had) aan den Portugeze capt.n zijn terug gegeven, alzo doch niemant zoude te vinden geweest zijn, om deze slaven aan te vercopen, en dierhalven U Ed Gr. Echt.t nog meerder voordelen van de tabak genieten zullen; werdende thans de rolle voor een once goud vercoopt; de factura van dit scheepje gelieven U Ed Gr Echt.t onder L.a H. te beoogen, en onder L.ra S. de factura van de eerste barquentin door 't Jagt Commanij verovert. —

De koecker clouwé vaart jegenwordig hier langs de custe, en is hier ook seer benodigt tot het vervoeren van goederen naar de comptoiren, als tot het halen van hout van Chama; wij hebben dezelve in de revier doen verdubbelen, en in sodanigen staat gebragt, dat nog een geruime tijd dienst sal kunnen doen. —

Wanneer de Jacoba Taley op den 18e Julij a.o passato alhier ex patria arriveerde, en capt.n Brand aan land gecomen was, vierd hem door den heer Directeur Generaal en ons bekent gemaakt, hier even te vooren de Lorrendraijers scheepen van Planken en groenstraten waren gepasseert, en voor Winba lagen; capt.n Brand dit gehoort hebbende, seijde, gecomen was om

te

1/6/

te kruijssen, en dierhalven deze scheepen zoude gaan opsoecken, naar alvorens den aanslag met zijn officieren te hebben overlegt, vij stelden hem voor aan Mouré en Bercoe eenige mattrosen waren, die hij tot zijn adsistentie konde nemen, 't geen door hem aangenomen wierd, verder dat hij capt.n bij nagt en al waar 't d'eerst komende onder zeijl moest gaan, om deze Lorrendraijers te komen overvallen, en 't dessein secreet houden, dat hij mede heel goed vond, en daarop naar boord vertrock, latende ons indie meininge hij 's nagts vertrecken zoude, dat des anderen daags ons heel verwondert deed staan, wanneer vij dat schip nog ten anker sagen, en de bood met eenige sieken aan land quam; een der stuurlieden met deze bood komende vond geen swarigheijd eenen jegelijk daar hij bij quam, 't voornemen te openbaren, 't welk ons den quade uitslag reeds deed bespeuren, zoo als ook gebeurde, komende brand een dag naar 't vertrek van deze Lorrendraijers aan Akra, van waar naar een ommelandze togt op den 29.e November hier eerst weder terug gecomen is; voorn. capt.n leverde op zijn komst een kort journaal van deze kruijstogte over, staande onder laast gemelde datum in 't dagverhaal gevoegt, uijt hetzelve zullen U.Ed.Grachtb. zijn actie met de voordees genoemde Lorrendraijers bevoogen, en waar door hij capt.n Brand genootsaakt is

Wtalopes

fol 174a

geworden, zig aan Boutrij van vangen voor zijn masten en stengen te voorzien, en hier te komen om zig weder te repareren, waarop vij den baas van de train ordineerden alles met de vereijste spoed te versorgen, op dat dit schip weder in staat van defentie geraken zoude kunnen, vermits capt.n Brand voorgaff deze Lorrendraijers andermaal te willen opsoecken, hoewel zijn geringe speculatie te klaar doorscheen, alzoo hij gants geen spoed in de her-

-stelling

stelling maakte, dat veelligt uijt een soort van vreze of schrik zoude kunnen ontstaan wezen die onder het volk resideerde, en dat ook wel apparent is geweest, alzo deze Lorrendrayers door hun overwinninge stout en superbe geworden de hardiesse hadden, drie dagen naarde komst van de Jacoba Galeij deze rhede van naarbij met kleijn zeijl te passeren, en het anker voor Cabo Corso te werpen, blijvende daar twee dagen leggen, sonder dat dit eenige meerder ernst en ijver tot reparatie aan boord van de Jacoba Galeij verwekte; ni tegendeel scheen men deze twee de rencontre te willen ontgaan, door 't voorwenden van nog niet klaar te weren etra, en quam eijndelijk hier ook op uijt, dewijl captn Brand, onze consideratien van mogelijk door een overrompeling bij nagt, of attacque bijdag een van deze twee te zullen kunnen emporteren, met zijne officieren nader overvogen hebbende, aan land terug quam met berigt zijne officieren te veel swarigheden maakten, en aan boord goedgevonden was deze onderneming te staken; weshalven wij ons immediaat appliceerde, hem captn aan te dringen, om de gepetitioneerde incouranto goederen te ontvangen, en waar mede hij op den 7e December
fol. 174b van hier naar de bovencuste volgens zijn seggen vertrocken is, zijnde zedert niets van belang van hem meer vernomen. —

---

fol. 175 - 182.

fol 175b Hier van overgaande tot de vreemde natien, zoo zullen wij "Udgadcbb" seggen, dat de geruchten
David Accra wegens de komst van eenige Sweedse scheepen, om 't Deense fort aan Akra te emporteren, geheel en al zijn verdwenen, en zedert het vertrek van de Faam daar van niets meer gehoort is; den heer Deense gouverneur is niettemin in seer veel verlegentheijd geweest, hebbende seer instantelijk van ons adsistentie versogt, en

vaar-

1717

waarontrent ook zodanigen resolutie op den 15e Julij 1716 genomen hebben, als wij (onder reserve tie) vermeijnde met de voorsichtigheijd en meeste securiteijt overeen te stemmen; doch alzo gem. heer Gouverneur ons zedert met nader geschreven heeft, zoo is deze sake daarbij gebleven. –

Brandt Lugus

Op den 21e December des voorgaande jaars ontving den heer Directeur generaal een missive van groot Fredriksburg, vandato 18e die maand onderteekent bij den heer Directeur generaal Nicolaas Du Bois, en desselvs opperkoopman Martinus van Oosten, waar in denselven naar een vertoog van den sobere toestand en 't gebrek aan onderhoud, op een seer klaagende en mettemin dringende wijze, spoedige bijstand versogten, en speciaal om Rix. 20. goud ter leen, voorgevende daar noch goud noch goederen meer per rest waren, waar mijt de volgende maand het kostgeld aan 't garnisoen gevonden konde werden; gemelde missive in den raad gebragt zijnde, wierd daarop naar overweginge goedgevonden den commies Revixit van Naerssen te qualificeren, om naar Ctxim te vertrecken, voorsien met de vereijste en benodigde instructien, omme met diegene welke den heer Du Bois ten dien eijnde committeren zoude, te tracteren over de voorwaarden, waarop men de geeijste twintig marcken zoude konnen uijtschieten, en die alle swarigheden voor de restitutie uijtsloten, breder in de resolutie op den 21e September voorn.t door ons genomen, uijtgedrukt, en waar uijt U Edgrtcht.t ons oogmerk in deezen omstandig gelieven te reflecteren;

Du Bois kan aanstaan de Ctx

fol 176a

voorn. van Naerssen aan Ctxim komende, gaff van sijn komst immediaat kennisse aan den heer Du Bois, die sijnentwegen derwaarts zond desselvs oppercoopman van Oosten; met dewelken hij sodanigen provisioneel accoord

sloot

sloot, als U Edgedchtb' in't secreet dagverhaal
L^ra V. gelieven geinsereert te vinden, welke ar-
-ticulen den heer Du Bois geensints goedvinden
Konde te approberen, speciaal omtrent het in-
-nemen van hollands guarnisoen, willende
anders alle verbinteniss, die men hem voor-
-schrijven zoude, ondergaan, die wij omdersel-
-ver insuffisantheijd ten dansien vande we-
-derrijkeringe van't geleende capitaal, inte-
-ressen en kosten, insgelijk van de handwesen,
zijnde deze saake daarop vrugteloos gefineert,
naardat een groote maand schrijvens over
en veder daarmede verlopen was, alle de
papieren tot deze sake relatief, zijn bij den
anderen in dit bovengenoemde dagverhaal
gestelt, en naar aan ons nedrig versoeken,
om derselver volume te mogen gedragen;
dat wij't zelve in secretesse hebben behandeld
is alleen geschiet, om Engelse of andere vreem-
de natien de gelegentheijd te benemen van
hun te kunnen bedienen vande onmagt der
Pruijssische, ten nadeele deser compagnie.—
Den Heer De Bois deze somme naar zijn oogmerk
met hebbende kunnen magtig werden, is dan
ook genoodsaakt geweest de fortressen van sijn
Kon. Majesteijt van Pruijssen te abandonneeren,
en zig aan boord van een Engels schip te bege-
ven, met het welke hij op ultimo October hier ter
rhede, en opons versoek aan land quam; de
redenen die hij onder andere discoursen van
't verlaten der gem. forten quam te geven, be-
stonden principaal in de onverdragelijke magt
van Jan Connij, en de verdere negers aldaar,
dat men weder op zijn leven had aangelegt,
en eijndelijk dat hij door manquement van
onderstand door zijne Heeren en Principalen
tot dit besluijt was gecomen, hebbende die for-
-ten voor de tijd van agtien maanden in de
bewaringe van Jan Connij gelaten, die ook
bij gebrek van secours ex patria daar mede

naar

Brandenburgers

naar expiratie van genoemde tijd zoude mogen handelen, zoo als hij Connij raadsaam zoude oordelen; hij verclaarde ook dat in dit laaste geval jan Connij de francen seekerlijk daarin zoude roepen en die forten aan deselve vercopen; bij aldien dit mogte gebeuren (zoo alswel te geloven is) zullen "U Ed. Gr. ctcht." possessien hier ter custe veel gevaar melker tijd onderworpen werden, principaal in een tijd van oorlog, en twijffelen wij niet of U Ed. Gr. ctcht." zullen bij overweginge mede van dit gooelen zijn, alzoo de francen hier te lande, in sonderheijd op de goudcuste, een vastigheijd benodigt zijn tot faciliteering van hun slaven handel in de Westindien, en geen middelen naar laten zoude te emploijeren, om sodanig een fort (alwaar zoo een considerable negotie is, en alles wat uijt het land komt naar zig trekt) magtig, ja veelligt, om eens meester van deze custe te werden; Wij versoeken en bidden seer nedrig eenige positive beveelen van U Ed. Gr. ctcht." te mogen ontvangen, t zij om deze fortressen in bescherminge of finaal in de naam van haar Hoogehog.e, en de U Ed. Gr. ctcht.e in possessie te nemen, of hoe wij bij aldien francen, engelsen, of andere naties zulx ondernemen wilden, ons zullen moeten gedragen. —

De Engelsche

Het scheijnt d' Engelze natie, die van wegen de royale comp.e hier resideren, meer en meer hun toeleg soecken te maken, om ons moeijelijkheden dan te doen, dan om de gesloten contracten van vriendschap en goede harmonie te onderhouden, en de komen wij te ondervinden, dat hoe meer d' aanleijdinge tot differentie van onze zijde werd gemeijd, de drift van deze natie deste iveriger werd; de principaalste preuves, die wij daar van hebben, zullen wij U Ed. Gr. ctcht." in dezen open leggen, en

fol. 177 b

ybil Sacconde

en eerst beginnen met Zacconde, alwaar den Engelse koopman met zijne negers eenig different gehregen hebbende, die sake zoo ruw behandelde, dat de vrouwen en kinderen agter U Edgrchtb" fortres vloden, ende mans gewapent agter 't fort van hem Engelsman; hij dit siende, deed aanstonts zijn geschutt laden, en inmiddels de gevlugte van den adsistent Prauvels de commando op dien tijd van U Edgrchtb" fortres hebbende, opeijschen, 't geene voorn. Prauvels beantwoorde zulx in die tijd van troubles onbeenlijk was, versoekende hem Engelsman mette schieten, als wanneer de gevlugte vel weder in haar woningen keren zouden; dat indien onder deselve eenige waren die schulden agterglaten hadden, die op de eerste blijk soude overgegeven werden, met welk antwoord den Engelsman niet te vreden wesende, andermaal de gevlugte vorderde, of schieten zoude, waarop hij Prauvels zijn dienaer naargem. Engels koopman sond, om hem de onredelijkheijd vandese procedureen te vertoonen, doch dit was te vergeefs, vermits den Engelsman zijn geschutt loste, eer Prauvels zijn dienaer in 't Engels fort gecomen was, door welkers kogel (die nevens 't nederlandse fortres nederviel) een van U Edgrchtb' onderhorige negerinnen sneuvelde, 't welke nog meer en meer consternatie onder de negers veroorsaakte; wij per Missive hier van informatie becomende, addresseerden ons
fol. 178a aan de heeren agenten tot Cabo Corso met versoek van voldoeninge desvegen, doch dit was daar mede vruchteloos, alzo die heeren sustineerde de redelijkheijd aan hare zijde was, door de weigeringe van Prauvels in 't overleveren der gevlugte; dit wickelde ons gevolgelijk in veel schrijvens met die heeren, hoewel met dien uitslag, dat de heeren agenten de vrinden vande geneuvelde een redelijke satisfactie beloovden, waarmede wij tot voite-

-linge van

van verdere verwijdering genoegen zouden genomen hebben; bij aldien deze voldoeninge gevolgt was; doch in plaats van znlx, sagen wij op sondag den 13 December 1716, 's morgens met den dag diverse menschen van het dorp Ampenij, U:Ed:Grchtb" toebehorende, en tussen dit casteel en 't Nederlandsze fort aan Commanij gelegen, hervaarts vlugten, ons bekent makende op dien morgen ten vier uuren den Commandant van 't Engels fort aan Commanij met gewapende blanken en negers daar per boods en sloep gecomen was, om haar't Ampenij optevangen, en die niet vindende, het geheele dorp in d'asche gelegt, en de meeste canoas verbroken had, dreijgende d'andere daaromtrent gelegene dorpen op gelijke manier te znllen handelen; den onder commies Landman tot Commanij confirmeerde znlx bij een missive met bijvoeginge deze gewapende vaartuijgen de baij van U:Ed:Grchtb" fortres bezett hielden, sonder iemand uijt of in te laten komen; op deze berigten wierd daanstonts bij resolutie goedgevonden, den commies van Akersen, en den onderboekhouder Generaal Eijtzen aftevaardigen naar Ampenij om inspectie hiervan te nemen, en znlx zodanig bevindende dezen Engelze commandant de redenen van dien te gaan afvragen, die hij commandant dan ook alleen quam te londeren op den verboden handel, welke Jan Cabes onlangs aan boord van een Engelze Lorrendrajer gedaan en de goederen aan Ampenij in bewaringe gebragt had; seggende verder met te weten U:Ed:Grchtb" eigendom op die plaats hadden, en hem buijten dat hem znlx niet aangong, vermits aan Commanij voor zijn privé negotieerde; met welk rapport gemelde van Akersen en Eijtzen terug quamen; U:Ed:Grchtb" znllen ongetwijffelt uijt deze frivole en vijandelijke actien kunnen beroeden de geringe swarigheijd, die deze natie maakt in 't verbreiden

Engelsch de Amfeni

Heer Adj. of V'dam

Lol 1786

Jan Cabes' alleged trading with English Interlopers

der

der alliantien, en vertrouwen wij hun oogmerk daarin volcomen komt uijt te blinken om die contracten kragteloos te maken; te meer wanneer U Edgr Achtb" daar bij in overweginge nemen, het aanhouden der canoas in zee, en 't arresteren van U Edgr Achtb" onderhorigen, die te lande hare forten passeren, gelijk dat aan Simpa en elders gebleken is, sonder selvs de dienaars van U Edgr Achtb" bediendens te verschonen, en hebben de klagten hierover aan Cabo Corso 300 min ingang gevonden, als omtrent 't gepasseerde aan Zacconde. dit alles dan Edgr Acht re Heeren rijpelijk bijons geexamineert, en in consideratie genomen vesende 't nadeel dat 't honneur van haar Hoog Mogende, en U Edgr Achtb" door diergelijke onlijdelijke procedurren werd toegebragt, heeft ons op den 15e December doen resolveren de Heeren Engelse agenten over deze feijtelijkheden door den commies van Altsem met twee getuijgen geadsisteert, een protest te doen voorlezen, waarinne wij bij aldien diergelijke saken in 't toecomende niet gemenagiert, en de regtvaardige voldoeninge besorgt wierd, protesteerde onschuldig te willen sijn aan alle sodanige schade en onheijlen, die in cas van resistentie van onze zijde veroorsaakt souden kunnen werden; het antwoord die Heeren hierop gegeven, als 't protest en verdere resolutien tot deze saken relatieve, behagen het U Edgr Achtb" te vinden in 't nu overgaande register der resolutien L ra O sub datis 13e 15, en 16e Decembris laastleden, aan deselve ons, onder U Edgr Achtb: gunstige toestemminge komen te refereren. —

Engelsche agenten Johnson

Zedert heeft men geen tentame door haar vernomen, al hoevel wij door diverse rapporten versekert zijn, zij kragtig souden gevoelt hebben, indien de gevolgten van de komste van eenen Heer Johnsone in qualiteijt als Directeur generaal voor die compe uijtkomende, deze Heeren agenten geen moderater gedagten ingeboesemt had, also die Heeren bij de komst van dien Heer Generaal naar

Europa

Europa staan te keeren; van onse zijde zullen wij mede voorals nog geen mouvementen maken, ten ware de billikheijd en 't crediet van U Ed Grachtb" verder aangetast vierde, en dan zullen wij nog maer afkerender wijze agieren.

De saken met de vreemde Natien hebbende afgehandelt, soo gaan wij over tot die der naturellen, en seggen dat wat de langs strand wonende negers aangaat, er jegenwoordig geen een plaats of dorp meer is, off de vrindschap en ruste is daarmede vernieuwt, speciaal met de Caboceers Quansang onder d'Engelze en Jan Connij onder de Brandenburgze woonagtig de eerste heeft de passagie langs de geheele benedenkuste sedert drie à vier jaren seer onvrij gemaakt gehad, met roven en arresteren van U Ed Gr Cht b" passerende coopmanschappen, canoas en onderhorigen, waardoor geen goederen per boods of canoas konden afgescheept werden, of 't moeste met geladen geweer geschieden, dat veel tijds veel swarigheijd veroorsaakten, en 't gene nu uijt de weg geruijmt is; hebbende hij Quansang de herstellinge der verbroke vrindschap zelvs doen versoecken, en ook beloovt noijt iets dierglijk tegen deze comp^e te zullen ondernemen.

Met de laaste te weten Jan Connij, is 't zoo verre gebragt, dat hij de vrede met d'Axinnze en andere omleggende landschappen heeft geslooten, en U Ed Gr Cht b" de verschuldigde dertig bendos goud sal betalen, welke hem door die landschappen weder goedgedaan zullen werden volgens d'overeenkomste onder hen, dog geheel buijten onze kenniss of mede weten gemaakt, hebbende hij Connij met Apree, U Ed Gr Cht b" makelaar aan Axim, die tegens hem Connij de vorigen oorlog gevoert heeft, insgelijk onder de hand getracteert; ende vermits Connij segt bereijd te wesen de voorseijde dertig bendos goud te willen betalen, mits hem toegestaan werd

The beach people

Nature of peace with:-

Caboeer Quansang of Tankrongrong. for 1796

His defiance of the Leaders beach.

Jan Connij's proceedings in Wassaw beach war wared.

Peace made Between Connij & the Axims &c.

Makelaar Apree

werd, zijn guarand van deze landschappen bij onwilligheijd op de eene of andere wijze te mogen vorderen, zoo zouden wij (onder reverentie) zulx redelijk oordelen om redenen buijten ons, een diergelijk contract hebben gemaakt, en ook om die penningen eens in "Ed Gr Acht" casa te becomen,
d. 180a dewelke bij verandering zoo ligt anders niet zouden te innen zijn; egter zullen wij sorg dragen bij Connij zoodra die somme voldaan heeft, door deze landschappen op d'eene of andere wijze gecontenteert werd, om verdere moeijelijkheden voor te komen, dewijle hij uijt hoofden van deze pretentien een open veld hebben zoude, om het gering overschot der Arinsze geheel te ruineren, of aan hem verslaaft te maken, dat aan de negotie aldaar veel nadeel zoude toebrengen. De verdere uijtslag van deze sake zullen wij d'eer genieten "Ed Gr Acht" bij een andere occasie te informeren! —

Aquafo D'Aquaffoze, dewelke gedurende het leven van hun laast overleden Koning Tecki waij (de broeder vanden gedetroneerde koning Abbo Tecki) zig genoegsaam aan d'Engelze zijde gehouden hebben, zijn zedert de dood vangemelde Tecki waij van gedagten verandert; en heeft den nieuw verkoren Amousi Appattou zig nevens het geheele Commanijze land weder aan het Jntrest en onder 't gebied van "Ed Gr Acht" begeven, en belooft de passagien voor d'uijt het land komende kooplieden open en veijlig te zullen houden, gelijk dat ook door haar tot nogtoe is geeffectueert;

Fetiz Ten Fetize Caboceer Chin Dominé, geweesene Taij van dat land, dewelke d'Engelze mede gediend heeft, ook zijnde komen te overleijden, zoo hebben dezelve gezamentlijk eenen Claas tot hem
King Chin. Daij Chin Dominé Claas Kuas; Daij (klans hier aan Lemina wonende en voor dezen in 't vaderland geweest) verkoren, 't gene d'Engelze met kraagt hebben willen tegengaan om reden, zoo zij voorgeven deze Claas, en ook den

1/4

Petis

den Fetuse Koning Obier, bij de Hollanders opgebragt waren, en haar gediend hebben, zulx dezelve apparent ook haar partije zouden volgen; om dit dan voor te komen vielde d'Engelze eenen neger, genaamt Anou de dou vande parentatie van Klein Domine in die plaats dringen, het geen tusschen d'Engelze en Fetuse een grote verwijdering veroorsaakt heeft, alzoo beijde de partijen bij haar besluijt bleven, tot zoo verre dat gem. Obier met zijn aanhang retireerde naar Groot Commanij, van waar met d'Abraham boeze optrocken, ende andere Fetuse uijt dat land verdreven, die naar Cabo Corso vlugten, t'gunt d'Engelze zoo verbittert heeft, dat zij veel moeijten en costen doen bij Jan Cabes ende Fantijnze, om me die te bewegen van op te treecken, ende Aquaffoze, Abraham-boeze, als Fetuse te bewegen, dat tot nog toe met heeft willen gelucken, alzo de Fantijnze verclaarde nu met een ijder in vreede bejde, en zij geen reden hadden, om jegens die landschappen (nu hun vrinden zijnde) te oorlogen; of zij nu tot sagter middelen komen zullen, kunnen wij voor als nog niet seggen, en hebben wij de Fetuse, die onze hulpe en protexie versogten, geantwoord, dat naardemaal zij afvallige van deze comp.e zijn, en sonder reden hun land d'Engelze opgedragen hebben, niettegenstaande nog considerable somme verschuldigt zijn, wij ons in deze verschillen ook niet wickelen kunnen, dog zoo wanneer zij door deneen of ander overvallen of geattacqueert vierden, zij hieromtrent wel komen mogten, om voor vervolginge beurijd te blijven. —

fol. 181a

Agusto

Besch. f. Ec. Kling

Abbo Tecki ch.

Commanijn

Den gedetroneerde Koning van Commanij Abbo-Tecki is in d' uijtterste armoede aan Commantijn overleden, dierhalven U.E.Gr.Achtb. met leet wesen seggen moeten dat van de schuld, die hij aan de comp.e debit was, niets te innen sal

sal rezen, hebbende zijne vrinden mede alle 't hare, om hem te herstellen opgezett, en zullen den heer Haring en den heer Directeur Generaal Engelgraaff van hunne eige uijtgeschoten penningen mede niets becomen kunnen.-

Nota

Tot Boutrij is zedert de laast geslotene vrede tusschen d' Adjaze en andere Antaze weder veel oneenigheden geresen, door 't massacreren van den Adjaze Caboceer Atro, gepleegt door de vrinden van Obin, dewelke voor dezen door de Adjaze was omgebragt; ende alhoewel alle devoiren aangewend zijn, om deze sake tot een vreedsaam eijnde te brengen, zoo heeft dat egter tot nog toe niet willen reüsseeren door de verbitteringe tusen de vrienden der wederzijdze omgebragte.- Wij twijffelen egter niet of die saken zullen nog wel teneijnde gebragt werden, alzoode vrinden van Obin voor als nog niemand hebben konnen disponeren, om belang in deze affaires te nemen, en dierhalven wel genoodzaakt zullen werden, een redelijke voldoeninge aan de vrinden van gem. Atro te geven, en waarmede de Adjaze haar zullen moeten vergenoegen, doordat hun bekoudenis alleen van de beskerminge van 't fortres aan Boutrij, waaronder zij' woonagtig zijn, afhangt.-

Boutry.

Murder of Adja Caboceer, Atro by the friends of Bete Obin of Boutry

Zal 1716 Vrede

De hope die wij op 't afgaan van onze gehoorzame laaste de dato 6 Julij 1716 ten opzigten van de negotie hadden, en dat die naar de regentijd beteren zoude, moeten tot ons leetwesen seggen, seer deplorabel uijtgevallen is; het is wel waar dat in de twee drie eerste maanden naar 't vertrek van de Faam eenige negotianten uit het land gecomen sijn, maar van hun medegebragte goud, tanden etc. is weijnig in Ridgeclift fortressen gebragt, en 't resterende aan boord van Engelze scheepen, de welke alsmet esquaders langs de gekeele custe hebben leggen negotieren; hier nevens onder

L.a.P.

1717
Engelse [illegible] Rijkjing [illegible]

L.ra P. hebben wij d'Eer U Ed gr dchtb" te vertoonen
een leijste der vreemde scheepen, dewelke den
schipper Claas Pieters ter tijde hij langs de bosen-
-custe negotieerde, ontmoet heeft en het nu
overgaande daagverhaal sal zulx mede ver-
-tonen ten aansien van de scheepen, die dit
hooftcasteel zijn gepasseert. - Deze kragtige
vaart der Engelze doed ons geloven hun
slavenhandel in de Westindien considerabel
moet werden, vermits wij U Ed gr dchtb" in waar-
-heijd berigten kounen sodanigen menigte
scheepen van die Natie in eenige Jaren door
ons niet gezien zijn; en 't geen ons nog daar-
-omtrent meer versekeringe geeft, is de hooge
betalinge die zij voor de slaven doen, de waar-
-de van een mark goud in coopmanschappen,
of ses à zeven oncen goud in specie geven zij voor
een manslaav, en voor de vrouwen naar advenant
en schoon dit onze negotie doed stil staan, zoo
veroorsaakt dit onder hen geen minder jalousie,
alzo zij tegen den anderen aanbieden; hierujt
is vel te beraeden de negocianten bij ons niet ko-
-men zullen, zoolang zij zoo voordelig met de
fol. 122a
Engelze schepen handelen kunnen; geeft dan ook
een grote verwellinge in 't land, en doed veele
soortementen van coopmanschappen in U Ed gr.-
-dchtb" packhuisen blijven; bospoder en kleine
blaauwe perpetuanen zijn de eenigste goederen
geweest, waarnaar wij extra groote vraag gehad
hebben; en wij geloof dat bij aldien met de
guntersteijn 50. à 60000. lb. kruijt aangevoert was,
't zelve reeds zoude verhandeld wezen; de Ne-
-derlandze brandewijn en zaijen en ingeleijde
messen met de laatste scheepen aangevoert, zijn
insgelijk in korte dagen verdebiteert geworden;
buijten deze soort van goederen is het debiet ge-
-heel weinig, waar nog bijkomt, dat de magtigste
landschappen in 't land tegenden anderen in
de wapenen sijn, hebbende de Asjantijnze (d'eenig
-ste waar door de negotie opde bosen comptoiren
be-

bestaat) en d'Akimze (welkers land alleen het goud langs de geheele beneden custe aan strand fourneert) tegens elkanderen zig gearmeert en de successive rapporten versekeren, deze volkeren actueel in 't veld staan, d'Ouviensze d'eenigste negocianten aan Axim zijn mede tot een optogt gereed, naar alle apparentie en gedagten om de Wasaze te bevegten, schoon hun toeleg op een ander landschap voorgegeven werd; het ware te wenschen dat de oorlogs preparatien of te het maken van vrede onder de naturellen wat spoediger bij den handel gevatt of geslooten wierd, als wanneer de negotieerende naturellen onbeschroomt hun handel aan strand zouden kunnen drijven, moetende nu in tegendeel alle stilstaan, om naar den uijtslag van saken te vagten, daarmede doorden trainerende aart der negers veel tijd verloopt, wanneer deze hinderpalen door een goede vrede, of door d'overwinninge van den een of den ander zullen uijt de weg geruijmt zijn, twijffelen wij met of den handel sal weder floreren, en de naar dien wij van veele goederen bijeen gelukige tussentijd en agterblijvinge van Engelze scheepen, off ontbloot of weinig voorsien zijn, zoo nemen de vrijheijd U Edgelcht.b" deze petitie onder L^ra H te addresseeren met bede U Edgelcht.b" ons ten spoedigsten doenlijk van die goederen gelieven te provideren, op dat wij in staat gestelt mogen werden U Edgelcht.b" bij alle occagien considerable remisen over te kunnen senden, en ons zullen geen middelen of devoiren ontbreken de negotie met kraft voort te zetten, en gelieven U Edgelcht.b" zig ook versekert te houden een ijeder van ons daarinne een particuliere glorie heeft.-

---

Extract from letter from Dir. Jen. A. Engelgraaff Roberts to the assembly of the X., dd. Elmina 10 June 1717.-
fol. 236 - 237. (WJC.103, fol. 236)

fol 236 Wij vonden ons op den 14 February met het arrivement van 't schip, comp.s welvaaren", capt.n Jozua van

der

der Loos vereerd met U Edgr Achtb" hoogg'eerde Missive, indato 19 October 1716, waaropin eerbiedig antwoord sijn rescribeerende, als dat aanbelangende den gom handel in de Benin, wij daaromtrent alle mogelijke vlijt zijn aanwendende, en daartoe ook de geregulireerde ordres zijn gevende om voorsz. handel met kragt en vigilantie voort te setten; en daaromtrent betragten alle 't gunst d'E. comp^e interesse is vereijschende en 't Jn-tentie van U Edgr Achtb" zal kunnen voldoen, hoedanige ordres wij wegens gemelde handel gegeven hebben sullen U Edgr Achtb" breder vinden inde missive door mij en raden dienwegen aan U Edgr Achtb" geschreven.—

fol. 232 Fida

Dat U Edgr Achtb" de goedheijd hebben gehad, om ons het geheele emolument van Fida toe te staan, daarvoor zijn wij seer hertelijk bedankende en kunnen U Edgr Achtb" wel verzekeren, t aanonze zijde niet manqueren sal, om resentlijke preuves onzer jver te geven, t welk wij verhopen U Edgr Achtb" ten allen tijden te Jnsullen kunnen demonstreren.—

Personeel

Wij hebben zoodra 't poinct van U Edgr Achtb" geerde aanschrijving wegens het Jntrest der costgelden gelezen hebben, dienwegen d'intrekkinge g'ordonneerd, doch wanneer de gezamentlijke leden zoo ordinair als extraordinair in een raad vergaderd waren, hebben zij ons gedemonstreerd, hoedat zij daar omtrent de continuatie verzogten, alzoo het ons niet onbewust kon zijn, hoe dat zulx van oude tijden herwaarts altoos aan de bediendens was toegestaan, om daarmijt te betalen de oncosten der dienaars die de opperhoofden der comp^e, soowel tot de negotie, als tot het doen van boodschappen aan de naturellen moeten houden en dat het derhalven ons mogte behagen, met de gewoonlijke uijtkeering voort te gaan, onder die mits van 't zelve bij disapprobatie van U Edgr Achtb" wederom te restitueren de reden waartoe gem.

cost-

fol. 232b

costgeld geemployeerd word zullen U Edgrachtb" onstandiger vinden genoteerd in 't register der resoluties onder d° 16 April, waaraan wij de vrijheijd nemen ons eerbiedig te gedragen, in hope gemelde reden en motiven door U Edgrachtbre als sufficant zullen geoordeeld verden, en daar omtrent U Edgrachtb" gunstige toestemming zullen mogen vernemen.—

Rio Volta
v. Hylkes

Nopende de periode wegens het visiteren en inspectie nemen van Rio Volta, soo zijn wij desvegen volcomen met U Edgrachtb" van een sustinue, wijl wij seer vel willen geloven landwaarts in een sier golden handel is, de heer Haring, en wij hebben daarover dikwils reflectie gemaakt, maar om de zaak wesentlijk te ondertasten, daartoe hebben noit iets konnen inventeren, dewijl op 't berigt van wegens gants geen staat te maken is, alzoo die alles, zoorus demonstreren, dat niet alsde onderwindinge der blanken capabel is, om zulx accuraat te rapporteren, en hier toe Edgrachtb" heeren sie vejnig kans, eensdeels om d' affgelegentheijd dier plaatze, en anderdeel omde woesten aard dier menschen, dewelke geen

fol. 232a

sints souden permitteren, aldaar Europianen sig vertoonden, om iets te ondersoeken, uijt vree se dat men haar in vervolg van tijden zoude benadeelen, en negers aldaar te zenden soude deselve sekerlijk aande slaverij opgeoffert wezen, soo niet aande dood, dewijl wanneer het komt te gebeuren, dat met extraordinair sterke winden en stroom, canoas die de mond moeten paseren aldaar derwaarts werden gevoerd, sij altoos toeleggen, om deselve te beroven, waarvan menigmaal zijn onderregt, zijnde hiervanden commies Santzer een getuijge, wanneer denzelven aldaar bij nood wierd ingedreven en door de negers aldaar wierd gearresteert en niet ontslagen konde geraken, voordat vel 1½ mark goud hadde betaald, teenige dat wij van de rivier meten te zeggen is dit, dat de

negers

1764

negers ter nauwer nood met een canoa, die geen 3/4 voet diep gaat, daarin kunnen komen, en dan moet het al 't spring zijn, want in de droge tijd is in de mond gants geen water, maar niets als klippen rotsen en sand; derhalve gelove het onderenlijk zal vezen, om aldaar iets met vrugte te verrigten, doch wanneer occagie
fol. 238b mogte krijgen, om een nauwkeurige beschrijvinge daar van te konnen becomen (zullende diewegen aan alle negers die gelegentheijd hebben die streek uijt te reijzen daarna laten vernemen) konnen U Edgrchtbt sig verzekeren, daarvan ten eersten behoorlijk rapport zullen erlangen.-

Uiteysen van Palm Wine

U Edgrchtbt gelieven mede te melden om azijn te bereijden van wijn de palm, omals dan de azijn te konnen menageren; het is wel waar Edgrchtbt Heeren, dat zulx hier dikwils uijtnood gepractizeerd werd en goed is bevonden, wanneer de wijn extraordinair goed is, en onvervalst, doch zulx gebeurd seer selden, wijl die geene die de wijn tappen, en halen onderweegen rijkelijk daar uijt consumeeren, en om egter in de quantiteijt geen schade te lijden, t zelve met water dat meesten tijds seer drabbig is opvullen, als wanneer denselven tot het maken van eenige azijn gants onbequaam is; ook is de waarde vande wijn de palm soo veel, dat men er wel hier azijn in 't vaderland voor soude konnen koopen, alsoo voor een post van
fol. 239a een stoop hier ses stuijvers in goud moet betaald werden, en meerder geld ons veten de beste azijn in Europa niet cost.- Omdan aan U Edgrchtbt ordre diesregen te voldoen, agten wij onder reverentie zulx als onprofijtabel voor d Ed co mp & en wijl U Edgrchtbt hetom de menagie wilden werkstellig maaken, oordeelen wij niet qualijk te zullen doen, de proef van een a twee halv aamen over te zenden, na te laten.-

Alle t verdere geordonneerde in U Edgrchtbt missive ver-

vervat, sullen wij prompt obedieren, en altoos soo-
danigen ordre geven, als wij oordeelen met het
Jnterest en welzijn der Ed.e comp.e zal overeen-
stemmen.—
Laastelijk vinden wij dat U Edgrdcht.t onse com-
missie weder voor een jaar gunstig gelieven
te doen continueren, voor welke goedheijd wij
U Edgrdcht.te seer nedrig en opregtelijk zijn
dankende; wij hebben per het scheepje Commanij
de vrijheijd gebruijkt, om prolongatie van onse
directie te verzoeken, om het geluk te mogen heb-
ben van U Edgrdcht.t in deze honorable bedienin-
ge meerder preeves van onzen ijver en getrouw-
wigheijd te konnen geven.—

Extracts from letter from Dir. Gen. Ad.m Engelgraaff Robberts and councillors Ad.s Snoek, P. Eijtzen and Ad.v. Eibergen to the assembly off the X., dd. in the Chiefcastle S.t George d'Elmina 10 June 1717.— (W.J.C. 103, fol. 248.)

fol. 249.

fol. 249a Als wanneer wij d'Eer hadden om p.r „'s comp.e vel-
varen" te ontvangen U Edgrdcht.t altoos gerespec-
teerde missive, in dato 14 October 1716, waarop wij
't geluk hebben U Edgrdcht.t in alle nedrigheijd
te beantwoorden.—

---

fol. 251 – 253.

fol. 251b Wij vinden verders in het nalezen van U Edgrdcht.
missive dat U Edgrdcht. gereflecteerd hebben, onder
d.o 14.e Aug. 1714 een cleijner canoa met agt
rollen tabacq gebruijkt is, om na Chama te ver-
fol. 252a senden maar Ed gr dcht.te Heeren sulx is geweest
met d'eijgene canoa en rimadoors van den
ondercommies Belcamp, gelijk de heer Haring
sulx ook so genoteerd heeft en bij gevolge geen
oncosten voor de Ed.e comp.e geweest, en alschoon
het geen eijgene canoa was geweest, zoo zoude
er egter een van de comp.e toe moeten gebruijkt
geworden hebben, wijl dan de winst van acht rol-
len portugeeze tabacq gemackelijk 1 E.e canoa
loonen konnen ophalen, daar anders, wanneer
men

1764

men aan de comptoiren soo nabij gelegen niets
vilde zenden, deselve alhier in de magazij-
nen zoude blijven leggen en bederven, hebben-
de gemelde heer Haring de menagie vande
canoa loonen altoos betragt, en ook veel min-
der gewragt als in voorgaande tijden, verder
de hier door ons ook nagevolgt, betragtende
wij niet anders als de oncosten op 't aller-
ndauste te besnoeijen, hopende ook dat U Ed-
gr clchtb^e uijt de jaarsrekeninge en onkosten
blijken daarvan sullen sien en ondervin-
den.-

Jan Conny

Aanbelangende het arresteren der negers
door de heer Haring aan Jan Conni gezonden
om de 30. bendos goud in te vorderen, sulx
is een geval dat aan voorn. heere off nie-
fol 252 b
mand te wijten is, wijl dat gem. heer seker-
lijk (vilde zijn Ed^t de schuld hebben) deselve
eijsschen moeste, en daartoe konde niemand
anders gebruijkt verden als negers en dat zijn
wel zijn dienaars geweest, zijnde deselve geen
slaven, maar vrije; nu is het gewoonte, wan-
neer er door een generaal dienaars aan
andere grote caboceers gezonden worden, d'
affgesondene sig altoos op 't pragtigste vol-
gens haar staat voor comen te doen, om
haar in die besendinge dies te aansienelijker
en aangenamer te maken, en met eenen
ook het goed vertrouwen te betonen dat men
in deselve, waaraan men gezonden is, heeft,
(wijl het contrarie anders een verkeerd denk-
beeld bij de negers maakt) nu meende de
heer Haring, dat hij met een neger te doen
had, die volgens lands gebruijk zoude handeler
dat is d'affgesondene vel te bejegenen; en
zoo al niet mogten overeen comen, egter dezel-
ve ongemolesteerd zoude laten vertrekken,
maar wat deed gem. Jan Connij? hij arres-
teerd de dienaar vande heer Haring met
al zijn geolg van wrouwen en negers, slaat
de-

dezelve inde boeijen, en ontneemt haar alles, t-
gunt de heer Haring gevaar verdende genoot
fol. 253a -saakt was, te moeten lossen, bedragende tzelve
4. ckk. 4. S. 14½ E. en geen 12. ckk 5 ½ - E. soo als U Ed.
gr clckt" gelieven te noteren; en bij aldien de
heer Haring nu sijn dienaar in t geweld van
die onredelijke neger gelaten had, soude die
sij weijnig bekreund hebben, om denselve te
vercopen, als wanneer namaals de negers en
dienaaren ziende dat men haar verlegen liet,
en om haar niet meer denkende, niet te be-
-wegen soude zijn, om ojt een boodschap bij
vreemde negers te verrigten, en wij alsdan ont-
set van onse meijninge en het Jnterest van de
Ed.e comp.e bij de naturellen waar te nemen. —
Wij konnen U Ed gr clckt" verders berigten dat
het gunt de heer Haring deswegen heeft moeten
uijtkeeren, thans voldaan is, soodat buijten
de 30. bendos goud bij contract geaccordeert van
dien neger niets meer te eijschen hebben. —

---

fol. 260 — 264.

fol. 260 b. Jacht. Engelsche schijfs overschot

Te zee zaken affgehandeld hebbende moeten wij U Ed.
-gr clckt" adverteren dat de negotie hier ter custe
thans seer slegt is, zijnde het op alle plaatzen met
Engelse beget leggende geduurig aan Cabo Corso
8, 9 à 10. schepen, soo ook aan Annamaboe en langs
al de beneden comptoiren tot aan Accra toe en
op de bovencuste is het niet beter, zijnde Cabo
Appolonia nait sonder Engelse schepen, en Fre-
-driksburg heeft mede een grote portie daarin,
alle het welke het land soo vervuld met goede-
-ren dat de negers nergens na vragen en wijl
dat er soo overvloedig schepen zijn, soo rijst de
markt onder d'Engelsen ook, zoekende ijder
schipper maar spoedig weg te raken betalende
fol. 261a ten dien eijnde 7. à 8. once goud in coopman-
-schappen voor een slaav. t welk de reden is, de
negers ter nauwer nood aan 's comp.e fortressen
komen, en haar ook met een aanset om niets
als

1717

als slaven te comen brengen, wijl zij daar ongelijk meerder voordeel bij weten te doen, als met goud te handelen, dog daar is apparentie soodra de vaart der Engelse maar eenigsints ophoud, om negotie te erlangen, wijl wij thans van redelijke courante coopmanschappen geprovideerd zijn, en wij zorg sullen dragen iyder opperhoofd zig beijverigd, om zijn devoiren aan te wenden van een spoedig debiet te maken; opdat wijhet geluk mogen hebben van U Edgr Achtb" tellens goede reeusen te konnen oversenden, waardoor U Edgr Achtb" geanimeerd mogen werden om ons tellens van courante coopmanschappen te provideren.—

Nu overgaande tot de vreemde natien konnen wij U Edgr Achtb" berigten als dat wij geen verschil gedurend onze verbiedige laaste met eenige derselve gehad hebben, maar alles in goeden rus en harmonie; opden 7. April arriverende aan Cabo Corso een nieuwe Engelse opperhoofd genaamd William Johnson in qualiteijt als capt. generaal en opperste gouverneur van de Royale Africaanse comp^e, zijn Ed^e deed de heer generaal eenige dagen daaraan begroeten, door den coopman van Dixcoor met verzekering van vrindschap en de goede harmonie te cultiveren en te onderhouden, welke visite de heer generaal 3. dagen daaraan beantwoorden met het zenden vanden boekhouder generaal Eijzen enden commies Eijbergen, dewelke door gem. heer seer beleeft vierden ontvangen, dezelve waren gelast om reciprogelijk de schriftelijke betuijginge van vrundschap en 't onderhouden van dien mondeling uijt te breijden, latende dien heer zij die besendinge seer welgevallen, wat daar nu in 't vervolg van staat te comen, zal de tijd leeren; sijn E. heeft mede gebragt ses comp^s scheepen, 80 soldaten, ses nieuwe commiesen, undercommiesen en verdere bediendens naar advenant, hij heeft de Hende van-

Hens Eijbergen Chief Factor Wm Johnson

Fol. 261 C
aanst. CCC.
7 April 1717

van de winst inde retouren, zoo dat dien heer niet
sal valaten om in allen gevalle zig meester van
de negotie te maken, en wanneer hetselve vermits
de sware vaard der Engelse Lorrendrajers schee-
pen niet na wensch wil gelucken, zal het moge-
fol 262a lijk voorn. heer tot dadelijkheden aansetten, om
het hier te lande te soeken, als wanneer wij hem
het eerste in 't oog sullen comen, doch wij sullen
alle praecautie gebruijken, die mogelijk is, om
redenen van clagten te benemen op dat wij
met die twist soekende natie in geen broulliery
comen te geraken. —
Omtrent het coninklijk pruijssize fortres konnen
wij niets seggen, als dat het zelve ten eenemaal
van alle de besetting g'abandonneerd is, en
derhalven tot discretie vander makelaar
van Conni met dewelke wij thans in een rede-
lijke vrundschap leven, doch omtrent het be-
talen vande 30. bendos goud verd door hem
zeer weijnig voortgang gemaakt, schoon dat
hij dikmaals daar toe dangemaand is, en
veel instantien gedaan zijn; 't schijnt dat hij
zig de Europianen op de cust alhier zijnde weijnig
vreest, wijl alles door hem seer tranquil behan-
deld werd, hij soude de 30. bendos wel willen
betalen met beer vijzinge vandezelve op het
Ax imse landschap, doch daar bij soude de
comp.e weijnig avanceren, want dat land-
fol 262b schap is zoo arm en maakt, dat zij noit in
staat sullen geraken, om zoo een somme te
voldoen, derhalven oordeelden wij beter de
pretentie op hem Conni te behouden, wijl er met
verandering landwaarts in hij mogelijk wel
eens genooddrukt sal wezen, om heijr en troost
bij de Europianen te moeten soeken, als van-
neer het capitaal en Jntrest wel sal gevor-
derd worden, egter sullen niet ophouden om
hem telkens de schuld te erinneren, off hij
mogelijk tot reden mogte comen, om zoo een
vetige schuld te voldoen. —

Brandenburgers
Fort P.
Frederiksburg
is de Rijkdom
van Conny

1764

Verders zijn wij het geheele strand langs genoegsaam in een goede rust en vreede except aan Boutrij, alwaar den mordenaar off anders den beschermer van dien manna zig diverse reijsen op gemaakt heeft, om een attacque op het fortres tot Boutrij te doen, dog heeft niets konnen te wege brengen, want na dat den onder commies groen een stuk canon à 3. loste, weet hij aff, verder te sien in 't dagregister onder d.o 17, 20, en 24. maart, zoodra daar kennis van bekomen hadden, sonden eenige soldaten tot versterking daarna toe benevens eenige vivres, om het guarnisoen te onderhouden, hoe gemelde affaires snellen afloopen, en eijndigen, kan men nog niet positiev zeggen, altoos tot nog konnen wij niet vinden, voorn. manna geneegen is op redelijke conditie de saak aff te doen, wijl hij wel soude willen hebben in plaats van voldoeninge aan de cadjaze te geven, wij deselve onze beschermingo zouden benemen, en haar van onder Boutrij wegjagen, 't gunt gants en al tegens de reden en billikheijd aanloopt.-

fol 263a

Victuals

Tot dusverre affgehandeld hebbende 't gunt de navigatie, negotie en 's comp.s saken alhier te lande betreffd, zijn wij genoodsaakt de vrijheijd te nemen van U Edgrchtb. het gebrek van victualie alhier te demonstreren, alzoo het schip de Jacoba Galley in de maand van April genoegsaam al zijn victualie al gecontinueerd hadde, en wij denselven van mondkost alhier moesten provideren voor rijm 100. man, 't gunt een considerable verminderinge in 't magazijn alhier konnt te maken; wij hadden gehoopt U Edgrchtb. ons met d'Amsterdam zouden verzorgt hebben, maar tot ons leedwesen vinden wij voor de cust in hetzelve niets, ende Jacoba galley moet nog gevictualieerd werden, voor de thuisreijse, 't welk genoegsaam 't geheele magazijn zou

fol. 263b zoo ontbloot hebben, ten waren daar alhier een nieuw Nederlands vaarder was aangekomen, dewelke ons victualie van vleesch en spek presenteerde te vercoopen, 't gunt wij om de noodsakelijkheijd moeten doen, egter voor een seer civiele prijs, als betalende voor de 185. lb. vleesch met meer als 10. R. en zoo voor 185. lb. spek, hetwelk zeer goed koop is, weshalven wij ook 40. vaten daarvan cogten, 't gunt wij in vervolg van tijd wel zullen benodigd wesen voor de verwagt werdende 2. Benijns vaarders ende buijs Ettersem hier omtrent verzoeken wij zeer nedrig U.Edgr. dehlb' gelieve reflectie te nemen, op de laastgedane petitie van 't schip commanij, opdat wij telkens de navigerende vaartuigen van victualie konnen besorgen, wijl op costgeld hier te leggen de comp.e ongelijk meerdere oncosten moet dragen.—

Soo ook is het geweest met het gebrek aan medicamenten, en meesters wijl onlangs genoegsaam al de bediendens hier aan Elmina van de grootste tot aan de Kleijnste toe siek zijn geweest, en bijkans geniege medicamenten tot soulaas der sieken perrest, weshalven wij zeer eerbiedig zijn biddende U.Ed.Gr. dehlb' die voorsorge gelieven te gebruijken van alle jaren ten minsten drij medicament kisten aan te zenden, en wel te voorsien met spirituaalias, alzoo dit de meeste baat aan de sieken alhier comt te geven, gelijk ook het gebrek aan meesters mede seer groot is, zijnde op de geheele goudcust niet meer als drij stuk, waarvan d'eene al vijff jaren in 't land is geweest en nu mede om zijn demissie heeft versoogt, waarom het mede ten uijttersten noodsakelijk is, dat wij van deselve alhier voorsien werden, wijl bij siekte gelijk nu laast aan Elmina is voorgevallen, d' meester mede siek was, waar door alle patienten zig met geduld moesten behelpen, en wagten op de beterschap van den meester.—

fol. 264a

1717

Extract from letter from Dir. Gen. A. Engelgraaff Robberts to the assembly of the X., dd. ut supra 4 July 1717. –
(V.J.C. 103, fol. 310.)

fol 310 – 313.

fol 310 b

Wij hebben op den 10 Junij laastleden per 't schip de geertruij galeij d'eer gehad, U Edgr. Achtb. onse eerbiedige laatste te addresseren, alsmede die van ons en Raden, waarin wij 't geluk hebben gehad U Edgr. Achtb. onstandig wegens den toestand der saken hier te lande te informeren en welke missivens alsmede de geremitteerde retouren, waarvan de duplicaat cognossementen, en generale carga hier nevens overgaan, wij hopen dat spoedig en behouden bij U Edgr. Achtb. sullen werden overgebragt. –

fol 311 a

Bijl. Retourpen continued

Zedert heeft het cruijzschip de Jacoba galeij door ons (gelijck wij laastelijk de eer hebben gehad te communiceren) na de bovencuste gezonden het Lorrendraijer schip genaamt het Herstel van Africa, gevoerd bij den schipper Noë Gateau tusschen Assiné en Cabo Apolonia veroverd, en op den 17 Junij alhier opgebragt, 't geen vijten overstaan van commissarissen, en den capt.n Brand hebben doen ontladen, inhebbende eene quantiteijt van Mk. 22.-.-. goud, 207b. lb. olifantstand, en 9b. lb. crevell volgens taxatie waardig naar afftrek van alle oncosten eene somma van f. 48055 : 15 :, alles volgens de procedures daarvan zijnde overgaande onder de Gras als de bijgevoegde lijst dateerd, wij hebben benevens de Raden alle de eijge en halve winst gederen, alsmede de verdiende gagie en maandgelden van 't genomene Lorrendraijer volk verclaard te wezen verbeurd ten voordeele van de Edele compagnie om redenen, dat den schipper op 't eijge moment eer te voren, eer hij genoot zaakt was, sig te moeten overgeven, vijff stucken canon had over boord geworpen, wij willen niet twijffelen off 't zelve sal met U Edgr. Achtb. ge-

tentie

fol. 311b

Intentie overeen stemmen; wij hebben d'Eer UEdGrcht" met dit conquest te feliciteren, en wij hopen dat deselve door het schip „ comp^e welvaren" mogen vermeerderd werden, waartoe wij onophoudelijk den zegen des Hemels zullen afbidden, opdat de schade die haren onvrijen handel UEdGrcht" komt te veroorzaken, weder ten haren nadeelen mag goed gemaakt werden. –

Wij hadden wel gewenscht dat dit schip meerder voordeelen voor de Ed^e comp^e hadde connen maken, alhoewel den capt^n Brand met zeer veel ijver en vigilantie (voor soo verre wij hebben konnen bevaren) tot het Intrest vande Ed^e comp^e heeft gearbeijd, en wij hebben bespeurd denselven sig chagrineerde, soo omdat hij zijne deseijnen soo nadeelig zag uijtvallen, als 't weijnige respect, dat sijne officieren en gemeene volkeren (die eerst door zijn officieren gaande gemaakt zijnde) hem hebben bewezen, gelijk zij daarvan geen kleijne blijken hebben gegeven, wanneer hij capt^n Brand zig met capt^n vander Toos had gemeijnd te conjungeren, om een kruijstogt doorde boogt te doen, als wanneer zij gezamentlijk tegens
fol. 312a gem. capt^n opstonden en dwongen, om naar herwaarts te zeijlen, en zijn oogmerk met vander Toos te staken, alzoo zij bedugt waren dat op den gestelden tijd van p^mo Julij niet aan Elmina zouden vegen, om als dan naar 't vaderland te vertrekken. –

Pak: Rij

In welke cruijstogte door hem capt^n Brand omtrent de kuijl zonder grond, ten tijde denselven jagt op een Lorrendraijer had, is gerencontreerd een Portugeese barquentijn, die in deselfs vaarwater komende genostraakt was te emporteren, en welke Portugeese barquentijn vanzeen Engelsman onder protectie was genomen, en na de vermeesteringe vangem. Portugees vervolgde capt^n Brand zijn jagt op de voorn. Lorrendraijer, doch vrugteloos, alzoo doorde verhinderinge van

1717

deze Portugees die Zarendraijer was geescha-
-peerd, en terwijl de Jacoba Galeij sijn jagt ver-
-volgde raakte deze Portugeeze barq, van hem
aff, makende als doen het Engels schip sig ve-
-der daarvan meester, verdende gem. Portugees
door dit Engels schip aan Cabo Corso met het volk
van de Jacoba Galeij opgebragt, over welk subject
wij verscheijde brieven met den heer Engelse gene-
-raal hebben gewisseld, die sustineerde dat
wij de contracten hier ter custe tusschen beijde
natien gemaakt, door het veroveren van die bar-
-quentijn hadden gevioleerd, en daarom bege-
-de gem. heer een redelijke satisfactie, senden-
-de ons middelerwijl het volk van de Jacoba
galeij terug; wij stelden de voldoening van
die satisfactie soo lang uijt, tot dat de Jacoba
galeij alhier soude wezen bangecomen, om ons
op deze zake te informeren, doch dewijl wij nu
daarvan ten regten zijn geinformeerd, en de ver-
-eijste bewijsen van deze actie hebben ingeson-
-nen, soo sullen wij met veel satisfactie aan
dien heer (onses bedunkens) behoeven te geven,
alsoo daardoor het ongelijk aan de zijde der
Engelse sal wezen; U Edgestrenge gelieve de ver-
-claringen soo van den Portugeeze capt.n van de
genome barquentijn, als van de officieren van
de Jacoba galeij te vinden onder de L.tt.ra C.ten B.

Wij hebben ons ingevolge U Edgestrenge beede
exact geinquireerd op de specerijen, die hier te
lande zijn vallende, en wij hebben ook eenige
(soo genaamde) noten muskate becomen, die wij
d'Eer hebben in de papier kaar aan U Edgestrenge
t'addresseren, alsmede eenige peper, t gene
(onses oordeels) in 't vaderland van seer weij-
-nig waardije zal zijn, alsoo het seer weijnig
ooreenkomst met de Oosjndische noten en peper
is hebbende; ook kan hier geen quantiteijt
van becomen worden, zijnde deze twee mon-
-sters alleenig tot speculatie door den commies
Visbeek aan Fida ingecogt.—

fol 312b

fol 313a

Locol Ofico

1718

Extracts from letter from Dir. Gen. A. Ingelgraaff Robberts and councillors Jngelinus Pau, Wm Butler, Joan van Alsem, Jn Hendrix, P.T. Eijtzen to the assemblij of the X., dd. Elmina 4 March 1718.- (W.J.C. 103, fol. 351.)

fol. 354 – 357.

fol. 354a Na dat voorn. captn (v.d. Doos) zijn affaires aan Fida had verrigt, vertrok hij op den ultmo November van daar naar boven, veroverende aan Cabo Lahoe een kleijne Portugeeze barquentijn, gaande de factura van desselvs contrabande goederen hierneevens over onder Lra F., als wanneer op den 11. Januarij van Fredrixburg een elissive ontvingen, waarin captn Josua van der Doos noteerden als dat aan Cabo Cppolonia jagt hadden gekregen op een Lorrendraijer, doch dat denzelven eer hij hem had konnen opzeijlen, tot onder 't pruijsische fort Fredrixburg was geescappeerd, als wanneer den Lorrendraijer tot dicht onder de wal was geloopen, dat verders 't fortres hem diverse schoten met scherp had toegevoegd, waarop hij genoot zaakt was geweest, vermits zij daar niet onder van daan konde maken, om op te antwoorden, en dat hij in dit geval zij aan den oppercommies Blenke had geadresseerd, om te vernemen, wat hem verders te doen stond, dat die hem had gevaden denselven bezett te houden en kennis van saken aan Elmina te geven, waarop hij ordres verzogte hoedanig zij zoude hebben te gedragen, waarop deze affaire in overweeginge vanden Raad gegeven zijnde geresolveerd vierde den captn aan te schrijven van op alle manieren zij meester van den Lorrendraijer te maken en geen reflexie op 't fortres te nemen, dewijl hetselve van alle gegageerde bediendens vanden Koning van Pruijssen geabandonneerd was, mits die de veijligheijt van de rheede niet konde gepretenteerd werden, breeder te zien in de genomene resolutie onder dd. 11 Januarij en in 't register der resoluties genoteerd; nadat wij captn van der Doos van

Wh: Portugeesche cartouwe

fol. 354b

58

1718

deze beslüyten kennis hadden gegeven, quam er op den 15e Januarij wederom schrijvens van voorn. captn vrs vertoonende, dat alles had aangelegt was tot d'attacque vanden Lorrendraijer benodigd was dog dat wanneer ijder van zijn volk op zijn bestemde plaats had bescheijden, dezelve zig onwillig toonden als demonstreerende datzij omvoorn. Lorrendraijer, die met 14. stucken gemonteerd was, met bood en sloep te attacqueren, te onmagtig waren, en bij manquement van behoorlijk volk, als zijnde met meerder als 40. mattrosen, tgunt hem captn had genoodsaakt deze onderneminge te moeten staken, verzoekende verders ordres hoedanig zig te gedragen. – Hierop wierd in den Raad geresolveerd, om soo veel volk van den slaaohaalder te ligten, als gevoeglijk voor een dag à 10. zoude konnen missen, en dezelve per canoa na Fredrixburg met desselvs bood en canoas te transporteren, doende inmiddels de Loeker Mouré met het hiersijnde trainvolk benevens een veroverde Lorrendraijer barq, mede naar boven stevenen, om was't mogelijk door deze adsistentie en secours den Lorrendraijer te overweldigen, voegende aan captn vander Doos een missive daar nevens als in't dagregister onder dto 16e Januarij te sien is, in verwachtinge deze onse intentie gewenscht effect soude sorteren quam op den 5mo Februarij ter reede „'s E. compas velvaren" relaterende captn van der Doos, dat na hij lang en vergeevs naar de Loeker en barq gewagt hadde, eijndelijk had besloten, om de attacque met sloep en twee boods te beginnen, dog dat den Lorrendraijer de meeninge ponderereende goed gevonden had na alvorens een schot à vier met scherp op voornde vaartuijgen gedaan te hebben, zig op strand hadde laten drijven, vellende het schip Emediaat in't sand; de negers die op deze bruijt al vatertanden, begaven zig

fol. 355a

fol. 355b

in

in een ontallijke menigte emediaat naar der-
-waarts met meninge, om alles te plonderen, en
capt.n van der Doos begerig om er voor de comp.e
mede deelgenoot van te weesen, zond zijn sloep
mede naar derwaarts, welke met grote moeijte
met vijff à ses man aan boord quam, dog om
er eenige goederen uijt te schepen was impos-
-sibel, alsoo het schip door een sware branding
geslagen zijnde, aan de zeekant niets konde
affgescheept werden, en aan de landkant was
nog minder gelegentheijt om de veelheijd der
negers, die met honderden op 't schip aanwielen,
door deze vijff blanken gerepousseerd wierden
bekomende de negers daar door eenige dooden
en gequetsten, dog voorn. capt.n merkende de
onmogelijkheijd om er iets van te konnen be-
-komen sonder bijcominge van Jan Connij, begaf
sig naar land, dringende met de bloote degen
door de negers heen en vervoegde hem bij Jan
Connij, alwaar naar verscheijde woorden en dis-
-puijten eijndelijk overeengecomen wierd, het goed,
dat in de Lorrendraijer was sonde ontscheept
en in haar beijden presentie gedeeld werden,
dog dat de tand, dewelke door de Lorrendraijer
in 't fort geborgen was, voor de comp.e alleenig
sonde weesen, gelijk zulx ook soodanig is verk-
-stellig gemaakt, snellende 1 Rd grotschb.e uijt de
overgaande factura onder L.ra G. konnen sien,
hoe veel goederen de comp.e voor haar portie er
van becomen heeft, de Lorrendraijer capt.n had
soodra 't schip gestrand was twee grond schoten
in 't schip gedaan, waardoor imediaat 't ruijm
vol water was geloopen, en bij die occagie veel
goederen door 't zeewater verloren en bedor-
-ven; naar gedane deelinge had Jan Connij
verlof aan zijn negers gegeven, om uijt het
schip 't gunt onder water was te mogen plun-
-deren, die zig als doch ook niet traag betoon-
-den, om haar graagen aard te voldoen, maar
vielen zoo onbesuijst op 't selve in, dat er verschij
-den in 't

1748

in 't ruijm gesmoort zijn; capt.n vander Doos had verders Jan Connij naar reden gevraagd, wat hem genoveerd had, om op 's comp.s schip te schieten, waarop had geantwoord, snlx door persuatie van een Lorrendraijer capt.n had gedaan, daarvoor genietende een somma van 20. bendos goud, en dat den Lorrendraijer capt.n naderhand eenig volk kruijt en amonitie had aan land gesonden, om zig verder te diffenderen, dog dat door den tapoeijer Willem Bosman was onderwrigt geworden, snlx seer quaad was, en dit een affaire sijnde die onse compagnie en niet hem raakte, snlx hadde verboden, verders verzoekende zijn excuis dieswegen bij den Ed.e Heer generaal aan Elmina te maken, tracterende hij Connij voorn. capt.n verders seer wel, en betoonde veel ontsag in die tijd dat denselven aan land was. —

fol. 256b De reden die den Lorrendraijer capt.n Cornelis Leijnsen (sijnde 't schip genaamt de Jonge François) hadden genoveerd, om 't schip op strand te zetten, was principaal geweest, op d'ordre van deselves reeders, die hem capt.n expresselijk hadden gelast, wanneer door een comp.s schip gejaagd mogte werden, en 't niet konde ontlopen, 't alsdan wanneer gelegentheijt daartoe hadde 't op strand soude hebben te setten; capt.n vander Doos had 't volk van de Lorrendraijer mede opgeeijst dog Jan Connij hadde geantwoord, dit niet te konnen toestemmen, vermits hij sijn protextie aan deselve gegeven had, genietende voor deze beschermingo een somma van 20. bendos goud, welk was geassigneerd op een ander Lorrendraijer-capt.n, genaamt Pleas, hebbende deze capt.n volgens zijn seggen geen goud tot dier tijd toegehandeld. —

De Buijs Etersem, die wij genootzaakt waren, vermits de schaarsheijd der vaartuijgen tot de handeling op de Benin te emploijeren (blijkende snlx bij resolutie dieswegen genomen en onder

d.o

d° 17 augustus te lezen) was op den 3e October in gereetheijd gebragt, om naar derwaarts te ver-trekken, gaande met hetzelve den oppercommies van Naarssen als opperhoofd van den handel, benevens den onder commies de Rijke en twee soldaten, om dienst te doen als adsistenten, (hoedanig ordres met deselve zijn gegeven, sullen
fol. 357a wij d'Eer hebben in 't vervolg onder de Beninse affaires te verhandelen) wij voegden daarnevens soodanige goederen als wij oordeelden, om den handel met succes te konnen voortzetten. — De Lorrendraijer 't Herstel van Africa, hernoemt 't schip Groningen, was mede geresolveerd om naar derwaarts te senden, sullende hetselve voor de rivier in zee blijven leggen, en aldaar van de Bruijs soo veel malen deselvs lading innemen, tot dat hij de volle lading sal hebben bekomen, voornoemde schip vertrok op den 17e November van hier naar derwaarts, sullende denselven op zijn retourneren met d'ingenome ladinge en alle d'in voorraat zijnde retouren naar't vaderland versonden verden, dat wij verhopen op primo off uijterlijk halo Gunij zal zijn, de resolutie daarover genomen sal blijken onder d° 17e Februarij waaraan wij ons eerbiedig refereren. —

---

fol. 359 - 365.

fol. 359a Tot duijdere de saken de navigatie betreffende afgehandeld hebbende sullen wij onder
fol. 359b Uldrechte velnemen ons begeven tot de saken alhier te lande, en voor eerst met de negotie beginnen moetende wij tot ons aller leedwezen Uldrechte informeren de slegtheijd van den handel der forten in 't generaal, verdende genoegsaam niets van belang verdebiteerd, nog ingehandeld, spruijtende deze slegtheijd van den handel met soo seer uijt de inlandtsche oorlogen en troubelen, als wel door de overvloedige vaart der Engelsen, dewelke sonder intermissie gaan, keeren en komen, synde haar vaartuygen

op alle plaatzen daar maar eenigen handel ge-
-dreven verd, betalende voor de slaven excessieu
hoog, en soo met andere retouren na ratio, het welk
de reden is, dat wij geen Koopers voor 's comp^ie goe-
-deren konnen vinden; 't eenigste waarin thans
debiet van name is, is in brandewijn en tobacq
voor de rest verd er niets van belang verhan-
-deld, als enkelijk bij kleijne partijen slaapla-
-kens, altoos de hoofd negotie van deze kust wer-
-den niet aangezien, en konnen er nu in een
geheel jaar qualijk soo veel gedebiteerd wer-
-den, als anders in twee maanden vel gedaan
wierd, en dit alles verd veroccasioneerd door de
continuele vaart der Engelse, die alles koopen,
wat haar maar aan boord gebragt verd en die
betalinge is de negers so smakelijk, dat ze om in
de forten te gaan, niet en denken off het moeste
wezen, om wat vande cooplieden te borgen, 't-
-gunt ze van de schepen niet te verwagten heb-
-ben; uijt deze redenen zullen wij thans ook
fol. 36a geen nieuwe petitien verweerdigen maar een-
-lijk eerbiedig verzoeken off U^Ed^Grs^Ehtb" de oude
per 't schip Commanij gedaan gelieven te voldoen,
sullende met 't ontvangst dier goederen de ne-
-gotie naar alle apparentie vel gaande hou-
-den, egter willen wij wenschen, dat de vaart
der vreemde schepen eens sal stremmen, als
wanneer wij vastelijk vertrouwen dat de nego-
-tie vederom sal vakkeren, en sullen mits
dien U^Ed^Grs^Ehtb" de vereijste kennis daarvan
met blijdschap geven, en als dan soodanige
petitien ontwerpen als de negotie dier tijd
sal requireren, 't is wel waar dat de brouil-
-lierijen der Naturellen principaal tusschen
War between Ashanti & Akim
de cluiantijnse en akimse wel eenige strem-
-ming in de negotie toebrengen, dog soodra die
questien uijt de weg sullen gruijmt wezen is
't ook seker de schepen en ruijm so veel partie
in sullen becomen als die gene, welke in de forten
negotieren, en dat om redenen vooren gemeld,

na-

namentlijk hare sware betalinge tgunt d'Ed. comp.
vermits de grote en continuele oncosten onmoge-
-lijk soo faciel te konnen navolgen, soo dat een-
-lijk de hoop vangoede negotie daarin bestaat
in verminderinge van vaart der vreemde sche-
-pen. —
Wij hebben zooeven aangeroerd d'oorlogen tus-
-sen Assiantijn en Akim, daaromtrent konnen
wij U Edgr Achtb. niets positieves adviseeren, wijl de
fol 360 dagelijxe rapporten dan tot voordeel van de
eene dan wederom tot avantagie van de andere
partije werd gerelateerd, dog is seker dat beijde
magten genoegsame wedersijtse krachten hebben,
en wel de formidabelste van de geheele goud-
-kuste, zijnde d'oogen van alle kleijne land-
-schappen op de uitslag dier saken gevestigd,
wesende d'eene tot voordeel van Akim end'
andere tot dat van de Assiantijnse. inmiddels
sal, wanneer Akim d'overhand behoud de
beneden cust veel florisanter werden, wijl als-
-dan d'Agonnaze en Aguambooze, zijnde land-
-schappen, die t digst aan strand gelegen zijn,
naar alle apparentie door deselve gerruineerd
off seer vernederd werden, dewijl deze plaatzen
d'oorsaak van de comst der Assiantijnse op de be-
-neden custe zijn, en al haar wenschingen rig-
-ten op d'overwinninge derselver, onderwijl zijn
de landschappen meerder na boven gelegen vast
wakende om te sien, off d'Assiantijnse sullen
verslagen werden, als wanneer ze haar op de
vluchtende sullen werpen, om er soo doende een
roov uijt te halen, en bij t contrarie van dien sul-
-len deselve anders in't wederkeeren den Assian-
-tijnse van deselve aangetast werden, dog wan-
-neer er een eijnde van deze oorlog sal werden
offop wat wijze gedetermineerd, konnen wij U Ed-
-gr Achtb. niet noteren, alsoo de negers dralende
aard, en derselvs verwarden rapporten, ons bij
experientie leerd, en niets van hare behande-
-ling der saken te zeggen is, voor en al eer iets
fol 361

we-

wesentlijx is uijtgevoerd, sullende zoodra sulx voorvalt met alle nedrigheijd daar rapport van geven. –

Onder tusschen dat d'Asiantijnse haar beneder besig houden, soo stileren haar de kleijne landschappjes naar boven, om nu en dan iets te roven vallende, tot dien eijnde d'Adomse door de t'Jufferse gestevent in het neder Antase, rovende daar een groote menigte van vrouwen en kinderen, dog terwijle ze haar met het deeler van deze buijt besig hielden trokken d'Antase gesamentlijk op en ontveldigden haar deze buijt, breeder te zien uijt het schrijven van den undercommies van Naarssen van Gaccondé in d° 15e Februarij en op den 16e Februarij geregistreerd. –

Adom & 't Juffer plaats en de Winderus Cop & Lauer Anta

De Boutrijse affaires tusschen de Adjase en den Antase caboceer manna, waarvan wij de ter gehad hebben N°d gedacht" in onse laatste eerbiedige kennisse van te geven, zijn op den 18e September gedetermineerd, en de questie op d'eijgenste voet bijgelegt als in d° 17e September 1715, dog met dit onderscheijd dat de schuld diestijds door d'Adjase overgenomen, om aan de 1e d° compe te betalen, nu nederom door manna, (als zijnde van de winden van 6bin) is geaccepteerd, om aan de 2e compe te voldoen breeder te zien uijt het overgaande contract tusschen dezelve gesloten en geletterd Lra L hier neevens gaande. –

Anta Boutrij

De Anta Colonier Manna & Adja

Juffe Settled

fol 361 b

Appr L. p 10.

Ten opsigte van de schuld van Jan Connij wegens de 30 bendos goud, heeft den opperkoopman Willem Butler volgens zijn mede gegevene instructie alle instantien gedaan, om deselve te becomen, dog alles vrugteloos, alsoo hij Connij zeijd dat d'Aximse en Ancobense dezelve verpligt zijn, volgens contract tusschen hem en haar gemaakt, te voldoen, dog bij aldien wij met dezelve niet gecontenteerd waren, hij de compe dezelve eimediaat wilde voldoen

Jan Connij's debt of 30 Bendas

doen

-doen, maar dat als dan emediaat zijn beta-
-linge van d'Ctximse en Ctncoberse gewapender
-hand zoude gaan halen, dog alzoo wij oor-
-deelden sulx eender erger als beter zoude zijn,
zoo hebben wij naar gedane rapport van voorm
opperkoopman, (te lesen in 't register der resolutie
onder dato 26e Aug. 1717) gerezolueerd, omde
schuld van wel op d'Ctximse en Ctncoberse
als Jan Connij te houden, en te sien van wie
men deselve eerst sal konnen becomen, alzoo
het direct overnemen deser schuld soo wel van
d'Ctximse en Ctncoberse als Jan Connij niet
met het Jnterest van U Edg. Echt" convenieerd,
dewijl d'eerste door haar armoede deselve
sekerlijk in lange niet sullen betalen off vol-
-doen, en d'andere, soo wij hem telkens daar
positieu om manen, de compe wel soude vol-
-doen, dog als dan goodanige en nadeelige
mesures voor 't belang der Ctximse en Ctncober-
fol 362 a -se nemen dat deselve daardoor totaliter ge-
-ruineerd souden werden, verhalven d'E compe
met 't becomen van deze penningen sullen moe-
-ten tarderen tot tijd en wijle de saken hier te
lande eens changeren en de grootheijd van
Jan Connij sal diminueren.—

Makelaars Apree en de Ctncoberse ook fs a fort de Ctncober

Op den 27e January arriveerde alhier van Ctxim
den makelaar Apré, benevens twee afgezondene
van d'Ctncoberse, als afgezonden met instan-
-telijk verzoek aan den heer Directeur Generaal,
om het bouwen van een fortres op den berg
Ctncober, dewijl haar die oel often al voor
lange jaren door voorgaande generaals ge-
-daan waren, dat de inclinatie die zij had-
-den om in haar van ouds her gedane onder-
-neepinge aan de compe te continueren, haar
daar principaal toe aansettede, waarbij
haar wees gevoegd, die zij hadden van wan-
-neer d'Ossuantijnse eens thriomphant van
d'Ctximse weder keerden, haar verpligte, om op
haar beskerminge te reflecteren, konnende
zie

1718

zig ten dien eynde aan geen andere als aan de comp.e addresseren, waarop haar gerepli-
-ceerd hebben, dat al overvloedige, en nodige reparatien aan Elmina voor eerst zoo veel be-
-zigheden naar zig sleepten, welx noodzake-
-lijk eerst moest werden verricht, ten tweeden dat al te groote oncosten en moeijte voor
fol. 362b al 't C. comp.e souden wesen, om de calk tot bouwin-
-ge der fortresse naar derwaarts te transpor-
-teren, weshalven zij wanneer haar meeninge sinceer was, maar provisioneel met het ha-
-len van schulpen en branden van kalk kon-
-den een aanvang maken, als wanneer zoo-
-dra de handen met het metselwerk ruijm hadden, om haar mede souden denken.—
De Takkorarise negers hebben mede diergelijke
Takoraries make a similar request
propositien gedaan, dewijl den ondercommies van Naerssen vertoonde, dat so dikwils en menigmale door de negers van Takkorary daarom was verzogt, kennis aan Elmina te ge-
-ven, dat hij geen meer uijtvluchten konde in-
-venteren, om haar satisfactoir antwoord te geven, 't gunt den heer generaal dies tijds zig aan Chama bevindende om eenige or-
-dres omtrent dat comptoir aldaar te geven deed resolveren, om in persoon naar Taccon-
-dé te gaan en haar voorstellinge aan te hoo-
-ren, dewelk in 't vernieuwen van haar ver-
-zoek continueerden, waarop zijn C. haar me-
-de uijtgesteld heeft als al incoherse, dewijl er thans soo veel werk aan Elmina onder han-
-den is, dat men bij manquement van trans-
-materialen, en handwerxlieden geenige nieu-
-we gebouwen kan ondernemen.—
Tot soo verre de affaires der naturellen op de goudkust verhandeld hebbende, sullen wij overgaan, tot die van de Europiaanze, waar-
-omtrent wij niet anders te noteren hebben als dat zederd onze eerbiedige laatste geenige differenten met dezelve hebben gremontreerd,

al-

fol. 363a

Engelsen willen met Canny

alleenig heeft den Engelsen generaal, de Heer Johnson getraagt om met Jan Connij eenige onderhandelinge aan te gaan, en denselven in zijn belangen te engageren, om zijn negotie daardoor te begunstigen, gebruijkende tot dien eijnde eenige beschuldiginge ten opsigte van den opperkoopman Butler, alsoff die Jan Connij zou de geinduceerd hebben, om niet op 't verzoek vanden Engelsen generaal naar Dixcoove te gaan, om het ongeluk vanden groot Commanisen coning Tekki Akan subject te wezen, die door d' Engelsen diestijds aan Cabo Corso verraderlijk onder schijn van vriendtschaps vermoord wierd, 't schijnd dat gem.te Generaal door zijn bediendens van onwaarheijd is onderricht geworden, om hem mogelijk met de Nederl. Westjnd. comp.e in brouillerije te brengen, off mogelijk om Jan Connij aan te zetten, eenige daadelijkheijden tegens ons te ondernemen, de waarheijd hiervan is gecommuniceerd door den tapoeijer Willem Bosman aanden opperkoopman Willem Butler, diestijds zig aan Axim bevindende die de origineele brief vanden Engelsen generaal en den coopman van Dixcove John Steventen aan de Heer Directeur generaal heeft toegezonden, waarvan U Edgr clchtt de copijen in 't dagregister benevens het antwoord van voorn tapoeijer door ordre van Jan Connij aan den Engelsen generaal toegevoegd onder d.o 7.e Juny

fol. 363b

en 31.e Julij; uijt 't antwoord van Jan Connij zullen U Edgr clchtt konnen beoogen van vat leugens en uytsrooijsels die natie zig bediend, om de Ideele comp.e alhier ter custe te brouilleren ten anderen ook 't hier antwoord dat den Pruijssisen makelaar denzelven generaal toevoegd, als zeggende dat met zijn adsistentie tegens de Nederlanders niet gediend is, en maglig genoeg, om zijn eijgen selvs te beschermen, en alwaar 't dat 't gerugt waar-

-ratie was

was, dat den coning van Groot Brittannien in onderhandeling was, om 't fort Frederíxburg den coning van Pruijssen affte copen voor een somme van 40000. lb Sterlings; hij egter 't zelve noit aan die natie soude in handen stellen maar hetzelve bewaren voor zijn meester, den coning van Pruijssen.—

't zederd heeft men van deze zaak niets meer gehoord; soodat deze poincten den Engelsen generaal, omde comp^e een quade pas te spelen, door de grootsheijt van Jan connij bedisputeerd is.—

Opden 28^e November versoogt den Engelsen generaal aan Cabo Corso per Missive aanden heer Directeur generaal, om een van zijn scheepjes inde rivier alhier bij 't casteel te mogen halen, om 't zelve te calefaten, 't gunt zijn E. gepermitteerd wierd, voorn. schip arriveerde alhier den 4^e December, en dede verscheijde poginge, om in 't zelve te geraken, edog konde vermits al te diep ging, snlx niet effectueren waarop hetzelve onverrigter sake weder naar Cabo Corso keerde.—

fol. 364a

Cape of Good Hope

Sprekende van d' affaires der Engelse, zoo zijn wij geobligeerd "Ed Gr cschtb" te adverteren alsdat er op den 12. September alhier een Engels schip ter reede quam; vervoegde de stuurman daarvan zig aan land, dewelke ons zeijde, dat ze van Cabo De bona esperance quamen, alwaar de capt^n op d' Engels Oostjnd^e retour vloot hadde gekruijst, en van dezelve volgens haar zeggen voor vivres hadden gerruijlt alle soorten van Oostjnd^e waren met dewelke zij naar Angola waren gezeijlt, om voor 't zelve voor zoo verre konden, slaven te handélen, dat hij nu met het overschot derselve alhier ter custe was gecomen, om die benevens zijn gehandelde slaven te verdebiteren, dog zoo snlx niet conde reusseren, als dan met dezelve naar

de

de Westind.e te zeijlen, om te zien off aldaar beter fortuijn konde aantreffen tot het verdebiteren zijner waren; soodra dit rapport bij den Edelen heer generaal gehoord wierd, ordonneerde denselven voorn.e stuirman om aanstonts naar boord te gaan, en zig van deze rheede te vervoegen, dewijl zulke handelaars seer nadeelig voor de Ed.e comp.e zijn; de reijse van dit schip deed ons diverse bedenkingen hebben, off dezelve wel een ware Engelsman off anders met wel een roovschip of mogelijk een gedeserteerde van de Engelse
fol. 364 b Oost Ind.e retour vloot mag geweest hebben, dewijl ons deze reijse al te vonderlijk voorcomt, om op een losse voet uijt Engeland te zeijlen, en op de Engelse Oost Ind.e vaarders aan de Cabo de bona Esperance te passen, want bij aldien hij deselve gemist hadde, waar soude denselven alsdan met zijn victualie beland hebben, wij konden bij gebrek van schepen desselvs passen niet laten visiteren, weshalven met anders konden doen, om aan den capt.n gelijk gesegt is te gelasten van te vertrekken, gaande denselven verder naar Cabo Corso, alwaar hij volgens gerugt zijn slaven in een schip dat hij expres daartoe van den Engelsen generaal zoude gehuurt hebben, na de Westind.en heeft gezonden, doch waar hij met zijn schip naartoe is gesteevent, hebben wij zederd niet konnen te weten komen.

Deuitl. Cij Cij arriveerd

Op den 20.e November arriveerde alhier een Deens comp.e schip waarop zig diverse bediendens van differente qualiteijten waren bevindende; desselvs capt.n quam alhier aan land, en versogte adsistentie tot het vermaken van zijn roer, dat ontramponeerd was, het zelve wierd hem door den E. Heer generaal geaccordeerd, doch alsoo hij daar naar met wagten konde, vertrok hij twee
fol. 365 a dagen daaraan, en wierd hem eenige vingerlingen zederd naar Akra naargezonden, voor welke behulpsaamheijd den nieuwen gouvern.e

Moet

1718

Knoet Rost

Knoet Rost op den 26e January ons sijn dankseginge deed, met eenen kennis gevende van 't aanvaarden van sijn Directie als zijnde den ouden heer Frans Boye gedimiteerd.—

New Dutch Governor Knoet Rost

Zederd communiceerden den ouden gouverneur als dat hij in Europa door eenige misnoegde bediendens was beschuldigd van diverse quade behandelingen, onder anderen als dat hij in groote differentie en misverstand met de Nederlandze compe zoude aan Akra geleeft hebben, verzoekende ten dien eijnde aan de Edele heer generaal om een certificaat deswegen, hoe en op wat maniere hij gouverneur met de Nederlse compe hadde gehandeld, en dewijl hij altoos een goede harmonie met de 's compes bediendens dan Akra heeft geculteveerd en noit eenige malitieuse behandelinge ten opsigte van de compe heeft gehouden, heeft den heer generaal jijn Edele soodanigen certificaat niet konnen refuseeren maar denselven een toegesonden in dierwoegen als in 't dagregister onder dº 14e December staat geregistreerd.—

[Note. None of the correspondence to or from Fida, of which there is a great deal in the whole series, has been copied]

[Thus comes in the affairs at Fida]

---

fol. 432 - 433.

Littera L: Contract van vreede tusse de Antage en witte en roode aerde volkeren in dato 18e September 1717.

Wij ondergeschreven als affgezanten uijt de gezamentlijke hooftluijden van het Antage Land, gedistingueert onder de benaaminge van witte en roode aarde volkeren, als partijen onderelkanderen lange swaare en verderffelijke oorlogen gevoert hebbende, verclaaren mits deesen dat door de persuatie en de bemiddeling van den Wel E. Heer Directeur generaal Abraham Engelgraaff Robberts jijn bewoogen en geinclineerd geworden, om dit verteerende oorlogsvuur door een vaste bondige en aangenäme vreede ten eenemaal uijt te blussen, en tot dien eijnde alle

Antage

Agreement between White & Red Earth people & Dutch

alle differentien en questien, die ons tot het doen van vijandschap eenigsints hadden genoveert, en natterhand verder mooreeren soude in den minne te assopieeren, en bijte leggen, waarom wij ten overstaan van velgem.e heer Directeur Generaal verclaaren van nu aff aan alle dadelijkheeden, waardoor wij elkander in eenigen manieren schaade off ongelijk souden konnen aanbrengen afte leggen, en voortaan als oude vrunden, naabuuren, en bondgenooten in een vreede lievende harmonie te leeven beloovende ten dien fijne d'erfgenaamen van Obim een volk gehoorende onder de witte aarde volkers te betaalen voor de massacre van den Caboceer Cttro, als alle verdere onlusten en ontroovinge daar uijt gesprooten aan de roode aarde, een somme van veertig bendas goud, zijnde dit de geheele schult, welcke de roode aarde volkeren met de sequetjaze in de voorige oorlog bij't sluijten van de vreede hadden aangenoomen te voldoen, die gem.e erffgenaamen van Obim mits deeren op zig neemen in der tijd de Nederlandze
fol 433a Westind.e comp.e te betaalen en voor welke 40. bendas goud de reekening van opgem.e Obim ten behoeve van velgem.e comp.e sal verden belast, als zullende deese somme strekken tot een transport en overdrag tot vermindering van de schult die de erffgenaamen van Obim aan d'E. comp.e debet zijn, en voor welke veertig bendas goud zij erffgenaamen van Obim zig verbinden met vrouwen, kinderen, slaaven en alles wat zij verder in eijgendom zijn besitende aan d'Edele compagnie dienstbaar te zullen blijven tot de tijd de voorz.e somma als de verdere schult door haar lieden zal veeren voldaan. —
Verders verbinden zig zij hooftlieden van't Landschap Anta onder de benaaming van witte en roode aarde volkeren de Nederl.e comp.e weder om als vooren in allen gevallen gehou en getrouw te zullen zijn, zonder dat zij zig door

't

1714

't een off 't ander middel van onder derzelver gehoorzaamheijt zullen moogen ontrekken en dezelve in allen gevallen met de vereijste gehoorzaamheijt assisteeren beloovende daa-jegens de Edele comp.e haar lieden reciproc-quelijk, wanneer zij door haar vijanden mog-ten geattacqueert werden, te zullen defendeeren en onder haar bescherminge neemen.-

Enop dat men deste beter van de waare mei-ninge van de Adjase en Antage tot het houden van dit verdrag mag verseekert blijven, zoo verbinden zij partijen haar weederzijts om vier soodanige affagiers in de magt van de Edele comp.e te leeveren als sufficant tot naa-Kominge van deze g oordeelt zullen werden.

fol. 4836 Alle welke waren gementioneerde poincten van vreede en assopiatie door de bovenstaande partijen en op solemneele wijze na 's lands me-niere onder 't nuttigen van swamenten zijn beswooren, en bevestigt en met haar hand-teekening bekraagtigt deen 18.e Sept. 1717 tot Boutrij.-

Mauna Dit is het merk × van Mauna
Dit merk is ⌣ gestelt bij Jan Boij
Dit is het merk × van Foba, soon van Obim
Dit merk is ⊥ gestelt bij Capt.n Zieba
Dit merk is ⩶ van Amia, soon van de Braffo
Dit is het merk ⊥ van Arobruja neef van Attro
Dit is het merk ‖ van Ofim
(ons present) Joan van ~~Alem~~ Alsen, Carel van Naarssen
Naar gedane collatie is dese met zijn origineel berustende ter Raad-camer van Elmina bevonden te accorderen bij mij Johan vande Poele. ~
Ondercommies ter secretarije

1718

Extracts from letter from Dir. Gen. William Butler to the assembly of the X., dd. in the Chief castle St. George d'Elmina, 28 March 1718. – (W.I.C. 103, fol. 480)

fol. 480 – 485.

fol. 480a

Het was op den 12e maart deeses jaars, dat alhier ter rheede arriveerde het Ed. compe Kruijsschip de Faam, captn Jan van der Hoven, waarmede in alle nedrigheijd ontfing U Edgrchtb' seer geerde missivens de dato 30e November Ao 1717 d'een geaddresseert aan den Directeur generaal en Raaden, en de andere aan mij in 't particulier als meede een secreete missive mede aan mij bijzonderlijck geright, verders twee Missivens van d'Edele Praesidiaale Caamer Amsterdam gedaghteekend 12e December ao 1717 en 4e January ao 1718, waarop ik d'Eer sal hebben, om U Edgrchtb' eerbiedig te respondeeren, neemende alvoorens op een gantsch nedrige wijze d'Eere U Edgrchtb' mijne eerbiedige danksegginge op te offeren voor de verheffing van mijn persoon tot Directeur generaal deeser custe; ik kan U Edgrchtb' oprechtelijk verseekeren, dat alle mijne poogingen en schickingen soodanig sullen geright werden, als d'Intentie van U Edgrchtb' is requireerende, sullende in allen deelen mijn plight in die forma betraghten, dat U Edgrchtb. deeze haare verkiesinge zig niet zullen hebben te beklaagen. –

fol. 481a

n.c.

Wm Butler answers the D.S.

Ik heb ingevolge van U Edgrchtb' hoog geeerde beveelen de directie emediaat overgenoomen, en zal de beveelen ten opzighte vanden gewesen Directeur generaal Engelgraaff, gegeeven naar 't vertrek van dit schip ilico werkstellig maaken en van den uitslagh van dien per eerst vertreckende schip U Edgrchtb' de behoorlijke advertentie geeven. –

Voor en al eer deeze bovengenoemde Missivens koomen te beantwoorden, sal ik eerst repliceeren op de Missive door d'E. Praesidiaale camer Amsterdam geschreeven in dato 19e Augustus

n.c.

met

1718

met 't slaave schip de nieuwe Post, en geaddres-
seert aan mijn predecesseur, waarin onder-
vinde hoe haar Edgr Achtb" gelieven te ordon-
neeren, dat de Barnsteen in groote stucken sal
moeten verden genegotieert, en geen gruijs nog
kleijne stukjes meer te laaten handelen, ik zal
niet in gebreeke blijven, om daar omtrent de
nodige ordres te geeven, sooals U Edgr Achtb.
die gelieven volvoert te hebben, doch ik vinde
daaromtrend verscheijde difficultijten, welke
om de kortheijdts halve hier niet sal insereeren
maar mij eerbiedig refereeren aan de mis-
sive over dit subject door Directeur generaal
en Raaden aan U Edgr Achtb" geschreeven, en bij
deeze gelegentheijd overgaande. —

fol. 481 b

Amber "Barnsteen"

Pepper Trade

Aangelangende het handelen van peeper daar
omtrent sullen wij de noodige orders geeven
ingevolge van de resolutie daarover genoo-
men onder dato 4e Maart, en welke resoluti
heeden meede is overgaande. —

De reeden waarom de Bruijs Ettersem niet ad
patriam is versonden, gelieve U Ed Gr Achtb" te
beoogen in de missive door Directeur generaal
en Raaden aan de Illustre Vrooaadering
der Tiienen geschreeven, in dato 4e Maart. —
En dewijl U Edgr Achtb" adviseeren occagie te heb-
ben van een contract met de Portugeesen aan
te gaan, tot het leeveren van een parthij slaa-
ven, soo heb ik over dit poinct mijn gedagten
rijpelijk laaten rouleeren, en bevinde soo sulx
van effect komt te verden, hetzelve considera-
bele voordeelen aan de compagnie sal toe-
brengen, ik hebbe om U Edgr Achtbre alles dis-
tincter te verthoonen een gecalculeerde ree-
kening off ontwerp daarvan opgemaakt,
waarin U Edgr Achtb" noteere, hoe veel slaa-
ven gisse, dat alhier ter goud custe met be-
hulp van een à twee scheepjes, om op de Coo-
vencuste te handelen sullen kunnen gene-
gotieert verden. — U Edgr Achtb" sullen in ge-

fol. 482 a

Proposed contract to deliver slaves to Portuguese

melde

melde ontwerp mede bespeuren, wat satemen-
ten van retouren voor gemelde slaaven zou-
den moeten betaald werden, sijnde 1/3 gout,
1/3 toebacq, en 1/3 suijker, dat ik voronderstelle
het beste en couranste te weesen, want om alle
deese slaaven sonder gout te handelen, soude
gantsch niet profitabel voor d'E. comp^e zijn, de-
wijl andere goederen dikwils verminderingh
in de prijs subject zijn, ten tweeden soo is de toe-
bacq, mede hier ter custe van een goed debiet,
en bijaldien dezelve extraordinair goed is
(waartoe alle oplettentheijd sal gebruijkt wer-
den, om dezelve vers te ontfangen) kan die
meede in't vaderland tot een goede prijs ver-
debiteert werden; de suijker is meede mijns
bedunkens van een goede afftrek in't vader-
land, en wanneer die teegens soo veel ponden
fol 4924 als in't ontwerp staat uijtgedrukt, kan gehan-
delt werden, soo soude die mede een goed aan-
ce uijtleeveren, ik heb er geen brandewijn in-
ter needergesteld, wijl de Portugeesen, die seer
swart stoken, en bij gevolge van een leelike cou-
leur, en door de neegers niet zoude gecocht
werden, te meer dewijl de Portugeesen haar bran-
dewijn off Kilduijvel van een siroopachtige
smaak is, waar van de neegers in't generaal
een degout hebben, en over snex nooit dezelve
zoude cooper soo lang zij Barbadoze rhom
konnen bekoomen, en waarvan sij door de swaare
vaart der Engelsche genoegzaam geprovideert
werden, soodat dierhalven de Portugeesche
Brandewijn als onvercoopelijk zoude blijven
leggen tot groot nadeel der Ed^e compagnie.-
Aanbelangende het onderhoud der slaaven
daar omtrent konnen U Ed^e Gl^te versekeren
weesen, dezelve haar behoorlijk voedzel en
tractement zullen erlangen; hoe veel voor-
noemde onderhoud zoude bedraagen, staat
mede in voorn. ontwerp geexpresseert.-
fol 4925 De tijdt wanneer de slaaven moeten werden
al-

afgehaald, heb ik gevoeglijkst geoordeelt, op primo
Mayj, primo Augustus, en in 't laast van December,
en moeten de Portugeesen sig bij contract speciaal
aan U Edgr. Stgtb' verbinden, om op die tijdt hier te
zijn, off dat bij ontstentenis alle de slaaven, welke
na die gestipuleerde tijdt komen te sterven, voor
haar reequenink moeten gebragt werden, als ook
alle de verteerde kost, door haar als dan betaeld
zal moeten werden, en op dat hierdoor geen dis-
-puijten mogen veroorsaakt werden, soude het
mede noodtzaakelijk weesen, dat alhier vande
Portugeesen twee à drie commissarissen aan El-
-mina wierden gesteld, dewelke alle de ingehan-
delde slaaven, soodraa die haar vertoond wier
-den, visiteeren zouden, en wanneer dezelve van
haar approbatie moghte weezen, emediaat met
haar merk moesten gebrand werden; ook zou-
den die konnen zien, wat voor voedsel de slaa-
-ven ontvingen, en met eenen aanteijkeninge
houden vande slaaven, die na de gestipuleerde
tijdt (wanneer alsdan nogh geen scheepen van
de Portugeesen geaarriveert waaren, om haar aff-
-te haalen) moghten koomen te sterven. —

fol. 9956 Hoe veel advances U Edgr. Stgtb.ne op een quanti-
-teijt van 1500 slaaven, volgens calculatie zoud
genieten, sullen U Edgr. Stgtb.ne uijt het voorhoem-
-de ontwerp mede konnen beoogen; wij hebben
alles bijden incoop van slaaven gevoegdt, dat
eenigsints kan gepresumeert werden, als on-
-costen op voornoemde handelinge te moeten ko-
-men, als wanneer U Edgr. Stgtb' nogh een liquide
winst van f. 186575:-: zoude genieten, 't gunt
een braave advance is, en waardoor de En-
-gelsche veel in haar handelinge zullen gestuijt
werden, ende negotianten, mitsdien veel villiger
zijn, om in 's comp.ie lorten te handelen, waar-
-door er ook seekerlijk meerder gout in des Ed. comp.ie
casa zoude koomen, alzoo de negers ter plaatse,
daar zij haar slaaven besteeden en verdebitee-
-ren, haar goudt ook komen te verhandelen. —

fol. 484a Dat ik de slaaven teegens f. 90 :-: de mans en f. 60:-: de vrouw gesteld hebbe, is geschied, om U Edgr Ctgtbre inde winste niet te abbreseeren, dewijl het bij continuatie vande swaare vaart der Engelsche nietvel voor minder prijs salte doen weesen, te meer alzoo de Portugeesen op extraordinaire goede slaaven gesteld zijn, want alle die zij voor goud ontfangen, mans van 20. à 22. jaar moeten weesen groot van posture, en ten eenemaal sonder baard, gelijck zij dan omeen weynig hair dezelve ook emediaat verwerpen, schoon het nogh soo braaven posture van een slaav moghte weesen, en bij weynige navigatie van vreemde schepen sal er soo veel niet voor betaalt behoeven te werden, dogh alzoo derzelver agterblijven onseeker is, soo kan geen vaste verminderinge noteeren, dogh ter plaatze daar de Engelsche zoo swaar niet navigeeren als op de bovencust, en andere plaatzen, waar de compagnie geen vastigheeden heeft, sal de prijs na alle apparentie soo swaar niet
fol. 484b weesen, het welk als dan vederom tot voordeel van d'E. compe sal koomen; immers ik zal alle mijne ijver en devoir appliceeren, om U Edgr Ctgtbre soodraa het contract van effect werd, daar omtrend alle advantagies toe te brengen, die in mijn vermogen sullen weesen, en tot Interest van d'E. compe sullen strecken; i ontwerp van deezen handel gaat ingesloten hier neevens.—

Rio Volta De beveelen, welke U Edgr Ctgtbre mij zijn goende tot het inspecteeren van Rio Volta daar van hebbe ik d'eer U Edgr Ctgtbre te vijzen tot de missie van Directeur generaal en Raaden, in dato 4e Maart dies weegen hier over aan de Illustre vergaaderinge der Heeren geschreven, komende U Edgr Ctgtbre hieron booven verzeeren, dat mijn eerste werk sal weesen, om de bareq Utrecht na derwaarts toe te vinden, en den commies Eytzen, die daartoe is genomineert, om inex te ondersoeken, gelasten exacte aantee-

-kening te

te houden, die ik indien geval vastelijk vertrouw, alle zijne ijver zal aanwenden, om de medegegevene ordre tot het meeste nut en Jntrest vand. Ed.e comp.e werkstellig te maaken; ik zal den Raad nogh in bedenkinge geeven, om benevens voorn. Eytzen nogh iemand van een goede opmerkinge derwaarts te zenden, om na gedaane verrightinge bijaldien den uijtslagh naar wensch is, in't vervolg daar toe te konnen emploijeeren ook zal die dan soodraa den commies Eytzen aan Fida is getransporteert, naar de bovencust steeken, om en passant alle soodanige goederen te handelen, die tot retour sullen kommen dienen. —

fol. 485a. Vuegen wolling

Aanbelangende het maaken van azijn zal mede prompt geobserveert werden, en vande bevindinge van dien U Ed Gr Ag tb.re per naaste verslagh doen. — De Rekening betreffende den Beninsen handel, daar van sullen U Ed Gr Ag tb.re soodanige specificatie genoten als het U Ed Gr Ag tb.re heeft gelieven te behaagen aan mij te ordonneeren. —

Beninsen handel

---

fol. 488.

fol. 488a. Dawes

Jk heb verders beoogt, d'Jntentie van U Ed Gr Ag tb.re om te zien een contract met de Deensche gouverneur te maaken; hieromtrent vinde mede geen apparentie, dewijl die natie uijt den handel der Lorrendraijers en Portugeesen moet bestaan, en haar guarnisoen en fortresse daar uijt moeten onderhouden; daar en boven zouden de Deenen deeze condities niet ondergaen off zouden reciproque iets bedingen, waar uijt zij dit verlies off afstand nederom konde goed maaken, en soodanige voordeelen weete haar met te accordeeren, want de Engelsche hebben in haar contract om geen Lorrendraijers onder haar fortressen te permitteeren, nogh te protegeeren, nederom in plaats bedongen de Portugeesen onder haar beskerminge te naemen,

soodat niet ten onregten dughte, dit contract van geen succes sal weesen, dogh om de velmeenende Intentie van U Edgrcht" te observeeren, soo sal mij soodra 't de affaires toelaaten, in persoon na Cfecra begeven, en alle devoiren aanwenden, om 't soodanig te dirigeeren, als met 't meeste Jntrest van d'Ed.e comp.e sal convenieeren.

Secret letter from Gov. Gen. W. Butler to the assembly of the X., dd. Elmina 28 March 1718. –
(read 2 Sept. 1718.) (W.J.C. 103, fol. 490.)

Secreet. Edele grootachtb" Heeren,

Jn eerbiedigh andwoord op U Ed. Grootachtb.e zeer g'eerde Missive de dato 30 November a.o p.o.s.a.to zal ik met alle respect zeggen, als dat met zeer veel leedwezen hebbe gezien dat de steenen die aen U Ed.e Grootachtb" met het schip de Jeertruij Galeij gezonden zijn, geene mineralen in zig hebben, welk 't eenemaal tegens mijn verwachtinge is. Also de beide Duijtzers mij althoos van het contrarie hebben versekert met allegatie als dat ze differente reijzen bij het graven van mineraal steenen soo in Ongarijen als Duijtsland hebben pregent geweest, en menigmaal de steenen gezien, waer uijt effectieff goud getrocken is, maar dat dezelve steenen zig nooijt soo voordeligh als deze hebben vertoond. – Egter verblijd het mij wederom dat U Ed.e Grootachtb" door menschen haer dien arbeijd verstaande zijn geinformeert, dat inde klip waer van de opgemelte steenen geslagen en overgevonden zijn, indien met voorzigtigheijd en kennisse behandeld werden goede tekenen tot een verborgen mijn geeven, ik ben des te meer vergenoegt dat U Ed.e Grootachtb" een informatie hebben gelieven te laten opstellen van persoonen, die grondige kennisse in het ontdecken van mineralen en mijnen hebben welke zeer veel tot mijn eigen speculatie zal komen dienen, en om te zien off de Duijtzers

Gold Mining

haer

1718.

Ide Mining

haer zaken wel beginnen, en uijtvoeren, maer ik moet U Ed.e Grootelcht.t" mids dezen adviseren dat ik de hier opgem.e informatie met ontfangen hebbe, welke hope dat per bodem zal geweden.-

pag

Ik hebbe ook zeer naauwkeurig geobserveert, wat mesures in den beginne, eer men met krachthet werk begint, moet geobserveert werden, om de regter ader off gangh te vinden; binnen het fortres is occagie genoegh om een kornuijs off kaert opte richten, waar men de proeve daaglijc vinden, en nemen kan, nu U Ed.e Grootelcht.t.e daer toe permissie gelieven te geeven.- De gemaakte essaijen off producten zal den coopman aen d.x.m ontfangen, en aen mij bij alle occagien toesenden, dewelke gevolglijk met ijder schip aen U Ed.e Grootelcht.t" met berijd zal laten toecomen; ik gelove dat de twee Duijtzers, die hier tercuste reeds zijn, hare zaken waarom hier zijn wel verstaen, waerom ik vandie affaire doorhaer menigmaal met veel fondament hebbe hooren raisonneeren, en hebben zij mij mede menigmael in't graven der steenen, die stoffe vel kese ook Markeset noemden verthoond, alsmede eenige steenen, waarin zij vast susti-neeren dat goed veezen moest aengewesen en waer van ik met permissie van U Ed Grootelcht.t" hierna, als ik de quantitijt noteer, die het schip, comp.s velvaren' ingeladen heeft, breeder zal spreeken; wanneer de drie Duijtsen die U Ed.e Grootelcht.t" tot dat werk na herwaart senden gearriveert zijn, zal die zoodra mogelijk zonder ophouden na d.x.m senden, en haer van de nodige instructie voorsien, om haer in het graven als essaijeeren, midsgaders het houden van onderlinge vrindschaps en eendraagt te gedragen, waeromtrend met haer te beeter te reght zal komen, door dien voor't meeste gedeelte, selfs meester van de Hoogduijtse taele ben; de materialen zoo tot onderstuttingh van de mijnen, als tot het

pag

essaijeeren

essaijeeren benodigte, zal zorge dragen, dat den
ekim gebracht werden, alsmede dat de opgemelte
Duijtzers van 't geene U Ed.e Grootachtb" voor haer
hebben gelieven te senden, wel voorsien en getrac-
teert werden, gelijk ook zoo veele costpenningen
aan haer zal laten uijtrijken, waervan sub-
sisteren kunnen. – Dit werk aldus dan weder-
om met nieuwe vlijd en lust begonnen wesen-
de, wil ik onder Gods segen verhopen, dat de
gewenste en verwacht voordeelen daarin zullen
gevonden werden, hebbe des te meer goede ge-
dagten, wijl nu reeds 16. à 18. voeten diep in de
grond gegraven is, waer uit ik justineer, dat
alzoo de schors en het ruwe veg is, en van boven
afgenomen, het mineraal des te rijper en over-
vloediger inde steenen zal wesen, althans wan-
neer de Duijtsers aenlanden, zullen wij na haer
gezamentlijk besluijt en oordeel het graven ende
mineeren beginnen, dog telkens een wijnigh van
de nieuw gecapte steenen laeten essaijeeren. 't zij
door eens.e stellen, off die daer toe het capabelste is
opdat dan mogen vinden wat hetzelve in zig be-
sluijt, het principaelste waerin zig het gebrek zal
opdoen, zijn de houtkoolen, wijl het vuur van de
schotze- off smids-koolen niet veel genoech is, om
daermede te essaijeeren, echter zal zien en zoo
veel doenlijk is door de slaeven koolen te laeten
branden, om het mancquement eenigsints te sup-
pleeren. – Edog bij aldien de nu verwacht wer-
dende Duijtsers justineeren dat de plaets, alwaer
nu begonnen is met graeven, de steenen aldaer
geen goede teekenen tot voordeel hebben, zal ik
haar andere plaetze aenwijzen, dog telkens een
mens het werk met ernst begind een wijnig de
proeff laeten nemen, in hoope en vertrouwen dat op
deese wijze de regte plaets eenmael zal gevonden
werden, want dat daer omtrend wat reeds met
graven begonnen iets nog verborgen is, gelove se-
kerlijck. – Ik hadde wel gewenst dat U Ed.e Groot-
achtb" de ordre omtrend de persoon van Jacob
allum-

1715

Indigo

Munnichhoven om die met het schip Bosbeeck na de colonie van Ijsekepe, om aldaer de culture van Indigo opte regten, met hadde gegeven, wan hij die een lange tijd bij mij aen Cxim is gere-sideert, is volkomen kundigh van alle de gele-gendheijdt der steenen, die hier en daer int lan-leggen, en zoude hij zeer dienstigh vezen, om bij absentie, off indispozitie van de coopman al-daer de nodige ordres en aenwijsingh aan de bergwerkers te kunnen geeven, wand hij benevens mij omtrend het fortres tot Cxim zeer veel bekend is, en is hij de eenigste die met mij verschijdene klippen van het hier voorgem. zoort gevonden heeft. Doch wanneer de swaerigste en noodsaakelijkste affaires van de hand zijn, en de heer Ingelgraeff vertrocken is, sal bij genietingh van gezondheijd mij dikwils nae Cxim laeten transporteren, en selfs oculaire inspectie van die zaken, waeraen zoo veel gelegen is neemen, en de nodige ordre geven, om alsoo aen U Ed Grchtb^e getrouw rap-port te kunnen doen.-

19 In mijn secreet rapport op mijn revertisement van Cxim aen den heer generaal Ingelgraeff gedaen, heb ik gezegt dat ik veel goede denk-beelden van de revier tot Cincober hebbe, en dat ik sustineere, dat daer in veel avances voor de Ed^e comp^e te maken soude zijn, waer omtrend ik de Eere hebbe U Ed^e Groot chtb^e te berigten dat

Apparent inclination of King of Prussia in favor of Friedrichsburg

het mijn eerste werk zal zijn, om met de capt^n van der Hoeven mesures te beramen tot het machtig verden van het fortres Groot Fredrixburg ingevolge de conventie dienaangaende met zijn Majesteit van Pruijssen gemaekt, waeromtrend ver-hope met de maeste gelegendheijd aen U Ed^e Gr. chtb^e favorabel rapport te doen, alswanneer

Cincober River

het dan ook mijn eerste bezigheijt zal zijn, om de revier van Cincober te inspecteeren en van mijn bevindinge aen U Ed^e Groot chtb^e rap-port te doen; ik hadde voor dat mij U Ed Groot-chtb^e dispozitie omtrend mijn persoon be-

kendig

-Kend was, een sackje met aerde van Ctxim
medegebragt, met Jntentie, om 't zelve aen Ed-
groot Ctht6" in secretesse sonder weeten van
den heer Engelgraeff te senden, gelijk ik het selve
geachetteerd den Jan Leeser heb geaddresseert
met ordre om het aen Ed.e Grctht6" te overhandi-
gen, versoeke het magh verden ondersogt, also
seer veel glinsterend daerin heb gevonden, en
heb tot mijn speculatie eenig daervan uijtge-
-vaeren, waervan datgeene daer uit gecomen is,
in een papiertje heb gedaen, waeraen Ed.e Grctht6
snellen kunnen zien, wat stoffe hetzelve is, waer-
-van geerne bescheijd wil verwachten; als capt.n
vander Haeven voor Ctxim arriveerden, zoo
vond raedzaem, om zijne medegegeve ordre om-
trend Fredrixburg, niet ter executie te stellen;
de redenen daervan waeren, dat also van-
-neer daer was, hem gerapporteerd wierd, dat
daegs te voren aldaer twee Lorrendraijers
plaes'n Ens gepasseert waeren, waerop capt.n
vander Haeven oordeelde alle spoet te maken,
omdezelve te vervolgen, gelijk hij deede, houdende
zig niet langer op, als om maer even de com-
-missie van haer Ho. ello. en die van Ed.e Groot-
-ctht6.e aen land te brengen, en aen mij over te
-leveren, en doe onder zeijl gingh, met Hollan-
-dia, ik hope Ed.e Groot ctht6.e daer mede te sul-
-len feliciteren. — Om nu Ed.e Groot ctht6.e
in haer begeeren te voldoen, om te weeten off de
monsterties door mij met de heer Directeur Gene-
-raal Haring gevonden, door mij zelfs gehapt
zijn, zoo segge in eerbiedigh andwoord, als
dat ik die steentjes self van de klippen, waer-
-van nu gearbeijd wird, geslagen hebbe, als me-
de is de blauwe steen door mij selfs gevonden,
behalven eene, die door Mons.r ellonmckhoven
in 't planten van de Jndigo is geraept en gevon-
-den, zoodat ik mij niet genoegh verwonderen
kan, dat Ed.e Groot ctht6.e adviseere, dat die
monstertjes zeer goed zijn geweest, en dat ter

contrarie deese steenen, welke met de schepen de
Geertruij en de Jacoba Galeij gesonden niets mij
hebben gehad, ik ben echter mij volkomen hope
en vertrouwen, dat wij met de drie menschen
welke nu aengesonden werden, en die volkomen
kennisse van bergwercken en mijnen hebben
de regte gangh off ader vinden sullen, die
door de twee eerste mochte verloren wesen, off
dat die door verkeert graeven vande regte cou
geraekt zijn, den hemel vergunne zijn segen
daertoe, opdat N.Ed.e groot Achtb.e verwachting
voldaen werde. – Dat de vorige steenen los en
open inde canoa naer het schip de Geertruij
Galeij zijn gescheept, is expres met voordacht ge-
schied, en alleen om aen de negers geen achter-
denken te geeven, en niet meer wierd versorgt als
ordinaire ballast, wijl ik dies tijds alle secretesse
zoo voor blanken als swarte observeere. –
Wanneer de Duijtsers in't breecken en graeven
van de klippen zijn, en daer tusschen aerde ge-
vonden hebben, die zij sustineren dat goed is,
zal daer van 3. oxh. aen N.Ed.e groot Achtb.e
met eerste bodem supediteren. – Ik kan voor-
als nooh het geluk niet hebben wegens de kort
heijt des tijds, om N.Ed.e groot Achtb.e aengaende
de revier Cincober te onderhouden, t'welk ik
echter met de aller eerste occagie zal onder-
nemen, te verstaen wat avantagie aldaer
voor de comp.e soude weezen, zoo omtrent de
commercie als het becomen van mineraelen,
waervan ick, na hetzelve behoorlijk onder-
zocht te hebben, breed spraeklijk aen N.Ed.e
groot Achtb.e zal rapport doen, ik wil hopen
dat ik aldaer mijne voldoeninge in mijne
verwachtinge zal vinden, want ik hebbe al-
tijt daer goede gedachten van gehad; binnen
de revier kan wel een vaartuig van 40. à
45. voeten vaeren, maer eer ik N.Ed.e groot-
Achtb.e die oncosten proponeer, zoo dien eerst
omstandigh te weeten, wat avances aldaer

te

te maken zijn; met zeer veel aengenaemheijt
hebbe mede gezien de occasie, welke U Ed.e Gr.
-ch.tb" gehad hebben met de coningh van Pruij
-sen een conventie aentegaen wegens het in pos
-sessie nemen van het fort groot Fredrixburg,
dat wij U Ed.e Groot ch.tb" kunnen verseheren,
groote hoop geeft ten voordele der negotie van
de Ed.e comp.e op de bovencuste, alzo die plaets
altoos het rendevous van alle de korrendraijers
en andere vreemde schepen is, dewelke alder
groote quantitijten coopmanschappen afzetten
en vertieren, en waerdoor de inlandse natu
-rellen meerder voordeel genieten, als vel aen
des Ed. comp.s fortressen, twelk metter tijt ge-
-weert zal kunnen werden, ende wat aengaet
het in bezit neemen van die plaets oordelen wij
het raedsaemste zulx met de capt.n van der
Hoeven te overleggen, alsoo hetzelve metmacht
gedaen zal moeten werden, indien andere
onderneminge niet reusseren wilde, het facie
-ste middel vermijnen te zijn, het schip Holland
-dia onverwacht van boven voor die plaets te
doen anckeren met een Pruijssise vlag, geusen
wimpel, op 't welk een persoon bij de naturel-
-len onbekent gedispicieert zoude werden in
qualiteijt als bevelhebber van den coning van
Pruijssen over die domijnen, die dan ook met een
Pruijssise vlagh op de sloep na land gevaert, en
van eenige andere volkeren als militaire voor
dat casteel zoude geeischt werden, doende in
die gewaende qualiteijt de vereyschte ordre stel
-len tot het ontladen van de bagagie etc.ra,
onder welk fauxur de nodige proviant, en dat-
-geene, twelk tot defenzie diend mede in 't ca
-steel gebraagt kan werden; dit zoo verrigt zijn
-de, zoude men na gelegentheijt des tijds en
voorneemen openbaeren, en opeen sachte wijs
de naturellen tot een behoorlijke pligten ge-
-hoorsaemheijdt kunnen brengen, ik bid U Ed.e
-groot ch.tb" zeer reverentelijk, om mij met den

Fortress van Fredrikburg

Instructie aan de Heer van Hoeven

aller-

1718

aller eersten met desselfs positiven ordre gelie-
-ven te ver Eeren, of ik alle Engelse scheepen,
welke nadat N:Ed:e Grootachtb" in de possessie va
dat fortres zijn, en aldaer om water komen,
direct zal verbieden, off daeromtrent eenig
reserve gebruijken, anders soude het beste mi-
-del wesen, om de water plaets te bederven,
als wanneer zij geen reden hebben om daer-
-aen te lopen, en dit schip comp:e welvaren he
de Eere om ruijm 40. casten off lb. 160.000. mi
-neraal steenen te suppediteeren, alsmede 6.
amen en een anker, welke onder de seegen
des Almagtigen verhoope, dat behoude zal mo-
-gen aenlopen. – 't Zedert 't schrijven deses
arriveert hier het schip Gunterstijn van van
der heijm op 16e deser, waermede de 3. bergwer-
-kers aenlanden; hiermede etc:a . . . (v.q.)
Elmina 28 Maert 1718. – Wm Butler
P.S. Onder Littera A gaet in een vaetje van potscher
-ven, en eenige witte Kleij uit den berg St Yago.

Extract from letter from Dir. Gen. Wm Butler and coun-
-cillors Jngelinus Pau, Joan van Alem, J. Hendrix
and P. Eijtzen, to the assembly of the X. dd. Chief-
-castle St George d'Elmina 28 march 1718. – (W.J.C. 103. fol 4)
fol. 492 – 495.

fol 492b Naardat wij in alle nedrigheijd onse gehorsaa
-me van den 4e deezer maand aan N:Ed:Gr
-achtb" in gereetheijd hadden gebragt, en 't schip
compagnies welvaaren', capteijn Josua van der
Doos door den Directeur generaal Abraham
Engelgraaff reeds aangelegt was, om derzelver
retour vaaren in te neemen, en naar Amster-
fol 493a -dam te stevenen, komt hier op den 12e Maart
behouden te arriveeren het kruijsschip de Faam,
gevoert bij capt:n Jan van der Hoeven, met de-
welke wij met de uijtterste Eerbied hebben ont
-fangen een Missive van N:Ed:Gr:achtb", gedag-
-teekent 30e November A:o 1717 ende aan Direc
-teur generaal en Raaden geaddresseert, waar-
-uijt

-uijt wij met het jnnigste vermaak quaamen te verneemen, hoe dat het Ed. Gr. Agtb. hebben gelieven te behaagen, gemelde Directeur generaal Abraham Engelgraaff uijt den dienst der Wed. Maatschappije te demitteeren, ende den oppercoopman Willem Butler weederom in desselfs plaets tot Directeur generaal te eligeeren, voor welke goedgunstige verkiesinge wij vermeijnen verplight te zijn, U Ed. Gr. Agtb. onze hartgrondige danksegging te moeten betuijgen, met verzekering dat een ijeder soo veel in ons met anders sal betraghten U Ed. Gr. Agtb. heijlzaame Jntentie ten opzighten van onderlinge eenigheijd en goede harmonie volkomen genoegen te geeven.-

Nademaal verder uijt U Ed. Gr. Agtb. hoog gedaagte Missive ons komt te blijcken, het derzelver welbehaagen is, dat den voornoemde geweesen Directeur generaal Engelgraaff, hier ter custe zoude hebben te doen behoorlijke verantwoordinge van zijne Directie en administratie, en dat wij gezamentlijk over en omtrent de gemelde administratie ende dat wij gezaamentlijk soodanig zullen moeten handelen, als naar bevindinge en gemoede sal goordeelt werden te behooren, mitsgaders ook over het contravenieeren van U Ed. Gr. Agtb. soo opentlijcke als secreete beveelen aan hem gegeven ende dit alles volgens de placcaaten van den lande hier omtrent zullen wij d'Eer hebben van U Ed. Gr. Agtb. te verzeekeren, dat wij deze U Ed. Gr. Agtbre. geachte orders zoo veel in ons is, volgens gemoede zullen executeeren, ende ten dien opzighte soodanig handel als wij eenigzints zullen vermeijnen met U Ed. Gr. Agtb. Jntentie overeen te stemmen, zijnde ten dien eijnde den Directeur generaal Willem Butler uijt crachten der respective commissien zoodra deselve ontfangen waaren, en door zijn Edele den behoorlijken Eed afgelegt was, naar gewoonte geinstalleert,

Collection of Wm Butler at D.S.

en

Vol. 4938

en den volke voorgesteld, gevolgelijk den gewe-
-sene Directeur generaal emediaat buijten al
maneautie van saaken gesteld, ende ver-
-mits het schip, 's compagnies welvaaren' alsge
-zegt reets zoo verre was vervaardigt, hebben
wij om het zelve niet op te houden, best geoor-
-deelt, dergelver depeches spoedig gereet te moe
-ten maaken, zullende zoodra dit schip ver-
-trocken is, geen tijdt verzuijmen, om met
de bovengemelde onderscheijdenge voort te-
-vaaren, opdat wij U Edgrelgtb met de eerste
gelegentheijd onze bevindinge en verrichtin
-ge omstandig zullen konnen voordraagen
dan belangende U Edgrelgtb beveelen, omm
met alle occasie over te senden een nette en
specifique reequening van alle de ingehan-
fol 494a -delde goederen, ende daar van afgetrocke
den inkoop als de oncosten zoo daarop zul-
-len konnen te vallen, gelieve U Edgr elgtbe
verseekert te zijn, wij aan deese ordres promp
zullen gehoorsaamen, en een zoodanige
reequening doen opmaaken, voor soo verre
de vojagien met de scheepen belangt, als
verdende van de vercoght zijnde cbopman-
-schappen hier te lande aan de comptoiren
alle twee maanden opgemaakt accuraate
extracten off reequening en vervolgens op
de boecken gebraght, dewelke onder de boe-
-ken en papieren der negotie successivelijk
aan U Edgr. elgtb werden overgezonden. —
De 30. Bendos gout ten caste van Jan Connij
zullen wij op de gevoeglijxte wijze inmen, en
in de casta der Ed. comp^e brengen, waarvan
wij soodraa sulx geeffectueerd sal zijn, d'er
zullen hebben, U Edgrelgtb verslagh te geven.
Vermits wij gezien hebben het antwoord ten
opzigte der swarte dienaars haar H. E. kost-
-geld U Edgrelgtb niet voldoenend voorge-
-koomen is, en die penningen gerestitueert
begeeren te hebben, zoo zullen wij alle het geno
-tene

-tene weeder in U Edgrchtb" cassa doen komen,
en met de betaalinge van gem.^e kostgelden
ophouden.-
op hetgeene U Edgrchtb" hebben gelieven te re-
-flecteeren, te weeten het voorgeeven van den
capt.^n Josua van der Doos, alsoff die van U Ed-
-grchtb" permissie gehad zoude hebben, de quan-
fol. 4946 -titeyt van duijzent ponden bospolver te mo-
-gen mede neemen, kounen wij U Edgr chtb"-
berigten, als dat deese saake, off wel die voor-
-gevinge van den capt.^n geschiet is aan den
Directeur generaal Engelgraaff alleen bij for-
-mavan discours, waarvan voorn. Directeur
generaal ons naderhand kennisse quam te
geeven, seggende voorneemens te zijn, daar-
-van aan U Edgrchtb" kennisse te sullen gee-
-ven, ons in bedenkinge geevende, off men sul-
-ke zaaken niet behoorde te voegen in de brieff
van Directeur generaal en Raaden, 't gunt wij
wel gevoeglijk g'oordeelt hebben, als oordeelen-
-de mede verplight te weesen, diergelijke voor-
-geevinge aan een Directeur generaal U Edgr-
-chtb^re te moeten te kennen geeven, met versoek
wij het geluk mogten hebben, vanalle 't geene
aan particuliere in 't verolg zoude verden
toegestaan mede te neemen, advis te mogen
erlangen, als waar naar den Fiscaal zig int
rechergeeren kan regulleeren, wij sullen ook in
't toekomende ons nooit aan diergelijke mon-
-delinge voorwendingen differeeren, maar ons
alleen houden en gedraagen aan de schrifte-
-lijke consenten, die ons sullen toegezonden
werden, en alles dat bovendien gevonden werd,
doen aanhaalen en confisqueeren.-
Pak: Huijs De Portugeesen, welke hier aan dit casteel
uijt eigen beweeginge komen handelen, be-
-thuijgen wij U Edgr chtb" door ons en yeder
seer heusen wel getracteert werden, sonder dat
aan degeloe eenig het minst molest off on-
-gelijck geschiet; degeene welke door geweld
hier

1718
fol 119 a

hier werden gebragt, werden niet minder civiel behandelt, als hebbende wij althoos dat oogwit gehad, en't seer noodtzaakelijk geacht, alle Portugeesen sonder onderscheijd door saghte behandelinge meer en meer te animeeren herwaarts te koomen, om met onsheu handel te drijven; het eenigste Edele Heeren dat hier omtrent ons nogh ontbreekt, is de veroveringe, die door U Ed. Gr. ctgtb" scheepen na Fida en Angola gaande, verd gedaan, waarvan wij geene kennisse off informatie konnen becomen, vermits die Portugeesen door U Ed. Gr. ctgtbre schippers aanstonds na de veroveringe werden gerechergeert, en vrij gegeven, blijvende gevolgelijk het ondersoek daar van buijten onse maght; bij aldien het U Ed Gr ctgtbre gelieude te behaagen, ens voor al in alle capteijns off schippers haare Instructien een artieul te doen voegen, dat wij geensints en op swaare correctie van de Portugeesen niets het minste meerder zoude mogen neemen, dan het geene contrabande off ongepermitteert is, als wanneer wij vermeijnen, haar klaghten zouden moeten ophouden, en die natie niet verder afgeschrickt werden, hier aan Elmina te komen, inmiddels zullen wij soo veel in ons is alle mishandelinge aan degene, welke hierop gebragt zullen werden doen ontdecken, onder soodanige beloften, als U Ed Gr. ctgtbre ons gelieven voor te schrijven, waarvan wij telkens U Ed Gr ctgtbre kennisse sullen geven. –

N° 13.

Brieven en Papieren
van
Guinea
aan de
Vergadering der Thienen

beg. met den 8 Aug. 1718. –
eind. –"– 28 July 1720

(W. I. C. 104.)

[90 Cat]

N18

P^ne t schip Groningen schipper Maarte Rijff fol 3 6

Extracts from letter from Dir. Jan. Willem Butler to the assemblij of the X., dd. Elmina 8 dug^ti 1718. –
(Read in the X. 20 Nov. 1719) (W.I.C. 104, fol. 1.)

fol. 3 – 4.

Op den 6^den^ april vertrok de Bark Utregt met den commis Eijtzen, ondercommis Loenius en assistent Coenraad Matthijsz, d'eerste en laatsten^a^ om tot Fida te blijven resideeren, en 's comp^s^ negotie aldaar te betragten, enden ond^r^ comm^s^ Loenius om den handel met gem^e^ Barcq door de bogt en boven kust te drijven; edog waren onze ordre geric om direct van hier na de riviere Volta te steve-ren, om vas het doenlijk in deselve op te loopen, en aldaar handel te drijven, gelijk ik daar toe een ample instructie aan den comm^r^ Eijtzen onder opgem^e^ datum ter hande hebbe gesteld, voor welke rivier zij den 9^den^ derselver maand 's middags ten anker kwamen, waarin zij met haar bootje oproeijde, vindende in 't aannade-ren van de bank en voor deselve 3 à 3½ v^dem^ waters tot op het allerdroogste, waarop zij 2 vadem ook 11. voeten diepte vonden, roeijende soo op waards in de rivier, vindende op 't droogste sware deijnin-gen en cabbeling der zee, welke peijling zij den dag daar aan volgende vernieuwde, ende op het ondiepste de heele bank over met meer als 11. voe-ten water bevonden hebbende, vonden zij naar gezamentlijk overleg met raadsaam om de bark voor dit maal te hasardeeren, alsoo deselve 10. voe-ten water tasten, en door de sware deijningen deselve 2½ voet water boven dien benodigd soude hebben, geevolglijk de bark met sonder grondtasting d'ondiepte soude kunnen passeeren, waardoor de Barcq, met desselvs ingeladene coopmanschappen in notoir perijkel soude gestelt worden, waarom-me sij resolveerden, om voor dese reijse daar van af te sien, ende reijse tot aan Quita voort te setten de verdre omstandigheden gelieven U Ed^le^ Gr^ge^ Ad^l^ uijt des comm^r^ Eijtzens gehoudene Daghregister, t'gene hier nevens gaat, onder L^a^ C^l^ te beoogen,

Eijtzen's inspection of Rio Volta

Soundings Tofino fol 11a

Ann. (A) (p. 54 [illegible])

1768

dit ondersoek hoewel voor dilmaal van geen effect
wesende, geeft mij egter goede opening van de gele-
genthejt dier Riviere, en dat vanneer van be-
kwame vaartuijgen voorsien ben, die onderneem-
ming met hoope van succes kan hervat werden.

Quita

de Bark tot Quita g'arriveerd sijnde, heeft al
daar stil gehouden, in welke tijd uijt dat dorp
28 slaven en 1359 ℔. tand negotieerden, welken
handel den comm.s Eijtzen vermeijnde considera-
bel soude hebben geweest, indien den Deensen
gouverneur Knoet Roste daar niet met een
frans schip aangekoomen was, hebbende onder-
huijslen den Caboceer of opperhoofd van gem.d
dorp Quita aan hem Eijtzen serieuse verzekering
gedaan, dat bij aldien wij ijmand van onse be-
diendens aldaar vilde plaatsen om te nego-
tieeren, hij oprechtelijk beloofde deselve in den
tandhandel altoos de preferentie soude heb-
ben, welke propositie ik wel in deliberatie
van Raden vilde leggen, want dien handel
met een assistent (die onder Fida sorteerde)
soude kunnen gedreven werden, maar alsoo
thans van vijnige voorsien ben, sal dese pro-
positie moeten uijtstellen, ten tijde eenige
uijt Europa komen aan te landen. —

Aan Roe of Daniel Gate Knoet Roste : a Deensch schip

fol 4b

Chief of Quita invites W.C. to trade with them

---

fol. 5 – 6.

fol 5b

Het was op den 20 dito dat de Kruijsschepen de
Faam en Hollandia, wederom uijt de bogt voor
Axim ten anker kwamen, de welke de 2 bewuste
Lorrendraijers Plas en Van Ens in de bogt, als ook
op de boven kust den Lorrendraijer Jacob Ijmans
op jagt hebbende gehad, egter van geene der-
selve hebben mogen profiteeren, dat wel gewenst
hadde, wijl een schip in deze tijd zeer wel te
stade soude koomen. — Koomende vervolgens
capt.n van der Hoeven met sijn schip op den 9.e Junij
's avonds hier ter Rheede, die mij zeijde ver-
waards aangekomen te wesen, om mij te ver-
zoeken, met zijn schip in persoon naar boven

Aan de Corv. of Cruisers Faam & Hollandia

Capt. v. der Hoeven Officier of Faam

Buitenlandsche Commissie van Fl. Burg. Commissie uit

te willen begeven en bij het investeeren van het fortres Fred.x Burgh present te zijn. Ik gaaf dit verzoek 's anderen daags aan den Raad in overweginge, die naar daar over met mij gedelibereerd te hebben, en seer bereijd wesende, indien mijn bijzijn ijts tot uijtvoering konde faciliteeren, goedvond om naar derwaards te vertrekken, gelijk mij dienselven avond nog in stilte embargneerde, en direct onder zeijl ging om naar d.t.m te stevenen. het gepasseerde tot groot Fred.x burg, ende den ongelukkigen uijtslagh aldaar gehad, is te lang om in deze te intereeren, en velk bidde dat U.E.d.gr.gtb.re uijt mijn gehouden dagregister dat onder de bijlaagen L.ra (B) hier nevens gaat, gelieven te beoogen, kunnende ik U.E.d.gr.gtb.re verseekeren, (gelijk ook alle die geene die bij deze actie present hebben geweest, zullen moeten getuijgen) dat deze ondernemingh met ligtvaardig nog peukeloos is aangevangen maar alles in rijpe deliberatien met den capt.n vander Hoeven voor aff overlegd, ook de naturellen aldaar zeer voordeelige en favorable conditie voorgesteld, en haar tijd tot beraadingen genoeg gegeven, maar de differentien voor deezen met ons gehad, hebben haar zodanigen indruk gegeven, dat zij liever alles willen hasardeeren als zigh aan ons onderwerpen, egter zoo er zig eenige gelegentheijt opdoet, om met de naturellen een tentame te doen, sal alles observeeren om die op onze zijde te krijgen en haar zoodoende afte maken, en is het mogelijk onder haar een diversie te maken; zoodra den capt.n vander Hoeven eenigsinds van zijne wonden herstelt is sal hij met de boots nog maal voor dat dorp gaan leggen, om hetzelve te beschieten, waartoe aan hem 3 metale veldstukjes en andere behoeftens hebbe medegegeven; god geeve mij eenmaal de gelegentheijt aan de hand, om van dien verwaande neger Jan Conny revenge te mogen bekomen.—

App (B) Buitenlandsche Commissie van de Expeditie [Extracts of Diary in App (B) p 12]

fol 6a [Vide also post. pp 93–101]

1768

Den verdre toestant van de custe aangaande de negotie en commercie, als mede U Edgr Clgtbre navigatie, sal ik d'Eere genieten, om aan U Ed gr clgtbre benevens de Raaden verslag te doen versoeke mij daar aan met gunstige bewilligingе van U Edgr clgtbre te mogen gedragen. —

Proposed contract for slaves with Portuguese

Bij mijnen zeer nedrigen laaste aan U Edgr clgtbre met 's comps velvaren hebbe een concept van de negotie in slaven met de Brasiliaans Portugezen gefermeerd, en aen U Ed gr clgtbre reverentelijk gesupediteerd, t sedert hebbe ik mijne gedaagten daar over serieus laten gaan, maar hebbe geobserveert, dat de vaart der Engelse niet verminderd, maar wel vermeerderd, so dat de prijs van den inkoops der slaaven, welke in dat ontwerp gesteld is, niet sufficant is, om dat getal te bekoomen, en biedde dat U Edgr clgtbre de prijs der slaven met £ 15:-: gelieven te verhoogen, en de goederen in retour na proportie te augmenteeren, soo hebbe geen twijffel off zullen de slavenhandel van d'Engelse dwingen kunnen, want om haar contract van de Zuijdzee te voldoen, betalen zij ongeloofelijke prijzen, gelijk den heere James Chipps agent tot Cabo Corso, wanneer ik laast daar was, mij verhaalde, dat hij van een Engelse capt^n wesende een schip van de Zuijdzee comp^e aan hem 7 oncen aan goederen voor een mannslaaf hadde betaald, en gevende dan aan hem de perpetuanen, ijder stuk 5 stuijvers minder als in Engeland inkoops volgens zijn factura gekost hadden, en had dien capt^n aan hem nijders verklaard, dat bij aldien de slaven op nog zoo hooge prijs stijgerden, de contractanten van de Zuijdzee egter haar contract wilden voldoen. —

fol. 66

English slave trade.

South Sea Coy

Deese wijze van negotie is egter een ruine voor U Edgr clgtbre commercie, want hare goederen moeten onder de naturellen gesleeten werden, en niet jegenstaande zij wel met veel avances

doen, soo vervoeld en hoopt het land egter met goederen op, die niet kunnen vertierd verden, en de marcht van U Ed Gr Ctgt Bre slaaven is te laag om met kraagt tegens haar te negotieeren. —

---

fol. 9.

fol. 9a

Per dit schip Groningen, schipper Maarten Ryff, hebbe d'Eere aan U Ed Gr Ctgt Bre te remitteeren

Return Cargo

100. ctl. goud
12000. lb. O. tanden
4000. " Crevellen
44900. " harnsteen
9053. " roodhout
300. Rle portugeze tabak à 70 lb yder
900. lb. cattoen
18. aamen Limoensaps

Mitsgaders eenig beschadigd gewer, soo uijt de successive prijsen alhier opgebragt bevonden als bij restant van U Ed Gr Ctgt Bre aanoor overgehouden; wijders nog eenige besj. en onbruijkbare trainsgoederen, ingevolge factura hier nevensgaande. —

Lra C

fol. 11 - 24.

fol. 11a

1717.

Gold Mining

89. Roberts' Secret Diary

Secreet Dagregister gehouden bij den directeur Generaal Abraham Engelgraaff Robberts wegens affaires door haar Ed Gr Ctgt Hn de Heeren van de Secreten commissie aan hem, en den opper koopman Willem Butler toevertrouwt beginnende met

Sondag den 14e Februarij 1717. —

Heden arriveerde alhier het schip „s Comp. welvaren", schipper Jozua van der Doos, waarmede mij ontvingen een Missive van de heeren van de secrete commissie, dog alvorens ik deze nog ook de andere brieven van de Ed. Comp. gelesen had, vist schipper van der Doos seer breed te spreken van seker goudmijn, die hier terceste soude te vinden wesen, en waartoe hij twee mineurs en eenig gereetschap aan boord had, dat deze goudmijn door den opperkoopman Butler soude wesen ontdekt, en dat die

[71]
Gelt gemuing
Dq. Hollers
Scouts brouy

daarover de directie was toevertrouwt met meer anderen onstandigheden; wij stonden verwonderd alsgeen van beijde iets van dese goudmijn wetende, hij wist ook seer veel te spreken van de gom, en wat die had mogen gelden, als mede van't verlaten en demolieren der fortressen, verhalende dat dit alles in't vaderland rugtbaar en publicq was.—

Naarde maaltijd ging ik de brieven aan mijn alleen geaddresseerd lesen, en beoord alle dese verhalen daarmede over eenquamen, waar naa ik voors.en brief aanden opperkoopman communiceerde, gelijk hij ook aan mij de zijne die hij van hooggedachte Heeren had ontvangen liet lesen.—

Dingsdag den 2.e Maart 1717.

Heden capt.n van der Doos ons versoekende te mogen weten waar ter plaatze water zoude halen, quam het bij die occasie te pas dat wij over de soldaten die haar Edgr ctelt.e hadde gelieven aan te senden spraken, en hem zeijde dat schoon wij die hier ten hoogsten benodigd waren, egter wij dezelve om eenige redenen nog voor een tijd aan boord zoude laten, daar denselven tot onse verwonderinge op repliceerde, dat hij volgens zijne Instructie sig niet vermogt te laten op houden, maarsig aanstonts tot kruijsen begeven en dat vel ter plaatze, daar 't hem goeddagt; dit quam ons onbegrijpelijk voor en konde sulx met onse ordre niet overeen brengen, waarom wij hem versogten om op morgen sijne Instructie aan land te willen brengen, om die met onse ordre te confronteren.

fol 1ker

Donderdag den 4.e Maart 1717.—

Heden bragt capt.n van der Doos sijn Instructie aan land, die wij goodanig beoonden als hij ons hadde gezegt; ~~off de raadkamer, alwaar wij hem capt.n~~ wij versogten hem en den opperkoopman Butler op de raadkamer, alwaar wij hem capt.n van der Doos de periodes uijt haar Edgr ctelt.e brieven dese saake betreffende voorlazen, waarophij antwoorden dezelve met veel agting soude naar-

comen.—
Dingsdag den 23e d°.—
Deze voormiddag quam den oppercoopman Butler voor mijn siekbed, mij voorhoudende hij van concept was, dat wanneer wij al de soldaten met het schip „Comp.e Welvaren" aangezonden aan Axim aan land souden, en dan daar begonnen te arbeijden het te veel nadencken aan de naturellen gouden geven, en dat de plaats daar gegraven sal moeten werden, genougsaam onder 't bereijk van 't geschut van 't fort was, en dienvolgende genoug beschermt kan werden, waaromme wij resolveerden voors.e soldaten aan boord te laten en capt.n van der Doos sijn cruijstogt maar te laten vervolgen, waar van wij aan capt.n van der Doos kennis gaven, die daarop resolveerde deze dag onder zeijl te gaan naar Axim om water dat wij hem hier omde continuele droogte niet konde geven, krijgende het guarnizoen alhier rantsoen van water te halen.—
Wij souden de twee Duijtsers met haar bagagie naar boord om naar Axim gebragt te werden, en schreven aan de ondercommies Cluninkhoven dat hij deze twee menschen soude plaatzen tot onse nadere ordre, en vermits door mijn continueerende siekte weijnig voortgang met de raads vergaderinge konde gemaakt werden en dat den gewesene ondercommies Eisbergen nog daaglijx besig was met de pakhuijzen over te geven, t'geen den oppercoopman gaarne voor desselvs vertrek affgedaan sag, resolveerde gemelde oppercoopman soodra doenlijk gem.e Duijtsers te volgen.—
Maandag 19 April 1717.—
Tegen den avond vertrok den oppercoopman Butler naar boord van 't scheepje de Geertruijd Galey, tegelijk met den oppercommies Blenke, aan wien wij kennis gegeven hadde van de beede der heeren gecommitteerden tot de secrete commissie opdat hij t'zijne mede soude toebrengen tot voldoeninge van 't oogmerk van haar Edgrcht.b.e op den ted van secretesse bij hem Blenke gedaan op het aan-

1717

Gold Mining

Dg Robberts Secret Diary

-vangen van zijne bedieninge als Raad deser cu-
-ste, hebbende vijaan den oppercoopman geen
andere Instructie gegeven dan copie van haar
Edgrcfhtbt Missive, waaruijt sijn EE. volcomen
de Intentie en 't oogmerk van hoog gedachte heeren
konde sien.-

Dingsdag den 14 Meij 1717.-

Heden ontvinge de volgende van Akim van den
oppercoopman Butler: Edele et=

Naar dat ikop den 23 courant ingevolge der ge-
-eerde ordre der Ed^e Heeren bewintheberen ge-
-committeerd tot de secrete saken hier met de
geertruijd galeij was aangeland, hebbe het im-
-mediaat mijn werk laten zijn, om met de twee
Duijtzers van wegen de bewuste affairen te spre-
-ken, en ben op gisteren met haar naar en bij
de klippen geweest, waar van de mousters met de
heer Haring aan haar Edgrcfhtbt gegonden zijn
en waar van differente stucken hebbe laten
slaan, indewelke ik met het oog het mineraal
wel zoo distinct niet kan sien als in de gesonde-
-ne mousters, edog verzekeren mij de Duijtzers,
dat deselve steen van den goeden aard schijnd
te wesen, en zij geloven dat de Ed^e comp^e daar-
-van goede voordelen sal kunnen trecken, dog
dewijle zij volgens gedanen Eed geen vuur mogen
gebruijken, nog geen steen essaijeren, zoo weten
ze de waarde ook niet te gissen, zal onder-
-tusschen mijn devoir doen, om zoo veel van die
soort van steen bij den anderen te krijgen, als
gereguireerd werd in hope U Ed^e en ik zoo geluk-
-kig mogen wezen, om de Ed^e comp^e zoo veele voor-
-deelen toetebrengen als derselver aansiene-
-lijkheijd meriteerd.-

fol 130

Nameer het schip de Geertruij galeij naar't patria
vertrekt, gelieve U Ed^e indaglig te zijn, om de
heeren van de secrete commissie te adviseren, dat
haar Edele deze steenen door twee à drie perso-
-nen gelieven te laten essaijeren, wijl de heer
Jril ord^e Essaijeur tot Amsterdam alleenig dit

werk verrigtende daarvan de regte waarde niet zou opgeven, maar zijn eijgen voordeel daarmede doen; hiervan vertelde eenen van de Duijtzers mij een voorbeeld te weten dat eenige steenen uijt de straat Davids waren gebragt, waar uijt men een goede quantiteijt silver had gebrocken, dog daartoe een schip gevonden wesende om een lading te halen, had men niets meer gevonden. –
Het is mij leed U Edele te moeten seggen dat deze saak publicq en gemeen onder de negers is, en waarvan ze onder elkander veel discoureren, maar alzoo se nog niet sien datter gegraven werd, zoo laten se sig ook niets blijken, dog de tijd sal ons doen sien wat van 't gevolg vil zijn. –
Ik versoeke U Edele mij van de cardamon graen te laten toecomen, om deselve aan de naturellen te kunnen vertoonen alsmede de prijs van het zelve te mogen weten hoedanig het moet incoopen indien haar kan disponeren eenig te koop te brengen, waarmede etra (was getekent)
Cxim den 30 April 1717. – Willem Butler
Woensdag den 12 Mej 1717. –
Desen dag ontvingen vij de volgende van den opper-coopman Butler aan Cxim: Edele etra
Dese is ten geleijde van het schip de Teentruij Taleij, waarin is geladen 16 oxhooden en 2 halve aamen met de bewuste en gerequireerde steenen, wesende gemt van No 1 tot No 18, waarin verhoope soodanige quantiteijt mineralen zal wesen als verwagt werd; dit kan ik U Edgrchtbe seggen dat door de meeste steenen sigtbare aderen heenlopen, waarvan sommige zoo breed als een vinger zijn, waarvan eenige zig verthonen als silver, en andere als fijn goud; ik bevinde dat dese steenen niet als vaste klippen in de grond leggen, maar stuxgewijse geseparceerd naast malcanderen dog als in een reij off een ader, en bevinde de cleijne steenen beter te wesen als de grote maar egter om een quantiteijt te becomen zal het zijne moeijte in hebben, want de aarde moet daar om

fol 136

10

1717

Gold Mining

D. J. Roberts Search Library

heen weggegraven werden; de negers zijn seer nieuwsgierig om te weten, waartoe deze steen benodigd is, waaromtrent ik voorgeef datze tot de Kerk aan Elmina sal gebruijkt werden alsmede om kalk van te branden, maar deselve hebben veel van het volk van 't schip 's comp.s Welvaren van goud soeken hooren vertellen, datze telkens wanneer mijn voorgeven hooren de hoofden schudden, en bij aldien haar Edgr.ctheid verder van Jntentie zijn om van die steenen te hebben, zoo moet voor alles de secretesse ten naauwsten geobserveerd werden; de steenen welke daagijx gekapt werd laat in de buijten val van dit fortes brengen, om off de negers ons in den arbeijd wilden verhinderen, de reeds gekapte altoos in onse maagt te hebben, om daervan te kunnen disponeren. –

Versoeke Edele te mogen weten wanneer dit schip zijne reijse naar 't vaderland zal aannemen, om mijn brieven daar na te rigten. –

De negers die gissen dat de reede van mijn Konst hier is, om de penningen van de dertig bendas te verderen, waarom sij alles voorwenden wat tot uijtstel van tijd dienstig wezen kan, en wijl de principaalste oorsaak van mijn konst is, om de steen te besorgen, zoo verge haar ook zoo kragtig met om in 't dorp te komen; dese week denke ijmand aan Connij afftezenden, waarmede etra (was getekend)

dx in 10 Meij 1717. Wm Butler

Woensdag 26 Meij 1717. –

Op welke missivens wij de volgende lieten affgaan

Heer Butler, U Ed.e missivens van dato 30 April en 10 Meij sijn ons wel geworden uijt deselke gesien hebbe, hoe verre U Ed.e met de bevuste affaires geworderd zijt, gelijk mede dat U Ed.e in 't scheepje de Teertruij Saliij had doen laden 16 ossehoeden en twee halff aamen met steenen; dat U Ed.e met het oog geen mineraal kunt bekennen is zeer wel te geloven, want wij stellen vast, dat indien 't selve zoo zigtbaar was de naturellen alvoor

fol. 14a

lange sig daarvan bediend soude hebben, voornamentlijk op dien tijd doen sij in dien svare oorlog waren, wanneer 't haar wonderlijk te stade soude gecomen hebben; desniettemin soude in de steenen wel eenig mineraal kunnen zijn, maar nademaal haar Ed.e Gr.ch.tb.e niet begeren de Duytzers vuur snllen vermogen te gebruijken, kan men daarvan niet oordeelen en bij aldien haar Ed.Gr.ch.tb.e daar door niet als klipsteenen becomen kan men ons niet imputeren, want die menschen moeten nu maar blindelinx voort werken 't is wel de waarheijd het gebruijken van vuur veel ombrage en aan de naturellen nadenken soude geven, maar dan soude de Duytzers konnen oordeelen off het de moeijte en oncosten meriteerde dan niet, dog dewijl snlx niet vermag te geschieden, vinde voor ons ex niets anders op, dan de ordre van haar Ed.Gr.ch.tb.e soo wel na de letter als na de sin op te volgen en haar Ed.Gr.ch.tb.e de gehoopte steenen, soo als die zijn off mogen wezen toe te zenden, in hope dat dezelve van die waarde snllen gevonden verden, dat het sal meriteren dit werk met kragt voort te setten, waartoe den hemel zijn zegen wil verleenen. –

Quant U.Ed.e omtrent de Essayeur Jril noteerd, sal ik de heeren vande secrete commissie met alle reverentie vertlonen, en in bedenking geven dog om dien heer op een losse grond verdagt te maken, en te beschuldigen soude te onredelijk en onvoorsigtig wezen. –

Dat dese zaake reeds publicq onder de negers is, kan niet minder wesen, want ex geen een matroos op 't schip 's comp.s Welvaren navigeerd, die niet wijdluftig van deze affaires weet te spreken en deze menschen zijn niet gewoon iets te secreteren. –

Ed. 1.6

Een doosje met de uijt het vaderland gezondene cardemon bekomt U.Ed.e hiernevens in hope U.Ed.e een quantiteijt daarvan snlt kunnen uicoopen, maar om U.Ed.e de prijs daarvan te konnen stellen

1717

Fols Missing

A. Roberts' Secret Diary

is mij onmogelijk, dewijl noit Cardamon in 't vad-land gecogt off vercogt hebbe, derhalven kan niet anders zien off U Ed.e zult die à tout prix dienen in te handelen, vertrouwende U Ed.e 't meeste voordeel der Ed.e comp.e zult beoogen.—
Het is waarheijt de principaalste oorsaak van U Ed.e vertoeven à costi is, om de voors.e affaires en met zoo seerom de schuld van de Ed.e comp.e in te vorderen, maar egter verschte vij vel U Ed.e die door sagte middelen konde becomen want soo die nu niet gevorderd werd, saldaar noit jets van comen.—
Het scheepje de Geertruij Galeij sijn vij van meening om op aanstaande sondag, sijnde den 30en deser maand, soo het mogelijk is ad patriam te depecheren, maar vermits er soo veel te schrijven is, sal het naar alle apparentie wel eenige weijnige dagen langer aanlopen, tegenwoordig sijn wij besig om de tanden daarinne te laden, indien U Ed.e naar't vaderland gelieft te schrijven, versoeke U Ed.e een weijnig spoed sal maken, ik ben verdrietig dat al wederom de ordinaire papieren incompleet sal moeten versenden per manquement van serienten, maar 't is mij onmogelijk alles selvs te doen, voornamentlijk indeser tijd, dat ik nog mijn volcomen gezondheijt niet become hebbe, waar nog bijkomt dat er bijna geen eer mensch is, off heert door siekte op de oever des doods geweest, dog de ongeluckigste van allen is den adjistent Ockerts, die genoegsaam kranksinnig en als simpel is, den almagtigen hope dat zij over hem en ons alle sal ontfermen en verleene een ijder weder zijn vorige gezondheijd, waarmede e.t.a. (was getekend)

A. Engelgraaff Robberts

fol 11a

Dingsdag den 29 Junij 1717.—
Ontvingen wij de volgende van den Heer opper-coopman Butler : Edele e.t.a.
Niet jegenstaande de reden, welke de officieren

van 't schip de Jacoba Galeij gegeven hebben, aan-
gaande de zwakheijt haarer masten, zoo meene
ik echter dat mijne Heeren van de comp.e het zeer
qualijk zullen nemen, indien dit schip sonder
eenige steen thuijs komt, voornamentlijk zoo
wanneer diegene welke in de Geertruij Galleij
zijn apparentie van succes tot voordeel geven,
want haar Edele van de secrete commissie recom-
manderen, dit werk om geene reden ter veer-
eld na te laten; ik ben als vooren etra (w.g.)
Cxim 26 Junij 1717.— Wm Butler
Sondag den 4 Julij 1717.—
Heden morgen ontvingen wij van Cxim de vol-
gende van den heer Butler: Edele etra
Dese is ten geleijde van een vat met uitgezogte
van de bewuste mineraal steenen, gemerkt C.C. 1
WV, welke U Ed.e versoeken om met het schip de
Jacoba Galeij aan de Edgr Cdhtbr Heeren der
secreete commissie gelieve te senden, zullende
op morgen mijne Missive tot geleijde van het
selve van hier gaan, waarmede etra (was get.)
In 't fort St Antonio
Cxim, Ultimo Junij 1717.— Wm Butler
Vrijdag den 13 Augustus 1717.—
Desen dag arriveerde alhier den Heer oppercoop-
man Butler, den welken ons rapport deed van
sijn verrigtinge aan Cxim, 't gene wij hem ordon-
neerden in scriptis te stellen.—
Woensdag den 18 Augustus 1717.—
Heden leeerden ons den oppercoopman over 't
volgende Secreet Rapport, gedaan door
mij ondergeschreven W. Butler oppercoop-
man aanden Ed. Grootcdhtbaren Heer
Directeur generaal Abraham Engelgraaff
Robberts, nopende mijne verrigting tot
Cxim in het becomen der mineraal steenen
etra.— Elmina desen 18 Augustus Ao 1717.
Edele groot cdhtbare Heer
Ten tijde wanneer ik de Eere had aan het comp-
toir tot Cxim als opperhoofd te resideeren hebbe

Butler's report on gold mining at Axim

fol. 16

1717

Gold Mining

B.G. Robbers' Gold Story

aldaar digte bij het fortres eenige witte Klippen gevonden die omtrent met het marmer overeenkomstig zijn, dog veel glasagtiger als het effective marmer. deze Klippen veroccagioneerden in mij eenige nieuwsgierigheijt om die te onderzoeken, off iets van waarde mogten zijn, en liet daarvan differente stukken breken, waarin ik eenige geele en witte glinsterende pleckjes sagh, die mij denken deden off vel mineraal mogt zijn, gelijk ik van die steentjes aan Elmina bragt, en daarvan eenige aan den heer directeur generaal H. Haring ter hand stelden met versoek, dewijle zijn E.E. op't vertrek naar't patria stond, met deselvs bekouden arrivement aldaar een proef te willen nemen, gelijk zijn E.E. ook van opgem.e steenen aan de Ed.gr.ctchtb. heeren bewintebbberen gecommitteerd tot de secrete saken heeft overgeleverd vil deselve hebben laten onderzoeken, en daarin goed en opregt mineraal bevonden gelijk het haar Ed.e Gr.ctchtb.re van die aangelegentheijt gragt hebben, om het schip 't comp.e welvaren naar herwaarts te equiperen, waarbij haar E.E. per missive aan U Ed.gr.ctchtb.e als mij te kennen geven, dat haar enquijeren en dat daarin goed en opregt mineraal bevonden was, waarom haar Ed.gr.ctchtb.e met opgem. schip 't comp.e welvaren een quantiteijt steenen in't patria begeerde te hebben, gelastende haar E.E. daar benevens, dat ik alzoo die steenen gevonden had, ten eersten souder mij om eenige reden ter vereld te mogen ophouden, naar Axim soude begeven, om dan rijzing van die plaats te doen, van waar de monsters geregen hadde, en om met eenen goodanige mesures te nemen die tot verkrijging van een goede quantiteijt noodsakelijk waren; ingevolge van welke g'Eerde bevelen embargueerden ik mij op den 19 April laastleden in het schip de Jeertruij Jalleij, omdaarmede de reijse naar Axim voort te zetten, alwaar op den 23.e derselver maand arriveerde, op mijn aankomst alhier hebbe het immediaat

fol. 16a

mijn werk laten zijn om met de twee Duijtzers (expres tot becoming der opgem.e steenen naar Kervaart gezonden) over dese zaak te aboucheren, en deed haar aanwijzing van de klip, waarvan ik de monsters geslagen en overgezonden hebbe, van welke klip ook voort hebbe beginnen te laten breken, en de het gebroken onder de muuren van het fortres laten brengen, om 't gene dat gekapt was, altoos in onse magt te hebben en daarvan te kunnen disponeren; de Duijtzers verzekerden mij dat die steen van een zeer schoonen aard is en dat uijt deselve goede voordeelen kunnen getrocken werden, vijl men in meest alle de steenen het mineraal distinct sien kan, waarvan sommig zig als fijn goud en eenig als silver vertoond, loopende door eenige derselver aderen zoo dik als een vinger. met het schip de Geertruij Galley hebbe de Ere gehad, om aan H.H.Ed.Gr.Achtb.e 18. vaten met opgemelde steenen te supporteren, waarvan den inhoud gisse agt à negen duijzent ponden te zijn, verhope hetzelve onder den zegen Godes behouden bij haar H.Ed.Gr.Achtb.e zal aanlanden, en dat daarvan zoo veele avances komen mogen als verwagt werd, ende aansienelijkheijd de Ed.e Maatschappije meriteerd, 't zederd hebbe wederom een goede quantiteijt bij den anderen laten brengen, waarvan verloopt hadde met het schip de Jacoba Galley ook een aansienelijke quantiteijt te hebben gezonden, maar alzoo die even ter selver tijd, wanneer voornemens was, om naar Africa te komen, het geluk heeft gehad, om het Lorrendraijerschip 't Herstel van Africa te veroveren, waar naar genoodzaakt was te moeten repatrieren, zoo ben in mijn voornemen gefrustreerd geworden, dog hebbe een oxhoved van de beste steenen (en waarin het mineraal distinct te sien was) vullen laten, en hetselve per canoa afgezonden, om vervolgens aan de H.H.Ed.Gr.Achtb.e heeren bewindhebberen tot die affairen gecommitteerd geaddres-

seerd

1/18
Pers Drawing
Lot 16 b
A Roberts Great Barrier
the illustration of rocks at Pasim

te verden. - Maar eer ik verder ga zal het noodzakelijk wesen om U Edgrachtbre met reverentie te vertoonen hoedanig dese steenen in de aarde gelegen zijn, om alsoo vande geheele zaak aan U Ed.re een sujet idea te geven; de kiep waarvan ik de monsters geslagen hebbe, en waarop mijn eerste speculatie gevallen is, legt maar even buijten het fortress na de kant van het boven dorp en binnen het bereijk van een vierponds canon deselve vertoonde sig boven de grond als een marmere blok omtrent de groote van tweemaal een legger vat, dewelke gedragt haddde, dat ook diep in de grond zoude gelopen hebben, maar met dat om deselve hebbe laten graven en die aan stucken geslagen is geworden, hebbe bevonden, die niets in de grond liep, waar na omtrent ses voeten diep mede grond liet graven, en daar bevond wederom van deselve soort steenen, dog alle van different grote en leggen los naast elkander, waarvan eenige met kunnen verdragen werden en die men genoodsaakt is, met ware moeijte te moeten kloven, om alsoo te kunnen gebragt werden ter plaatze daar men het begeerd; daar na liet wederom vijff à ses voeten dieper graven en daar bevonden wederom van deselve steenen, die wij altoos in 't graven gevolgd hebben, alzoo daar wesende me ter diepte van 11. à 12. voeten in de grond, een distincte ader vonden, wesende ter breete van mijn vier voeten, en lopende meest als een halve maan, waarin soo eene considerable quantiteijt steenen leggen, dat men sig over de werken der natuur ten hoogsten verwonderen moet; ook hebbe bespeurt dat hoe dieper in de grond hoe overvloediger en rijkelijker het mineraal in de steenen is. - De Buijtjers hebben mij versekerd dat dese steenen goede en grote voordeelen beloven, en zijn van gedagten dat die wel

f. 10:-: ijder ~~tt.~~ door elkander zullen uijt leveren, doch dat in den beginne twee à drij persoonen die moeten essaijeren wijl, hetselve maar door eene verrigt verdende daar van somtijds de regte waarde niet zou opgeven.-
Nu bevonden zijnde dat dese steenen het gewenscht success hebben, en dat uijt deselve goede avances kunnen getrocken werden, zoo zal ik hierna met alle Eerbied (en verbetering) mijn geering concept volgen laten, op haedanige wijze dese steenen op 't facielste bij succes van tijd zullen te becomen wezen, en wat daar omtrent wijders geobserveerd hebbe dat noodzakelijk zoude zijn, vooreerst dan hebbe de Eere te notificeren, dat bij continuatie dit werk maar alleenig door slaven moet verrigt werden, wijl de blanken zig niet kunnen vermeijden, om telkens na goud te zoeken, off dat ze altoos aan de slaven en andere negers vragen, op haedanige wijze het goud door haar gevonden en bekomen werd, het welke aan de negers te veel suspicie geeft, en wanneer dat werk maar alleenig door slaven verrigt werd, zoo geeft het geen waardenken als dat ze ordinaire ballast graven, doch een à twee blanken, die het opsigt over de slaven hebben, om die aan den arbeijd te houden, gelijk een onderbaas hier aan Elmina zoude zeer dienstig wezen.-
Wijders zoo dient het fortres tot Axim vergrooten uijtgelegt te werden, en met meerder huijsingen off vooningen voorsien, alsoo jegenwoordig binnen het fortress niet meerder als ten uijttersten 30. off 35. persoonen logeren kunnen, ook zoude hetzelve van meerder guarnizoen moeten voorzien werden, om bij eenig onverhoopt toeval te kunnen resisteren, want indien eenige andere natie hiervan kennis becomende zouden sekerlijk dese plaats trachten meester te werden, want de hoop om rijkdommen te verkrijgen doen alle deseijnen

fol. 17a

1717

Gold Mining

D.G. Pedersen
Lausch Strong

haar zwaar die ook mogen wesen ligt schijnen.-
Haar Edgrachtbre meeten haar in den beginne
van dit werk dan geene oncosten ontzien, vant
dit werk eens behoorlijk gestabiliseerd zijnde zo
-de in vervolg van tijden seer considerable voo
de Edele compe kunnen wesen, haar Edde dienen
ook met de aller eerste occasie balken en plan
-ken en klinkersteenen aan te senden, alsmede
een vaartuig om schulpen te halen tot kalk
het brandhout kan door de slaven gekapt ver-
-den; ook zoo dienst dat fortres van meerder
goeden manslaven voorsien te werden, om den
dienst in 't verkrijgen van de steenen te verrigten
fol 176 eenig goed canon was mede seer noodzakelijk,
alzoo dat gene, dat op het fortres legt, oud en
verlopen is; het fort aldus in behoorlijken staat
gesteld zijnde, zal men de Edde compe jaarlijx
een grote quantiteijt steenen leveren kun-
-nen, doch alles met die verwagting deselve
de verhoopte avances geven zullen.-
Het Pruijssische fortres Groot Fredrixburg was in
dese affairen ten hoogsten gerequireert, vant
het selve maar drij mijlen oostwaarts van
Axim gelegen is, waar aan alle vreemden
naties met haar schepen loopen, om zig van
water en hout te voorsien, kunnende aldaar
om deselvs nabijheijd ligt kennis van de af-
-fairen onder handen krijgen; ook de negers
corumperen om haar bij nagt en ontijden
die steenen aan boord van haar schepen te
brengen, alsmede door het crediet en magt
van Jan Connij onder de negers ons in 't ver-
-crijgen van die steenen hinderlijk zijn; ook
loopen de geruchten alsoff de Koning van
Engeland in onderhandeling wegens dit fort-
-res met de coning van Pruijsen is, en wat
nadeelige buurlieden die de geheele cust
aan de Edde compe zijn heeft de ervarentheijt
genoug geleerd! zullende het niet nood-
-zakelijk wesen, om daarvan eenige exempelen

hier aan te halen. –
Wijders moet ik hier nog bij noteren, en U Ed Gr Ach te kennen geven dat mijne speculaties dikmaals omtrent de rivier van Cincober zijn geweest, waarin ik onfijlbaar sustineer dat grote schatten besloten zijn, maar om hier iets te beginnen, zoo zoude de Ed. comp. voor aff posesseurs van het Pruijssische fortress Groot Fredrieburg moeten veen, alsmede moeten een fortificatie aan de mond van die rivier zijn, waartoe de situatie zeer bequaam is, om te beletten dat geenige naties in die rivier komen kunnen, en vanneer het opgem. Pruijssische fortres in handen van de comp. is zoo vervallen de naturellen van Cabocroe en Yguiera, twee landschappen aan die rivier gelegen, immediaat van selvs weder onder de gehoorzaamheijt van de comp. mijt die ons anders zouden kunnen troubleren, want de invoonders van die
fol. 18a landschappen met den laatsten oorlog door Jan Cornij van de Ed. comp. gediverteerd zijn, hier omtrent zoude meer stoffe hebben om te raisonneren, maar alsoo gelijk hier boven geregt hebbe de Edele comp. geen posesseurs van die rivier zijn, is de tijd ook nog niet geboren, om daaromtrent verdere aanmerkingen te maken. –
Eijndelijk moet hier bij voegen dat bij aldien dese opgem. affairen van goed success is, en het haar Ed Gr Ach te van die aangelegentheijt bevinden en sustineren dat mijn persoon bij dat werk gerequireerd werd, zoo moet seggen dat het op die voet (sonder mijne besondere schade) gelijk voor desen gedaan hebbe niet geschieden kan, want om aan d x m te moeten blijven retireren en hier voor des Ed. comp. effecten belast zijn, zou intijds mijn totale ruine kunnen weesen, en waaromtrent verlope dat haar Ed Gr Ach te andere mesures gelieven te nemen. –
Laastelijk was het op den 22e Julij dat het schip 's comps Velvaren voor d x m arriveerden, deselke ik de gerequireerde steenen aan boord liet voeren met deselvs boot, chaloup en grote canoa

1718.

en liet den capt.n van der Doos telkens zoo veel van de Elminase ballast over boord in zee werpen, a hem van de mineraal steen weder aan boord wierden gebragt, hebbende in 't geheel nu na gis-singe binnen boord een quantiteijt van .... tb. alsmede ... vaten, waar de beste en curieuste stucken, die wij expres uijtgezogt hebben gepak zijn, wesende door de grote quantiteijt en on-egaalheijt van de stucken en brocken niet in staat, om de g'eerde ordres der EE. Heeren Majo te kunnen volbrengen, om de stux van dien te noteren, want gelove die wel in een milliven bestaan, welke onder den zegen en geleijde va den Almogenden verhope, dat behouden bij onz Illustre Heeren Majores zullen aanlanden en hetselve haar EE. verwagting moge voldoen. Aldus gedaan ter plaatze en dage als boven (w.g.)

Wilm Butler.

1718

Dingsdag 9.mo Februarij 1718. —

9 Fredrichsburg

Heden arriveerde alhier 's comp.s Kruijsship „'t com Welvaren", doende den capt.n op zijn komst aan land ons een mondeling rapport van zijn verrig-tinge en wel in sonderheijt van de saken met Jan Connij hoe dat hij met denselven was overeen-gekomen om de goederen van de jegens strand gezette Lorrendrayer te partageren en dat Jan Connij zig nu heel minsaam aanstelde jegens onze natie en dat hij capt.n aldaar zeer wel was ontvangen. —

DB Roberts Diary fol 182

Maandag den 7.e Februarij 1718. —

Heden morgen spraken wij met W. Butler en ver-toonden aan hem de ordres van de Heeren Be-wintheberen tot de secréte saken gecommitteerd ommie ons meester van Fredrixburg te maken, en beraatslaagden wat middelen wij daartoe souden employeren om deselve te executeren, waarop wij goedvonden, den capt.n van der Doos (vijle hij nog naar dxim moest tot het la-den van een partij mineraal steenen) te gela-ten in parant aan Fredrixburg aan te lopen, en

Instructie
1. Capitein van der Doos
Pruisen
"Te Conny
delibereer"
1 negotiate with
Conny (a
ending over
P. Friedrichsburg
Feb 1718)

van Conny soodanige zaken voor te dragen, als wij hem bij een Instructie off memoriaal souden te kennen geven.—

Dingsdag den 8 Februarij 1718.—

Desen dag concheerden wij de volgende memorie Instructie en stelden deselve aan capt.n van der Doos ter hande op zijn vertrek naar boord om sig daar naar te konnen reguleren.—

Memorie Instructie voor capt.n Jozua van der Doos, omme zig daar naar op zijne reijse na Axim te reguleren.—

Op het ontvangen deses sal hij capt.n sig naar boord van zijn schip 't comp.s Welvaren begeven, anker doen ligten, onder zeijl gaan, en alle devoire doen, om soo spoedig doenlijk op vaarts te laveren tot voor het gewesene Pruijsische fortres Groot Fredrixburg, alwaar gekomen synde sal hij capt.n sig naar land, en bij den caboceer Jan Conny vervoegen, nemende twee bequame blanken met sig, om getuijgenis te komen geven, wat aldaar passeerd; hij capt.n sal van ouwent wegen gem.n Conny groeten en hem seggen hij expres ordre had hem te komen sien, om te betuijgen het genoegen dat wij genomen hebben in sijn handelinge omtrent de laatst in de grond geschotene Lorrendraijer en het goed tractement, t'gunt hij Conny hem capt.n heeft aangedaan, ofter dat wij vel hadde gewenscht hij sorg hadde gedragen het Lorrendraijersvolk eenevens een partije daar woonende Papoeijers uijt het fortres niet hadde geschoten, als wanneer het storten van bloed soude zijn voorgekomen, want wij geen de minste Intentie hebben, nog gehad hebben, om hem Conny te molesteren, traglende wij niet anders dan met hem en een ijder in goede vrundschap en overeenkomst te leven, wijders dat wij hope hij van zijn kant geen redenen ter contrarie sal geven.—

Hij capt.n sal tragten met hem Conny verders in discours te raken over 't verval van dat fortres en de wegnoge adsistentie en defentie, die hij

fol 9a

1818

P. Friedrichsburg

D.G. Pakhuis Kamer

Instructie D. Capt. V. der Poel (10 Feb. 1818)

van 't selve in tijd van nood als wanneer 't eenig-ger tijd door den een off ander geattacqueerd wierd, soude konnen hebben en genieten, en hem verthonen de geringe apparentie, die er is, dat de Pruijssische ooit daar weder behoorlijke possessie sullen nemen, dewijl de agtthien maanden, die den generene Pruijssise Generaal Du-Bois gesteld had, reeds is verstreken, souderdat er eenig secours van wegens zijn Majesteijt van Pruijssen gezonden is, waaruijt men soude konnen besluijten die koning van dat fortres affzag en dienvolgende 't selve dan hem Connij overliet, om daarvan te disponeren; onder dese en andere discoursen die hij capt.n met denselven Connij sal komen te voeren, sal hij zeer naauwkeurig moten reflecteren, off hij ook kan bespeuren, jan Connij eenige Intentie heeft, om 't voorz.e fortres aan dese off gene natie over te leveren, off daarin te roepen, en vel particulier off de inclinatie ook streckte tot de France, sullende hij alles wat daar passeerd, soodra aan boord komt, accurate in schrift stellen; hij capt.n bespeurende, Connij vel inclinatie had om eenige andere naties dan de Pruijssise in te roepen, sal hij hem trachten te sonderen off hij ook niet wel goede gedachten omtrent de onse heeft. —

Dit merkende sal hij capt.n op de favorabelste wijs onse natie voor doen, en hem verthonen de vaste staat, die hij op derselver woord sal kunnen maken, hem voorhoudende, dat, indien hij ons besit van dat fortres gaf, hij zeer gelucking en gerust soude konnen leven, en dat hij capt.n hem vel konde verzekeren, vij hem in zijn negotie en gezag, die hij nu heefft, geensints hinderlijk soude wesen, maar dat hij al de vrijheijd, die hij nu heeft, niet alleen soude genieten, maar ook nog meerder en considerabelder voordeelen komen trecken, en dat hij met ons, om daarvan volcomen verzekert te zijn, een bondig en onverbreekelijk contract soude komen aan-

fol. 196

-gaan, aan velkers onderhoudinge wij ons plegte-
-lijk en op de solemneelste wijse soude verbinden.-
Hij capt.n Jan Connij genegen meende hier over
te tracteren, sal hij vandenselven tragten op te
nemen de conditien, op deselke hij ons dat fortres
soude willen overgeven, velke conditien hij in
geschrift sal stellen, en ons per expresse toesen-
-den, om soodanige dispositie te konnen nemen
als oorbaar sal bevonden werden.—
Hij capt.n (soo het noodsakelijk mogt weren) sal mogen
beloven dat alle pretentie, die wij nog tot hem Connij's
lasten hebben, sullen vernietigd en alsten sijnen
opzigte voldaan gerekend werden, mits belouden-
-de bus regt en presentie ten lasten van de Pruijssise,
gelijk hij capt.n aan hem Connij ook sal mogen be-
-loven een redelijke somme 's maandelijx voor trac
-tement.—
En dewijl den tapeijer Bosman sig aan Fredrixburg
onthoud, en denselven bij Jan Connij veel vermaag,
soo sal hij capt.n denselven tragten te winnen in
syn avantagie 't zij met beloven (soo 't noodsa-
-kelijk is) van een somme gelds off ook wel een be-
-diening in dienst van onse comp.e.—
Verders alle saken (dit subject betreffende) die hem
capt.n mogte voorkomen en daarvan in desen geen
mentie gemaakt is, wert aan hem capt.n zijn
goede en voorsigtige conduiten gedefereerd, onder
recommandatie van alles tot bereijking van dit
ons oogmerk te contribueren wat moegelijk is gelijk
hem ook de secretesse aanbevolen werd.-
Laatstelijk werd hem capt.n mede gerecommandeerd
ons 'telkens te adverteren wat er komt voor-
fol. 10v -te vallen, om onse measures daar naar te nemen,
en hem onse nadere ordres te konnen toeschikken.-
Aldus verleend en mede gegeven ex.a (w.g.)
A. Ingelgraaff Robberts
En dewijl wij oordeelden dat den tapeijer Bosman
van Fredrixburg wel eenig voordeel in dese han-
-delinge soude konnen toebrengen, soo schreven wij
hem, om hem te animeren en soo veel adsistentie

1718

F. Friedrichsburg

D.G. Roberts' Brief

Letter to Wm Bosman

(18 Feb 1718)

als mogelijk was, toe te voegen, de volgende Missive:

Mons.r Bosman, Wij hebben van capt.n van der Doos verstaan het gepasseerde à cost ontrent de bewuste Lorrendraijers, denselven heeft ons mede geinformeerd U.E. gehoudene conduites, waarover wij seer wel voldaan zijn en zullen gaarne bij occagie sulx erkennen; wij hebben den capt.n van der Doos gelast in passant veder à coste aan te lopen, om van Commij ouwent wege te groeten en te versekeren wij met anders trachten dan met hem in een goede vrundschap te leven, gelieft hem sulx mede te doen met bijvoeginge, het ons leed doet dat er menschen gesneuveld zijn maar sulx was in die gelegentheijt onvermijdelijk.—

't verdere daar over capt.n van der Doos met Jan Commij sal spreken, gelieft soo veel mogelijk te ondersteunen en hem te seggen sulx onse ordre gelijk ook igene gem.t capt.n aan U.E. sal voordragen, waarmede verblijve e.r.a. (w.g.)

A. Engelgraaff Roberts

Saturdag den 19 Februarij 1718.—

Letter from Wm Bosman

(18 Feb 1718)

Van Fredrixburg ontvingen wij de volgende dese avondts: Edele e.r.a.

Hebbende met veel respect zijn Ed.e Missive uijt handen van de heer Joqua van der Doos vel ontvangen, waarvoor ik zijn Edele hartelijk dank segge, principalement voor de contentement, die zijn Edele schept in mijn conduites en veest verseker dat ik gaarne alles sal willen contribueren, om 't honeur te genieten van met mijn gedrag U Edele te vergenoegen.—

De heer van der Doos en ik hebbe Commij zijn Edele g'eerde Missive nevens desselvs mondeling rapporte hem verthoond, en het heeft zoo veel gereusseerd, dat alleenig maar aan securiteit manqueerd (dewijl een guaad doender altijd sig selvs vreest) en zoo U.E. hem eenige securiteijt mogt toevoegen, zoo versoeke humblement (dezelvs in schrift) een detail te hebben, hoe off

fol 20 b

de fortresse zal werden geprotexteerd, om mijn d'een off d' andere tijd daarmede te kunnen
justificeren, wijl zijnde een bediender van zijn
Majesteijt van Pruyssen. —
't omstandigheden van ons gesprek met Connij
referere aan de missive van de heer van der Doos
terwijl dit een presente tijd is, zal met zijn Ed.e
believe finieren met bede dat den almagtige
zijn Ed.e regeringe wel segenen, en de alle sijne
expeditie ville favoriseren en dat zijn Ed.e sal
gelieve te geloven, dat ik onophoudelijk sal ar-
beijden om d'Ee, naam Ed.e (was gteekend)
Jn.t fort Groot Fredrixburg,
desen 18 Februarij 1718. — Will. Wal. Bosman

letter from Capt. v. der Doos (10 Feb 1718)

Den capt.n van der Doos schreef ons mede t volgende:
Edele Ed.e Op gisteren quam ik alhier ter
reede en hebbe t zederd volgens UE.
ordres aan Jan Connij verthoond het genoege
dat UEd. in zijn handelinge met de Lorrendraijer
had genomen, en verseekerde hem verder met de
vrundschap van UEd.e met bijvoeging indien
hij iets tot sijn adsistentie van nooden had,
niet behoevde te twijffelen, om hetselve te erlan-
gen, doch mij vierd van Connij te gemaet ge-
voerd, dat hij alleen een slaaf zijnde een
metzelaar hadt versoogt, om zijn huijs te helpen
opbouwen, en dat hem snex sinaal was ge-
weijgerd, en derhalven geen hoop konde hebben
van adsistentie, indien hij iets van meer be-
lang nodig had; ik heb zeffer de zaak soover
gebragt dat Connij niet ongenegen is, om eenig
volk van UEd. in het fort te nemen, om hetselve
weder in staat te brengen, en te houden, hebbe
hem ook beloovt indien hij bevreest was van in
zijn affaires gemolesteerd te verden, dat hem
securiteijt daarvan soude gegeven werden
en versoogt over snex uijt zijn mond te mogen
weten, wat hij zoude pretenderen, doch hij ant-
woorde, dat snex aan de directie van UEd.
wilde laten, dewijl hij laalst door het weijgeren

1718

van de metzelaar was uijtgelagt van de quade
gintentioneerde, ik heb echter van verre kunnen
bemerken, dat de pretentie van Connij soude
zijn, dat de seconde die het fort soude kunnen
ergeren, bij hem in het crom soude moeten woo-
nen, off andersints twee vrije negros, om in-
dien hij beleediga wierd van deselve satisfac-
tie te bevorgen, sal derhalven U Ed.e antwoord
verwagten wat U Ed.e daarin sal gelieve te
resolveren. –

Ik had mijn stierman gelast om indien de
occagie presenteerde van naar Ctx im te zeijlen
dat ik over land soude volgen, dog deselve
is terug gedreven door de sterke stroom, sal
mij zoo dra occagie heb veder aan boord be-
geven, en naar Ctx im zeijlen, dog dewijle de
stroom sterk na beneden loopt, en niet meer
heb als een vat garth, waarmijt reeds soo lang
is gecoxumeerd, zoo verzoeke per eerste occagie
eenige victualie te mogen erlangen, waar-
mede etc.a (was geteekend) J. v. Doos. –

In 't fort Groot Fredrixburg, den 18 Feb. 1718. –

DG. Roberts
PS Capten J. der Doos

Maandag den 21 Februarij 1718. –

Lieten wij 't volgende antwoord affgaan aan
den capt.n van der Doos: Vrome Manhafte,
U E. Missive van 18 deser is ons wel geworden,
(21 Feb 1718) waarmijt wij tot dus verre U E. verrigtinge hebben
vernomen, dog wat belangd het refuseren
der swarte metzelaar, zulx is een groot mis-
verstand vanden dienaar van Jan Connij,
want wanneer denselven ons metzelaars en
timmerluij versogt uijt naam van Jan Connij
soo versogt hij ons om blanke en niet om
swarte, waarop wij hem hebben geantwoord,
dat wij de blanken onmogelijk niet conden
missen, doordien wij selvs seer gombra-
geerd waren in 't bouwen van de kerk, en
zaal, dog echter wilde hij zoo lang wagten
tot dat dit alles was verrigt, dat wij dan sou-
den sien hem te helpen, mits dat hij ons secu-

-riteijt gao, deselve geen ongemak soude overkomen waarop tot nog toe geen het aller minste antwoord hebben vernomen, dog hadden wij geweten hij slaven begeerde, soo souden wij in plaats van een er wel ses hebben willen geven, om hem alzoo te overtuijgen dat wij gezint zijn hem in alles te adsisteren. –

Verders sult U.E. Jan Connij betuijgen het genoegen dat wij hebben van zijn goede Intentie, dog dat wij wel wenschten, sijn dienaars op andere tijden hem de waarheijd rapporteerden, mits hij alsdan soude sien wij in alles wilden toonen, wat sin-
-cere meijninge wij hebben om met hem de vrund-
-schap te doen toenemen, verseherende hem dat, indien hij onse besettinge in de fortresse liet, wij die voor den coning van Pruijsen souden be-
-waren, de vlag van dien vorst van deselve la-
-ten waijen, en beletten dat er genige andere naties haar daarvan meester maakten, dat hij van-
-neer onse besettinge aldaar was hij deselve vrij-
-heden soude hebben als hij uit onder het gebied van de Pruijssise heerschap gekad en door niemand in persoon off goederen soude werden beleedigd off gemolesteerd, dat het ons maar te doen is om voor den coning van Pruijssen die fortresse te be-
-waren en behoorlijk in staat van tegenweer te houden, opdat hij Connij door geen subite over-
-vallen mogte geincommodeert werden. –

Dit en alles wat verders tot deze saake dienstig is hem Connij voorgehouden hebbende sult U.E. hem Connij seggen dat ingevalle hij mogt inclineren om volk in 't voorm. fortres te hebben, dat hij ons daarvan kan laten verstendigen en door Mons. Bosman soodanige conditien in geschrift stel-
-len als hij sal oordeelen voor hem sufficant te zijn als wanneer wij hem aanstonts sonder tijdverlet sullen adsisteren, en sijn versoek in-
-willigen, waarmede &c. (w.g.) Ch. Ingelgraaff Robert

Offer of a Dutch garrison to fly the Prussian flag.

Aan Mons. Bosman lieten wij de volgende aff-

-gaan. — Mons.r Bosman

N.E. Missive van 18.e deser is ons wel geworden, uijt welkers inhoud wij het quaad rapport, t'gene den dienaar van Jan Connij aan hem heeft gedaan, hebben bespeurt; hadden wij geweten hij maar een swarte metzelaar en slaav vilde hebben, om zijn kaas te helpen maken, wij souden hem al was't er ses geweest deselve toegegonden hebben, maar omdat Connij sijn dienaar versogt om blanken, soo hebben wij dat versoek niet konnen accorderen, egter kund U.E. denselven soodanige inductie van onse natie geven, als U.E. oordeeld tot ons oogmerk sal konnen dienen, en hem verzekeren wij altoos bereijd zijn om hem zoo veel securiteijt te geven als hij selvs sal pretenderen, en voor hem oordeeld sufficant te zijn, waarmede et.ra (was getekent) A. Engelgraaff Robberts

Maandag Ult.mo Februarij 1718. —

van capt.n van der Doos ontvingen wij de volgende

Edele et.ra — U.Ed.e aangename van den 21.e deser hebbe ontvangen, waarin gezien dat U.Ed.e gelievde te hebben een opstel off eijsch van securiteijt voor Jan Connij ten opzigte deser fortresse ben ten dien eijnde weder alhier gekomen om Connij daarover te spreken dewelke deen dag zijn vrunden bijeen sal doen komen neevens de laboceers deser landen, en twijffele niet off de zaak zal tot ons oogmerk uijtvallen waarvan de ter sal hebben van U.Ed.e nader te scriberen, en mij selve steeds te noemen et.ra (v.g.)

groot Fredrikburg deen J. v. Doos

26 Februarij 1718. —

P.S. De fiscualij hebbe accoord ontvangen mons.r Bosman doed zijn dienst presenteren dewelke de Eijsch van Connij neevens de verrigtinge U.Ed.e per eerste occasie sal scriberen. —

Sondag den 6.de Maart 1718. —

Van den capt.n van der Doos ontvingen wij de volgende: Edele et.ra

Mijne laatste aan U.Ed.e was den 26 deser, waarin

Letter from Gov. Jan V. van Doos 28 Feb 1718

hebbe gesegt dat Jan Connij sijn vrunden bij een sou-
-de doen vergaderen om ijder sijn sentiment te
mogen weten ten opsigte deser fortresse; ik hebbe
hem onderteuschen de goede Intentie van U Ed.e
vertoond en hem gesegt dat de fortresse alleen
voor zijn Koninklijke Majesteyt van Pruyssen sou-
-de werden onderhouden en bewaart op dat 't
eenigen tijd hij Connij met soude overvallen werden
van eenige andere natie welke swarigheyt ik
hem duijdelijk hebbe doen verstaan als mede
de risico die hij alsdan te lopen had.-
Sij hebben mij gezegt dat doorde oorlogen veele van
haar vrunden uijt haar landpalen waren ver-
-dreven, de welke onder dese fortresse sig had-
-den moeten retireren en hebbe dan versogt al-
-soo se geinclineert zijn om met onse natie in
fol 121 een goede harmonie te leven, dat ijder van de-
-selve weder in sijn eijgen landpalen soude mo-
-gen leven, en deselve vrijheden genieten als van
ouds; ik hebbe haar op deze zaak niet kunnen
antwoorden, alzoo mij deselve onbewust was,
maar gezegt U.E. te snellen bekend maken, ver-
-der heeft Jan Connij versogt, om nu een blanke
metzelaar te mogen erlangen, om het plat op
zijn huijs te maken, dewijl het tot soo verre klaar
is, en sal ook een begin zijn van U Ed.e goede
meijninge om haar daar door te overtuijgen,
ik sal soodra ik aan c.t.x.m klaar ben met
ballast en brandhout alhier mijn water ha-
-len, alzoo de put aan c.t.x.m zeer droogh is,
en met manqueren, om soo veel spoed te maken
als doenlijk is, om alsdan U Ed.e mondeling
breder rapport te doen, waarmede e.t.a. (w.g.)
Pocqueesoet den 28.e Feb. 1718.- J. v. Doos

Van Bosman ontvingen wij mede de volgende
Letter from Gov. Bosman
Edele E.t.a. Twas den 24.e deser dat
ik vereerd vierde met zijn Ed.e missive vanden
21.e gedateerd, waarinne beoogd 't valsch rap-
-port van Jan Connij dienaars en verder sijn
Ed.e recommandatie, om zoodanige inductie

1/18

P. Friedrichsberg

D.G. Pellew's brief

van onse natie te geven, als in de affaires verei-
-eijst wierd om tot het gewenste oogwit te komen-
-yk hebbe voareerst sl' ontrouwe rapporten ten
breedste vertoond, ende wat belangd d' Jnduc-
-tie onse natie, ben se ten vollen overtuijgd,
dewijl se noit gelijk se van andere natie met
trompeuze affaires is tegemoed gekomen, egter
hebbe in presentie van de heer Jozua van der Doos;
zooveel in mijn vermogen is de saak in't lange
met Connij verthoond, die ons daarop heeft ge-
-antwoord als sijnde het eene het eijsch van zijn
securiteijt, dat is, dat de Assaccomaze off
Adoimase prenten haar landschappen souden
besitten (te weten Atxim) als voor den oorlog ge-
-weest is, wijl de Assaccommase parenten, segt
hij, d'eerste naturellen zijn, die bij de Ed.e Neder-
-landsche comp.e aan Atxim bekent zijn, maar
bij de vissel valligheden der tijde gelijk nu
met den laaste oorlog zijn verstrooit en de
Atdjaze off Atdjeeuwse gezegt daarin gelijk en
wijl hij Connij nevens sijn parenten d'oudste
onderdanen pretenderen te wesen off vassale
van de Ed.e Nederl.e comp.e, en wijl ze nu van zijn
Ed.e gepresenteerd werden, om gelijk voorheenen
als de Ed.e comp.e vassale gerekend te werden,
zoo is dat hij rendement seijt en ons verthoond, zoo
lang d'Atdjaze parenten 't oppercommando in
de Atximse landen hebben, hij noit kan incli-
-neren, om de fortresse in sijn Ed.e handen te
leveren, als stellende een pannique vrese van,
zoo de fortresse overgelevero was, zijn met de
maagt der Atdjaze hem zouden verjagen, en
daarom geen securiteijt pretenderen als dit
alleenig, dat er Atdjaze haar eijge lande
gelijkmede de Assaccommaze hare mede zou-
-de besitten als in oude tijden, en zij referere
sig aan UE.e persoon, zoo UEd.e deselve gelieft
tot te staan, zullen se de fortresse UE. ter hand
stellen met die maagt en pouvoir als zijn
Pruijssise Majesteijts Generaals in florisante

Connij's demand above the Assaccomazes or Adoimases

Adjas or Adjeeuwse

Connij wants the Adjas & Assaccomazes each to occupy the lands they did in former times, before the wars

tijde gehad hebben, wijl zijn Ed.e voor hoogst gemelde doorluchtigste vorst gelieft te bewaren. –
Terwijl Connij nu overtuijgd is van de quade rap-
-porten zijn dienaars ende met eene de genegent-
-heijt van zijn Ed.e insende, zoo is't dat hij oot-
-moedig versoekt, wijl zijn cazie klaar is en niet
anders manqueerd als het plat die door de ne-
-gers niet kan gemaakt werden, om een blanke
metzelaar zal de securiteijt geven die zijn Ed.e
soude kunnen pretenderen, maar denkende
onnoodig te zijn, wijl hij niet anders voorsteld
als dat hij voor zijn Ed.e vasal zal ingelijst
werden, en zoo U Ed.e hem dese versoek gelieve
toe te staan, zoo gelove dat het begeerde oog-
-wit al bereijkt is, wijlse zelo naar haaken
maar niet en wille tooner. –
Ik hope Edele Heer dat ik door mijne geringe
dienste zijn Ed.e gunste mag verwerven, om
met de heer van der Doos te mogen patrieren
voor die gunste, die ik bij mijn selve al vast-
-steld door U Ed. goedgunstigheden te verkrij-
-gen zal onophoudelijk attribueren van zijn
Ed.e ordres op te volgen ende naar waarheijt
te dirigeren en soo der eenige misfiance bij
de naturellen mogt beoogen zal U Ed. getrouwe-
-lijk rapporteren om draitement de naam te
voeren van ef.ra (v.g.) Vill.m Bosman
Pocquezoe deesen 27.e Feb. 1718. –
Maandag den 7 Maart 1718. –
op't versoek van Jan Connij zouden wij een blan-
-ke en twee swarte metzelaars na Fredrixburg
en schreven aan den capt.n van der Doos de vol-
-gende: Manhafte Vrome capt.n
U Ed. missive is ons vel geworden als mede die
van mons.r Bosman, uijt welke wij de jegen-
-woordige toestand der saken wel hebben be-
-speurt, en uijt dien hoovde zenden wij hierne-
-vens een blanke en twee swarte metzelaars,
om het plat van Jan Connij's huijs te maken,
in verwagtinge denselven haar vel sal bekan-

1 white & 2 black masons sent to Connij

Dy. Pulleatt to Capt. V. der Doos (7 March 1718)

1/18

P. Friedrichsburg

DG. Roberts' Diary

delen en zorgen dat hun geen overlast aangedaan werd, soodat wij hopen Jan Connij als in sal geloven, wij geen intentie hebben als om met hem tot zijn eigen beschermingo te contracteren, wat aangaat de propositie, om de geen die eertijds als onderhorige van de comp.e aan Axim hebben gewoond, en door den oorlog zijn gereteireerd willen wij wel permitt doen vederom possessie van haar woonplaats nemen met verseheringe wij haar als onse onderhorige sullen maintineren en haar voor desen genoten protextie vederom doen erlangen. —

Maar ons komt een swarigheijt voor die vrij van aangelegentheijt is, namentlijk dat Bosman wel met U.Ed.e wilde repatrieren; wij zouden hem gaarne zulx permitteren, indien de saak in onderhandelinge gedetermineerd was, maar so dit het gewenscht succes niet en heeft, soo vreesen wij, wanneer Bosman met U.E. vertrekt de saken daar soo nadeelig voorons sullen worden dat er eijnige apparentie sal wesen om daar eens possessie te konnen nemen, weshalven U.Ed.e Bosman sulx soeken te disponeren, hij aldaar soo lange wilt vertoeven tot dat dese zaak tot een goed eijnde is gebragt, belovende hem onder de hand een maandelijx tractement, waarvan hij eenigsints soude konnen bestaan en subsisteren, en wanneer hij daartoe inclineerd kund U.E. met hem

fol. 24a

daarover wel finaal accorderen, sullende wij zoodra mogelijk gaarne rescriptie verwagten, terwijle wij naar groete blijven etc.a (w.g.)

A. Engelgraaff Robberts

DG. Roberts to Mons. Bosman

(9 March 1818)

wij lieten ook de volgende affgaan aan Mons.r Bosman. — U.Ed. Missive hebben wij ontvangen, en daar uijt gezien hoe verre de saken waren geavanceerd en dat Jan Connij presenteerde dat de Assacomase off Adoimase vrienden vederom aan Axim haar residentie mogten houden als zijnde door den oorlog

van daar geretireerd, soo hebben wij zulx haar wel willen accordeeren, en haar als voordesen het boven crom laten bewoonen, onder deze reserve nogtans, dat sij haar aan de gehoorsaamheijt van de Ed.e comp.e sullen verbinden als wanneer sij deselve protextie als voor desen sullen genieten en wat belangd d'Cdjaze vrunden 't oppercommando souden voeren, zulx is ouwaar, want d'een en d'ander werden na 's lands maniere en gebruijk regt gedaan alleenig pretenderen d'Cdjaze de rang, uijt hoovde Cappre makelaar van onse comp.e is, gelijk Connij van de Pruijsisie en voor soo veel de vrees hem wederhoud wij hem wanneer hij het fortres had overgegeven, souden verjagen daaromtrent willen wij hem allerhande securiteijt en versekeringe doen geworden, want wij hebben nooijt gedagten, om hem door dese occagie en negotiatie te benadeelen maar alleenig sorgen hem zulx van geen andere wedervaart.-

Op 10 de Adjoe.

Het versoek van Connij hebben wij geaccordeerd en senden hiernevens een blanke metzelaar en twee swarten met versoek U.E. Jan Connij voorhoud dat wij vertrouwen, hem geen de minste beledigingh sal overkomen, wat U.E. versoek aanbelangd daaromtrent hebben wij aan capt.n van der Doos onse ordres gegonden, waarop U.E. sig eens kund beraden, en in geval van reluijs verwagten wij een spoedig antwoord en zijn Ed.e

(v. g.) d. Ingelgraaff Robberts

fol. 246

Woensdag den 9 maart 1718.-

Desen dag ontvingen wij de volgende: Edele Ed.e

Letter from Capt. v. der Doos

Soo even bekom U.E. aangename van den 7de ser, waarin sie dat de versogte metzelaar benevens twee swarten sijn gegonden, 't welk Jan Connij seer aangenaam sal zijn, alsoo hij mij wederom had versogt U.E. daarvan te spreken, haar sal ook in 't minste geen overlast aangedaan werden; ik heb 't zedert mijnen laatsten aan Jan Connij wederom

(9 March 1718)

1718.

Fredericksburg

soo veel inductie van onse natie gegeven; dat deselve geheel tot ons geinclineerd is, en sal aan hem geensints manqueren van de fortresse in onse handen te geven; wat de swarigheijt van Bosman belangd om met mij te repatriëren, gelove dat sulx zijn eijgen sentiment niet is, maar alleen maar seggen, al zoo ik niet kan bemerken hij daartoe mistaa is. ik heb de vrijheijd genomen van aan hem op's mijn woord vrij geleij aan Elmina te geven om U.E. mondelinge te spreken, en heevt mij gesegt per eerste occasie te sullen komen; ik vil ook niet twijffelen off Commij sal in't cort om volk versoeken, dog daar sal wel een opperhoofd dienen te zijn, die niet te oplopend off haastig is, en omtrent de humeuren der naturellen weet. U.E. sal dan sekerlijk tot sijn oogmerk geraken, ik hebbe aan Fredrixburg niet durven farderen, door dien aldaar mede reijnig water was te becomen, ik ben eergisteren avond hier g'arriveerd, dog vinde hiermede geen canoas. hebbe derhalven mijn bood in de rivier gezonden, dewelke tegenwoordig eerst wederkomt; de heer Eibergen is dese morgen hier g'arriveerd, dewelke een canoa mede gebragt heevt, waarmede sooveel spoed sal maken, als doenlijk is, en U.E. alsdan mondeling rapport te doen, waarmede etra (was geteekent) J. v. Doos

Cust of D.G. Rollin's diary

Chama, 9 maart 1718.-

dcordeert met sijn principaal: Jan Graauwhart
[N.B] Robbertsz, superseded by Butler on 12 Mar. (in Butler's Consl to Pres.) 1.e clerk

Lra St.- fol. 25-30. de 29 Mar 1718.

Dag Register gehouden op de Barcq Uitregt ende Logie tot Fida, beginnende Woensdagh den 6e April.-

Yn de nademiddagh begaff mij benevens den undercommis Loenius enden assistent Gerraat Mathijsz. naar boord vande barq Uitregt, bevindende deselve seer diep geladen, gaande

App A.

Diary of Bilsen, in Dutch Guiana

Inspection of R. Volta & Sint Quiko

10. voet diep, wij ontfingen eenige milhio van land voor de slaven dog den schipper conde deselve met bergen, vermits tot nog geen plaats in 't schip daarvoor had, veshalven die in mijn canoa liet scheepen om deselve morgen behoorlijk te bergen, om 5. uren ligten wijons anker, en gingen met een Z.W. wind onder zeijl, ten 8. uren 's avonts sagen het vuur van Cabo Corso.-

Donderdagh den 7e April.-

Waren besig onde goederen wat ordentlijk te stuwen en te schikken, dog moest mijn andere bagagie op 't dekhuijs houden; den schipper communiceerde mij mede dat onde groote lading met meer als seven aam water had ingenomen, 't gunt mij seer verwonderde als synde bijkans 30 koppen sterk, veshalven hem recommandeerde om daarmede zuijnig te vesen, opdat ingeen verlegentheijt geraakten, de milhio gisteren avond in de canoa gelaten, moesten vermits gebrek aan plaats voor een gedeelte in de canoa agteraan sweven, in den morgenstond waren tusen cormantijn en Apam passeerende de laaste plaatsen ten einde, leggende aldaar twee scheepen ten anker, zeijlde den een meede van daar naar beneden; tegens sonsondergang hadde Bercoe op sij, vindende voor Cherou nog een schip ten anker leggen.-

Vrijdag den 8 April.-

's morgens waren zeer diepzee, zagen de drie forten tot Akra even blinken, alsmede een schip op de Engelse rheede ten anker leggen, om 9 uren verhefte sig de zeewind, passeerende om 3 uren Ponnie om vijff uren Pompona, en 's nagts om 10 uren quamen wij ten anker op 5½ vadem water.-

fol 26a

Saturdagh den 9 April.-

Met 't lumieren vanden dag waren wij besig anker te ligten, om 8. uren veranderde de land in een frisse zeewind, die ons om 12 uren het

1918

Eiland Inny

lood deede werpen, wijl wij volgens de deschrijtie vande zeekaart praesumeerden bij de sand-bank te vesen, dog wurpen telkens 6, 7, 8, 9 vadem, komende op de laaste diepte 's middag ten 2 uren ten anker, hebbende doende rivier van Rio Volta CN=O^t van ons; ik begaff mijn aanstonts beneffens den undercommis Laenius, schipper ende onderstuurman in de sloep, compas en diep lood medenemende roeijden CNO^t op een 2 ponders schoot van 't schip, als wanneer wij vas 9, 8, 7, 6, 5 en 4 vadem op drie vadem water wierpen, bevindende ons doen op de sandbank strekkende sig de branding wel een mijl te water; een 1/2 mijl boven en een halff mijl beneden de rivier, halff maans of circulsgewijse heenen, wij moesten een svare cabbeling van water passeeren, en diverse geskakeerde brandinge vermijden, loodende nog al 3 en 3 1/2 vadem water tot dat wij een halff mijl de bank op waren, als wanneer wij met meer als 2 vadem wierpen op een holle zee; hier hadden wij de mond NW^t van ons, en een paar boukaniers schooten voornoemde coers opgeroeit Hebbende, hadden wederom 3. vadem water wij waren doe nog wel 3/4 mijl van de mond, en hebende de mond der rivier sterk uit, soodat wij oudat het peets over 4 uren in de agtermiddag was besloten weder na boord te keeren, en het selve morgen weder te hervatten. —

Sondagh den 10^e April. —

Sevond sig den undercommis Laenius met wel te pas, en had ik de roos in de beenen, soodat ik de schipper wederom beneevens de opperstuurman in de jol liet gaan, nemende deselve een ledige halve legger mede, om was 't doenlijk te sien in de revier water te bekomen. —

Sij vertrokken om ses uren 's morgens, en op de middagh hadden wij een svaren trawaad van wind en regen; tegens 3. uren in de agter

Sondings. Kaart van R. Volta

fol. 36 b

middagh reverteerde de jol, en rapporteerde d schipper dat oost en west de bank gepeilt hadde, maar geen beguame plaats om de brandding en ondieptens te passeeren, gevonden hadde, des de opening die wij gisteren ingerolyd waren, dog de bank daar wij gisteren 2. vadem water gevonden hadden maar pas 11. voeten konde houden, als wanneer sij ONO. de rivier oproeijden, dog konden doe de mond nog niet ter deeg open sien, roeijende doe nog iets noordelijker, als wanneer sij de rivier inquamen hebbende 3 à 3½, ja 4 vadem water in de mond, dog de westsijde van de revier was veel vlakker; sij waren een groot end de revier opgeroeijt al west waarts heen, latende wel drie andere spruijten leggen en alsoo sij geen menschen vernamen, keerden sij in de nademiddagh weder terug, en quamen om 3 uren aan boord, 4 water in de revier was seer sout en mitsdien hadden sij meede niets konnen opdoen.—

Ik riep thans schipper en stuurlieden bij den ander ter praesentie vanden ondercommies Loenius, en vraagde wat sij nu van sentiment waren, om te onderneemen, als wanneer sij verkoonden dat de barq al te diep geladen was als gaande 10 voet diep, daar bij was deselve niet wel gemaniert, als luisterende gans niet naar sijn roer, en het gunt in deese gelegentheit al te veel gevaar onderwurpen was, alsoo om de veelheit der brandinge hetselve seer vaardig venden en draajen moeste, daar bij konde het boegseeren vermits de ware dieninge van gein nut verstrekken, soodat sij gesamentlijk seiden dat se de inseilinge niet durfden hasardeeren, als lopende het schip een goed al te veel perijkel, want 10. voet water de barq diep gaande, daar bij reekenden sij 4 voet voor de dieninge als wanneer sij 2 voeten souden te kort koomen, en alsoo de barq seer scherp van onderen toeloopt, soo

Cutting for safe attempt

dugten sij vervolgens dat met de eerste stoot het schip uit sijn voegen soude springen). — Dit haar lieden gevoelen met den onderkommies Leenius overwogen hebbende, oordeelde het niet raatsaam haar voorneemen te contrariseren, maar ons tevrede houden met het rapport mij desvegen ter hand te stellen, want wanneer deese barq eens een ramp mogte voorkoomen, soo soude de Ed.e comp.e hier bij een aanmerkelijke schade lijden van meer als 70 ctr. goud, en voorts alle ondernemingen waartoe dese barq gedestineert is verijdelen; want de kans al te inegaal is die schade apparent maar het gewin onseeker. —

De schipper en stuurlieden sijn egter van gevoelen, dat het met een platboom vaartuig, dat snel en vel bezeylt is eer kans toe soude weesen, als wanneer een galjoot dat geladen tusen de 7 en 8 voet diep gaat, en seer beguaam toe soude weesen, want wanneer sulks al eens stooten mogt, soo sou het om sijn platte bodem vel een hart kunnen veelen, en soo veel gevaar niet loopen, alseen vaartuig, dat een scherpe kiel heeft, soo als dan gesegt hebbe dat wij geresoleert sijn, om de inseilinge der revier niet te ondernemen, soo besloot, om geen tijt te spillen van voort te zeilen, tot voor Quita; ik ordonneerde den schipper verders om van sijn bevonde diepten en coersen een rapport te maken, benevens een caarte, waarop alles genoteert is, opdat het selfde in verolg voor andere sal kunnen dienen, en ook om met de eerste gelegentheit naar Elmina aanden Ed.e Heer generaal te senden. —

Alsoo wij thans hier niet meer te verrigten hadden gebood ik den schipper anker te ligten, dewelken sulks ook om 6 uuren inden nademiddag dede, dog de slappe koelte deede ons weinig vorderen; egter dreef ons de stroom oostwaarts heene; met sons ondergang vernamen een canoa comende van omlaag, ik sond de sloep na derwaarts, de-

-velke greverteert sijnde, mijn berichte van Quita quam, geladen met tanden, van meninge naar 't Deense fort Christiaanburg te gaan; 's nagts hadden geenig voortgang, en bevonden ons nog in 't gesigt van Rio Volta. —

d 27-8 Maandagh den 11 April. —

Op den middagh vakkerde de zeewind, en geleide deselve ons 's avonts ten 9uren circa voor Quita

Quita

dewelke den schipper op mijn seggen met regt voorgemelde dorp anteren, wesende, alsoo noit daar geweest hadde, daarvoor bijte raaken. —

Dingsdagh den 12 April. —

Met den dageraat varen verkent en bevond mij nog 1½ mijl westwaart van Quita; ik beval de sloep in gereetheit te brengen, om na derwaarts te roeijen, en ordonneerde de canoa mij te volgen, alsoo de branding geen andere vaartuijgen dan canoas toelaat om aan land te koomen. ik quam om halff agten aan de wal, ging bij 't opperhooft aldaar, gaff reden van mijn comst en vroeg na handeling, 't antwoort was goed maar wens, soo maar gedult hadde om een dag a 5 te wagten; ik gaff per Missive kennis aan den undercommis Loenius om mijn morgen van alle soortementen van goederen iets aan lant te senden, en maakten vervolgens een besluijt met haar, wat voor een man en vrouw betaalt sou de werden; het accoord getroffen de man tegens 68 en de vrouw tegens 51 £, t'gunt ook alsoo aan alle negers gecommuniceert wierd, heden handelde nog 2 mans en circa 109 lb. tand. —

Woensdagh den 13 d.

Ontfing de goederen van den undercommies Loenius, met nevensgaande brieff, het aan boord alles met zulken verwarringe gestouwt was dat het eerder geleek een chaos dan naar coopmanschappen, en dat hij verders 17 leege vaten gevonden hadde, waarin met veel gemak water hadde konnen geladen werden, daar nu ter contrarie met groote costen en geen minder

1/19

Eikenes King Quita

moeiten, sneks haar in persoon besorgen moeste, ik passeerde deesen dagh met een tamelijke handel van tand. —

Donderdagh den 14 April. —

Heden quam den onder commies Loenius aanland mij berigtende wat groote moeite hij met de scheep officieren hadde gehad, om alles ordentlijk te stuuwen; hij bragt mij verders goederen, waar van de betalinge voor de reets gehandelde goederen deede, en voor het restand, slaven en tand handelde. —

Vrijdagh den 15 d°. —

Ik schreef huijden naar boord om boeijens voor de slaven, dog ontfing antwoord, als dat die versuijmt waren van Elmina mede te neemen; hie ben ik nu verlegen, heb nog eeten voor de slaven nog boeijens om deselve in te sluijten, nog plaats in 't schip om deselve te bergen, waarlijk ten aanzien van die geene, develke gaaren haar best ten voordeelen van de Ed.e comp.e wilden doen ik moest dan van de nood een deugt maken, ende slaven alhier aan lant laten oppassen, en deselve ook alhier van eeten laten besorgen; het waterhalen dat moest ik beneffens den onder commies Loenius in persoon bijwoonen, of daar viert niets verrigt, en onderwijl moest ik swaare oncosten doen, om permissie tot het halen van 'selve te bekoomen; heden handelde nog al tamelijk tand en 4 slaven. —

Saturdagh den 16 d°. —

Dansch Gouv. Knoed Rost arriveert in Quita

Ke claim de place

's avonts om 7 uren arriveerden alhier den Deensen gouverneur Knoed Rost, develke sig eenisins vervondert hield, hoedat ik alhier handelde, voorgeeende deese plaats aan haar behoorde vermits aan den Caboceer alhier 3 E.s per maant betaalde, dog hem aangetoont hebbende dat den coning alhier sig verbeelde meester van sijn land te weesen, en ik op deselfs eigen versoek uit ordre van den Ed.e Heer Generaal hier negotieerde; ik vermeende geen verder antwoord

op sijn verwonderingh schuldig te weeren, en aanbe-
-langende sijn eigendom deser plaats, dat versee-
-kert was, hier alle gaande en komende scheepen
negotieerden, sonder dat wist, er oit eenig dispuit
over genoveert was, sijn Edl.e scheen sig hiermede
voldaan te houden en spijsigde 'savonts bij mij,
verhalende mij over tafel, dat meteen frans
schip gecoomen was, om bij die gelegentheit de
effecten vande Edele comp.e naar te zien, vesen-
-de den administrateur derselver onlangs over-
-leden. –
Soondagh den 17.en April. –
Wierd mij door den Deensen soldaat onderrigt,
den gouverneur gekoomen was, om de handeling
voor een frans schip te doen, 'tgunt ook tegens den
avond alhier arriveerden. –
De handeling was seer veinig en vrees dat de
comst van dit schip Ketselve ten eenemaal sal
stremmen. – Den gouverneur was deser mid-
-dag en avond weder bij mij ten eeten. –
Maandagh den 18 d.o. –
'S morgens quam den franser capt.n meester
en desselfs bagagie aan land, waar uit bemer-
-ken kon, hoe het seggen vanden Deensen sal-
-daat waarheit was. –
Den Heer gouverneur hield wederom het middag-
-maal bij mijn, deser dag ontfing geenige tan-
-den of slaven. –
Hebbende den gouverneur de neegers Jonsen voor
de slaven gepresenteert, en verders groote beloften
gedaan; ik vervoegde mij bij den coning en
maakten hem bekent dat ovemits geen handelin-
-ge meer bequam, voornemens was morgen te
vertrekken, en hem derhalven bedankte voor
sijn onthaal aan mij gedaan, waarop den coning
seer tegens den Deensen gouverneur uitvoer,
dreigden denselven vandaar te jaagen, ver-
-mits hij sig verbeelden, dat dit de oorsaak was
dat ik vertrok; hij versoogt mij dan instantelijk,
om nog eenigen tijt te blijven, dog ik antwoor-
-de

1718

Extract Journ Quita

dat mij na Fida moest begeven, dat wademaal
aan Quita noq Abjotta geen tand meerder was,
sijnde dit mijn principale reden van mijn komen
ik mij na Fida moest begeven, dewijl aldaar
meerder slaven konde negotieeren als hier; hij
antwoorde hierop dat het hem seer leed was, dat
ik soo schierlijk verhuijsden, dat hij egter bij sijn
gedachten persisteerde, den Deen hier de oorsaak
van was, doq seiden hij, wil U.E. generaal hier
een logie maken, soo sal ik den Deen van hier
doen verhuijsen; ik antwoorden hierop, dat ik
met en twijffelde off den Heer Generaal soude
mij sulks permitteeren, wanneer sufficante re-
den daarvan gegeven had, ik beschonk den
Koning op dese beloften rijkelijk met brande-
wijn, weesende daarvan een extra ordinair
liefhebber; sedert den tijt dat mij hier aan Quita
opgehouden heb, vernam na de gelegentheit van
Rio Volta, hoe en waar deselve bewoont wierd,
doq ontling generaliter geen ander beskeit, als
dat langs kant de revier geen dorpen noq men-
schen woonden, vermits deselve met hoog water
en de regentijt overspoelde en mitsdien de
stroomen de rivier onbewoonbaar maakte, dat
die overvloejinge een considerabel meer
maakt, wel van 15 mijlen lang, beginnende
van de oostsijde van Rio Volta, en eindigde
aan Abbotja, en verders sig lant waarts in-
strekt, mijdende het lant bij stukken van
den ander, waar heenen de strand negers
haren handel en correspondentie drijven, dat
wanneer het in het goede weder was, soo droog
de dit meer op, en maakten het langs de
revier van Rio Volta wederom ten eenemaal
droog; doq is het meir onbequaam om er
over heen te varen, als weesende op veele
plaatsen met als modder en slijk, gelijk heden
ook sodanig in persoon benevens den onder-
commies Loenius inspecteerde en bevond, sijn-
de dit meir meerder als een ½ mijl opgedroogt,

Fol. 29a

Koning of Quita calls W.I.C. to make a lodge there

Report on the R. Volta District

Abbotja

en ook veel canoas op de kant van 't meir sien leg-
gen, dog geen eene derselver sien bevaren, soo
dit rapport waar is, gelijk snelks vastelijk voor-
onderstelt, soo kan niet sien wat voordeel de
Ed. comp.e sal genieten met een schip te risigneer
om hetselve te hasardeeren die revier in te-
zeijlen, want snelks met het goede weder of saisoen
moet geschieden, en dan is de communicatie door
de droogte afgesneeden, gelijk uit boven genoemde
rapport blijkt, met de regentijt wanneer het land
ten eenemaal overstroomt is, dan sal 't onmo-
gelijk wesen, om de rivier, vermits derselver levig
fol 294 afwatering in te coomen, veel minder de lengte
opwaarts in te zeilen, zoodat hieruit op make, he
te veel gehasardeert sal wesen, om de revier met
een schip te probeeren, ten ware men verseker twa
sodanig een schip een groote lengte sonder ver-
hinderinge van droogten op kon varen, en een
ander constitutie en reguarde der revier aan-
treffen, dog het met wat moeite snelks ook on-
dersoogt heb, hier van geen kennisse bekoomen,
als my de negers verseekeren dat de revier van
Rio volta niet met canoas bevaren werd, alsen-
kelijk aan de mond, derhalven souer niets
facielder wesen, om de ware geschapenheit der
revier te onderseeken, als om sodanige vaar-
tuijgen te vervaardigen, waarmede men roeijen
konde, en waar in lijfberginge voor menschen
eerst en goederen is, als wanneer men met het
daarop setten van een bequaam persoon deze
revier met het goede saisoen overal sou kunnen
bevaaren, alle spruiten in roeijen, om naar
handel te inquireeren, en deselve een dag à
4 opwaarts off lantswaarts in roeijen, en te
ondersoeken of aldaar gelegentheijt beeter mog-
Cotton spinning at Quita te wesen dan hier; ik bevond hier aan Quita
mede een seer groote menigte kinderen en mans
dagelijks bezig om op kleine stokjes ter lengte van
een voet al gaande cattoene garen te spinnen,
ik vernam of er geen quantiteit te becomen

1718

Extreme brieven

Quite

was, se seiden daar op dat het tot cost winninge haarer kinderen sulks dagelijks gegaart wierd, dat se mij dat wel vercoopen wilden, mits haar voor ieder clouwen, wegende geen ½ lb. drie kouwetjes kassies vilde betalen, het gunt wel soo veel soude bedragen als in 't vaderland; ik seide haar dat se mij een grote quantiteit vijsende haar een groote sak vol souden beschikken, als wanneer haar daar voor de waarde van 20 £ soude geven, gissende ik daar omtrent 100 lb. in te gaan, dog sij lagten over dese voorstellinge en seijden mij soo een groote quantiteit met konde of wilden gaaren voor soo weinig geld, en dat ijder kind 't sijne nu en dan bij elkanderen soekt, dat spint en daar verders haar netten van breiden, om mede te visen. -

fol 30a

De tragen aard der negers in hare volherdinge in oude manier van leven is soo onveranderlijk dat men eerder een hout sou doen spreeken, als haar in een redelijk gevoelen te brengen, want ik hou mij verseekert, wanneer de negers haar werk vande cattoen planterie vilden maken, daar veel te vergaderen soude sijn, dog sij houden haar met het dagelijkse vergenoegt, sonder om den dag van morgen veel reflectie te maken. en dat is de reeden, dat dese lantstreek de naam van woest moet dragen, daar het op veel plaatsen niet aan het land maar aan de bevoonders kapert; ik vond verders ook in een kaasje Indigo te maken, om daar cattoen in te blauw verven, ik bemerkte dat se de Indigo eerst de bladen nat weikten en er dan vervolgens ballen van maakten, de groote van een vuijst, die se dan weegleggen een maand lang konden goed houden; ik versoogt die neger onder conditie van goede betalinge, mij een hondert à twee ballen Indigo te besorgen, 't gunt hij aannam, dog hij sedert de worm in't been krijgende heeft hij sijn belofte geen stand kommen doen houden; ik geloof niet dat de Ed^e comp^e bijden incoop voordeel sou genoten hebben, dog ik sou het

Indigo dye for cotton

-selve maar tot speculatie gedaan hebben omdat de
ed.e comp.e er nig in't verolg na sou kunnen regu
-leeren en haar mesures daar na nemen. –
Bij aldien den Heer Generaal mogt inclineeren om mij
te permitteeren aldaar een logie te stabileeren, soo
sal bij tijden en vijlen van die lantstreek een accu-
-rate kennisse bekoomen, want niet alleen veel
tanoa daar valt in slaaven, maar ik geloof dat
daar ook meerder saken als de Indigo en cattoen
vallen, die in't vaderland konnen verkoopt ver-
-den, 't sou mijns bedunkens geen quaade raad
weesen, om deese stabileering ten eersten te begin
fol. 30b -nen aldaar veel incouwante goederen als tap-
-zeils breede en smalle, groote en kleine nicaneesen
korte stawen, salempouris als andersins sterk ge-
-trokken sijn. –
Dingsdagh den 19.e April. –
Quita Jn gevolg van mijn resolutie op gisteren genomen,
ventrok van Quita, en quam om eenen aan boord,
deed anker lichten, en gingen met een frisse zee-
-wind onder zeil. –
Woensdagh 20.e d.o. –
'S morgens ten 8 uren hadden Clijn Popo op sij, tegens
den avond sagen 5 scheepen van steng, lieten het
lopen tot 9 uren, als wanneer wij ankerden. –
Donderdagh 21.e d.o. –
'S morgens om 5 uren lichten anker, en quamen
Fida tusuen 6 en 7 uren ter kheede van Fida, vindende
aldaar een Fransman, 2 Engelse, en twee portu-
-geesen; de Engelse canoa quam aan boord, om
te sien wie wij waren. –

---

17 sleepie roningen schipper ct. Ryff fol. 41b

Letter from Dir. Gen. Willem Butler to the gentlemen of the secret commission, dd. Elmina 8 Aug. 1718. – (W.J.C. 104 fol. 41)

fol. 41 – 52.

Mijne Heeren, met het schip Compag.e Welvaaren, capt.n Josua van der Doos hebbe ik het geluck gehad mijne secreete missive in geloosaamheijd aan U.E. g.c.d.E.n te adresseeren, waarvan het duplicaat bij deesen weaens gaat; ten selver tijd hadde ook het geluck

17/18

aan U Edgrdchtb. een goede quantiteijt mineraal-
steenen te supediteeren, die ik verhoope dat on-
der den zeegen en geleijde des hemels in salvo bij
A Vdla. U Edgrdchtb. zullen weesen aangekoomen ende dat
die U Edgrdchtb. verwachtinge beeter als de voor-
ge gesonden, zullen beantwoord hebben, 't welck
mij veel blijdschap weesen zal te moogen verstaan
Zeedert het vertreck van het gem. compag. vel-
vaaren is het mijn eerste beijgheijd geweest om
de barck Uijtrecht naar Rio Volte te depecheeren
dewelcke van hier op den 6de April vertrock, en voor
die rieviere op den 7de derselver maand ten an-
cker quam, gaande den commies Eitzen met de
zelve naar Fida aff, en aan vien de commissie
tot het ondersoecken van die rieviere hadde aan-
bevoolen, en welcke zij twee daagen agter den
anderen gepeijlt hebben, bevindende op het droogste
derzelver 11 voeten water; maar ging op het
droogste een zeer holle zee en hooge dijning, waar
fol 112 vo door een schip vel twee voeten minder dienden
te gaan, om geen grond te tasten, en alsoo de
barck 10 voeten diep ging vonden zij te veel svarig-
heijd om met de barck daar binnen te geraa-
ken, zij resolveerden dierhalven om dan voor dit-
maal daar van aff te sien, en de barck met
zijn ingeladde goederen niet in pericul te stellen,
hebbende ondertusschen haare bevindinge in ge-
schrift gestelt en aan mij toegesonden, het welcke
bij den brief vande Raaden aan U Edgrdchtb.
nevens gaat; ondertusschen geeft dit onder-
soeck hoewel vrugteloos afgeloopen, een idea
en kundschap vandie rieviere, om wanneer er
beguaame vaartuijgen (alsde verwacht werdende
galjoots) op de reede zijn, zal men die rieviere
onder Godes zeegen met success ondersoecken kun-
nen, maar dit moet ik hier nog bij noteeren,
dat zij met haar bootje wel een groote mijl de
rieviere hebben opgeweest, maar geene menschen
gerencontreert, doch als er een vaartuijg binnen
was, souwen se zoo lange soecken en opvaaren

moeten tot dat se de inwoonders vonden. –
De scheepen Guntersteijn en Bosbeeck arriveerden hier kort na den anderen, namentlijk op den 16en en 20en maart en zijn alle beijde weederom van hier op den
fol 426 6en meij den eersten naar Fida en den anderen naar Jagrijn vertrocken, welke spoedige depesche met twijffele off zal Ed. Gr. Ht. Ed. Gr. Ht. welgevallig weesen. –
De Kruijscheepen de Faam en Hollandia van haare Kruijstogt op den 20en meij weederom voor Axim gereverteert weesende, ontving ik op den 23en een Missieve van den capt. van der Hoeven, die mij notificeerde dat hij de Lorrendraijers Plas en van Ens in de bogt op jagt hadde gehad, als meede het snaauw scheepje van Zirickzee Jacob Ymands, maar had van alle niet moogen profiteeren, door dien telkens wanneer haar te sien kreeg doodstilte had, waardoor zij geleegentheijd vonden om het bijontijden t'ontduijsteren en te ontleggen; den capt. van der Hoeven quam op den 29 meij met zijn schip hier ter reede, die mij seijde als dat hij nu sustineerde geleegentheijd te zijn om een onderneeming op groot Fredrixburg te tenteeren en versoogt dat ik mij met hem naar derwaards wilde begeeven; ik embarqueerden mij dan 's anderendaags in de Faam, gingen 's nagts onder zeijl en quaamen op den 5de Junij daaraan volgende tot Axim; met mijn arrivement alhier ondertasten ik de naturellen, off er eenige hoope was dat ik haar tot een optogt konde beweegen, maar ter contrarie hoorden zij mijne gedagten niet, off se vierden
fol 426a met een doodsvreese bevangen, zoodat ik welsag, dat hier niets te hoopen hadde; ik concludeerde dan met den capt. van der Hoeven dat om de tijt niet vrugteloos te verlieser ende drij scheepen niet nutteloos optehouden, het best zoude zijn, omme met de scheepen de Faam, Hollandia en Groningen voor dat fortress ten ancker te gaan, dat de neegers aldaar mooglijk op het gesigt van de drij scheepen eenige conditie zouden aangaan, die acceptabel

Ex Expedition against Fredrikburg

1718

Expeditie against Fr. Friedrichsburg

waaren, ingevolge van welcke resolutie gingen wij op den 8 Junij naar derwaards onder zeijl en quamen in de namiddag voor dat fort ten ancker, alwaar ons den tapoeijer Bosman aan boord quam, aan wien ik de acte van verkoop en overdragt van den Koning van Pruijssen aan U Edgrcfchtb^r sienliet, en voegden ik daar immediaat zoodaanige conditien bij, die ik oordeelden dat op het gemoet van Connij, en de andere naturellen impressie zouden hebben, waarop den gem. Bosman weeder naar land vertrock om het gem. aan Connij voor te draagen 's anderen daags quam Bosman weeder met een cousijn van Connij aan boord, die versogt dat ijnand van de capt^ns bij Connij aan land mogte koomen, om met hem te spreecken, waarop ik repliceerden, dat bij aldien Connij zijn cousijn

fol. 13b

die ik hem noemde naar boord zond, ik als dan een capt^n en den commies van Vaersen aan land zoude senden, welcke boodschap zij weeder naar land bragten, waarop in de namiddag weeder aan boord quamen, en seijden als dat Connij daartoe met resolveeren konde, maar dat beslooten hadde, wanneer een schip van den Koning van Pruijsen aldaar geanckert sag, hij alsdan dat fortress zoude inruijmen ende overgeeven, maar zoo lange als dit niet was, ook niemand in de possessie van het fort zoude laaten, op welk bescheijd wij vel siende dat er met goede niets te verwagten nog te verrigten was, beslooten met den capt^n van der Vloeren om 's anderen daags iets met gewelt te tenteeren en begonnen met den dag, zijnde den 10^den Junij op het fortress en 't dorp met geschut te canoneeren, waarop de boots en chaloupen naar land en dicht onder de branding souden, om handgranaaten in het dorp te werpen, gelijck geschiede, dog bemerckende dat zulx van weinig vrucht (door de ligtigheijd van de granaaten) was, resolveerden om weeder naar boord te

Koomen, alwaar wij besloten om 's anderen daag
weederom eerst met het geschut uijt de drij scheepen
te attaqueeren en daarna de 6 groote canoos met
de boots en chaloupen weeder voor de brandinge
fol 44a te zenden.— En wanneer men geleegentheijd
saagen, de canoos te doen landen, snellende de
boots onderttusschen met de granaaten het gelan-
de volck decken en soutenieren, hetwelcke op
den 11e Junij in gevolge vierd werckstellig ge-
maackt terwijl de scheepen attaqueerden ende
boots met de granaaten schooten, oock den gehee-
len voorigen daag saagen geen de minste beweegin-
ge van eenige neegers, gelijck nu oock weeder met
waarop geoordeelt vierd dat alle de neegers in 't
bos gevlugt waaren, en dat het tijt om te landen
was, waarop den capt.n van der Hoeven het eerste
aan land trad, werdende door zijn leutenant,
opperstuurman en drij groote canoos gevolgt, en
zoodra zouden deese met geland zijn off die zou-
den door drij andere gevolgt werden, maar het
volck uijt de drij eerste canoos vaaren naauw-
lijx aan land getreeden off de neegers quamen
met een schrickelijke woede op haar aanvallen,
en massacreerden 36 op de plaats en ontquaamen
het maar eenige rijnige met swemmen, waaron-
der den capt.n van der Hoeven, die op drij plaatsen
gewond was, en den opperstuurman, die in de bil
fol 44b tot op de pijp geschooten was, waaren.—
Op deeren vervaarlijcken uijtval vierden se in
de boots zoodaanig verschrickt, dat se de riemen
te boord leijden en van de wal afroeijden, in
plaats daar het nu de regte tijt was om haar vuur
te verdubbelen, en met kraat te attaqueeren, om
het volck dat noo met in haare woede gevallen
waaren, te salueeren, maar quamen in korten
met veel verslagentheijd weeder aan boord, heb-
bende in deese fataale rencontre 36 blancken en
twee neegers verlooren, als meede 11 gequeste bekoo-
men.— Deese onderneeming aldus ongeluckig ten
eijnde geloopen weesende, ende alle het volck

1718

Expeditie opgeh. Fortbedeling

met veel neerslagtigheijd aan boord geretour-
neert zijnde, wierd ijder aan zijne wonden be-
soogt; naar dat den capt.n van der Hoeven
meede verbonden was, nam ik zijn concept in
wat vijders konde ondernoomen worden, die mij
andwoorden niet anders als met het geschut op
het dorp te canoneeren, dat meede van wijnig
effect zoude zijn, gelijck wij gesien hadden dat
het de twee daagen te voren geen schade had-
de gedaan.- Hierop resolveerden dan ver-
mits niets meerder verrigten konden, om naar
Elmina te keeren; hebbende in dit detaijl wat
lang geweest ende U Edgrclchtb. patientie veel ge-
vergt, is om U Edgrclchtbre te verseeckeren, datdee-
se onderneeming met ligtvaardig nog reuteloos
aangelegt is, maar met alle manhafftigheijd
en courage, mitsgaders voorsichtigheijd begon-
nen, hoewel zoo een ongeluckig eijnde heeft ge-
troffen.- Ik zal nu ondertusschen evenwel
alles te werk stellen wat mooglijck is, om met
de naturellen eenig voordeel te doen, maar de
meenigvuldige voorbeelden heeft ons geleert,
dat men op deese naties wijnig staat kan ma-
ken; wat dit aangaande verders betreft, bidde
mij aan de briev van Raaden, die benevens ik
de Eere hebben daarmeede ampel aan U Ed-
grclchtb. over deese saack te schrijven mooge
refereeren, moetende alleenig U Edgrclchtbe in
hoogwijse bedenckinge brengen dat wij in dit
geval niemand als de Franche Natie, die dat
fortress zouden in possessie kunnen neemen, te
duogten hebben, waarom ten allerspoedigsten
U Ed Grclchtb. hoogwijse consideratien hierom-
trent express affbidde, hoe mij in sneken ge-
val te gedraagen.-

Fals Mining

Door alle deese occupatien en verhinderniseen,
als meede door de continuele reegen, siecktens
en indispositie van de bergverckers hebbe met
dit schip maar wijnig mineraalsteenen kun-
nen senden, en is eene van de bergverckers over-

leeden, egter per naaste bodem verhoope onder
fol. 45b Godes zegen weederom een goede quantiteijt te
zenden. – Jk hebbe de bergwerckers weederom een
andere plaats aangeweesen, welcke Ed. Gr. Ach. Bd.
uijt haare instructie in 't 6de articul gelieve te
sien, en welcke plaats Mousieur Steller vermeijnt
dat er favourabel uijtsiet, gelijck hij in twee mis-
sivens aan mij geschreeven vermeld, en waarbij
oock een kleijn monstertje van die steenen heeft
gesonden, welcke beijde brieven alsmeede het
monster steenen ik in de papiercas d'Ere hebbe
aan Ed. Gr. Ach. Bd. te senden; wat van dat sorte-
ment is bidde Ed. Gr. Ach. Bd. per occasie dat mag
weeten; alsoodit een geheel ander soort van
steenen is als de witte en verhoopt Mons. Steller,
dat hij in de diepte iets goeds zal ontdecken;
ik zal wanneer de reegen in 't geheel over is,
aan haar order geeven, om oock eens in den
bergh van Oncober te graaven, en uijt verscheijde
plaatsen van dien bergh eenige steenen laaten
krijgen, op hoope van eenmaal een plaats te
vinden, waar goed voordeel is, als wanneer ik
het geluck zal hebben Ed. Gr. Ach. Bd. daar van
verslag te doen. –
Jk bevinde dat in alle de steenen tot d. x. in ge-
fol. 46a noegsaam eenig mineraal is, vant vinde geene
off meer siet in 't stuckent staan veel glinsterent
in deselve, soodat met vlijt en arbeijd te loopen
is, datt er eenmaal de regte plaats ondeckt
zal werden, waaruijt het mineraal met voor-
deel kan getrocken werden, en welck ik herte-
lijck wense. –
Het meeste dat mij verwondert is, dat de berg-
werckers soo wijnig uijterlijck aan de steenen
kunnen sien, want met de komst van de drij
bergwerckers hebbe ik haar 5 à 6 derlij sortemen-
ten van steenen laaten sien, dog wisten het
minste daar niet van te seggen als dat het alle
schoone steenen waaren, die op het gesigt veel
beloofden, en is niemand van haar allen, die

1718

iets van de scheijkunst verstaat als alleenig Mons' Steller; en na haar seggen zijn het dog menschen die al haar leeven in de mijnen gearbeijd hebben. –

't is mij een smertelijcke droevheijd geweest, dat het deseijn en 't investeeren van Groot Fredrisburg zoodanig misluckt is; daarmede is oock mijn geheel voorneemen op de rievier van Cincober verijdelt, waaromtrent en in deselve ik groote hoope hadde, en nog hebbe, van iets tot voordeel van U Edgrchtbre te zullen hebben ontdeckt. –

R. Incober

fol. 46b

Het welcke tot mijn leedweesen zal moeten agterblijven tot favourabelder occasie. –

Ik hebbe mij door jmand die het glas maken verstond laaten inquireeren, als dat de witte mineraal steenen een soort van crustal was, en dienstig soude weesen tot het maken van drinckglaasen; indien dit waarheijd bevonden werd, souden U Edgrchtbre mijnes duncken die witte mineraal steenen door 2 à 3 menschen, die kennis van mineraalen hebben, kunnen laaten sorteeren, en waarin het mineraal gevonden werd gebruijcken tenfine U Edgrchtb. intentie en 't gunt, waar geen mineraal in is, aan de glasblaasers verkoopen, twijffele niet off hetselve soude de vraag goed maken, en kunnen U Edgrchtb. zoo veel daar van bekoomen als goed vinden, tot er tijt het mineraal rijper en overvloediger in de diepte werd. –

Zoo onder deese steenen off onder de voorige gesonde, eenige zijn, waarin het mineraal is, bidde U Edgrchtb. daarvan een monster naar herwaards gelieven te zenden om te sien wat soort die steenen zijn, waar in het mineraal is.

fol. 47a

Hiermeede beveele U Edgrchtbre in de divine protectie des Almagtigen en hebbe de eere van met alle ootmoed te zijn etra

Wm Butler

In 't casteel St. George d'Elmina,
den 8 Augustus etc 1718. ——

fol. 47b

Luna den 13 Junij a° 1718. —

De vergadering beleegt sijnde heeft den Heer Direct^r generaal op gisteren avond met het schip de Faam hier ter reede van voor Fredrixburg weder gekeert, aan de leden verslagh gedaan van het gepasseerde op zijn 6. reijze, invorgen als het selve bij schriffte door sijn E. ter vergadering overgeleverd hier onder is luijdende:

Expedition against Fredrixburg

Relaas van het gepasseerde in en omtrent d' onderneeminge op de fortresse Groot Fredrixburg, om me deselve voor en in de name van Haar Hoogmog^de de Heeren Staten generaal der vereenigde Nederlanden, mitsgaders derselver gen^e West Ind^e comp^e te neemen in bezitt en possessie, als eijge hypoteek, uijt kragte der acte van koop en overdragt bij zijn Koningl^e Majesteijt van Pruijssen, den 22 November 1717 ondertekend. —

Ingevolge 7 geresolveerde van den laaste meij jongstleden, den ondergez^n met het schip de Faam hebbende getransporteerd naar Axim, om naar overleg en rijpe overweginge met den capt^n Jan van der Hoeven en Rijk Hagerop in de magt en bezitt der Edele Maatschappij te brengen, het Pruijssise fortres Groot Fredrixburg met het geene onder de domeijnen van zijn Kon^e Hoogheijt van Pruijssen verder begrepen mogte wesen, uijt kragte der acte van koop en overdragt den 22 Nov. 1717 door hooggemelde Majesteijt van Pruijssen eijgenhandig ondertekend en de van daar weder zijnde gerevorteerd, heeft denselven nodig g'agt de verrigting in deze onderneeming, den aanslag en toeleg van dien circumstantieel in geschrifte te brengen, opdat sonneclaar beschouwt kan worden, hoe ongelukkig d'ontmoetinge aan Fredrixburgh voorm gewest is, den aanslagh en uijtoeringe egter met alle mogelijke sorge en voorsigtigheijt verseld was, en niets dan de meerdere magt der naturellen den gewenste uijtslag heeft verijdelt. —

fol. 48a

Expeditie opwaards 9. Fredrik burg

Als wanneer op den voorn.t ter vergadering van Raden deser custe geraadpleegd wierd over de consideratien vanden capt.n Jan van der Hoeven, en hoe deselve insisteerde, dat ik my als door lange ervaringe het Axim, en daaromtrent leggende landen en wonende naturellen bewijst, zoude met hem opwaards begeven, om bij aldien d'investiture van groot Fredrixburg door middel van verdragh uijt de naturellen haar landen zoude te becomen zijn sulx meerder apparentie door my, dandoor hem te verwagten had.—

Ende myne ontvangene bevelen uijt Europa van haar Edelgestr.ge aangaande deze sake rijpelijk overweegende, bevond ik veele obstaculen, die my van deze reijse wederhielde, principaal, wanneer de onderneeminge door geweld aangevangen en van een ongelukkigh uijteijnde geweest wierd, waardoor onwedersprekelijk te duijten souden zijn, het gezagh

fol 118 b

der Nederlanders, als dan te gronde geheel zoude leggen, maar vermids daar tegens voordagt de noodsakelijkheijd die er voor de comp.e was, om sig meester van dat fort te sien, doarde voordeele omtrend de negotie als de magt die deselve dan in't Axim land zoude hebben, belaoen de groote hinderpalen, die alsdan aan de navigatie van alle vreemde natien te weeg gebragt souden werden, als de welke eene opene markt aan dit fortres houden en hare schepen van water en hout naar hun volle genoegen voorsien, soo oordeelden op't goed vinden van Raden my naar Fredrixburg te moeten transporteeren, gelijk dan ook nog diienselven avond met alle mogelijke stilte in donker souder de minste beweeging, naar boord begaaff, gaande des nagts met het schip de Faam opwaards onder zeijl.—

Het was den 5 Junij dat voor Axim den anker kwam, vindende het Jagtschip Groningen provisioneel op't goedvinden van den capt.n vander Hoeven daar gebleven, terwijl de Hollandia naar Cabo Appolonia ende Faam naar Elmina zeijlde,

zoude tot voorkominge van alle naadeelen bij de Pocquesouse negers, nadat hier aan land gecomen was, tragten, er op bedekte wijse en discourse uijt eenige der aanzienelijkste negers te vernemen, wat hulpe men wel van haar soude te verhoopen hebben in cas geweld moeste werden gebruijkt, om Jan Connij het fort Fredrixburg te ontweldigen, dog sonder effect, haar vreeze vobrde naam van Connij zelfs was te groot, zoo ik bespeure konde hoewel haar excus alleen in den onmagt bestond; zij betuijgde genoegde grootheijt van Jan Connij, en de verdrukkinge daar hij haaren alle de daaromtrend woonende naturellen onderhoud hun in het herte sijnder raakte, maar ijts op hem te tenteeren zoude te gevaarlijk sijn, vanneer kwalijk uijtviel; van deze kant geen hulpe te verwagten zijnde, wierd niettemin na lange deliberatie met de respect.e capt.n (vesende de Hollandia op den 7 Junij mede voorcfx in gerevertteert) verstaan, de scheepen de Faam, Hollandia en Groningen af zoude zeijlen naar Groot Fredrixburg, en haar anders op sodanige plaatsen en soo na aan land als mogelijk was, werpen zoude, om in cas minsame middelen niet wilde réussieren, met het canon kruijsgewijs op het dorp en strand te kunnen schieten, terwijl boods en sloepen met granaten en vuurballen zoude tragten het dorp in brand te steken, om confusie en vleugten onder de negers te veroorsaken, als vanneer men de 9 groote canoas met gewapend volk soude doen landen, om 't fortres te beclimmen en te vermeesteren, dat de brand in 't dorp verwarring en benauwtheijd onder de negers soude hebben te weege gebragt schien ons seker voor te koomen, alsoo wij verzekert waren, en 't wel te denken is, in soo een groot negotieerend dorp veel bospolver hieren daar in hutte of haar soo genaamde pakhuijsen bewaart werd, om de binnelandse cooplieden altoos te kunnen gerieven in een off meer van deze pakhuijsen nu brand ontstaande, en in 't kruijt komende, soude het oogschijnelijk veel menschen hebben omgebragt

fol. 17a

1718

Relatie aanval T. Hiskiah Bay

fol. 49 b

off doen vlugten; althans het bergen van vrouwen en kinderen, goederen etc. soude de mannen be-sigheden genoeg gegeven hebben, sonder op de ge-lande Europeanen haar magt of wapenen te denken, om die tegen te houden; ook soude het te beswaarlijk in sooeen geval voor Jan Connij geweest zijn, ijder neger tot defensie te bewegen, en zijn brandende hut, vrouw en kinderen en goederen aan't noodloot op te offeren, in tegendeel soude tweedraagt en alle bedenkelijke oneenigheden als dan hebben plaats gevonden en de geordineerde manschap van de schepen alle aan land in ordre gecomen wesende de negers geheel sal tot de vlugt genoodsaakt hebben. - Wijle dat uijt den aard der naturellen meermalen gebleken is, dat wanneer eenige van hun zijde de retraite kiesen, d'overige mede niet lang staan blijven. -

Doch omme van de apparente voordeelen, de welke een sodanige confusie konde veroorzaken, niet al te seker te spreken is, als off deselve gewisselijk soude volgen moeten, soo sal 't mede hoognoodig zijn op te halen de middelen, waar door dese verwerringe soude ontstaan, en off die van dier-gelijke effect kunnen zijn als voorondersteld werd. Hier voren is geseegt hoe de scheepen geordineert waren te ankeren, om in cas van nood in 't cruij en dwers het dorp en strand te cunnen beschieten in diervoegen dat alle plaatsen (buijten de plaats gedestineert om te landen even bezuijden 't fort) beschooten konden werden, soo verre snex uijt zee geagt doenlijk te weeren; dese schepen d'ankert wesende, wierd d'attaque in der voegen be-raamt; 2 boots leggende soo na als aan strand konde coomen, soude uijt hand mortieren, vuur-ballen, en granaten in 't dorp werpen, soo lange tot dat hetselve op verscheijde plaatsen in de brand was geraakt wanneer dat vuur soude continu-eeren, om onder 't faveur der bassen in de cha-loupen geplaast de verbaasthejt onder de natu-rellen te vergrooten, en haar des te eerder tot de

fol. 50 a

vlugt te drijven; zoodra deze brand eenig effect naar wensch gedaan had, zoude de groote canoas volgevapend volk naar land werden gezonden, en daarna d'overige volkeren mede tot de landing g'ordeneerd, uijt boots en sloepen afhaalen, aan land brengen, om soo gesamentlijk sterk, coppen ijder met een carbijn, drij granaten en 2 zakpistolen, midsgaders een houwer voorsien, naar 't fort te marcheeren, en 't selve aan de kattepaats met de daartoe gepreparceerde ladders in de canoas mede aan de wal gebragt, te beklimmen, en zig alle daarin te begeven, en soo vervolgens in 't fortres; sijnde kruijt en lood, om zig in 't fort te maintineeren, soo veel op een tijd mede gevoerd konde werden, in de chaloupen en boods; op alle vaartuijgen waren bevelhebbers gesteld, die bekwaam voor hun aanbevolen post g'oordeeld werden, zoo wel in 't landen als in 't werpen van vuurballen, granaten et^ra kogels, en konde menschelijker wijse niets meer ter bevordering van deezen aanleg werden bedaagt off in 't werk gesteld, blijvende egter besloten met te landen, voor dat het dorp volkomen in vollen gloed soude staan. —

Dit was de maagt en wijse, door de welke de onderneeming niet alleen doenlijk, maar selvs van goed succes geoordeeld wierd, alle bedenkelijke precautien in dit reglement en deezijn tot verijdeling der kwade ontmoetinge der negers waren ingelijx met versuijmt, geevolglijk den aanval geheel en volkomen klaar en ontworpen was, afhangende alleen d' uijtvoering, welke om veele redenen gesupercedeert bleeff totter tijd men volcomen 't oogwitt van Jan Connij en zijn aanhangers soude hebben vernoomen, namentlijk hij als een hertnekkige zig tegens het besittnemen van die plaats voor en in de naame van haar Hoogh. en derselver Gen^le West Ind^e comp^e wilde opposeeren, dan zig op een minsame manier en vredig onderwerpen, off elders naar goedduinken verhuijzen; het soude deze te verre

fol. 508

Expeditie op Java. Beschrijving

doen vijden, wanneer men accuraat daar in aantekende d'omstandigheden, in dit minzaam gesprek off boodschappen, om eigentlijk te spreken gehouden het genoteerde in 't journaal hier bij gevoegt zal dit alles nett en naar waarheijt aanwijsen, insgelijx de maatregels om dit voorneemen onweijbaar volgens menschen begrijp te doen reüsseeren, ende waar aan mits dien verdgerefereerd, in dierwegen als off hetselve hier in was gevoegt zullende dierhalven tot besluijt gesegt werden, en voor de maatschappije (vermids zoo van daar present wesende vreemde natien als andre berigten, niets dan vermeesteringe met geweld meest verwacht werden) niets overig dan 't heijlsaamste bij der hand te vatten, te weten de wapenen en onder Godes zegen op deze heijdenen aan te vallen, en in 't werk te stellen, hetgunt

fol. 51a

hier-van onwrikbaar naar tijds en magts gelegentheijd gesegt dat besloten was, dat midsdien dan des voormiddags de klokke – uuren onder 't faveur van een stille zee, naar 't doen der afgesprooke seijnen, in den name des Heeren, en sigtbaarlijk met een onverschrokke moed bij de aanvallers wierd ondernoomen, zijnde het volk tot de landing geschikt, in dese volgende ordre verdeelt:

In de canoa N° 1, een 11 schepper; 16 man	5 Landgranadiers, 11 musquettiers
In de canoa N° 2, een d° 12 d°s	5 Landgranadiers 7 musquettiers
In de canoa N° 3, een 9 schepper; 10 d°s	3 Landgranadiers 7 musquettiers
In de canoa N° 4, een d° 10 d°s	5 Landgranadiers 5 musquettiers
In de canoa N° 5, een 7 schepper 8 d°s	5 Landgranadiers 3 musquettiers

56 Man, verdeeld in 5 canoas, waarbij nogh waren 2 boots en 2 chaloupen, t'samen in 't geheel uijtmakende over de 120 Man, werden gecommandeerd door den capt.n Jan v.d. Heeven, luijtenant . . . . en

opperstuurman; zittende gemelde capt.n in een 2 scheppers canoa, om op alles de vereijste beveelen spoedig te kunnen geven. —
Hier boven is aangeroerd wat mesures de 3 schepen te neemen hadden, te weten onophoudelijk cannon neeren, dat sonder intermissie en naar behoren wierd waargenomen, zooals ook uijt
2.512 boots en chaloups mede wierd g'observeert, om ware 't mogelijk het dorp in 't vuur te zetten tot veroorzaking van vlugt en verweering, om als dan plotseling te landen. —
In dit postuur bleeff den aanval 1 uren sonder datter in 't dorp de minste beweging was dan enkele schoten, die uijt het fortres kwamen, doch souder schade te doen, 't welke met het werpen van een granaat à 3 weder ophield, brand in 't dorp was er niet te becoomen, en schade wierd mede aan de negers hutten van geen belang toegebragt. — Een vuur dat d'aanvallers vrugteloos deeden estimeeren, om 't alleen daar bij te laten, waar bij 't gevoelen van eenige kwam, de negers door angst van de aan naderende magt sekerlijk in de bossen geweken waren, en alsoo niets te dugten; deze en meer andere redenen gettede den capt.n v.d. Hoeven aan tot de landing te accordeeren, gaande met sijn waartuijg voorafff, werdende door de canoos vol volk gevolgt, dat de negers nog al souder de minste beweeging deed zijn, tot soo lange zij sinde canoas in 't venden waren, meerdere manschaps te halen, alle eenskaps van agter de rotzen, waartegen de zee aanslaat, een uijtval op de geland zijnde deden, en te regte als wilde aanvielen, makende op deze elendige (die kwalijk hun voeten nog op strand gezett hadden) soo een geneldig vuur, dat het niet minder heeft kunnen weesen off die menschen sullen in jder lid doormagt'd zijn, den capt.n vander Hoeven deese aanvallen meenende was't doenlijk geheel ten minste voor een gedeelte te stuitten, door sijn volk te doen

1818

Schrijven van P. Buurstede, Corp

vuur geven, en granaten werpen, vond zoo haar misleijd als dit bevel uijtgesproken had, siende meest alle de manschap op de grond dood uijtgestrekt leggen, en eenige weijnige ooer; egter hielden rij met dit klijn aantal nog stand, tot dat 2 van de geene, welke hem grijpen wilde met pistolen had te nedergeschooten, en in de derde trou die znex hervatten wilde, en brandende granaat hadde gesmeeten, waar na hij voelende aan 't hoofd en door de linker voet geschooten was, enne een cogel dog sonder in 't vlees te gaan tegen d dijen becomen had, met eenige te water en tot swemmen sig begaff, en door de canoas gesalveert vierden, moetende alsoo de gesneuvelde aan de barbarise mishandelingen der negers agterlaten; keerende alsoo de oorgebleevene manschap in de vaartuijgen naar haare respective scheepen, van de welke mede nog al eenige alvorens soo subiet van door de brending konde in zee geraken, aepwest wierden door de negers haar geweer van strand. –

Hoe klaar d'overvalling van onze volkeren uijt de schepen beschouwt wierd, soo bragt het gedurig cannoneeren deze barbaren geen merkelijke schade toe, dierhalven de slagting onder de Europeanen te erbermelijker was, kunnende die menschen geen hulpe toegebragt werden, onbegrijpelij zal het mogelijk een ijder voorkoomen, hoe dat soo veel vuurs geen nadeel sonde hebben gedaan aan den vijand off het dorp, en egter is znex gebleken, maar dat de verwondering nog grooter maakt is de stoutheijt der negers hoe die hen tegen zoo een volle bestorming van groove en klijne kogels hebben derven vertoonen, en daar tegen indringen, waar van met anders te denken is, dat hun besluijt disperaat moet zijn geweest, en aangemoedigd door 't geluk der geringe schade die zij ontfingen. Edog wijle een lange maar reden tot 't oogmerk van deze met dienen kan, alsoo dit berigt maar geformeert is, om accuraat aan te halen, wat inde

onderneeming op het fortres Groot Fredrixburg is gepas-
-seert, en hier omtrend alles is aangeroerd, soo
fol 52b sal Kortelijk geseegt werden dusdanig het zig
daar omtrend heefft toegedragen, ende 't welk den
onderges.z^n nodig geacht heefft in geschrifte te bren-
-gen ende ter vergadering van Raden deser
custe over te brengen, ten eijnde daar uijt bij Haar
Ed.^e sal kunnen werden vernoomen, alle het gunt
op mijne reijse naar Fredrixburg voorn.^t is komen
voor te vallen. — Actum Elmina deser
Datum ut supra A.^o 1718. — Wm Butler. —

Extracts from letter from Dir. Gen. Wm Butler and council-
-lors Joan van Alsem, R. Raarda, Jacob de Landman to
the assembly of the X., dd. Elmina 8 Aug. 1718. —
(read in the X. 21 Nov. 1719) (W.I.C. 104. fol. 55.)

fol. 64 – 69.

fol 64a Op den 30.^e Mej naar sons ondergang quam hier ter
Fredrikburg rhede capt.^n Jan van der Hoeven met het schip de
Faam komende hij capt.^n nog dien avond aan
land, berigtende zijn vrugteloze Kruijstogte in
geselschap van de Hollandia en dat vermits zig
verbeelden de bekende Lorrendraijers apparent naar
Zeeland gekeert zoude zijn, en gevolglijk niet met
vrugt voor eerst uijt te vaeren, hij in overleg
genomen had, het separaat articul door de Ed.^e Gr.
-Achtb.^e Heeren Bewindhebberen agter zijn instructie
geseegt, vervatende een ordre om door 't een off
ander middel van fainte, geweld off verdrag
in handen ende in de magt deer comp.^e te brengen
de Pruijssise forten hier ter custe gelegen, maar dat
in cas van verdrag met den neger Jan Connijen
de verdere naturellen onder het geweene Pruij-
-sij fort groot Fredrixburg van gevallen was, zulx
fol 64a met meerder vrugt door een persoon van hoog
aanzien en verrigt zoude kunnen werden, als ge-
-varender dan hij capt.^n in de gewoontens der natu-
-rellen, ende welke ook met meerder nadruk iets
met de naturellen besluijten en afdoen konde;
versoekende seer instantelijk den heer Directeur-Ge-

landswaards het naaste agter Pocquesou, en d'An-
taze, die mede de verdruckinge van Connij moede
zijn, doen kraotige belofte van hulpe, wanneer
wij weder resolveerde, hem Connij uijt zee met schee-
pen te beoorlogen; dog deze aanbiedinge (hoewel
wij die niet afslaan) zijn wij niet gepermitteerd
volcomen aan te nemen, omdat daaruijt eenige
kosten om die menschen te armeren, ten lasten
en, dat egter
gr dcht = pos-
omeinen zul-
gemeijd sal
ons hier toe
ve bij dezen
rste hood ver-
eijkt werden
r haare schee-
e Pocquesouze
nde rhede
ebragte, agten
ten kersten
ge gehorende
ler toe werd
nden nevens
off constat-
te kunnen
n de natu-
uit zouden
un verlijo
van onder dat hart reti-
te gevaarlijk Edele Groot-
t hart in de magt der negers te
laten, want de naaste fatale ontmoetinge zullen
die naturellen schoon hartneckiger, niet temin be-
vreesder dan te voren doen zijn voor onze vervol-
ging; dit kunnen wij met eenige reden geloven,
alzoo Jan Connij met een frans capt.n zoo verre
voereengecomen is, dat hij Connij dat hart een jaar
lang in geen handen van andere Europiaanse
natie dan de fransee sal laten komen, binnen

Note

Extracts from letters to W.J.C.
from 1701 – 1715
are in Fords Cap Manuscript Books I. II
(under various headings)

1718

F. Fredrikburg

-neraal zig hier toe gelieven te verledigen als door een langduriige residentie aan Akim ten vollen den aard der Fredriksburgze negers, en in sonderheijd dat van Jan Connij bekent; dit versoek ter vergaderinge van Raden gebragt oordeelde den heer Directeur generaal (vermits die onderneminge nu op't poinct was en publicq verden moeste) het nodig de leden mede te de-
-len, wat mesures zijn Ed.e secretelijk ingevolge U Ed.e dd. 16.e aanschrijving reeds genomen ten dit ende consideratien van den capt.n van der Hoeven deeden de leden den heer Directeur-ge-
-neraal versoecken met het schip de Faam ten fine voorszr. opwaarts te gaan, dat op den 31 Mei nog bij zijn E. gedaan wierd, komende op den 12 Junij met het schip de Faam terug, berigtend dat hoe voorzigtig en dapper de onderneminge gedaan was, dezelve egter ongeluckig was uijtge-
-vallen, het gelande volk meest alle op een bar-
-baarze en erbarmelijke vijze gemassacreert, zoo als dit circumstanticelder staat beschreven in't rapport van den 13 Junij ter vergaderinge door zijn Ed.e overgelevert, zijnde de naturellen gevolglijk bezitters van dat fortres gebleven, en mo-
-gelijk blijven zullen, ten ware U Edgrofto.e magt hier te lande in die staat gebragt wierd dat de-
-zelve deze ontaarde tot s'overgave konde con-
-stringeren, want met de kragt dewelke hier bij-
-een te brengen, is zulx onmogelijk, immers voor zoo verre die der Europianen belangt; de natu-
-rellen, waarmede wel iets te tenderen zoude zijn, zijn mede te onstandvastig van aard en vol wankelende besluijten, dat bij ondervinding heeft doen sien veele saken nadeelig heeft doen uijtvallen, egter vertrouwen wij de Passage in-
-dien voor d' Elsjantyne die haar dreijgen, niets te wrezen hadden, en daar mede versoent waren wel heel licht te bewegen zijn zouden, Jan Connij te helpen ruinéren uijt een soort van wrake over geledene schade aan haar gedaan; deze leggen

landswaards het naaste agter Pocquesou, en d'Ant-taze, die mede de verdruckinge van Connij moede zijn, doen kraatige belofte van hulpe, vanneer wij weder resolveerde, hem Connij uijt zee met schee-pen te beoorlogen; dog deze aanbiedinge (hoewel wij die niet afslaan) zijn wij niet gepermitteerd volcomen aan te nemen, omdat daaruijt eenige kosten om die menschen te armeren, ten lasten vand'E. comp.e zoude dienen te volgen, dat egter (onder reverentie en bij aldien U.Ed.Gr.ch.t.b.e pos-sesseurs van de gecogte Pruijssische domeinen zul-len moeten werden) in't geheel niet gemeijd sal kunnen werden; behage U.Ed.Gr.ch.t.b.e ons hier toe te qualificeeren, zoo zullen wij deselve bij dezen versekeren niets dan daar't d'uijterste nood ver-eijst en op't menagieuste sal uijtgereijkt werden. Ende op dat U.Ed.Gr.ch.t.b.e verder door haare schee-pen met effect insgelijx iets op deze Pocquesouze negers zoude kunnen uijtvoeren van de rhede terwijle de negers te lande 't hare toebragte, agten wij het seer hoog nodig U.Ed.Gr.ch.t.b.e ten ersten vier goede houwitzen met de daartoe gehorende ballen off bomben, en vat daar verder toe werd gerequireerd, quame herwaarts te senden nevens een habiel en ervaren vuurwerker off constar-pel, om die op de vereijste distantie te kunnen werpen, als wanneer wij vertrouwen de natu-rellen onder dat fort het zoo benaauwt zouden kunnen werden gemaakt, zij elders hun verblijf zouden moeten soeken, en van onder dat fort reti-reren. — Het is mede te gevaarlijk Edele Groot-ch.t.bare Heeren dat fort in de magt der negers te laten, want de laaste fatale ontmoetinge zullen die naturellen schoon hertneckiger, niettemin be-vreesder dan te voren doen zijn voor onze vervol-ging; dit kunnen wij met eenige reden geloven, alzoo van Connij met een frans capt.n zoo verre overeengekomen is, dat hij Connij dat fort een jaar lang in geen handen van andere Europiaanse natie dan de fransee sal laten komen, binnen

2 6 a

Connij's [illegible] [illegible] Hand [illegible]

176

G. Inbeidslag

welken tijd hem Connij antwoord sal gegeven werden
of te het voor den Koning van Frankrijk sal geposi-
deert werden off niet, op welke voorwaarden voorn.
capt.n aan Connij twee kanon met geweer heeft geschon-
ken. – Deze natie is 't alleen, waaraan dit fort door
de negers kan gegeven werden, alzo haare vreze
voorde Nederl. comp.e hun regtvaardige wrake te
groot is om onder derzelver beschermingo te buijgen,
d'Engelze vertrouwen zij nog minder, dierhalven
zij een geruster leven hun onder de francen beloven
alsde welke zij niets misdaan, maar in tegendeel
in deze vastigheijd en voet op de goud custe gestelt
hebben, zoodat de francen apparent er lang mede
bezitters van deze custe staan te werden; dat wij
egter zoo verre onze krachten toelaten, verhinderen
zullen, en ook van alle andere natien die dit willen
f. 166 ondernemen; en zouden wij niet vreemt zijn, van
met een goed en wel gefondeerd regt, de zulke haar
scheepen insgelijcx aan te halen en op te brengen,
alzo in tijd van vrede niemand tot een sodanig
entreprise bevogt is, en geweld met geweld te keren
is univerzeel praeticabel; edog wij zullen zoo wel
op 't een als 't ander met Eerbied U Edg. ed. Ed.
considerationen en positive besluijten afwagten. –

Libbe wrs

Omtrent d'inlandze troubelen kunnen wij voorals
nog niets sekers melden, als wezende de geruchten
te variabel, voor dezen verzekerde die den voort-
gang der oorlog tusschen d'Assjantijnsen en
Akimsen; nu berichten die de legers van den an-
deren yeder weder in hun land geweken zijn, zig
preparerende om de kleene landschappen, welke
nu en dan hunne grote nabuuren wat beroofd
hebben, door de wapenen tot reden te brengen;
wat hier van eindelijk worden zal moet de tijd
ontdecken; dit ervaren wij egter tot leetwezen,
den handel hier door meer en meer verergert, en
tot onze meeste verwondering verd er geen bos-
poeder vercogt, dat in oorlogstijden immers aftre
behoord te hebben, en het geweer begerende negers
van ons, om de slegte valeur in 't geheel niet meer,

Ashanti
v
Akim

Rede

alhoewel dat bij Jacob Oortman gelevert redelijk goed is; hetgene hier nog onverkocht legt, vreezen wij langen tijd sal aanhouden, eer 't zelve aan de man is, wij bidden Ed. Gr. Achtb.e mitsdien met het aanvoeren van geweer stil te staan totertijd het zelve meerder gevild zal verden. — Van andere soorte van goederen is niets beonders te noteren also dat als van ouds naar de modens der negers veel of weinig debiet heeft; en vermits eenige hier of geheel weinig of niet resteren, dewelke egter van de hoogste noodzakelijkheijd zijn, zoo voor Ida, de Benin, als deze ceuste, zoo hebben wij de vrijheijd gebruijkt daarvan een petitie te formeren, en die Ed. Gr. Achtb.e aan te bieden met verbiedig versoek dezelve in 't geheel en vel ten eersten voldaan moge verden, gelijk wij dit mede verhopen omtrent de victualie als goederen van den train voor dezen gepetitioneerd, en de ampliatie die wij nu om 't groot gebrek agter de trains petitie hebben gevoegt. —

Op den 9 en 12 Junij en 15 Julij successivelijk arriveerde alhier uijt Pernambucque drie Braziliaanse brigantijns geladen met eenige rollen tabak en een weinig goud, om daarvoor alhier hun slaven te ruijlen, zoo als wij hen dezelve vaargemaakt accoord hebben gelevert, te weten aan de brigantijn genaamt de St.a Therese et Almas capt.n Pedro Gdron, 90 koppen, aan de Bonnaventura capt.n Pedro Martin, 59 koppen, en de derde genaamt Jezu Maria et St. Jozeph, capt.n Johan Rodrigues, 80 koppen, waarmede dezelve op den 15 Junij, 19 Julij en 8.e dezer weder van hier naar de Brazil vertrokken. Hunne respective reekeningen belage Ed. Gr. Achtb.e in dezen gesloten L.ra C, D en E. te vinden. —

Met d'Engelse en Denen is hier ter ceuste niets voorgevallen en verd de vrindschap en harmonie daarmede volcomen onderhouden, zijnde dit alles wat Ed. Gr. Achtb.e van deze natien kunnen berigten. —

Alleen zullen Ed. Gr. Achtb.e seggen den Almogende God die natien en ons, nu een geruijmen tijd

1718

Lists of sickness & mort.

met zijn slaande hand bezoot, en veele menschen uijt dit tijdelijke weggerukt heeft, latende de overige sonder uijtsondering genoegsaam lang op het siekbedde worstelen; den heer Engelge capt.n generaal William Johnson, nevens eenige andere bediendens en militairen zijn korte dagen naar den anderen overleden; bijons hebben den geweesene Directeur Generaal Abraham Engelgraaff, oppercommies Zeljn Hendrix, en meer andere menschen, insgelijx kunne dagen ten einde gebragt, waarvan de nu overgaande leijste van het soldij comptoir Nedgeachtb.e klaarder aanwijsing zal doen.—

Deze sterfte en siekte heeft hier veel arbeijd teruggestelt en veroorsaakt, alles onmogelijk compleet heeft kunnen werden gemaakt; niettemin hebben wij zoo veel de gesondheijd der menschen toegelaten heeft, de papieren doen vervaardigen, en in die forma als dezelve jegenwoordig overgaan nog in gereetheijd gebragt; wij willen verhopen de bediendens door Nedgeachtb.e in derzelver laatgehoudene vergadering aangenomen, en die ten meesten delen nog in Europa zijn, spoedig zullen herwaarts komen.—

fol. 68a Curaçao

Ued Geachtb.e hoog geerde beveelen, omme den Jndigo maker Jacobus Munnichhoven van hier met het schip Bosbeek naar Yzeguebo te verzenden, hebben wij hem bekent gemaakt, en heeft denselven ons daarop verthoont, dat hij ingevolge t contract tusschen den heer Directeur Jeremia van Collen en hem gesloten, aangenomen was, veer jaren vast hier te lande te dienen, en in cas van langer tijd zulx te zijner keure was, anders veder franco op Curaçao moeste getransporteert werden; edog hij geerne inclineerde de compe hier te lande langer te dienen, daar dezelve hem toe gelieverde te emploijeren, maar geensints om naar Yzeguebo off elders vervoert te werden; versoekende, in cas die beveelen hem belettede langer hier ter custe te blijven, zijne ontslaginge.—

Dat wij om redenen niet hebben kunnen accorderen als daartoe niet speciaal gelast en zijn versendinge naar Yzequebo hebben wij tot Ulgrdchtb.e nadere ordres op zijn kragtig aandringen uitgestelt, waaromtrent wij verhopen Ulgrdchtb.e ons zullen gelieven te verschonen, en dat wij met derzelver nader bevoelen mogen voorsien werden, immiddels is op den 25 April, wanneer ter vergaderinge over 't versoek van deze chunnikhoven wierd gedelibereert, hij in gagie van f. 40.- tot f. 24.- verminderd, om reden den arbeijd der Indigo hier ter ruste niet komt te reüsseeren, en hij chunnikhoven niet geinclineerd is naar andere plaatzen tot die culture te gaan, en zijn dienst als undercommies tot 1 x in bestaat, met welke qualiteit hij titulair door Ulgrdchtb.e aangesonden is.

Onder 't vervaardigen van deze ontvangen wij schrijvens vanden capt.n Jan v.d. Haeven gedateert den 20 July, zeijlende met zijn schip af en aan Bercoe, veroveende zijn conquest op den 19 dier maand, omtrent de ruijgehoek bij Apam gemaakt, zijnde de Lorrendraijer, de kleine hoop" gevoert bij Jacob Jmans indegen meergenoemt, welke hij capt.n vroovert heeft, en wijl wij vermoede voorn.t capt.n v.d. Haeven in veiling dagen met zijn prijs hier zoude wesen, oordeelden zoolang te wagten, op dat Ulgrdchtb.e daarvan breder zoude kunnen onderhouden, denzelven quam hier gevolglijk den 2.e deser ter rhede, en stelden wij ordre de resterende lading der prijs ontscheept, opgeslagen en alles beloorlijk geinventariseert zoude werden dat ook heel spoedig volbragt is, de proceduuren intusschen opgemaakt werden zijn mede afgelopen, en is dat scheepje met desselvs cargasoen 1.ra waardig volgens taxatie f. 31550 :14:-: ten behoeve der vel Ed.t comp.e bij sententie geconfisqueert; zullende den capt.n v.d. Haeven de reijze opvaarts weder aannemen.-

Even voor 't opbrengen van dit prijs scheepje komt hier ter rhede te arriveren voor rekening van de

1810

E. camer Enkhuijsen het scheepje Commanij, geoert bij schipper Jan de Haas, geladen met smeer en brandewijn, waarmede geene aanschrijvinge van U Edgrcht Bt hebben vernomen, dierhalven tot derzelver informatie zullen seggen, onze verlegenheijd omden handel op de Benin voortte-
fol. 69a - zetten nu ten dêlen verminderd is, en zullen dit scheepje ook immediaat met de nodige coopmanschappen derwaarts schicken, opdat het veder een goed retour van daar sal kunnen brengen. Het prijs scheepje zullen wij insgelijx ten eersten emploijeren, om Axim en Fida van de lang versogte coopmanschappen te provideren, en om enpassant het ingehandelde goud van de laaste plaats opte brengen, waarnaar het zelve, zoo't doenlijk is, nog een vojagie sal doen tot voortzetting der negotie, als wanneer hetzelve bequaam geoordeeld werdende te repatrieren, tegens Februarij naast komende de reijze naar Holland sal dannemen, met een honderd à eenhonderd en vijftig marcquen goud, en zodanige verdere retouren van tanden en gom als dan in voorraad zullen zijn, en opdat scheepje redelijker wijze geresigneert kan werden. —

Het schip Groningen, d'overvaerder van deze sal onder Godes geleijde tot U Ed gr cht Bt overbrengen ctk. 100.- goud, 12000. lb. tanden, 4000. lb. crewell, 49500. lb. gom, 9053. lb. roodhout, 18. aamen limoenzap; mitsgaders zoo veel beschadigt en invendibel geweer en verdere goederen, als de generale carga en de cognossementen komen te doceren, — gelijk ook nog voor reekening en risico van den boedel vanden geweesene directeur-generaal ctbraham Engelgraaff in U Ed gr cht Bt casa overgaat, alle het goud en rendiment der goederen bij hem naargelaten. —

fol. 69b - Uijt d'ingesloten casa reekening gelieven U Ed gr cht Bt te broogen, hoe veel goud op ult mo Junij laastleden in casa geweest, en naar aftrek van dit retour nog per rest is gebleven. —

Nademaal als gezegt deze custe ende wel de bedien-dens van U Ed gr ctcht b^r op een bijsondere wijze met sware siektens zijn bezoogt, en vele weggestorven zijn, zoodat hier aan dezelve groot gebrek is, zoo wel van de hoog als mindere van qualiteijt, zoo verhopen wij U Ed gr ctcht b^r de goedheijd zullen gelieven te hebben de vacante plaatzen spoedig te suppleren, opdat alle zaken weder met de verijste promptitude zullen kunnen werden verricht en waargenomen, in sonderheijd bidden wij U Ed gr ctcht b^r gunstige reflectie te willen nemen op die bediendens, welke om de noodzakelijkheijd door ons tot de penne zijn gewordert, waarvan wij d' eer gehad hebben U Ed gr ctcht b^r in onze nedrige van den 4^e chaart breder te onderhouden; waarbij wij met veel verbied voegen den adsistent Jan Grauwhard bij provisie als eerste clercq ter secretarije dienende, met bede denzelve door U Ed gr ctcht b^r gunste bevordert mag werden. —

---

fol. 141 – 162.

Dagverhaal gehouden in Guinea zedert 2 April tot 12 Junij 1718. —

Saturdag den 2 April A^o 1718. —

A. M. De vergadering belegt zijnde, heeft den Heer Directeur generaal daar in vertoont, hoe dat zijn Ed^e bij de jongste aanschrijvinge van de Ed. gr. ctcht b^r heeren Bewind hebberen ter vergadering van de Thienen gedagtekent 30 Nov. A^o 1717 geadviseert was geworden haar Ed gr ctcht b^r door contract van koopmeisters en eigenaars geworden waren van de Pruijsische fortresse groot Fredrixburg ende de verdere domeinen van hooggedagte koningl^e ma-jesteijt van Pruijsen op deze custe ende ten dien eijnde aan den capt^n Jan van der Hoven voeren-de het schip de Taam uijt Holland mede gege-ven was een acte van authorisatie in blanco, omme van die domeijnen uijt naame van haar

Hoog. Moog. de Heeren Staaten Generaal der vereenigde Nederlanden ende de Gener. Geoct. Nederl. West-Ind.e compagnie volkoomen besit te neemen, zijnde die acte origineel door boven velgem. Majesteit onderteekent ende gedateert 22 November A.o 1717, waar bij haar Ed.Gr. Ach.tb.e hunne beveelen gevoegt hebben, om de plaatsen met Industrie, was het mooglijck, anders door middel van geweld in possessie te neemen ende welcke middelen voorn. capt. vander Haven, ende zijn E. met den anderen beraamen zouden bij aldien het schip de Craamop desselffs komste uijt Europa zijn Ed. tot Cx in mogt aantreffen, welcke speciale aanschrijvinge der Ed.Gr. Ach.tb. Heeren Bewindhebberen, als authentique copia der volmacht door zijn Koningl. Majesteit van Pruijsen dies weegen conform verleent, ende de periode door zijn Ed.e den heer Directeur Generaal tot andwoord aan haar Ed.Gr. Ach.tb.e de heeren Bewindhebberen tot de secreete saken gecommitteert, geschreven, alle ter vergaderinge geexhibeert en geleesen zijnde, heeft zijn Ed.e de heeden verder voorgedraagen dat als nog van gevoelen zoude wesen, het possideeren van opgem. fortresen in cas zulx door intrigue moste werden uijtgevoert, hetgelue geschiede ende aangelegt zoude moeten werden op die wijse als zijn Ed.e in desselffs andwoord hier vooren aangeroert dit hadde te kennen gegeven, kunnende als nog geen ander secuurder middel uijt dencken, dog waaromtrent zijn E. als nu veele swarigheeden quam te ontmoeten, ter oorsaake het inkoopen van deese plaatsen door de Edele compagnie, niet alleen op deese custe ruijtbaar, maar selvs zulx ter kennis van d'Engelse hier te lande volkoomen was, t'geene zijn Ed.e deed vreesen alle bedeckte aanslaagen een quaad uijtuijnde zoude doen naar zig sleepen, dierhalven het raadsaamst had geoordeelt deese saack ter kennisse deeser vergaderinge te moeten brengen, opdat een jegeljck tot bereijckinge van dit neijl-

fol. 142a

-saam oogmerck voor de Maatschappije nevens zijn Ed.e overweegen en beraamen zoude kunnen, de middelen en consideratien, dewelcke den capt.n Jan v.d. Haven in staat stellen kunnen deese domeijnen op de gemackelijckste wijse onder de magt deeser compag.e te brengen. – Bij alle het welcke den commies Johan Philips litzen de lieden meede te kennen gaff, hoe dat den heer Engelse generaal, ende de agenten van de Royale africaanse comp.e zijn 6. (over eenige daagen tot Cabo Cors zijnde geweest) onder ander discourses niet duijster hadden verthoont het verkoopen van deese fortresen aan de Nederl. Westind.e compag.e haar bekent was, egter met die voorwendinge zulx niet dan bij rapport te hebben gehoort, en dierhalven van hem de waarheijd van dien versogten te moogen weten. – Op alle het welcke serieuslijck geleth en overwogen wesende de noodzakelijckheijd die er is, omme haar Ed. Gelcht.e te stellen in 't beeit der opgem.e fortresen als waardoor dat gedeelte van het africaanse landschap weeder onder de magt van de Ed.e compag.e gebragt zal werden, ende oock tegelijck verhindert de vrije handel, die aldaar tot seer groote nadeelen van 's compag.e negotie door alle natien en naturellen werd gedreeven, ende welcke inresteeringe haar E.E. vermeijnen niet verruijmt maar ten aller eerste uijtgevoert diende te werden, edog ten aanzien van de wijse, omme dit uijt te voeren, zijnde de leeden meest eenparig van gevoelen, zulx door intrigues zoude moeten werden verrigt, enden ten dien eijnde volkomen ken conformeeren kunnen met de rescriptie door den heer Directeur Generaal op den 28.e maart jongst leeden aan de vergadering der Thienen gedaan, in zoo verre deese overdragt buijten kennise van andere natien gebleeven was, maar vermits dit nu ontwijffelbaar meede ter ooren der Pruijsische naturellen ende wel in sonderheijd van Jan Counij gekoomen zal wesen, zoo is het gevaar in dit geval te groot geworden, om zulx door in-

Ed. 426

-trigues

geraaden sal vinden, om aande intentie van de Edgeachtbre heeren Bewindhebberen (die goed gevonden hebben dit aan hem capt.n toe te vertrouwen) te voldoen, en waar aan de leden deser vergaderinge haar seer gerne zullen confirmeeren. —
Aldus gedaan ter vergaderinge van Directeur-generaal en Raaden op 't hooft casteel St. George d'Elmina, 2 April 1718. — (v.g.) Wm. Butler Joan van Alsem, Geleijm Hendrix, en Jan Philip Eitzen.

Daar benevens vierd deese naavolgende meede aanden capt.n toegesonden: Heer v.d. Hoeven,

In deese zal U.E. ingeslooten vinden een copia resolutie, soals deselve bij ons en raaden is genoomen ten opsigte tot saacken betreffende de affaires en 't invadeeren van de fortresse groot Fredrixburg, en welcke resolutie U.E. omstandig zal informeeren, wat reedenen en motieven ons aangesett hebben, om deese secrete zaack in den raad te brengen, sullende ons verders om de kortheijdshalve daar aan gedraagen. —

fol. 149 a) Edog om onse pligt in allen deele te betragten, zoo hebben wij geoordeelt, om onse gedaagten U.E. naarder te communiceeren, om dit heijlsaam oogmerck niet vrugteloos te doen verden alsvanneer wij U.E. hier nevens senden een ingeslootene opene Instructie voor den commandant van Axim en eene voor het opperhooft van 't fort Boutrij, uijt dewelcke U.Ed.e zult kunnen beoogen, tot wat eijnde deselve geschickt zijn, dogh maet U.E. deselve niemand ter vereld verthoonen bevoorens U.E. aan Fredrixburg gekoomen weesen de eerst met Jan Conny hebt gebesoigneert, en deselfs meeninge begreepen en verstaan en bij onwilligheijd van 't selve op een minnelijcke wijs over te geeven deselve alsdan emediaat te versenden neemende ten dien eijnde twee kleijne canoas van Axim meede, om die daar-

toe

te emploijeeren, zoodra UE. met Jan Connij onderhandeling begint moet UE. den tapoeijer Bosman aan boord sien te krijgen, om denselven UE. documenten vanden Koning van Pruijsen te verthoonen, hem verders Uwe meening ten opsigte van Jan Connij te kennen geeven op soodanigen wijse hij bij de compe zal aangenoomen werden, alles in conformite van de genomene resolutie hier over, doch moet UE. Jan Connij geen meerder tijt tot antwoorden vergunnen als 18. off uijterlijck 24. uuren wijhij UE. seerlijck met goede woorden dralende zou houden, en onderwijlen door middel van geld de Nassaase en andere daar omheen geleegene neegers tot zijn assistentie zou omkoopen, om met deselve teegens ons geweldiger hand te agteren, als vanneer hij in staat zoude koomen, om ons de possessie te bedisputeeren.—

Doo vanneer Jan Connij op deese gestipuleerde tijd niet antwoord, zoo moet emediaat de canoo versenden, d'eene naar Axim en de ander naar Boutrij opdat die neegers haar als dan konnen gereet maken om op te trecken, emploijeerende UE. verders dan alle UE. voorsigtigheijd en wijs beleijd om soodaanige mesures te neemen om den bijgendom en possessie deeser plaats te erlangen.—

Doo alsoo door de weg van minnelijckheijd veele hinderpaalen en swaarigheeden uijt de weg znllen gruijmt werden, soo moet UE. den tapoeijer Bosman, de welcke op 't gemoed van Jan Connij veel vermag, en in goed aansien en crediet bij de negers aldaar is, sien door belofften te winnen denselven uijt onsen naame te verseekeren, dat wij hem voor zijne diensten de qualiteijt als undercommies van dien dag aff znllen geeven met gagie en kostgeld daar toe relatieo en verders een recompens naar rato dat hij zijn ijver en diensten aan de compag. betoont.—

UE. moet Bosman de conditien die wij Jan connij in de resolutie belooven ampel en breed voor-

stellen, derelve zoodanig extendeerende als U E. oordeelt voornoemde neegers smakelijck te zullen weesen, konnende wij in't vervolg van tijt deselve wel zoodanig besnoeijen als oordeelen met het beste en meeste intrest van de Ed.e compagnie te convenieeren. –
Wanneer deese zaack aangelegd en door U E. bij der hand genoomen werd, soo zal hetzelve seekerijck binnen drij daagen ter kennisse van de Engelse aan Cabo Cors koomen, die als dan alle intrigues in't werck zullen stellen, om ons de bekooming daar van te beletten, 't zij met assistentie van kruijten off te land met neegers derhalven soo zal de vaardigheijd van Uwe onderneeming seer noodsakelijck weesen opdat alles verriot is, bevoorens de Engelse middelen konnen vinden, om Jan Conny te assisteeren; voorts alles aan U E. voorsichtighe commando en wijs beleijd overgelaaten hebbende, en U E. een geluckige uytslag te hebben toegewenst, blijven wij met veel affectie (was geteekent)

fol. 145 a

Willem Butler

Volgt de Instructie voor het opperhoofd tot Axim:

Instructie voor Jacobus Mulnnikhoven, ondercommies en commandant tot Axim off te wel voor diegeene, welcke in plaatse van gem. Mulnnikhoven tot Axim het gebied en bevel zoude moogen hebben omme zig exactelijck naarden inhoude van dien te gedraagen. –

Art. 1.

Zoodraa deese Instructie hem Mulnnikhoven ofte diegeene welcke hem in commando over het fortres Axim zal weesen gesuccedeert door den capt.n Jan van der Hoeven off desselffs ordre toegesonden is, zal hij emediaat ende zonder het minste tijtverzuijm binnen het casteel doen koomen den Aximsen makelaar Apre, hem voordraagende hoe dat de Nederl. Westindise compagnie door contract van koop volkoomen eijgenaars geworden zijnde van 't fort Jrootfredrixburo ende de plaatsen daaronder gehoorende twee groote en swaare kruijs-

-scheepen, vel van manschap en geschut voorsien, naar deze landen gezonden hadden, om die forten met goedheijd, off geweld in de magt van deze compagnie te brengen, en welcke scheepen reeds voor gem. Fred.-burg het ancker geworpen hebben. –

2:

Dit in dierwegen aan voorn. Apree alleen vertoont hebbende, zal hij voortgaan met denselven verder
6 1456 bekent te maken, hoe dat de capt.n van deze scheepen vruchteloos getraagt hebbende Jan Connij op een min-saame wijse te beweegen, guarnisoen in dit fort te laaten koomen, door de hartneckigheijd van Jan Connij nu hadden geresolveert, hunne ordres met kracht en geweld uijt te voeren. –

3:

Ende vel op deese wijse dat zij zoo digt onder het fort ten ancker gekoomen waaren als mooglijck waren de na verloop van 18 à 20 uuren, (welcke tijt Jan Connij vergund is) om zig te bedencken seckerlijck met al hun geschut en snaphaanen op het Crom zullen schieten eensdeels, om dat te ruineeren en anderdeels, om onder faveur van dien een groot getal manschap te doen landen, tot verovering van het fortres ende zal hij Apree verseeckeren, daarvan actueel een begin gemaackt is. –

4:

Naaralle welcke discoursen hij aan gem. Apree op een seer dringende en naadruckelijke wijse sal moeten te kennen geeven, hij Apree nu de voor-deeligste occasie die er ooijt zoude kunnen weesen heefft, om zig volkoomen te reengeeren over voorn. Jan Connij, ende dat hij nu ockgeen andre ge-dagten moet hebben, dan om deese geleegentheijd aan te vatten, doende ten dien eijnde al sijn volck ten spoedigsten in 't geweer koomen, om gesament-lijck met alle de Atximse naar Pockouesoe te trecken. –

5:

Ten welcken eijnde en zoodra hij commandant dit alles met Apree verhandelt heefft alle de Atximse

deese saacke door hem meede verthoont zal moeten werden ende zal hij hen alle gesamentlijck aan-pressen tot den affmarsh naar Pockesou, omme is't doendlijck die neegers, welcke seekerlijck door t onophoudelijck vuur uijt de scheepen vlugtig zijn-len werden opte vangen, en meer te benaauwen.

fol 146a

6:

Tot meerder aanmoedinge van gem. Ctximse zal hij hen meede bekent maacken, dat hij Ctbacroese reeds tot dien fine ontbooden en in't geweer ge-bragt heefft, t gunt hem bij deesen uijtdruckelijck gelast werd, oock op den ontvangst deeses te effec-tueeren doende voorm. Ctbacroese insgelijcks alle het geene hier vooren aan Ctpree gesegt weeten, met voorstellinge, dewijle zij nooijt gemanckeert hebben in hunne getrouwe ijver en dienst voor de Nederl. West indische compagnie hij commandant, oock niet anders van haar kan verwagten, dan om nu eenmaal Jan Conny voor alle zijne buij-tenspoorige geweldenarijen, vegrooringe van veele menschen etta te helpen tot reeden brengen om aan haar en andre weeder te geeven t gunt op een onregte wijse nog onder zig heefft. –

7:

Ende omme deese Ctbacroese en Ctximse als meede de makelaar Ctpree volkomen te animeeren en op de speedigste wijse in de wapenen te doen koomen sal hij commandant aan alle degeene, welcke het benodigt zijn moogen uijtdeelen zoo veel bospolver geweer en lood als gerequireert sal werden met belofte zij aanvallers ijder voor hun selvs in vree-digen eijgendom behouden zullen alle het geene zij van de Pockesouse en Jan Conny zullen kunnen opvangen ende indien zij inclineeren haar ge-vangene te verkoopen, hij commandant deselve een als andere slaaven betaalen zal t welck hij oock zal moogen en moeten doen. –

8:

fol 146b

En op dat alle deese volkeren iets met vrugt op de Pockesouse onderneemen zullen kunnen zal hij

haaraan moedigen, omme van agter en ter syde het dorp Pockesow door allarm als andere fortes de Pockesouse t'ontrusten, ende is't mooglijck haar van onder 't fortres te locken, opdat de gelande volckeren deste eerder het fort kunnen meester verden, alswanneer die uijt het fort deese neegers insgelijcks beschieten zullen kunnen, dat indien gevalle veeder groote avantagies voor haar Cxinse en Cbacrolse sal geeven, om een goede buijt te maken.—

9:

Nademaal sulcke onderneeminge van veijnig vrucht zijn, indien deselve niet met de uijterste spoed en kracht verden uijtgevoert, zoo verd hem commandant ernstig aanbevoolen alle deese volckeren met de meest dringende termen tot deese saacke aan te moedigen, zullende boven allen het voorn. gesegde die materiellen nog belooven moogen dat zij naar verrigtinge en een goede uijtslag deeses boven dien een goed present tot erkentenis van deese haaren dienst zullen erlangen.

10:

Ende indien hem commandant gelast verd door capt.n van der Hoeven diverse canoos naar boord tot hulp te senden, sal hij die sonder eenig deloaij moeten leveren, en verder prompt voldoen, hetgunt verder bij gem. vander Hoeven off zijn order zal verden geeijscht en geordonneert alders verleent etc. (was geteeckent) V.m Butler Den 4 April 1718.—

Hiernevens ging meede een briev voorden commandant van Boutrij dienende ten selven fine, als volgt:

Mons.ieur,

Deese zal U E. van weegen den capt.n Jan van der Hoeven verden toegesonden, ten eijnde, om op den ontvangst vandien sonder tijtverzuijm off uijtstel in de wapenen te doen, koomen alle de manschap, die onder U E. fortres woonen, geene uijtgesondert, die in staat zal weesen, omme daarmeede direct te vaater getransporteert te verden

naar Axim bij Apré, om met de Aximse gecon-
jungeert gezamentlijck Jan Connij onder Fredre-
burg te attagueeren, en hem te dwingen dat
fort dan onze compagnies volckeren in te ruijm
waartoe wij met twijffelen off de Altjaase gnlle
ten eersten paraat zijn, eensdeels om eens vrae
te neemen op haaren compag.s vijanden en ano
deels, om dat zij vrij veel buijt hier door bekoo
men gnllen kunnen, en eens weeder op de been
en in naam geraacken. UE. gnet haar belooven
dat al, wat zij opvangen voor haar zal blijven
en indien zij de gevangens verkoopen willen, zu
daarvoor de volle prijs betaalen gnllen. boven
dien gnllen haar naar een goeden uijtslag een
goet present geeven, en kan UE. die, welcke geweer
mankeeren, gnlex geeven, ook kruijt off lood zoo
veel noodig is, UE. gnet haar door kraftige re-
denen hiertoe moeten animeeren, en verders
leveren en besorgen, het capt.n van der Haeven
zal requireeren, hierinne UE. vigilantie ver-
hopende dat veel tot een goeden uijtslag zal
doen, zoo blijve et.ca (was getekent)
Mina 4 April 1718.- W.m Butler
Deze Papieren vierden per expreue canoo naar
Axim gesonden, om aldaar aan den capt.n
van der Haeven op desselffs aankomst overgelevert
te werden. -
Woensdag, den 4 dej. -
Heeden gramden derde chirurgijn Christoffel
de Wind, vaarende op het schip Huntersteijn voor
reeckening van de E. kaamer op de Maase, bij mij en
versoogt dat aan Axim als chirurgijn mogte ge-
plaatst werden, vermits in 't overkoomen van de
duijtse bergwerckers verstaan hadde, dat aan eeni
ge proeven en essaaijen op mineraal steenen zoude
fol 147b werden gemaackt, en verklaarde dat de schijd-
kunst (Alchimie) verstond, en dat bij gevolge aan
Axim van eenigen dienst zoude kunnen weesen;
resolueerde ten dienijnde, om hem in den dienst
(om aan Axim als chirurgijn geplaatst te werden)

aan te neemen, wijl ik mij bij de drij duijtsers nu laast met de Zuntersteijn aangekoomen hebbe geinquireert off oock eenige kennis van de stoffscheijding hadden, die alle neen andwoorden zoo dat ik niet kan bespeuren dat er ijmand onder allen is, die daar van eenige kennis heefft als mous.te steller, en dien die mogte koomen te overleijden zou gem. chirurgijn van dienst kunnen weesen.—

Tot dato veerneemt men niets van de kruijscheepen de Faam en Hollandia, die ik geloove naar Angola zullen weesen gestoocken, door welck lange affweesentheijd verloopt het goede zaaijsoen, en staat het quaade nu alle daagen een begin te neemen, zoodat ik vreese dat het deseijn op Fredrixbeno in de quaatste tijt van het geheele jaar zal weesen, en dat in de uijtvoering zeer veel swarigheijd zal toebrengen; onderttusschen verd het gerugt, dat de Ed.e compag.e dat fortres van zijne koningl. Majesteijt van Pruijsen gekoot heefft publicq, en confirmeert dat telkens met de aankomst van de Engelse scheepen.—

Vrijdag den 6 dito.—

Heeden voormiddag is Raadsvergadering gehouden over het suppleeren der vacant zijnde comptoiren, zoo hebbe ik in die vergadering voortgebragt dat men het comptoir Axim voorals nog niet konde vergeeven, om sekere reeden die ik indeese zoude ter needer stellen; hebbende egter de reeden voor de vergadering aan de heeren fiscaal en opperkoopman gecommuniceert dat ik als nog niet geraaden vond, om van het comptoir Axim te disponeeren, alleenig om het versoeck van den commies Boerhaven uijtte stellen, welcke als de oudste daarna stond, en die in dit geval aldaar niet vertrouwt was, wijl hij geene saken (door zijn snapachtigheijd) konde secreteeren, en dat deese affairen door hem ruijtbaar zoude gemaackt zijn, eer de uijtvoering geschied was, maar dat ik het beste oordeelde, dat van-

Fol. 49a

neer

de scheepen weder aan dxim geretourneert waa-
ren, alsdan den commies Carel van Naerssen
naar derwaards te senden, die aldaar de be-
quaamste en 't beste vertrouwt goude zijn,
welck concept gem^d heeren bevonden, dat met
het beste van de Ed^e compag^e conveniëerden,
en avoueerden het selve. —

Sondag den 8 dej. —

Heeden sond de drij bergwerckers met het gereed-
schap naar boord van het schip Grouingen, om
naar dxim getransporteert te werden; ik
schreef daar nevens in 't hoogduijts aan Mons.
Melchior Steller en sond daar beneevens deese on-
dervolgende Instructie:

Instructie voor de Messieurs Melchior
Steller, Christiaan Bils, Johan Christoffel
Laurens, Christiaan Baart en Jan
Bastiaan Timmerman, bergwerckers
alle ten dienste van de geoctroijeerde
West indische compagnie, waar na de-
selve zig in het beboomen van mine-
raalen exact zullen hebben te regu-
leeren, waar toe God zijnen zeegen
geve. —

Art. 1:

Voor eerst werd haar gezamentlijck op 't ernstigste
gerecommandeert, om onderlinge goede harmonie
en vriendschap te houden, geen haat off nijt
onder malkander laaten huijsesten. —

fol. 148b

2:

Den arbeijd zullen zij met alle eendragt en
unaniniteijt beginnen en voortsetten, daar-
toe meede gebruijcken des Ed comp^e slaaven,
de welche tot dien eijnde bij het comptoir dxim
zijn en die tot dien arbeijd meede moeten ge-
emploijeert werden. —

3:

De steenen de welcke daaglijcks gekapt werden
moeten door eene van de bergwerckers geïsiteert
werden en de steenen waarin het Marguesette,

spiaulter off andere mineraalen te sien is, znl-
-len UE. in het fortres laaten draagen, om van-
-neer aldaar een schip komt deselve als mede de
beste steenen die UE. meenen dat eenig voordeel
znllen geeven, in vaaten te laaten kuijpen, en
de andere los in het schip laaten doen. –

4:

Alle drij à vier daagen znet UE. met elkander spree-
-cken en de gedagten en concepten van elkander
aanhooren, en zoo ijmand iets tot nutte off tot
voordeel van het bevuste werck weet bij te brengen,
of zij hij iets aangemerckt off te nagespeurt heefft,
zal dat aan zijne confraters bekent maken en haar
advijs meede inneemen; en vanneer iets nieuws
gevonden off uijtgedaagt hebben, znllen aan ons
daarvan kennis geeven, om onse mesures bene-
-vens UE. tot het meeste met te kunnen neemen. –

5:

Het schip Groningen zal apparent het eerste zijn dat
om die steenen aan ctxim zal koomen, zoo verd
UE. gerecommandeert, om daar in zoo veel van
de beste te doen als im mers mooglijck is, en den
schipper ontvangen kan. –

fol. 49a

6:

Wanneer het schip Groningen vertrocken is, zoo moet
UE. eens beginnen in de klip te breecken (die aan
de regter zijde van het fortres legt als men de baaij
inkompt en St Jago genaampt is, op welcke klip
nog het fondament van een batterij te sien is, van
waar de onse op het fortres ten tijde het de Portu-
-geesen besaaten hebben geschooten) en daarvan
een proef neemen, want die berg off klip is bruijn,
maar tuschen deselve loopen witte aderen zoo
breed als twee spannen van een hand off vel
breeder, en bij aldien die rots te haard mogte zijn,
zoo moet UE. die met bospolver laaten springen,
want aldaar geen swaarigheijd is, dat UE. eenige
menschen beschadigen znet. –

7:

Wanneer UE. hier meede een begin hebt gemaackt

zoo zullt U.E. ons bij alle occasies van U.E. verrig-
-tinge adviseeren, om te weeten, wat hoope
aldaar is. —

8:

Wanneer U.E. een nieuwen ader ontdecken en
daarin eenige steenen vinden die U.E. vermeijnen
dat het gewenste effect zullen hebben, en voordee
geeven, zoo zullen U.E. daarmeede met ten
eersten voortvaaren te graaven, maar zal
Monsr Steller van die steenen eerst een proef nee-
-men en een essaij maken, om te sien off het
oock de moeijte waardig is, om met kraght die
ader te vervolgen en daar aan den arbeijd
te blijven. —

9:

Monsr Steller werd alleenig gerecommandeert, om
van differente plaatsen steenen te laaten bree
-cken, en daarvan een essaij maaken, telkens
waanneerwig met de andere bergluijden ob-
-serveeren hoedanig de ader loopt, 't zij op-
-waards, nederwaards off ter zijden; en zoo U.E.
fol 149b eenigen ader vind, waarvan de essaij goeden
voordeelig is, zoo moeten U.E. die ader als dan
in't graaven volgen en dezelve sorgvuldig
in het fortres bewaaren. —

10:

Monsr Steller zal aan ons successievelijck de
gemaackte Essaaijen toesenden, benevens een
berigt wat de apparentie daarvan is, en wat
minerraal het zij, goud, silver, kooper etc^a, het-
-selve in zig heefft, om bij vertreck van schee-
-pen de Ed^e Heeren van de compagnie daarvan
berigt te kunnen geeven. —

11:

Deesen arbeijd aldus dan met Eendragtigheijd
en vlijt aangevangen zijnde, zoo twijffelen wij
off U.E. zullen onder Godes genadigen zeegen
iets voordeeligs voor de Ed^e compagnie ont-
-decken, waarvan onse hoope en verwagting
zeer groot is; en kunnen wij U.E. nijt naame

van onse Heeren Majoores verseeckering doen, dat haar EE. den arbeijd en vlijt van UE. met onbeloont zullen laaten, maar UE. gesamentlijck naar maate van de avances die UE. ontdecken beloont verden. —

12:

Haar Ed Gr dcht B^e hebben om UE. dies te meer te animeeren met het schip Zuntersteijn gesonden, 2 pijpen met Mom. 2 pijpen bier, 1 kisje met pijpen, 1 kisje met taback en een kist met schoenen alle welcke aan UE. met het schip Groningen zal toegezonden verden, het welck Mous^r Steller als de eerste in rang zijnde onder malkander zal distribueeren. —

13:

Ende tot meerder aanmoediging hebben wij aan den ondercommies Munnickhoven geordonneert, om UE. alle maanden eenige brandewijn ter handen te stellen tot UE^e consumptie, waarvan UE. sij het verck ordentlijck gebruijck kunt maacken. —

14.

Ende alsoo wij van gedagten zijn dat op deselve plaats, alwaar nu gegraaven en gearbeijd verd, veel goeds te hoopen is, gelijck uijt de monstertjes door mij naar 't vaderland gesonden gebleecken is, zoo verd UE. ernstlijck gerecommandeert alle UE. devoiren aan te venden, om de regte ader off gang te vinden, vant men anders veele nutteloose arbeijd zouden doen, als men de contrarie weg graaude. —

15.

UE. verden meede gesamentlijck gelast dat sij aldien er eenigen ader gevonden verd gelijck wij verhoopen, en vaar van de apparentie goed en voordeelig mogte zijn UE. als dan daar van teegen de soldaaten off ijmand van het guarnisoen met zullen spreecken, op wat pretex het mogte zijn, opdat zulks zoo veel mooglijck gesecreteert blijve, en aan niemand hier ten custe van die affairen als alleenig aan ons kennis zullen geeven. —

Eyndelijck recommandeeren U.E. alle naarstigheijd, yver en getrouwigheijd in 't werck te stellen en Uwen dienst als eerlijcke en braave dienaars vande compagnie uijt te voeren, Uwen uijtersten best doen, om het gewenste te ontdecken, waarto wij verschen dat den heemel zijnen zegen geeve. Aldus verleent et^ca (v.g.) Wm Butler

Maandag den 23 Mej.—

Omtrent den avond ontvingen eene Missieve van den capt^n Jan van der Hoeven, die ons tot het grootste leedweesen des werelds adviseerden, als dat geene conquesten voor de Ed. compagnie hadde opgedaan, t'gunt wij om die swaare equipagies tegemoet te koomen wel hadden gewenscht luijdende de Missieve als volgt:

fol. 150b

Edele et^ca, Met deese hebbe ik de Eere van aan U.E. kennis te geeven van mijn arrivement nevens 't Ed. compag^e schip Hollandia op den 20 deeses des nagts omtrent 10 uuren opde heede van Atxim, dog tot mijner grootste smerten van geen success van prijsen, niettegenstaande ik op alle de drij bewuste Enterloopers jagt hebbe gehadt, gelijck ik opgisteren nog Jacob Ijmands opgejaagt hebbe, waarvan ik door de wijnig wind meede niet van hebbe mooglijck profiteeren, zoo dat ik nu als een ongetroost capiteijn geen conquest voor de comp^e hebbe kunnen maken.—

Wijders hebbe door mons^r Muunnickhooven op mijn arrivement U.E. resolutie tot het in possessie neemen van Gr. Fred^x burg ontvangen, t'welck mij als in volkoomen rijpheijd voorkompt ten opzigte van U.E. consideratien, dog hebbe mij van mons^r Muunnickhooven geinformeert, off daaraan Atxim eenige groote canoos in gereetheijd waaren, om het volck daarmeede te doen landen, want het zij dat het moet geschieden met gewelt off goedwilligheijd, zoo zullen de groote canoos ten hoogsten van nooden zijn, omdat zoo Jan Conrij het met

accommodement kompt te doen, dan is daar geen verseeckering van door zijn canoos zoo wel te zuellen zijn bedient dan van andere en zoo het door landing van het scheeps volck zal moeten geschieden, zoude het dan te laat zijn, om ma groote canoos te vaegten, en hebbe hier nogeen onge-maackte seven scheppers canoo geoonden, die ik ten eersten zal laaten gereed maaken. –

Wat aangaat de assistentie van de Caxinse naturellen en die van Boutrij, agt ik om een diversie te maken aan Jan Connij, het van zoo veel ontzag zal zijn, dan het landen van het scheeps-volck, en zoo die beijde te gelijck konden aanvallen, het maar alle gedagten van een goede apparentie zoude zijn; benevens dien om alle desseijnen van meerder kragt te doen zijn, ten opsigte van met Jan Connij een accoort aan te gaan, als meede tot het encourageeren van de andere naturellen, om de vapenen teegen Jan Connij op te vatten, zoude het vereijschen, dat sneks mogte verden ondersteunt door een persoon vande eerste rang op de cust representerende, t-welck van meerder vertrouwentheijd en aanneeming vande naturellen zoude zijn dan off het door mijn alleen zoude geschieden en daar en boven zoo is mij niet ten vollen bewust de verschillen, die 'er tusschen Jan Connij en de compagnie zijn geweest en kan zoo wel het gedrag vande neegers niet om vertrouwen daar meede aante gaan is als die meenig vuldige exempelen daar van bewust is, zoo dat dit voorgemelte mij heeft doen resolveeren, om me daarvan U.E. nader intentie te zuellen affwagten, sal in de tusschen tijt genoeg te doen hebben, om beijde de scheepen t noodige van ballast en vaater te versien, en alsoo op heeden hier ter reede geariveert is het schip, daar schipper op is Maarten Rijff, zoude het niet te minder ontzag zijn dan door dat schip geassisteert te werden in de onderneeming. –

Verders zal ik met alle mooglijckheijd tragten U.E.

Zie 45 en

bevelens met alle promptheijd naar te koomen, hoewel ik considereer een van de voornaamste persoonen behoor te representeeren, alsoo ik wel representeere als een zeeman maar niet als tot eenige contracten ter directie van de custe, daarom ik UE. ontheffing daar van erlange, waarmeede etc. (was geteekent) Jan v.d. Hoeven.—
Uit schip de Faam op de reede voor Axim, den 21 Meij 1718.—

Hierop liet immediaat deese naavolgende
fol 151b affgaan: Heer van der Heeven,
Zoo aanstonds werd mij UE. missive van 21en deeser overhandigt, waar uijt ik met leetweesen sie, dat UE. tot nog toe niets hadde opgedaan, nog geene avances voor de Ed. compagnie gerencontreert, ik wil UE. zulks egter nog voor het eijndigen van de reijse van harten toewenschen.—
Wijders hebben wij UE. gedagten omtrent het in possessie neemen van Groot Fredrisburg gesien, waaromtrent wij UE. van onse gedagten nader zullen meede deelen, zoodra den opperkoopman van Elsem en oppercommies Hendrix hier geretteert zijn, de welcke op den 6de van deese maand naar Accra zijn vertrocken, om des Ed. compag. effecten aan malkander te transporteeren en die wij alle momenten terug verwagten, als wanneer wij UE. eene van beijde zullen toesenden.—
Indien UE. het noodig oordeelt dat het scheepje Groningen, schipper Martten Ruijf bij UE. blijve en van dienst kan zijn, zoo kunt UE. hetselve meede ten dienste emploijeeren.—
Wij zenden hier neevens oock twee groote canoos die UE. aan Axim kunt houden, en laaten die inde tusschentijt dienst doen, t zij met water haalen off ballast aan het schip Groningen te brengen tot ertijt UE. die moet emploijeeren, houdende de geheele saache onderteuchen secreet.— Wij zullen UE. zoo dra gem. heeren terug gekoomen zijn ampel schrijven, intusschen

dat ik UE. van herten gezondheijd wensche en blijve
etc (was getekent) Wm Butler
China 23 Meij 1718.-
Sonden daar nevens oock een briefje tot ordre aan
schipper Marten Rijff commandeeren 't schip Groningen om capt.n vander Hoeven te assisteeren, in-
L. 152a dien hij het noodig mogte oordeelen, ingevolge
zijn versoeck aan ons gedaan; wij voegden daar
meede bij een brief voor de scheepen, die uijt het
vaderland mogten koomen te arriveeren luij-
dende als volgt: Eersaame en Discreete,
Alsoo wij op 't arivement van capt.n van der Hoeven
tot Cxim advijs hebben ontvangen, dat hij in 't
Kruijssen als andersints UE. met desselffs onderheb-
bent schip benoodigt zoude zijn, soo is't dat wij UE.
mits deesen wel willen ordonneeren om desselffs be-
veelen te ontvangen, waartoe hij UE. zoude willen
emploijeeren, doende onderttusschen UE. vlijt, om zoo
veel ballast en water in te neemen als mooglijck
is, waarmeede etc (was geteekent) Wm Butler
China 23 Meij 1718.-
Aan de capt.n off schippers koomende uijt het vader-
land: Chanhaffte en Discreete,
Wanneer UE. belouden voor Cxim arivert en
den capt.n Jan vander Hoeven, voerende 't Ed.e-
compagnie kruijsschip de Faam, oordeelt dat UE.
met desselffs onderhebbent schip tot eenig desseijn
benoodigt hadde (t welck hij aan UE. als dan
van weegen de Edgrcht.e heeren bewindhebberen
van deese compagnie en ons zal te kennen gee-
ven) zoo zult UE. hem in allen gevallen hulpe,
bijstand bieden en met UE. magt ten dienste
zijn, alsoo zulks met het meeste belang vande
Ed.e compagnie is overeenkoomende, in welcke ver-
wachting met hertelijcke groete verblijve (v.b.) W.B.
Vrijdag den 27 Meij.-
'saavonds omtrent ten 8uuren quam de Hoecker
Chouré hier weeder ter reede, reverterende van
Ccra en quaamen de heeren opperkoopman van
Alsem en oppercommies Hendrix met de commie-
-ser

Raarda en Landman omtrent ten halve negen uuren binnen dit casteel.—

fol. 152b. Saturdag den 28 dito.—

'S morgens vergaderen de leeden van den Raad, in welcke vergadering de leeden den ingekoomen brieve van den capt.n Jan van der Hoeven communiceerden, als meede ons antwoord op deselve gegeven, waarna zoodaanig geresoleert vierd als volgt:

Ter vergaderinge door den Directeur generaal zijnde vertoont en voorgelesen eene missieve van den capt.n Jan van der Hoeven, geschreeven ter Kheede van Axim den 21 deeser, behelsende advijs van de Kouste aldaar der scheepen de Faam en Hollandia ende dat hij capt.n van der Hoeven uijt handen van de commandant tot Axim ontvangen had eene missieve van Directeur generaal tot convert van de resolutien deeser vergadering snb dato 2 April 1718 ende verdere bescheijden daartoe relatiw, raakende het in 't besit neemen der Pruijssische fortresse groot Fredriksburg, welcke papieren hij capt.n geresumeert had ende considerationen daar bij bevat, in volkoomen rijpheijd bevond; egter versoogt hem toegevoegt mogte werden een persoon van qualiteijt, zij.d de gewoontens etc. der naturellen verstaande, om me met die naturellen en wel van connij, indien de saacken zoodaanig moeste en konde werden gedirigeert te kunnen maken contracten en besluijten, zooals ten besten en gemeenen nutte zoude kunnen werden voltrocken, oordeelende hij capt.n dit van meerder vertrouwentheijd en aanneeminge bij de naturellen wesen zoude, dan off dit door hem capt.n verrigt vierd, zoo alsdit breeder uijtgene missieve van hem capt. kan werden beoogt.—

Alle het welcke in serieuse overweeginge zijnde genoomen en geconsidereert hebben haar E.E. in het versoeck en de considerationen van den capt.n

fol. 153a

Jan van der Hoeven wel kunnen condescendeeren, verden-
de ten diene fine gecommitteert den oppercommies Teleijn
Hendrix omme zig op morgen nevens den commies Carel
van Maersen naar Axim te doen transporteeren en-
de met den capt.n van der Hoeven te helpen beraa-
men en executeeren de noodige en vereijschte mid-
delen tot het bekoomen en in possessie neemen der
Pruijsische fortresse Groot Fredrixburg zoo en in dier-
voegen als dit bij instructie nader zal verden
uijtgedruckt, ende omme aande andere natien
door deese hunne reijse geene opmercking te doen
geeven, zullen zij alomme dienen te verspreijden,
deselve gerigt is, onder boedel en effecten vanden
overleeden oppercommies Hendrick Blencke op te nee-
men en te effenen. –
Aldus geresolveert etc. (was geteekent) W.m Butler,
Ingelinus Cau, Joan van Elsem. –
Dan den capt.n van der Hoeven sonden met de
heer gecommitteerdens deese volgende:
Heer van der Hoeven, Zeedert dat wij U.E.
op den 23 deeser ons antwoord toezonden zijn
hier van Accra gereverteert den opperkoopman
Joan van Elsem en den oppercommies Teleijn Hen-
drix met wien wij dan gevoeglijck hebben gebe-
soigneert over U.E. versoeck van den 21.en omme
te mogen verden toegevoegt een persoon van
qualiteyt tot het sluyten en handelen van con-
tracten met de naturellen onder het Pruijssische
fortress Groot Fredrixburg, waar van U.E. meerder
aanneeminge vertrouwen bij de naturellen ver-
koopt dan wel off zulx door U.E. wierde gederi-
geert, wij hebben mitsdien wel in U.E. concepten
kunnen treeden, en goedgevonden den heer opper-
commies Teleijn Hendrix nevens den commies
Carel van Maersen tot U.E. te schicken en uijt
wiens handen U.E. deese zulx ontvangen ten eijnde
ende omme U.E. waar sulx dienstig veeren zal,
kunnen te assisteeren met raad en daad in
deeryoegen als wij hem bij instructie gelast heb-
ben; wij willen verschen en koopen den Al-

fol. 153b

moogenden deese zaake onder U E.s beleijd zal seegenen ende ten besten der wel Ed.e Maatschappije zal doen reusseeren ende wel in sonderheijd zullen eer op minsaame dan geweldaadige wijse mag geschieden, ende het eerste met willende geluchen vertrouwen wij U E. en onse gesondene heeren commissarissen middelen genoeg zullen weeten te beraamen als tot bereijching van 't oogmerck onse heeren principaalen dienstig zullen weesen. –
Ende off de canoos laast aan U E. gesonden met genoeg tot de onderneeminge mogten zijn zoo kan U E. zig meede van deese bedienen, waarmede d.e
(was geteeckent) Wm Butler
Elmina 28 Meij 1718. –
Sonden daar neevens nog deese volgende aan de bediendens van zijne Koninglijcke Maijesteijt van Pruijsen, behelsende volgende inhoud:
Aan den Commandant, en verdere guarnisoen houdende bediendens van zijne Koninglijcke Maijesteijt van Pruijssen ende desselfs Roijaale compagnie binnen het fortress groot Fredrixburg ende de plaatsen daaronder gehoorende Messieurs,
Nademaal zijne Koninglijcke Maijesteijt van Pruijssen voor en in den naame van desselfs Roijaale Africaanse compagnie bij contract van koop gedagtekent tot Berlin den 22 November 1717 aan de Nederlandze geoctroijeerde Westindische compagnie in vollen en vrijen eijgendom derselver Africaanse forten ende daaronder begreepen het fort groot Fredrixburg tot Pockesoe gecedeert en afgestaan heeft, en de alsoo hoogst gedagte Maijesteijt van Pruijssen in gemelde acte van afstand alle desselfs bediendens in derselver forten zijnde, uijtdrucklijck kompt te ordoneeren hun onderhebbende forten aan de welgemelde Nederlandse Westindische compagnie in te ruijmen ende over te-
fol 154 vo leveren, zoo recommandeeren wij U E. alle gesamentlijck en ijder in 't bijsonder in den naame van onse heeren Principaalen, zig prompt ende

opden ontvangst deeses te gedraagen aan de be-
-veelen van Uw Illustre Hooge heeren Meester ende
aande bediendens aldaar van onse compagnies-
-veegen zijnde, UE. onderhebbent fortres Groot Fredrix-
-burg over te geeven ende de verdere plaatsen daar
-onder gehoorende, met de ap- en dependentien van
dien, sonder het minste uijtstel, reserveerende bij
met opvolginge aan deese ordres van ongehou-
-dentheijd aan alle schaden, kosten, ongemacken
en 't geene hierdoor veroorsaackt verden kan, in
velcke verwagting wij met onse groetenis aan UE.
verblijven etc. (was geteekent) Wm Butler
Elmina 28 Meij 1718.—

Sondag, den 29 Meij ct° 1718.—

Butler's Diary of the expedition against Fredrikburg

'Savonds naar dat den oppercommies Hendrix en
commies Carel van Naersen haare depeches hadde
gegeven, om naar Axim en het schip de Faam te
vertrecken, zoo quam het schip de Faam hier ter
reede en den capt^n van der Hoeven nog aan
land, die mij seijde als dat express affgekoomen was,
om mij te versoecken van selv met zijn schip mee-
-de te gaan, om het deseijn tot Fredrixburg in per-
-zoon te willen bij woonen en helpen uijtvoeren.—

Maandag den 30 d°.—

Heeden morgen convoceerden de leeden van den
raad, als meede capt^n van der Hoeven, waarin
ik vertoonde het geproponeerde van gem. capt^n
van der Hoeven, waarop de heer Fiscaal en opper-
-koopman zoodanige resolutie naam als onder
deesen datum in 't register der resolutien geno-
-teert staat, waarop mij prepareerden, om mij
met de avond in het schip de Faam te embar-
-queeren; 's avonds omtrent ten 6 uuren, naar-
-dat de ordres aan den opperkoopman van Elsem
hadde gegeven, weenende de tijd te kort, om aan
zijn Edele een instructie ter handen te stellen, ver-
-trock sonder het minste gerugt met den capt^n
van der Hoeven naar boord; volgt nu verder
het Dag register op deese reijse gehouden; 's nagts
gingen onder zeijl.—

fol. 1196

Dingsdag den 31 Mey.— 'Savonds quamen voor Sac-
-condé sonden de chaloup naar land, om den op-
-percommies Hendrix en commies van Maersen
meede aan boord te haalen, om benevens mij
meede naar Axim te vertrecken, die omtrent 's
avonds ten 10. uuren aan boord quaamen.—
Woensdag den 1 Junij.— Heeden stil zoodat naar
dit Emdal gelaveert te hebben bijna een tersel-
-ver plaats als gisteravond geanckert laagen,
nu weeder met den avond ten ancker quaamen.
Donderdag den 2 d°.— 'Savonds quamen omtrent
Boutrij ten ancker, hebbende de geheelen dag
weeder stilte gehad.—
Vrijdag den 3 d°.— 'savonds quamen regt op
Caap Tres Puntas ten ancker, kunnende door stilte
daar niet boven koomen.—
Saterdag den 4 d°.— Heeden passeerden caap
Tres Puntas, alwaar twee Engelse scheepen voor de
waaterplaats ten ancker laagen.—
Sondag den 5e d°.— In de voormiddag kree-
-gen een swaare travaat en in de namiddag
quamen voor Axim ten ancker, vonden hier
het Jaat Groningen leggen om zijn waater,
hout, ballast en rijst in te neemen, voer teegen
den avond met den oppercommies Hendrix
(die op gister sieck geworden was) en commies
Carel van Maersen naar land; 'savonds ont-
-ving eene missive van den opperkoopman
van Akem ten geleijde van 's lands boot.—
Maandag den 6 d°.— 's morgens quam den capt.n
van der Hoeven aan land en prepareerden hier
fol. 155a vier mortiertjes om handgranaten uijt te schieten
waarvan wij eenige probeerden en die wij zeer
goed bevonden.—
Ik ondertaste de paapen en andere vertrouwde
negers eens, wat zij wel van gedagten waaren
en off met wel geneegen waaren, om met mij teegen
Jan Conny op te trecken; op welcke onderraa-
-ging kon ik bespeuren, dat haare een groote
vreese en schrick beving, waar uijt ik wel bespeu-

-ren konde hoe het met haar gestelt was, en dat daar van niet veel hadde te loopen. teegen den avond saagen een schip van boven koomen. –
Dingdag den 7 Junij. – 's morgens saagen het schip hier na de rheede koomen steevenen, en vij-
-nig daar na saagen nog een vaartuijg meede na deese rheede koomen, welcke beijde ten ancker quamen, het eene was het schip Hollandia capt.n Rijck Hagerop met een Portugees vaartuijg komen-
-de van Pharnambug, dè van selv naar Elmi-
-na ging om slaaven te negotieeren, hebbende tot zijne lading 12 ckk. goud en omtrent 180. rollen taback, veerende een geheel kleijn scheepje. –
Resoloeerden met de capt.ns om op morgen onder gods zeegen van hier naar Fredrixburg met de scheepen de Faam, Hollandia en Groningen te vertrecken, om dat fortres te emporteeren. –
Woensdag den 8 d.o. – 's morgens schreef een brief ten geleijde van de Portugees naar Elmina; en omtrent ten 9 uuren in de voormiddag embarc-
-queerde mij met den commies van Haersen naar boord van 't schip de Faam, blijvende den opper commies Hendrix, vermits desselfs siekte seer verergerde aan land, gingen imme-
-diaat onder zeijl en quamen omtrent ten drij uuren in de namiddag voor Fredrixburg ten ancker met de scheepen de Faam, Hollandia
Bl. 1151 en Groningen, verdende van het fortres met 9 schooten gesalueerd, daar wij insgelijx op be-
-danckten; den tapoeijer Willem Bosman aan wien onder tusschen al een brief toegesonden had quam aan boord, aan de welke ik de origineele acte van overdragt liet sien, alsmee-
-de de sertificaat door den ambassadeur de heer Meinertshagen onderteekent, volgende wij-
-ders daar goodaanige omstandige reeden bij als ik rustineerden op het gemoed van Connij indruck te zullen hebben, namentlijck dat wij hem Connij beneveris alle de andere caboceers en gemeene neegers zeer gaarn als onderdaa-
-nen

en fasalen van de Ed.e compagnie wilden aan-
-neemen, en dat Connij alle vrijheeden en pre-
rogativen zoude behouden als voor deesen ge-
-nooten hadde, als meede dat alle maanden
zooveel kostgelden van deese compag.e zoude ont-
-vangen als voor deesen van zijne koninglijcke
Majesteijt van Pruijssen als maacklaar hadde
genooten, en verdere onstomdigheeden van
reeden meer, die hier telang zijn, om te inserëren
gaff met eenen aan Bosman te kennen dat wij
Connij tijt van beraad gaaven, en hem op mor-
-gen met diegene, welcke Connij benevens hem
van zijnent weegen zoude affzenden, zouden
affwachten. – Vonden hier ter kheede leggen een
frans schip behoorende tot Rochefort en een Engels
boorkentijn, en quam van beneeden op naar
herwaards van Elmina de hoecker Mouré met
den ondercommies Jan vande Poele, gedistineert
om op de bovencust te negotieeren, waarmeede
een missieve vanden heer opperkoopman Joan
van Olsem van Elmina ontving. – Ik liet
de hoecker hiermeede ten ancker koomen, vijl
die ons mooglijck in de Expeditie meede dienstig
mogte zijn. – 'S avonds quam hier nog een
Engels schip ten ancker, koomende van Anne-
-maboe. –

fol. 116a

Donderdag den 9 Junij. – 'S morgens omtrent
9 uuren quam Mons.r Bosman met een couijn
van Connij aan boord, die uijt naame van Con-
-nij versogt dat ijmand van de blancken uijt
het schip naar land mogt gesonden werden, om
met hem en de caboceers in gespreck te treeden,
waarop ik aan de affgesondene van Connij re-
-pliceerden dat ik daartoe wel geneegen was maar
dat Connij zijn couijn en affgenaam Ntanta
genaampt bij ons aan boord wilde senden, opdat
ik van Connijs weegen mij verseeckert mogte hou-
-den; hierop bragten zij eenige wijnige excuusen
bij, maar versogten om naar land te moogen
vertrecken, om dit replig aan Connij te hood-

-schappen; even naar de middag quam er weeder
een affgesand aan boord, die van weegen Connij
vroeg hoe het mooglijck was dat zijne koninglijcke
Majesteijt van Pruijsen het fortres verkoopen kon-
-de, daar hetselve haar was toebehoorende en in
haar land stond, en zoo lange zij geen schip van
den koning van Pruijsen hier op de custe saagen,
zij als dan oock dat fortres voor ons niet konden
inruijmen! Ik verhoonden den affgesonden hoe
dat het onmooglijck was voor mij indien wij niet
vetlig het fortres gekogt hadden, hetselve te kun-
-nen opeijschen, en dat se aan Connij nogmaal
konden seggen dat het mij zeer leed zoude wee-
-sen, indien men tot middelen van geweld
moeste koomen, en dat ik hem verseeckering
gaff, dat wij Connij gaarn in vriendschap vil-
-den aanneemen en alle het voorgaande verge-
-ten en vergeven zoude zijn, dat indien hij
hier na wilde luijsteren voor 't avond weeder
ijmand aff zoude senden, om eenige conditiés
voor te stellen, die hij sustineeren mogte te be-
-hooren, dog dat bij aldien deesen avond nie-
-mand aff quam wij hetselve als onwillig en
21 dito ongeneegen om met ons te contracteeren moesten
aan mercken en dat wij bij versuijm op morgen
op het dorp zouden beginnen te schieten, waarop
zij naar land vertrocken.—
Onderteekenen voor den fransche capt.n met zijn
chaloup naar de val, die wij aan boord te koo-
-men versogten, welcker chaloup wij visiteerden,
dogden fransche capt.n zeijde als dat aldaar
niet anders te verrigten hadde als om een groote
canoo te koopen, alsoo maar Fida gedistineert
was.— 'saoonds met sonnenondergang quam
den fransche capt.n weeder bij ons aan boord
die rapporteerden als dat de negers aan land
teegen hem hadden gesegt, dat se liever wilden
sterven dan het fortres in handen van ons te
laaten koomen, wijl se als dan wel visten dat
se dog verlooren waaren, versogten den gem.

capt.n dat geen assistentie aan de neegers wilde bieden, alsoo ons dat fortres door koop toe behoorde, t'gunt hij cinceer beloovden; liepen met den avond nog nader onder het fortien quaamen op 8 vaaden ten ancker.-
Inden avond naamen met de capt.ns eenige mesures, om vanneer er occasie was, vat volck men had om te kunnen landen, vaarop een lijst met de naamen van het volck vierd opgenoomen en een generaale verdeeling over de 6 groote canoos en boots gemaackt, verdend in ijder vaartuijg eenige met granaaten en met geweer verdeelt.-
Vrijdag den 10 Junij.- Heeden morgen met den dag begonnen met ons beijde scheepen de Faam en Hollandia op het dorp te canonneeren en somtijts meede op het fortress, vijl uijt hetselve nu en dan een schoot met canon door de neegers naarde scheepen gedaan vierd; kunnende het schip Groningen door de stilte niet bijkoomen en deed oock geen dienst; na
fol 157a eenigen tijt gecannoneert te hebben vertrocken alle de vaartuijgen naar land, en ging den capt.n van der Hoeven in perzoon meede naar de baaij, om het fortress, het crom en de baaij te besien; hij liet verscheijde handgranaten in het crom uijt de boots werpen, en deeden zij uijt het fortress verscheijde schooten op de boots, dog deeden goed loff geene schaade; de neegers hielden haar alle verborgen en leijden plat teegen de grond aan, en vertoonde sig geen mensch, waar uijt den capt.n vander Hoeven met het volck in de boots van gedachten waaren dat de neegers uijt het dorp door ons schieten in het bos gevlugt waaren, wilden daen al landen, dog had geen ordre gegeven, maar wenten dat se eerst het crom in de brand konden krijgen, waarop de consternatie koomen soude; omtrent den middag quam den capt.n met alle de vaartuijgen weeder naar boord, die niet goed vond, om hog te landen, weesende het volck oock door de kragtige stilte van

de sonne affgemat. – 'savonds vierden alle me-
sures genoomen die dienstig konden zijn, alles in
gereedheijd gebragt, en het volck verdeelt, alsmeede
de officieren om het onder Gods zegen opmorgen
weederom te hervatten. –
Saterdag den 11 junij. – 's morgens met den dag
wanneer het lijt begon door te breecken, begonnen
weederom te canoneeren uijt de drij scheepen, om
was het mooglijck de neegers uijt haare schuijlplaat-
sen te verdrijven, waarna de groote canoos naar
land vertrocken, verdende gevolgt doorde scheeps-
booten en chaloupen met basen en mortieren,
om de canoos, de welcke men zou doen landen te
souteneeren en te decken, dog eer deselve zig
naar land begaaven, bleeven se eenigen tijt
fol 178 voor de baaij leggen en warpen handgranaaten,
om de neegers te ontdecken, waar van er verscheijde
in 't dorp crepeerden, dog egter vierd men geene
neegers gewaar, waarop met de drij grootste ca-
noos geland vierd, hebbende den capt^n vander
Haeven een bijzondere canoo, en die het eerste aan
de val trad, verdende verders gevolgt van den leu-
tenant Jacob van Tamast en opperstuurman ger-
brand Pranger, landende in 't geheel 46. persoonen
die op de eerste ordre vande resteerende drij groote
canoos vol volck zouden gevolgt werden, werden-
de ondertusschen telkens uijt de boots met hand-
granaaten gewarpen. – eindelijck het volck had
naauwlijcks voet aan land geset off de neegers
die alle dien tijt plat op de grond needer hadden
geleegen, quaamen met zoo een woede en furie
uijt alle hoecken op de onse aanen dat wel ten
getalle van 1500 off 2000 neegers, dat het onbeden-
chelijck scheen, verdende van het gelande volck in
het selve moment 36 mannen ter needer geschooten,
en derselver hooffden affgeslaagen, waaronder
den leutenant Jacob van Tamast en ontquamen
het ter naauwer nood den capt^n van der Haeven,
opperstuurman G. Pranger en de rest vande ma-
trooosen door't swemmen, hoewel den capt^n van

der Hoeven een metsuure in zijn hoofd, een schoot door en door de voet, en een schamschoot, het dicke van zijn bil had bekoomen, den stuurman Gerbrand Pranger was in zijn bil tot op heveen toe geschooten, de resteerende die aan land vaaren wierden in stucken gehouwen; wij schoote ondertuschen uijt de scheepen, doch alsoo de groote
fol. 158a beweeging van deselve konden geen raack schiete het welck zij nu mooglijck twee daagen haddeng observeert, zoo assurant vaaren dat geen voet weeken; op dit ellendig gesigt nielden se uijt verbaastheijd met schieten in de boots op, daar het nu de regte tijt was om vuur te geeven, den capt verweerde zig manhaftig eerde vlugt moest nemen, en het met swemmen te onthomen, dat zoo veel als in zijn vermoogen was eijndelijck door de chaloups opgenoomen wierd, als oock den stuurman Gerbrand Pranger, koomende immediaat de resteerende vaartuijgen met verslaagentheijd aan boord, hebbende in 't geheel 36 blancken en twee canoo Roeijers verlooren, als meede 9 gequetsten bekoomen, die ten eersten verbonden en geassisteert wierden.—

Nadat den capt^n vander Hoeven meede verbonden was, zoo nam ik zijn concept in off men verders iets meerder konde onderneemen, doch den capt^n sustineerde dat men niet anders doen konde als dat men op het dorp bleef canoneeren met het geschut, maar dat snlx onwis schieten uijt de scheepen was, alsoo die extraordinair slingerden en beweegden, vliegende alzoo eene koogel te hoog en een ander veel te laag, dat snlx maar nutteloos zoude gearbeijd wesen, waarop dan te raade wierd om met de Faam en Hollandia naar Elmina te zeijlen, en vertrock den commies Carel van Haersen met het schip Groningen met 8 soldaaten en een konstabel en een metselaar naar Axim, om aldaar op haare hoede te zijn, alsoo men niet kon gissen wat Connij na ons vertreck onderneemen mogte;

de hoecker vertrock meede naar de boven cust om te negotieeren. — Wij vertrocken meede teegen den avond van voor het dorp Pockesou, weesende deese onderneeming drooig en malheureux ten eijnde gekoomen; egter ben ik in mijn gemoed verseechert, hetselve niet roeckeloos noo onbedaagt ter uijtvoering genoomen is, maar zijn alle omsigtige en voorsigtige maatreegels genoomen, die wij tot een goeden uijtslag sustineeruden te beooren, zijnde nu voor eerst geene middelen bij der hand, om ons te kunnen revengeeren dan dat capt^n van der Hoeven somtijts met de boots voor het dorp gaat leggen, om dat te beschieten, want neegers vreese voor als nog tot onse hulpe en assistentie niet te krijgen zullen weesen, alsoo die gaarn de sijde desgeenen kiesen, die de overhand behouden, zoodat om possesseurs van dit fortress te weerden de tijt moet afgewagt werden en sien off de saachen der naturellen en andere heer zullen neemen, want buijten assistentie derselve is er niet veel apparentie, off men zou een considerabelder corps Europiaanen en die in den oorlog ervaaren vaaren moeten hebben. —

Soudag den 12 Junij. — 'savonds naar sonnenondergang quam weeder binnen het casteel Elmina, alwaar den opperkoopman mijne ongeluckige recontre verhaalde, leggende den heer fiscaal door indispositie te bedde.

volgt nu vederom het ordinair dagverhaal:

. . . . . .

Relaas door ons onderg.^z. gedaan aan den Edgrdchtb.^r heer Directeur generaal William Butler opons revertissement van de bovencuste aangaande de desasters doorons met de Hoecker elloure geleden en de reden die ons hebben gemoveerd, omme met alle moegelijke spoed na Elmina te keeren. —

Na dat wij den vijfden der voorledene maand

Cat. of Dutch Library fol. 139–140 fol. 161 b

Juny van Elmina waren vertrocken, zijn wij op den
agtsten derselve maand aan Cabo Tres Puntas do
een zeer zwaar leck agter in de piek van 't schip
geincommodeerd geworden, 't gene met de wijnig
materialen die wij aan boord hadden weder
om is gestopt; aan dese Cabo vonden wij den E
Heer generaal William Butler in 't cruijschip de
Faam, en na verrigtinge van 't gene ons was ge-
-ordonneerd, vertrocken wij op den elffden van
daar na Axim tot het innemen van eenige rij
tgene door ons verrigt zijnde, zijn wij op den twaa
-fden des nagts van daar verder na booen ge-
-stevent tot voor Cabo Apolonia, alwaar een En-
-gelsman lag; hier bleven wij ten anker legger
alwaar de buijs Ttersem door ons geremontreerd
werd, tot den 14 Juny in de morgenstond, wan-
-neer wij anker ligten en onder zeijl gingen to
omtrent voor Ehbene, alwaar wij door de sterke
stroom en contrarie wind met continueele regen
vermengd moesten blijven leggen tot den ande-
-ren dag als wanneer wij wederom ancker ligten
en onder zeijl gingen, dog moesten met verlies
van een mijl weder het ancker in de grond ver
-pen, gaande wij den 17 van daar met de land
-wind onder zeijl en liepen zeewaards, alwaar
wij ankerden tot dat die zeewind doorbrak,
met welke wij tot omtrent Cleijn Assiné avanceer-
-den, zeijlende den 20 van daar met zeer trava
-dig weer van donder, sterke wind en zware re
-gen tot den 22en, in welke tijd dit sware weer
al continueerde, en quamen wij als doen aan de
negersrivier ten anker, van waar wij den 23en
onder zeijl gingen, zijnde doen na gissinge om
-trent de rode Cleven; des nagts bleven wij on-
-der zeijl en liepen den 24e na de wal, als wan-
-neer wij sustineerden B Jerbij off Druwijn te zullen
bezeijlen, dog bevonden, zoodra wij ten anker
lagen, dat wij met hoger waren geavanceerd
als aan Jacque Jacque door de vehemente
stroom en de sware zee, waardoor het schip mi-

-serabel slingerde en konden door de zware bran-
-ding hier weijnig canoos uijtkoomen, waarom wij
dan ook op den 26den Junij weder van daar ver-
trocken, komende den 27den aan Basan ten anker,
zijnde buijig weer met regen; hier ging mede
een zware zee en branding, doch quam evenwel
hier een canoo aan boord, die ons van een goede
negotie verzekerde, dewelke den 28 des anderen
daags weder reverteerde, en rapporteerde dat er
door de zware branding nauwlijx een canoa
van land conde comen, en dat wij moesten wag-
ten tot dat het goed weder wierd; desen nagt
was het weder zeer travadig weer met regen,
sterke wind en een vehemente stroom om de oost,
soodat wij een anker verlooren, en het schip zeer
miserabel deed slingeren, waardoor het dek zoo
oudigt wierd, dat wij met het over slingeren ge-
mackelijk een vinger tusschen boord souden
hebben konnen steken, welk onstuijmig weer
continueerde tot den 5 Julij als wanneer het weer
een weijnig scheen te bedaren, en quam er een
canoo aan boord, waarvan eenig goud ontvan-
gen wierd; de negers met deselve gecomen ver-
zogten ons te willen wagten tot dat het goed weer
was, als wanneer sij seijden met een goede quan-
titeijt goud te snellen affkomen en een deel
slaven, wijl er eenige marcadoors uijt het land
gecomen waren en beloofden ons aan de 2 En-
gelse schepen, die bij onsten anker lagen, geen
een slaao te snellen brengen; deselve vertrocken
wederom na land en in de namiddag kregen
wij een groot lek aan bakboord, t geen wij digt
kregen; den 6 Julij quamen geene canoos aan
boord, alhoewel wij er vier aan de wal sagen,
die door de branding gedurig omglomeeten
wierden, en wij vonden desen dag wederom
twee gaten aan stuurboord, die wij na veel tal-
mens digt kregen, gelijk ook den 7 Julij des
morgens omtrent vier glazen met houdvagt nog
een leck aan stuurboord gestopt wierd, en kon

-den door de zware branding wederom geen canoos afkomen, vrijdags morgens den 8 Julij begon het wederom sterk te waijen, en daar wierden weder twee gaten aan bakboord, en een in de piek vom 't schip digt gemaact, door welke gaten wij, eer deselve gevonden wierden, zoo veel water inkregen, datter geen lens te pompen was alzoo wij maar een pomp konden gebruijken, en geen meer alseen pompschoen in 't schip hadden, waar door er zeer veel water in 't schip was, 't geen tot boven de ballast quam; daar stond ook een zeer hoge zee, zoodat het scheen alles van boven neer te smijten slingeren wat aan off om de hoe-cker was, door welk slingeren de mast zeer hard kraakte, zulx wij meijnden deselve over boordvie en daar sprongen aanstonts twee spannen van ons staande wand, zoodat wij in 't uijterste gevaar waren, om de mast te verliesen, want met het overslingeren ging de breuk aan wederzijden van de mast wel drij vingeren breed van mal-kanderen, waarom wij genootzaakt waren alhier anker te ligten en onder zeijl te gaan, om weder nieuw wand over te leggen, want indien de mast over boord gevallen was, zoude het schip zeer veel perikel gelopen hebben, vijl wij een van onse cabeltouwen tot staande moesten gebruijken, en over zulx niet meer alseen touw per rest behielden; zoodra wij onder zeijl en besig waren, om ons want klaar te maken, bevonden wij de mast zoo slegt en verre af gebroken, datter geen drij duijm heel hond aan was, en daarbij de groote leckagie van 't schip gevoegd ons deed oordeelen 't selve buijten staat te zijn, om langer te konnen navigeren, en resolveerden als doen, om 't schip en ladinge aan geen meerder gevaaren te exponeren, na Elmina te zeijlen, dewende wij ondervegen ons zoo lange niet ophouden, om de koopmanschappe die wij ingeladen hadden aan het schip Hollandia, dat wij voor ex im sagen leggen, te ont-

losser, uijt vrees van sinken, verlies van't leven, ladinge en schip. –
Aldus gerelateerd en overgegeven binnen 't Hoofd-casteel St George d'Elmina deser 11 julij 1718. –

Johan van de Poele

Jan Grins, schipper, constapel en Bosman Jacobus van den Bergh, Kornelis Ratnuno (2) timmerman cornelis Carsten × dit is het merk van Gerrit Frommer matroos, + dit is het merk van Thomas Clemens matroos.

---

fol. 214-215.

f. 214b. Diverse Nieuwjaersgiften en vereeringen gedaen bij den Ed.le Heer Directeur Generaal Abraham Engelgraaff Robbertsz geedert p.mo januarij 1717 tot ult.mo Februarij 1718. –

A.o 1717

Febr. Ult.mo	prijs Mk. O. E.	Mk. O. E.
3 el Roodlaaken, per vereering aan den Agowafise coning à	4 E.	–.–.12.
3 " dito per dito aan de Caboceer Amousi	÷	–.–.12.
3 " dito per dito aen den Caboceer Quansang	÷	–.–.12.
3 " dito per dito aenden Elminase negotiant Abocan	÷	–.–.12.
12 el Roodlaaken		
64 p.r Benijnse panen per diverse nieuwejaersgiften aen de alhier zijnde naturellen tot Elmina à	3/4 E.	–.3.–
1 " grove Laedt aen den Commanijse coning à	1 E.	–.–.1.
1 " dito aen den Caboceer Amousi ÷		–.–.1.
2 p.r groove Laeden		
6 p.r Zeeuwse ankers Nederlandse brande wijn per nieuwe jaersgiften aen de 3 groote quartieren van Elmina en de 4 kleine als Ancobia, Sinkira, Akim en Accamfoe à	6 E.	–.2.4.
1 dito per den coning van Commany ÷		÷.–.6.
7 p.r		

Vspt. 7. pⁿ	prijs	Mk. O. E.	Mk. O. E.
1. pⁿ dito perdito den Caboceer Elmousi	÷	—.—.6.	
1. " dito perdito den Caboceer Quansang	÷	—.—.6.	
9 pⁿ ankers Neederl. Brandewijn			
aan de messieurs vande pen en negotie		—.2.—.	
aan de militie van Elmina		—.1.—.	
aan dito van Stⁿ Jago		—.1.—.	
aan 't trainvolk		—.1.—.	
aan de 3 groote Minase quartieren		—.2.4.	
aan de 4 quartieren als Incobia Dinkira Ellim en Assamfoe		—.1.8.	
aan de vissers, rimadoors, omroepers, verkeikers en scherpregters etc.		—.1.—.	
aan de gezamentlijke compagnies slaven		—.1.—.	
aan de bombaas		—.—.8.	2.4.12.

Anno 1718

Febr. ultⁿᵒ			
25 el inlandsche chits per Nieuwejaers giften	à 1/2 E.	—.—.8¼.	
32 el lemmias perdito	à 2½ ct E.	—.—.13.	
3 el Roodlaaken perdito aen den Caboceer Abocan	à 4. E.	—.—.12.	
3 el blaau laaken aen den Caboceer Appree	à 3. E.	—.—.9.	
35 pⁿ Cabo verde panen perdito	à 1. E.	—.2.3.	
4 " frans linnen per dito	à 8. E.	—.2.—.	
4 " plattiljos per dito	à 2. E.	—.—.8.	
1 " groote blaauwe perpetuaan perdito	à 7 pⁿ	—.—.4¾	
2 " hollandse slaaplaakens perdito	à 1. E.	—.—.2.	
aan de messieurs vande pen en negotie		—.2.—.	
aan de militie van Elmina		—.1.—.	
aan dito van Stⁿ Jago		—.1.—.	
		Vspt.	2.4.12.

1719

	prijs Mk. O. G.	Mk. O. G.
aan drie Minase groote quartieren	—. 2. 4.	
aan 4 quartieren als Ancobia, Dinkira, Akim en Assamfoe	—. 1. 8.	
aan de vissers, rimadoors, omracpers, verklikkers en scherpregters ete.	—. 1. —.	
aan de gezamentlijke compagnies slaven	—. 1. —.	
aan de bombaas	—. —. 8.	2. 3. —.
Monteert		Mk. 4. 7. 12.

Aldus geextraheert uijt de respective extracten, berustende ten comptoire Generaal door mij

Hendrik Verweff.
onder boekh.r generaal

---

7 scheepje goed succes schipper Gebrand Pranger fol. 231 B

Extracts from letter from Div. Jen. Wm. Butler to the assembly of the X. dd. d'Elmina 27 march 1719. — (read in X. 22/11/19) (W.I.C. 104, fol. 231)

fol. 231. — 234.

Edele Groot Agtbaare Heeren, Mijne Heeren,
Mijnen zeer gehoorzamen laasten had ik het geluck aan U Ed.r Gr Agt.b.re met het scheepje Groningen, schipper Maarten Rijff te addresseren die ik verhoope dat onder den zegen en geleijden van den Almogende t'zijner tijt bij U Ed Gr Agt.b.re zal veren aangekoomen ende dat de daar inne geladen retour waren, als meede de papieren aan U.E. Gr Agt.b.re wel geconditioneerd en accoord zullen zijn overgeleverd, ende verhoope dat alle het zelve aan U.E. Gr Agt.b.re wel gevalligh zal hebben geweest. —

Publicatie Guinea

't zeedert hebben mij vereerd bevonden met U Ed Gr Agt.b.re zeer hoog geachte missive sub dato 8 October a.o passato met het schip Akredam, waarop ik ingevolge U Ed Gr Agt.b.re geerde ordres de noodige beveelen hebben gegeven en bij publicatie alle bediendens der respectieve boven comptoiren geinterdiceerd geenigen handel met de schippers, stierlieden of verdere scheepsvolkeren vande scheepen uijt het vaderland komende te drijven, noch ook met te permitteeren, dat van de scheepsvolkeren onder kare fortresen iets verhandeld werd, maar dat deselve direct zonder anker te laten vallen naar

1719

Elmina moeten stevenen, U Ed Gr Ag Ge gelieven zij te vermoeijen hetzelve in 't Register der resolutie onder dato 30 Januarij deses jaars breeder te sien. Met het galioot scheptie de Juffr Maria Jacoba, schipper Jef Jansz van Lit, hebbe het vatie met Oost-indise Catjan off cooties vel ontvangen, en hebbe daarvan aan eenige comptoiren verzonden, om geplant te werden, doch vermits de als nog continuerende droogte zoo hunnen se niet geset werden, maar zullen daar meede moeten patienteeren tot de regen tijd dat in Mej is, als wanneer ich hoope deselve groeijen zullen, en veel voudige vrugten geven, zullende deselve alsdan tot consj. dan de hier navigerende scheepen voor wit euwten te laten gebruijken. –

Wat scheepen alhier 't zedert het vertreck van 't schip Groningen van U Ed Gr Ag Ge in deesen landen gearriveerd zijn, als meede weegens de navigatie en commercie van U Ed Gr Ag Ge zal ik U Ed Gr Ag Ge niet lange ophouden, maar bidde mij aan de brieven van mij en raden te moogen gedragen, om redites te eviteeren, en U Ed Gr Ag Ge niet moeijelijk te zijn, alzoo daar in alles aan U Ed Gr Ag Ge ampel geadviseert is. –

Hebbende dan het geluk U Ed Gr Ag Ge te notificeren, dat ik alle zoodanige trains materialen, vivres en comptoir behoeftens hebbe ontvangen als derzelver facturas doceerde, waar voor ik U Ed Gr Ag Ge mijne hertgroudige dankbaarheijt betuige met verseekering dat ik alle 't selve op 't zuijnigste en ten meesten nutte van U Ed Gr Ag Ge zal laten consumeeren, maar Ed Gr Ag Ge Heeren, het allernoodsakelijckste is als nog agter gebleeven, te weeten zeijl en carldoek teer, lijnolij en meer andere zaken, waarvan de vrijheijt gebruijken hier ingeslooten een nader petitie te senden, maar vermits U Ed Gr Ag Ge de treijns pititie voorgaande gedaan hebben gelieven te accordeeren, zoo blijve ook als nog in hoope, dat deese gen noodwendigheeden, meede

volgende scheepen gezonden zullen verden, als van-
neer deese nadere pititie van geen waarde zal zijn
Het brood met 't galioot de Boncloontura van d'Ed.e
Kamer Maze gezonden, was los in een zeijl kooij ge-
daan, en bij gevolge te veel aan de lugt geexpo-
neert, waardoor hetselve voor 't grootste gedeelte
bedurven is geweest, doch vat maar eenigsindts
goed was is geconsumeert. U Edgrclgtbre gelieven
geen brood in kamers voor de cust te laten doen,
maar in vaaten, want bij aldien dit brood al
goed voergekoomen was, zoo soude dat egter
in een maanttijds alles bedurven geweest heb-
ben, vijl het emediaat als het maar in de lugt
kompt 't bederó subject is.-
Hier meede U Edgrclgtbre missive zoo verre eenige
rescriptie vereijst beantwoord hebbende, zal ik de
Eer hebben U Edgrclgtbre te zeggen, als dat beijde
fol. 233a de galioots scheepen de Boncloontura g'equipeerd
door de Kamer Maaz ende Juffv Maria Jacoba
door de Kamer Hoorn verzonden hier gode loff suc-
cessivelijk g'arriveert zijn, hebbende het eerst ge-
noemde bereijdts een Benins voijage gedaan,
waar mede den opper commies R. van Maersen al-
hier is aangekoomen, van welkers rapport en ver-
rigtinge in die riviere ik de Eere sal hebben, U Ed.e
in deesen nader te onderhouden; vat retour vaaren
denzelven meede heeft gebragt gelieve U Ed.e uijt de
missive van mij en raaden te broogen.-
Galioots Spreekende van de galioots, zoo moet U Edgrclgtbre
daar omtrend onderrigten, dat die vaartuijgen,
vermidts deselvs traagheijt in 't zeijlen hier van
geen de minste dienst kunnen weesen, want 'er
geen aparentie is, dat deselve drie voijagien in
twee jaaren op de Benin zullen kunnen doen, ge-
merkt de vaartuijgen van daar uijt de bogt te-
gens sterke stroomen, en contrarie winden rever-
teeren moeten, zullende deese inconvenientie
geen voordeel aan die navigatie kunnen toe-
brengen, want de avances waarvan U Edgrclgtb.
anders zouden juisseeren verden door de langheijt

1719

der reijze geconsumeert, weshalven aan U Edgr-
-clgtbre hoog wijze consideratie stellen, of t niet
tot meerder Intrest van U Ed gr clgtbre zoude
weesen, dat gedaagte galioots met het begin van
het aanstaande jaar de reijze weederomme
na Europa aannemen, ik hoope U Edgr clgtbre
hoog g'eerde ordre hierop te mogen ontvangen.-
Haar Ed gr clgtbre de bewind hebberen ter camer
kaase hebben mij in consideratie gelieven te ge-
-ven, off soodanige vaartuijgen als de vinckers
-pinkjes tot Scheveninge zijn, van eenige dienst
hier te lande soude weesen, waaromtrend zoo-
-veel mij doenlijk is geweest hebben geinformeert
en sustineer ik dat die vaartuijgen vande beste
dienst des weerelds souden weesen tot voortzet-
-tingh vanden handel op de Benijn en bogt, in-
-dien die vaartuijgen maar wel bezeijld zijn,
ook moeten die zoo capabel weesen, datse de
zee kunnen bouwen, en een travaat kunnen uij-
-staan; ook soodanig dat er eenige lijffberging
in is, voor diegeene die daar meede vaaren, om
niet althoos aan de lugt geexponeert te zijn, als
wanneer die vaartuijgen dan in geselschap van
een schip of jagt de reijsen souden moeten aan-
-neemen, drijvende den handel met die pink-
-scheepjes in de Rieviere, terwijl de scheepen of
jagts onderteusschen daarvoor ten anker blijven
leggen, om alsoo successievelijck de ladinge met
gedaagte pinkjes te ontvangen en met deselve wee-
-der goederen in de rieviere te zenden; dog bij
aldien die gedaagte vaartuijgen niet wel bezeijld
kunnen gemaakt werden, zijnse van geen dienst
off nut, ook soo sustineer ik dat om met die vaa-
-tuijgen alleenig reijzen aan te leggen, geene aan-
-ces te doen soude weesen, want haare kleijne la-
-dinge geen voordeel soude kunnen opbrengen,
deese zoort van vaartuijgen souden meede see-
-noodsakelijk weesen tot het onderzoeken van
Rio Volta, waaromtrend even en op deselve wij-
-se als hier boven omtrend andere rieviere

geseegt is, zoude moeten gehandelt werden, vant de galjoots ook al te diep tasten, om in Rio Volta te werden gehazardeert, zoodat voor als nog in die rieviere niet naders te onderneemen is.—

fol 234a Den handel begon in het laaste van het voorleeden jaar merkelijck te floreeren, en aan te neemen, vermids zigh dies tijds geene Engelse scheepen op de cust bevonden, tot in het begin van dit jaar als vanneer deselve weeder zeer meenigveldig rijtkwamen, paseerende in de tijd van een maand

fol. 234b Ship's het fort tot d'Ixim 22 Engelse scheepen, waardoor der handel nu wederom plotseling stilstaad, beginnende zig op huijden 13 Engelse scheepen ter schede voor Annemabse en 5 voor Cabo Cors, buijte die zig nogh boven onthouden, welke scheepen alles tot zig trekken, ende meede neemen, wat maar uijt het land aan strand gebragt werd, door derselver excessieve hooge betalinge, en gelieven U Ed Grs Grs Gtb re in waarheijd te gelooven dat alle de capt ns vande Engelse scheepen liber en onbepaalde instructiën en ordres hebben, om de slaaven (die de Engelse naties vermidts haare swaare colonien in America onmooglijck missen komen) tot zoodanige prijzen te betalen als maar te beloomen zijn, en om maar spoedige reijsen te doen, vant haare meesters segge 't is vreedens tijds, en als ons geld maar 8 of 10 p c to voordeel doet is't beeter als om hetzelve stil te laten leggen; waarvan wij de slegte gevolgen in den handel van U Ed Grs Grs Gtb re maar al te wel experieeren, en daar de neegers haare slaven te coop brengen, laten se ook haar goud en olijphands tanden, zoodat de swaare navigatie van de geseijde natie ons niet alleenigh de slaaven ontvoeren, en voor ons veg negotieeren, maar ook het goud en de tanden.—

---

fol. 235 - 237.

fol 235a Spreekende van de Portugeezen zoo hebbe d'Eere U Ed Grs Grs Gtb re in consideratie te geven off U Ed Grs Grs Gtb re

1719

Port. ships

zouden kunnen resolveeren en goed vinden, om met de Portugeeze scheepen die hier vrijwillig aandit casteel komen en handel drijven, eenige slaven voor reekening en risico van U Edgr clgtbre naar Brazil te zenden, vermidts mij dit reeds eenige reijzen door de Portugeeze captns gepresenteerd is; dog hebben zulkx zonder speciale permissie van U Edgr clgtbre niet willen tenteeren, 't perijkel der zee en sterfte der slaven zouden U Edgr clgtbre moeten koopen; en om de Portugeesen niet te vertrouwen, dat die geen verkeerde reekening met sterften der slaven maakten, zoude men metzoo

fol. 1558

danigen schip een getrouw commies of ondercommies moeten zenden, die als supercarga en om de slaven ten meesten voordeelen van U Edgr clgtbre te verkoopen en om goede toesigt op deselve te houden moeten meede varen indien U Ed Gr clgtb dit kunnen goedvinden zoude men bij provisie met 40 à 50 koppen slaven een proev kunnen nemen; wat avances en voordeel dat U Edgr clgtbre daarbij zoude genieten kan ik niet wel accuraat en distinct noteeren alsoo ik deze wijze van handel maar als bij manieren van propositie van differente Portugeeze captns hebbe gehoort, dog zoo als zij mij dat hebben voorgesteld zoude de avances nog al merkijk weesen, dezelve zou ingevolge het concept daarvan door mij opgesteld en onderteekt hier nevens gaande kunnen geschieden.—

Zijnde alles opgesteld om secuur te kunnen gaan dat de avances altoos niet minder souden vallen, maar vel verder meerder, indien men occasie had om tabak off andere waaren te kunnen accepteeren.—

Cruiser Hollandia Faam captains 2 Port: ships

Op den 30 November quam het schip de Faam, captn Jan van der Hoeven, en op den 3 December het schip Hollandia, captn Rijk Hagerop beijde des voorleeden jaars hier ter reede, den eerstgemn van Ille de Principe, en den laatstgenoemde van de Loeen cust, hebbende captn van der Hoeven twee Portugeese scheepen met 680 koppen slaven veroverd, waar-

van 282 koppen in zoort tot Fida aan den commies
Eijtzen hadde overgegeven, om door hem te verden ver-
andwoord, alsmeede had nog 131 slaven in zoort
fol 236a aanden Engelzen koopman tot Fida William Bailij
verkogt à 3 1/4 oncen p.t kop om door den zelven in
goederen te verden voldaan, welke goederen door
gem.t commies Eijtzen ontvangen en verandwoord
zullen verden, wijder heeft aan een Portugeesschip
dat aan Ile de Prince lag verkogt 60 slaven
voor tabak à 8 rollen, zijn 480 rollen, nog had
verkogt aan een ander Portugees schip 129 slaaven
meede voor tabak à 6 rollen ijder, zijn 774 rollen
tabak, maakt tezamen 1254 rollen tabak, doch
daar van zijn vel de helfte droog en verrot, en
die men maar tot zeer geringe prijzen zal verkoo-
pen kunnen nog 20 koppen voor goud à 4 1/2 ijder,
maakt 11 ctk. 2 O. nog 3 stukx meede voor goud
à 3 1/2 ons maakt 1 ctk. 2 O. 8 Eng.t, nog 10 slaaven
voor platthillios à 40 p.t, zijn 400 platthillios, heb-
bende wijders 10 slaven in zoort aanden Portugees
gelaten, om zijne noodwendigheeden voor te koopen,
nog had 14 slaven uijtgegeven tot beloeftigheeden
voor 't schip de Faam gedurende de kruijstogt, en
eijndelijk leverden hier aan ons 14 slegte mansen
7 slegte kleijne jongens, over die ik emediaat aan
den treijn liet geven, wijl niet in staad waaren,
om verkogt te kunnen verden, alle welke tabak
en goud den capt.n van der Hoeven hier overleve-
den, alsmeede de recipissen vanden commies
Eijtzen vande slaven ende 400 platthillios, die aan
Fida overgeleverd waaren.—
Maar dat den capt.n Jan van der Hoeven alle de
hier boven gem.t goederen hadde overgeleverd, zoo
vertoonde hem dat ick vanden schipper Jan Lam-
fol 236b bregtzen onderregt was, dat 'er op de boven cust
twee Lorrendraijers gesien waaren, en alzoo men
hier niets naders van dezelve quamen te hooren
ik vast vertrouwden die na Angola zouden wee-
zen gestevent, waarop beijde Ed.le Ctgl.re capt.ns
resolueerden, om naar Angola te zeijlen, gelijk

1719.

geschieden, naar dat ik deselve met eenige trans-
materialen, manschap en vivres hadde voorzien
nemende de reijze op den 6 December naer der-
waardts aan.—
Maar Edgedachtbre heeren het schip Hollandia kwam
hier op den 14 Januarij van dit jaar alleenig vede
om ter reede, met de droevige en gants ziels smer
tende tijding dat het schip de Vaam op den 27
December 1718 nadat met twee Lorrendraijers be-
nevens de Hollandia omtrend J Glaasen geslagen
hadde (met goede apparentie van overwinning
met 125 zielen in de lugt zijn geloogen door haa
lijgen boscruijt veroorsaakt, hebbende den captn
Hagroop daar van maar 16 man met een stuur
man kunnen saloveeren, welkers namen op het
ingeslote lijstje onder Lra B staan uijtgedrukt,
de verdere omstandigheeden van dit droevig voor
val bidde mij aan de brief van raden te mogen
refereren, alzoo dit poinct mij al te smertelijk is
om te moeten adviseeren.—
Dit ongeluck hoewel seer gewigtigh (maar 't meeste
is te jammeren soo veel braven zielen daar meede
verlooren:) vil ik niet verhoopen, dat eenige
vertraging in Edgedachtbre kruijs Equipagien zal
veroorzaaken, want dit geval als een ongelukkig
gevolg en uijtkomst van den oorlog moet aange
merkt werden, vijl Edgedachtbre aansien daar
aan ten hoogsten gelegen is, om niet alleenig
bij vervolg van tijd de uijtkomende Lorrendraij-
ers op te scharpen en te nemen, maar ook Ed-
gedachtbre luijster en aansien onder de naturellen
te doen continueeren; wat goederen of coopman-
schappen met dat ongeluk verlooren gelieven Ed
gedachtbre uit bijgaande lijst onder Lra C te be-
dagen; ik bidde den almogende God de Edele
compagnie voor diergelijke rampen voort aan
te willen bewaren.—

Cruijs Vaam blaas op is lijst met 2 luitenants en 16 man capt

fol 237a

---

fol. 240-242.

fol 240a

Op den 7 Februarij arriveerde tot Cabo Cors een

Capitain Fr. James Deane, arrives G.G. on Feb 1719

nieuwe Heer Generaal James Deane genaamt in qualiteijt van capt.ne Generaal en opperste Gouverneur van de Royale Africaanse compag.e van Engeland in plaats van den overledenen generaal William Johnson. Kunnende ik U Edgr clgtbre adviseeren dat met die natie tot dato deses in vriendschap hebben geleeft, gelijk ook met de Deenen tot Accra verkoopen dat althoos met dezelve daar in zal moogen continueeren.-

Fredrikburg

Met het fortres Groot Fredrixburg is het nog in deselve staad gelijk ik tot mijn innerlijk leedwezen per mijnen gehoorsamen laasten aan U Edgr clgtbre hebben moeten communiceren, weezende den neger Jan Conny zeer opgeblazen en trots, ik hadde gehoopt dat ik de Asjantijnse zoude hebben bewogen, om een onderneming op die plaats te doen, maar de negers zijn te bradag om voor andere haar in oorlog te begeven, tenzij haar eijgen intrest daarmeede gemelleert is, dog egter is de hoop nog niet verlooren, en is d'apparentie om d'Asjantijnse te beweegen nog seer groot en waar van ik verhoope dat U Edgr clgtbre eenmaal ijets favourabels sal mogen adviseeren.-

Sergeant of ship marquis de Prié represented as Second City

Den over voerder deses sal onder Godes zegen zijn het hoecker scheepje de Marquis de Prié genaamt nu bij provisie hernoemd het goed succes, hetselve is alhier opgebragt door het slave schip Amsterdam, schipper Sipken Egberts Brouwer op den 18 January deses jaars. hetselve scheepje is op den 16 September a° passato van voor Oostende 't zeijl gegaan, onder keijserlijke commissie en vlag, hetselve is uitgerust door eene Joan de Schonamille en zoude dit scheepje van eenen Abraham Peerlink tot Vlissinge daar hun gecogt zijn, deze saack Edgr clgtbre heeren heeft ons in veel verlegentheijd gebragt, dewijle wij van zoodanigen geval geen voorbeeld vinden, egter zijn wij alle van sustenue geweest dit schip zijne reijze niet te laten verooderen maar 't selve met zijn ingelade cargazoen in sequestratie te houden ter

fol. 290

tijd en vijle Ed.Gr.Agtb.re daarover zullen hebben gejugeert, gaande desselvs b'eedigde factura der coopmanschappen bij deze gelegentheijd meede over. ick verhoope dat deze verrigtinge door Ed.Gr.Agtb.re sal verden g'approbeert en goed gekeurt, en de dat het schip en zijne ladinge bevonden mag werden onvrij te zijn, opdat Ed.Gr.Agtb.re daarvan vreedige possessie mogen behouden; het droevige dat in soodanigen cas is, is de onkundigheijt van een fiscaal, die ons in soodanige verlegenheijt van de minste advijsen met kan provideren, zullende tot slot deses hier nog bij voegen dat ik na mijn geringe oordeel sustineer tegens deze commissie in de naam en titul als koning van Spanje behoorde geprocedeert te verden, ingevolge 't 5.de en 6.de articul van 't Tractaad van vreede tusschen den koning van Spanje Philippus de 4.de ende Haar Hoog.mog. in den jaren 1648 geslooten, waar in vederzijts onderdanen verbooden werden, om te varen op zoodanige plaatzen, havenen, porten of logien bij de eene of de andre partije bezet en geposideert, ende vermidts zijne Keijzerlijke Majesteijt het aansien, tijtel en pretensie op 't Rijk Spanje behoud, zoo behoorde zijne Majesteijt (onder correctie!) aan die contracten te voldoen, blijkende uijt het 2.e art.e van de instructie aan den capt.n Johannes Willemsz. meede gegeven, dat door zijne Majesteijt onderdanen het bovengem.e tractaat overtreeder is, alsoo daar in uijtdruckelijk staad, dat hij zijne cargasoenen langs de Greijnkust, tand- en goudkust ten besten doenelijk zal verkoopen, waar toe zij immers als Keijzerlijke onderdanen niet geregtigt zijn en als onderdanen van Spanje is haar zulks ingevolge van het opgem.e tractaat d.d. 1648 direct verbooden. –

Onze verrigtinge omtrend den heer Abraham Engelgraaff verhoope dat Ed.Gr.Agtb.re zig zullen hebben laten welgevallen. –

Verzoeke Ed.Gr.Agtb.re zeer onderdanigh om met

fol. 241a

derselver scheepen geen geweer van wat soort oofmaak-
-zel hetzelve zoude weesen, zoo voor Fida als deese
kust meerder gelieven aan te senden, wijl de pak-
-huijsen daarmede staan opgevult, soo uijt de opge-
-bragte prijzen als met 't geenen voor Fida is aan-
-gevoert; hetselve is ten eenemaal in discrediet bij
de naturellen, zoodat U Edgrclgtbre bij meerder
aanvoer directe schade zullen komen te lijden,
ik bidde U Edgrclgtbre seer hertelijk, omdog dever-
-sogte messen, perpetuanen, soo blaeuw als groen
als meede de spaanse nepten ingevolge de petitie
die wij de vrijheijd hebben genomen per deze oc-
-casie te doen, ten allerspoedigsten en 't eerste
voor de andere gepetitioneerde goederen gelie-
-ven te voldoen, wijl daarin tegenwoordig 't
meeste treck is, en omdat vreemde naties de kust
voor U Edgrclgtbre aanvoer niet moogen ver-
-vullen.-

Zal 2412 In de Generale carga aan U Edgrclgtbre overge-
-zonden per 't ship Groningen is een erreur in
de gom gesteld; hetselve moet 49500 lb. weesen,
daar er maar 44900 lb. op de carga stond uijt-
-gedruckt, welck erreur bidde dat door ordre
van U Edgrclgtbre magh verandert werden.-
Het scheepje de Nieuwe Hoop sal deze onder Godes
toelatinge in de tijd van een maand volgen,
zullende hetzelve meede gedestineert werden
aan de Camer Amsterdam. hetzelve sal van hier
meede voeren 150 ellk. goud 20000 lb. tand, en
1000 lb. vax, als meede eenige tabak soo die als-
-dan in voorraad is, of anders een quantiteijd
Barnsteen of gom; het gem. scheepje de Nieuwe
Hoop is zeer wel bezeijld, waarom U Edgrclgtbre
seer nedrig bidde hetselve wederom mogen ge-
-zonden werden, en soo spoedig als doenelijck is,
wijl 't selve seer capabel is, om op de kogt te navi-
-geren.-
Het scheepje Commanij sal daarna omtrend drie
weeken off een maand volgen, zullende het-
-zelve aan de Camer 't Noorderquartier tot Enk-
-huijzen

geaddresseert werden met een retour van 150 dlk. goud, 20000 lb. tomd, en 68940 lb. greijn, gnllende daarverder soodanige goederen bijgevoegt werden als men op die tijd meerder in voorraad heeft, en op dien bodem geresigneerd mag werden. –
Wat retour het schip Hollandia onder Godes zegen sal meede voeren, als meede den vadendag van zijn vertreck zal ik d' Eere hebben U Ed Gr Ctgt^re per naaste te adviseeren. –
Ende naar de maal ik door godes goedheijt en U Ed^r Gr Ctgt^re uijtstekende gunst en goedheijt tot mijn persoon het geluck hebbe gehad mijne commissie zoo gunstiglijk verleend, nu een jaar hebbe waargenomen en bedient, soo neemen mits desen de vrijheyd U Ed Gr Ctgt^re gunstiglijck om de prolongatie van dezelve obedientelijk te versoeken, ik zal met godes zegen in alle mijnen dienst trachten U Ed^r Gr Ctgt^re genoegen te mogen geven. –
Onze verrichtinge in de saaken van de heer Engelgraaf Sal^r en het volbrengen van U Ed Gr Ctgt^re ordres daaromtrend verhoope dat U Ed Gr Ctgt^re wel gevallig sal hebben geweest. –
Per deezen bodem bekoomen U Ed Gr Ctgt^re wederom een quantiteijt van 535 rollen Braziliaanse tabak, welk ik verhoope dat een goede prijs moogen renderen U Ed Gr Ctgt^re gelieven de verkoop daarvan niet lange te vertraagen, vijl het bederflijke waar is. –

fol. 242v

Vessels for Benin trade

Hier vooren van de slegte zeijlagie der beijde galioots gesprooken hebbende, ende dat met dezelve geen Intrest voor U Ed Gr Ctgt^re te maken is, weshalven U Ed Gr Ctgt^re omtrend vaartuijgen om de navigatie op de Benijn te continueeren haar E.E. gedachten gelieven te laten gaan, ende daarover de nodige mezures te nemen, opdat die vaard sijn voortgangh moogen behouden. –
Het heeft Godtalmagtig behaagt, ons alhier met zijn kastijdende hand te bezoeken, waar door verscheijde van U Ed Gr Ctgt^re bediendens door de dood zijn weggerueckt, hebbende verders alle de resteren

de (except ick, twee à drie assistenten en vier à vijf soldaten) door swaare siektens aanden oever van
142b. de doot geweest, waardoor de affaire van U Ed Gr-
-ctgtbre Lare behoorlijke voortgang niet hebben ge-
-had, waaromme dan met deze occasie ook de
boeken en dagregisters niet compleet konnen over-
-gaan; deze sterfte heeft de scheepen meede seer
ontblood van volk, waardoor de barck en het
galjoot de Bon aventura geen dienst kunnen
doen, waarom verhoope, dat in korte scheepen
moogen aancomen, om gem. vaartuijgen we-
derom in staat te brengen. binnen dit casteel
bevinden nu nog even boven de veertigh persoo-
-nen sterck te zijn, en zijn alle buijten comptoi-
-ren meede ten eenemaal ontblood van volk,
waarom U Ed Gr ctgtbre zeer onderdanig bidde ons
van bediendens gelieven te voorzien, soo wel mili-
-taire als bediendens ter negotie en pen, onder
de doode bevind zig meede den heer predikant
L. Adama, welke plaats ik bidde dat U Ed Gr ctgtbre
met een ander ortodox leeraar gelieven te ver-
-vullen. —

fol. 243.

fol. 243 a. Return Cargo

U Ed Gr ctgtbre zullen onder godes zegen per deezen
bodem ontvangen het naarvolgende:

150.	ellk	goud
20000.	lb.	olijphantstanden
535.	rollen	Braziliaanse tabak
20250.	lb.	gom of barnsteen
11720.	"	roodhout
12000.	"	rijst
144.	"	cardamon. —

5½ pakkepie goed succes aplse Jezbrand Pronger

Extracts from letter from Dir. Gen. Wm Butler and coun-
-cillors van Alsem and van Haernen to the assembly of
the X., dd. d'Elmina 27 March 1719. —
(read in X 23/11/19) (W.I.C. 104 fol. 256)

fol. 260-261.

fol. 261

In onze voorige van den 8 dug. a. passato hebben vij
U Ed Gr ctgtbre geadviseerd, hoe zig eenen Portugeze

1719
Slijkuing

capt.n Joseph de Torres aldaar bij den commies Eytzen aangegeven had met aanbiedinge dat indien hij commies een paspoort van den heer Directeur Generaal aan Elmina bezorgen konde, hij een sekere recognitie voor zijn ladinge slaven van yeder kop betalen wilde; dit voorstel quam ons voor niet anders te spruijten dan uijt een vreeze voor Ed. Grogtb.re Kruijs scheepen, uijt anders de Portugeesen niet ligt tot zulke aanbiedinge komen; dierhalven daarvan Edgr. Grgtb.re ook op die tijd niets sekers hebben kunnen melden; edog nu kunnen wij seggen dat dat paspoort verleend is uijt aanmerking de kruijsscheepen als doen stonden geemployeerd te werden voor Frederikxburg, en gevolgelijk die Portugees niet konde werden opgevangen, dierhalven het seeuwste middel geagt wierd de comp.e vandie recognitie te doen jousseeren al een liquide avance, gelijk denselven niet tegen onze meninge de betalinge op zijn vertrek ontslippen willende, door den commies Eytzen is genoodzaakt geworden te betalen Cl.k. 19: 4: 4: Het welke in Ed. Grgtb.re rama en ook op derselver reekening zodanig verandwoord werd. —

Het jagt Commanij van hier naar de boven custe gesonden tot den handel van tand, goud, slaven greijn en rijst en is op den 24 Februarij deses jaars hier weder gerevorteerd met een verhandeling van 40440 lb. greijn, 3800 lb. rijst, 12 mans, 6 vrouwen en 3 jongens slaven, 1010 lb. tand, 130 lb. Cavel en Cl.k. 6:6:6 3/4 Engels goudt, dat wijvel gewenst hadden in goud en tand vat meerder had moogen zijn, maar den onder commies Jan van de Poele dien handel aanvertrouwd zijnde geweest, heeft op zijn retour gerapporteerd de sterke vaart van Engelse en France alles voor hem langs die custe hadden weg gehandelt, waarbij nog quam de onbezeildheijd van dat scheepje, hebbende lang vergeeus langs die cust moeten zeijlen, doordien de zeelieden het benaarlijk opvaarts konde beengen. —

fol. 381.

Het gemelde scheepje sullen wij in gereedheijd brengen, om ten eersten de reijze naar Holland aan te nemen, en daarin laden 150 ctl/k goud, 20000 lb. O. tanden, 68940 lb. greijn, eenige rollen Portugeeze tabak, indien in die tusschentijd becomen, anders 20000 lb. gom of barnsteen; den vertrekdag buijten onverhoedsz. beletten gisen wij op Ultimo of half Meij sal wesen. —

fol. 265 - 266.

265 a

Frederiksburg

De saken de scheepvaart betreffende geheel onzes eragtens hebbende afgehandeld gaan wij nu over tot de constitutie deser custe, en eerst omtrend de gewesene Brandenburgse forten, waar omtrend geen veranderingh zedert onze laaste gepasseert is, zijnde alle de daarom her wonende negers, zelvs onder 't fort van Axim sonder uijtsondering zoodanig zidderend voor de magt van Jan Connij geworden, dat er qualijck eenig adoijs van Frederiksburgh te becomen is, de Aximse negers schroomen jegenwoordig in ons fort te komen tot praevenieringe niemand der blanken haar naar nieuws van Frederixburg vragen sal, onzes bedunkens Edgrclgt-Bre sal het seer noodsakelijk wesen deze custe, in sonderheijd Axim, van genoegsame militaire ten eersten werd voorsien, vijle thans geen negers te vertrouwen sijn, immers met die superbe Jan Connij, die onverwagt Axim in groote benauwtheijd zoude kunnen brengen; de manschap welke zig hier te lande bevind, is jegenwoordig seer sober; hier aan Elmina houden 15 sieke menschen met haar officieren daaronder guarnisoen, gelijck de generale monster rolle U Edg. Clgt Bre sal vertonen. —

265 b

Capitein Pieter James Dean

D'Engelze natie hebben in plaats van hun overleden capt.n generaal de heer William Johnson een ander in dezelve qualiteijd nu onlangs becomen genaamd James Dean, tot nog werd de vriendschap vollomen met die natie onderhouden, sonder dat 'er klagten over nog weder zijn gedaan. — De Deenen onderhouden met ons insgelijkx een goede harmonie en vriendschap, dierhalven deswegen

1/19.

met te adviseren hebben.—

Oorsprong - Afkomst van Tabak

Die langdurige negersoorlog tusschen d'Asjantijnse en Akinze is eindelijck na eenige nadeelen over en weder geeijndigt, en zoo men zegt in een duursame vreede verandert, dog nu ontstaan er weer andere querellen de Juffersz. Wassage en Ouwientsie, welke staande de voorgeroerde oorlogh d'Asjantijnze eenige vrouwen, vee etc. ontrooft, en een dorp à twee in d'asche gelegt hebben, zullen daarvan nu reekening moeten doen, indien d'Asjantijnse overwinnaars op haar verden, en hebben partijen haar voltomen geprovideert van't noodsakelijke tot een oorlog, zoodat de eene hinderpaal den ander in de negotie volgt, als of aan een geschakelt waren; dit komt ons voorde oorsaak te wesen der veelvuldigheijd van slaven die aan strand werden gebragt in plaats van goud en tand, dat men nie meer komt te sien; een geluckige tusschen tijd hebben wij hier gehad eensdeels door't sluijten der bovengen vreede, en anderdeels door de weinige Engelze scheepen, die sig hier op die tijd bevonden, egter bestaad het verhandelde meest in slaven en tand, dog seer weijnig goud pro rato den handel, wesende wij egter nog al verheugd, zoo veel coopmanschappen afgeset zijn; jegenwoordig is de cust weder vol Engelze scheepen en nu een geruijme tijd hebben er altoos tot Cabo Corso en Annemabo circa 20 scheepen ten anker gelegen, de welke U Edgrelgtbre handel nu weder vrij snoeijen zullen; middelen nog expedienten zijn'er niet tegen te gebruijken dan de slaven, omtrend met de Engelse egaal te betalen, anders hebben wij niets te verwagten.—

---

fol. 267 - 268.

Retour Cargo

Het schip het goed succes de overvoerder van deese sal onder Godes geleijde tot U Edgrelgtbre voerbrengen ctk. 150. goud, 20000. lb. Olijphandtstanden 535 rollen Braziliaanze taback, 20230. lb. gom of

248a

barnsteen, 11720. lb. roodhout, 12000. lb. rijst en 1444. lb. cardamom, mitsgaders soo veel beschadigde en insendible coopmanschappen als de generale carga en de cognoscementen komen te doceren. —

Schoeepsie Nieuwe Hoop kapper Jan Cornelisz gesen

fol 303 b

Engelse Generaal James Deane Dies in 18 April 1719

with Hollandia captured

fol 304a

Extract from letter from Dir. Gen. Wm Butler to the assembly of the X., dd. Elmina 23 April 1719.-
(read in X. 23/11/19) (W.I.C. 104, fol. 302)

fol. 303 - 304.

Den Engelsen heer generaal James Deane waarvan ik in mijnen gehoorzamen lasten aan U Edgr Edgtbre hebbe geadviseert, is op den 18 deeser maand overleden, Onder 't schrijven deses ontvange de aangename tijdingh van d'xin, dat aldaar het schip Hollandia, captn Pijk Hagerop g'arriveert was bij zig hebbende het Lorrendraijer scheepje de koning David, captn Leendert Lodder van Vlissingen uijtgevaren, omtrend Cabo de Lopes in zee verovert, den captn Hagerop adviseerd per missive van d'xin dat de gedagte prijs met een cargazoen van f. 20.000.- vaderlandsch inkoop de reijse na herwaarts heeft aangenomen, ik hebbe de Eere U Edgr Edchtbre daar meede te feliciteeren, en bidde God dat hij U Edgr Edgtbre met geluckige successe gelieve te zegenen. —

Omtrend Fredrikesburg is het nog in deselvde staad als voor deesen, en waar tegens ook niets uijt te regten, off aan te vangen sal zijn, als met een negers magt, en eenige vuurwerkers met kommen. — op het instandijk aankoudent versoeck van de Engelsze heeren agenten, dat eene uijt de kaare met ons schijp mogte repatrieeren, hebbe om vriendschap te onderhouden en andere reeden zulex g'accordeert, gaande nigeologe alsdan den heer Walter Clarke met dit scheepje over, welk doen verhoope dat U Edgr Edchtbre mij niet qualijk zullen gelieven te duijden.

---

fol. 305

Met dit scheepje de Nieuwe Hoop' hebbe het geluck aan U Edgr Edgtbre te remiteeren: —

1719.

Nieuw Cargo

150. Mk. goud
20000. lb. Olijphandts Tanden
400. pr rollen Portugeese Taback. –
En gaande daarbij 1500 pr ijzere staven die hier inoendibel zijn, verhoope en vense dat alle deese bij U Ed Gr dgtbre onder Godes geleijde in saloo spoedig mogen aanlanden. –

Pr 't schip Commanij capt.n Fredrik Burgers

Extracts from letter from Dr. Jen. Wm Butler to the assemblij of the X., dd. Elmina 31st daij 1719. –
(read in X. 23/11/19) (N.I.C. 104. fol. 310)

fol. 311 – 312.

fol 311 b

Another Ostend Corsj ship captured

Het schip Emmenes, schipper Jan van Sanen heeft omtrent Cabo Lahoe op de Booven cust wederom een oostendisch snaauw scheepje, voerende 6 stukjes met deselve naam en commissie als het Loeker scheepje door Gerbrand Pranger naar Amsterdam gevoert geramconteert, 't selve in possessie genomen en mede herwaards gebragt, hebbende een cargasoen van omtrent f. 20000 vaderlands Jncoop, dog de factura van het selve kan per dese gelegentheijt 't geluk niet hebben aan U Edgr dgtbre te remitteeren, dog verhoope deselve onder godes toelatinge met de Hollandia te senden. –
Maar Edgrdgtbare heeren naar de maal het equiperen en versenden van scheepen uijt Oostende naar dese cust in Holland en Zeeland publicq is soo brengen U Edgr dgtbre mij in groote verlegentheijt, dat aangaande die saak met het allergeringste door U Ed gr dgtbre in derseloer missivens verd aangetogen, want 't minste advijs dien aangaande had ons hier veel verligting in die saak kunnen toebrengen en geven, hoewel wij als nog bij ons voorgaande sentiment zijn,

fol 312 a

dat die navigatie onder Keijserlijke en Catholijke chajesteijt commissie op deese custe niet gepermitteert is, nog gerespecteert kan werden, gemerkt de wederzijdse tractaten dat gene spaanse onderdanen binnen U Ed Gr dgtbre octroij en reciproquelijk gene onderdanen van haar Hoog

-choeg. de spaanse americaanse custen moogen bevaaren op verbeurte van schip en goederen, consequentlijk zijne keijserlijke chajesteijt preten-
-deert den tijtel en croon Spanjen, en vil gem.e chajesteijt van Spanjen renuncieren, gelijk mij in de nieuwspapieren te vooren is gekomen, soomoet men besluijten, dat gem.e chajesteijt aan dat koning-
-rijk eijgendom heeft, want om van een saak afstand te doen, waaraan men geen eijgendom had, zou bruijten de reden vesen, en daarom (onder correctie van wijser oordeel) sustineer ik dat zijne keijserlijke chajesteijts onderdanen, zijnde in dit cas (soo als boven geregt) als koning van Spanjen aan-
-gemerkt, en hier geen de minste domicilium hebben-
-de, geen regt hebben om op de domeijnen van haar Hoogchoogende te moogen varen.—
De messen, perpetuanen en bloed coraal (en een gedeelte spaanse nepten) met de "Immenes en 's comp.e-
-belvaren" aangevoert, zijn alle verdebiteert, ende altoos in die goederen considerabel trek is, soo bidde H.t Gr. Ch.t.b.e daarvan soo spoedig doenlijk eene groote quantiteijt gelieven aan te senden, en
fol. 312 b. -wel eerder bevorens vreemde natien de cust met die vaaren vervullen, messen geen ander sorte-
-ment te senden als ingeleijde met tin en gedruk-
-te met groote lemmelts, en goede legten, vesende alle andere messen ongewild, en t'eenemaal on-
-verkooplijk.—

fol. 312-314.

fol. 313a. G. Friedrichsburg

Het factres tot Fredrikxburg is nog in deselve staat als voor desen, vesende Jan Conny in geen vriendelijke termen te naederen, alsoo hij veel te opgeblasen en hoogmoedig op zijn geluk is, en wil in t minste nae geen vriendelijk accommodement
Wm Bosman Kiekel Cy Conny
nogh accoord hooren, hebbende hij voor veijnig tijd geleden den tapoeijer Bosman beginnen te suspecteeren dat met ons correspondeerde, en heeft hem in die vaan seer elendig laten massacree-
-ren.—
De konings kleeden zijn t'eenemaal incourant, over-

1419

de geheele cust, daarom versoeke U Edgr Ctgtbre daar van geene meer herwaards te senden, alsoo U Edgrctgtbre daaraan groote schade souden komen te lijden; ik sal egter aan schipper Crij Hennis 25 stux naar Cingola mede geven, alsoo ik geloove dat daar de eenigste plaats is, daar se debiet sullen vinden, sal ook 25 pk met het eerste scheepje naar de bogt mede geven.-

Den ondercommies Frisvogel die U Edgrctgtbre mede laaste vergadering tot commies hebben verheven, hebbe vermits desselfs genegentheijt en gedurende onbequaamheijt in den sterken drank geen comptoir derven toebetrouwen, nog desselfs qualiteijt tot commies noteeren, soo ook den assistent Jan Trauwhard, die om deselve reeden op de buijs hebbe geplaast, om die voijagie met den onder commies Johannes Loenius naar de bogt te doen, alwaar geen occasie om drank te vinden heeft.-

Ende naardemaal mijalhier door berigten en rapporten van Engelsen als ook van dit laastgenomen scheepsvolk bekent gemaakt is, dat'er thans meer scheepen op de custe met Oostendise vlaggen zijn, soo blijven als nog in groote onsekerheijt hoedanig men sigh positiev in die nieuwe en tot nog nooijt gehoorde navigatie gedragen moeten, daarom hoope ick dat U Edgrctgtbre op't inkomen van de Hoeker, 't goed Succes' schipper Jerbrand Pranger met verouijmen sullen, om ons hier illico met een expres kleijn vaartuijg te adviseren, hoedanig sig dat geval bevind off dat U Edgrctgtbre desselos Cruijsser (indien er een gesonden sal werden) daarvan in zijn Instructie off wel ons ordre geven hoedanig sig te gedragen, want indien den cruijsser niet gepermitteert is, om die scheepen te nemen en te veroveren, soo is er thans voor hen niet anders als nadeel te doen; men segt dat er een Oostendisch schip met 24 stukken op de boonecust is.-

Fol 213 b

Ostend Coy Ships

Den opperstuurman van het laast opgebragte schep de Marquis de Prie gaat hiermede nevens, deselve is een Zeeuw, gelijk de voorgaande zijn opperstuurman mede was, waarmijt men vastelijk vertrouwen magh dat die saak niet suijver is. —

Dese sal onder Godes zegen tot Ed.gr.ofgt.b.e worden overgebragt met het schepje Commanij, schipper Fredrik Burgers, gedestineert aan de Edele Camer t'Noorderquartier tot Enschuijsen, waarmede het geluk hebbe 't naarvolgende te remitteren:

Return Cargo

150. ctk. goud
15000. lb. Oliphants tanden
5000. " Kleender dito off crevellen
3000. " was
68940. " greijn
2000. p.r korte ijsere staven
1861. " beschadigt inwendibel geweer in soort,

fol. 314a

alle verhoope dat onder Godes genadige geleijde behouden moogen aanlangen ter gewenster haven. —

Ex't schip Hollandia Capt.n Rijk Hagenaar

Extracts from letter from Dir. Jan. Wm Butler to the assembly of the X. dd. Elmina 6 July 1719. —
(read in X. 23/11/19) (W.I.C. 104. fol. 317)

fol. 317 – 319.

fol. 317b
fol. 318a
Private Trade

't is met het uijtterste chagrijn en leedweesen te vernemen dat Ed.gr.ofgt.bare geïnformeert zijn als dat hier onder de bediendens veele particulieren handel en goederen tot haar eijgen profijte verkogten verdebiteert werden. ick verklare heijligijk en in presentie van het alsiende weesen, dat ik met den aanvang van mijne directie door aller wegen de bediendens op de buijtencomptoiren hebbe laten nagaan, door negers goederen laaten koopen, die ik het goud hadde mede gegeven, om te sien of se ook meerder eijschte als de markt-brief dicteerden, ook hebbe ik op sommige plaatsen 6 maanden onbekende negers onder de comptoiren gehouden, daar ik de bediendens suspecteerden, om te sien off ook eenige vreemde goederen uijt de passeerende schepen gehaalt off gekogt wierden, maar ik hebbe

niemand tot dato deses kunnen attraperen, en ge-
-lieven U Ed Gr Ag t b re versekert te zijn dat bij al-
-dien ik ijmand bevond, die eenige fraude ge-
-pleegt hadde, ik hem sekerlijk tot voorbeeld van
andere rigeureuslijk soude straffen, ende voor
eenen eerloosen, en infamen dienaar van de
cust versenden, hebbende mij die periode en de
scherpe uijtdrukkingen daarinne seer gechagri-
-neert.—

Dogh Ed Gr Ag t bare heeren omtrent de beveelen, van
alle goederen te mercken met een distinguerent
fol 318 b teken, weet ik niet haedanig verkstellig te maa
-ken, voornamentlijk slaaplakens, messen, spie
-gels, slooten, perpetuanen, kannen etc. daar
niet anders als een cachet met lack opgedrukt
kan verden, dog dat hebbe ik geprobeert, maar
vinde dat niet secuur, want bij aldien men een
cachet op een hoekje drukt, en men verlegt dan
het goed eenige malen van het eene kisje in 't
ander, soo kan men met der tijt geen merk meer
distinguieren off onderkennen, en op de andere
goederen, daar ijser aan is, kan geen lack houden
maar indien U Ed Gr Ag t b re het approberen, ver-
-soeke mij een stempel (die hierop de Raad-camer
ouwe in geen andere handen te komen soude
moeten bewaard werden) te senden, waarmede
een lootje aan ijder perpetuaan, slaaplaaken
etc. soude kunnen gehangen en gestempelt ver-
-den, kruijtvaten is te dangereus om te branden
maar geweer, smeer en diergelijke soude kun-
-nen gebrand verden, en wanneer het compag-
goederen zijn, soo hebben se reeds het merk daar
-van, soodat daar omtrent geen swarigheijd is.—
Voor de genege gunste dat U Ed Gr Ag t b re mij wede
voor een jaar in mijne commissie gelieven te
laten continueren, ben ik op de nedrigste en
zedigste wijse danckbaar, ik bidde den alge-
-den God, mij met zijnen zegen in deze directie
fol 319 a geliefe bij te staan, en late de negotie en com-
-mercie meer en meer verden, opdat de Ed Maat-

-schappije moge bloeijen als in vorige dagen, en ik also het geluk moge hebben U Edgr clgtbre eenig genoegen te mogen geven, dat mijn eenigste Eere, roem en glorie is, in welke hoope dan neme verder-om de vrijheijd derselver gunsten omtrent mij gelieven te vernieuwen, ende mij voor een jaar in mijne commissie verder te prolongeren, opdat ik tijd en gelegentheijd moge hebben, om mijnen ijver tot den dienst van U Edgr clgtbre in alle gevallen blijklijk te mogen tloonen. —

---

fol. 319-320.

fol. 319 v. Friedrichsburg

...om U Edgr clgtbre van den toestand der saaken hier ter custe een detaijl te doen, en nemen een aan-vang met het fortres Groot Fredrixburg, waarom-trent geene verandering voorgevallen is, en blijft Connij in sijne verwaandheijd continueeren, hoe-wel ik hem door middel van eenige vertrouwde Antese negers hebbe saken te souderen off er eeni-ge apparentie soude wesen om tot een vergelijk te komen, en dat hij het fortres aan ons inruijm-den; maar Edgr clgtbare Heeren daar is geen de allerminste hoop off verwagting van, want hij veel te hoog moedig en opgeblasen op zijn geluk is, daar-bij magtig in goud en slaven maakt hij tot zijne beloudenis, allianties en verbonden met de aansienlijkste landschappen in Guinea, doende swaar verschot van goud en koopmanschappen, om die bij alle voorvallende occasien tot zijner hulpe vaardig te hebben, en waar tegens wij niets vermogen, also ons niet gepermitteert is, om eeni-ge van U Edgr Agtbare penningen te mogen dis-tribueren; een loop doet sig op, dat de Wassaye haar in oorlog door de Assiantijnse sullen inge-wikkeld vinden, also de Assiantijnse op haar seer verbittert zijn, en zijn het de Wassaye, waarop Connij sig wel het meeste betrouwt, en bij verswak-ling van de Wassaye sal Connij sig seer verlegen beevinden, also dat sijne geheele barrierre en

Assiantijnse en Wassaye

fol. 320 v. versekering weg is; maar Edgr Agtbare Heeren bij

het verdistruweren vande Wassage, zoo mist Connij wel een goed geallieerde, maar het sal dan geld moeten kosten, om onderteunen de Assiantijnse Connij mede ten vijand te maaken, want voor als nog hebben zij geene reden, voor soo verre mij bewust is, om jegens Connij misnoegt te zijn, en bij aldien er al een kleijnigheijd was, soude Connij met zijne presenten dat wel weten te bemiddelen en de gemoederen te bevredigen, weshalven het nodig sal zijn, dat U Edgrdgtbre in soodanigen pas mij met derselver g'eerde ordre gelieven te provideren hoedanig mij te gedragen, want ik niet gaarn aan de uijtgifte van eenige van U Edgrdgtbare penningen soude resolveren, sonde U Edgrdgtbre speciale permissie; en bij aldien wij ooijt door negers tragten meester van Fredrieburg te werden, soo sal snlkx moeten geschieden.—

Jan Connij heeft den tapoeijer Bosman op suspicie dat met ons correspondeerden seer elendig (na hem dronken gemaakt te hebben) laten massacreren.— Met de Engelse en Deense natie continueeren als nog in goede harmonie en vriendschap, wesende tot dato nog geen ander generaal in plaatse van den laast overleden voor Cabo Corso aangesonden; werdende de directie aldaar door twee heeren agenten James Phipps en John Stevenson waargenomen.—

---

fol. 321 - 322.

Op den 16 Junij passeerden hier even buijten de rhede twee groote scheepen met France vlaggen, met anders denkende off het waren van die natie, maar op den 17 ontving advijs van de heeren Agenten tot Cabo Cors alsdat het zee rovers waren geweest, die van voor Annemaboe drie Engelse Lorendraijers-scheepen en een bark hadden genomen, waar op ik emediaat eene expresse missive affsond om het scheepje Africa (: dat van Accra opwaards aan-gram) te verwittigen dat sij souden hebben te

fol. 322
2 Portugese vessels taken French Ships captured & English Vessels at Assumbos

hoeden voorde aankomende zeeroovers, maar mijn
brief quam te laat, en was het scheepje reeds van
fol. 321 b deselve genomen, en van alles geplundert wat maa
dagten voor haar noodsaakelijk te weesen, nemende
4 matrosen en een jongen mede; aan boord van
hetselve scheepje bevonden sig den oppercommies van
Naarsen, en ondercommies Muller, wien zij alle
haare goederen en goud hebben afhandig ge-
maakt ende bij na moeder naakt uijtgekleed.
dog 's nagts kregen se gelegentheijd, om met het
gem.e scheepje te eschapperen; maar off het weder
in staat sal gebragt kunnen werden, om de gere
quireerde diensten te doen, sal, wanneer het hier
gekomen is, te sien weesen. — Ik ben onderties-
sen seer verheugd dat het scheepje geeschapperd
is, anders had ik van een groot gerijf versteek-
ren geweest; ik bidde U.Ed.Gestrenge seer instante-
lijk, dog tegen het aanstaande voorjaar gelie-
ven te besorgen dat van zeijldoek geprovideert
ben, anders bij gebrek van datselve sal waarlijk
met in staat weesen, om 't gem.e scheepje aan U-
Ed.Gestrenge te kunnen senden; de gem.e zeeroo-
vers hebben van Rio siere Leones tot aan Akra
19. Engelse, 2. france, 1. oostendische schip en U.Ed.Ge-
strenge jagt Africa genomen, welke laaste geluk-
kig ontkomen is, weesende verder haar deseijn
na Fida, omdaar een à twee capabel scheepen te
nemen, en soo voorts na de bogt, ende eerst naar An-
gola, maar alsoo het haar om goud te doen is,
soo is er voor Angola geen apparentie ten zij
fol. 322 a haar deseijn aan Fida misluktten, en zij [illegible]
en capabelder scheepen als die zij hebben sagten.
Ik hoope onderttusschen dat U.Ed.Gestrenge schee-
pen daarvoor bevrijd mogen blijven, en de
buijs en 't galjoot uijt de bogt voor haar aan-
komst aldaar snellen weesen. —
Ende naardemaal het apparent is dat met
het nemen van soo veel Engelse scheepen den han-
del in soodanige goederen die intrek en villig

1719

zijn, accresseren sal, soo bidde UEdgr clgtbare dat op den ontvangst deses een velbezeijlt jagtschip naar Serwaards moge gesonden werden, geladen met groote en kleijne blauwe, groote en kleijne groen perpetuanen, messen ingeleijd met tin, spaanse nepten, en bloedcoraal, dog dat het soo spoedig geschiede als doenlijk is, want het vel apparent is dat de Engelsen in het aanstaande voorjaar wederom sterk naar Serwaards sullen equipen, daarom bidde UEdgr clgtbare dat dog dese versending spoedig geschiede, want bij aldien het niet spoedig gesonden werd, soo is alle koop tot een spoedig debiet weg, ende cust door andere naties voorsien. —

Den brenger deses sal onder godes zeegen wesen het schip Hollandia capt^n Rijk Hagerop, gedestineert aan de Ed. camer Amsterdam, waarmede aan UEdgr-
fol. 3286 clgtbare senden

250. ℔ goud
Actian Cargo
15000. ~~tb~~ olifants tanden
5000. " kleijnder soort off crewellen
1000. rollen Brasiliaanse tabak
18000. ~~tb~~ rijst
166. " cardemom en
1500. p^s korte ijsere staven. —

alle welke verhoope dat onder godts genadigen zeegen t'sijner tijd belouden bij UEdgr clgtb^t moge aanlanden, ende dat alle het ingelade d'accoord wederom magh werden uijtgeleevert. —

1720. Extract from letter from Dir. Sen. Wm Butler to the assembly of the X., dd. St George d'Elmina 23 January 1720. —
(read in X. 4/2/20) (W.I.C. 104. fol. 421)

fol. 428-436

fol 428d Prisoners De Bruijs Ctersem bevooren naar de boot gedestineert arriveerde in den aanvang van de maand September beneden Accra aan het dorp Sinka, van waar advijs van den undercommies Loenius ontving, dat zij op den Schug^t omtrent Cabo de Lopes het ongeluk hadden aangetroffen van door

fol 42/a de zeeroovers genomen en geplundert te worden, gaa-
-de de specificatie der geroofde goederen hier an-
-nex onder de letter D. Hielden de zeeroovers sig
in de bogt op, sij lieten daarom niet naar hier
langs de kust te sweven, en deselve gestadig on-
-veijlig te maken, want op den 27 September passeer-
-den voorbij dit casteel drie van die roofscheepen,
en attaqueerden aan Moloré het scheepje het Goed
Fortuijn, dat digt onder het fortres aldaar ge-
-kort lag, dog de zeeroovers naar een meenigte
canonschooten daarop vruchteloos verspilt te heb-
-ben, en voor het geschut van 't fortres vreesende ver-
-lieten het selve, vervolgde haar cours naar be-
-needen, alwaar zij de buijs Etersem voor espam
geankert lagen, dog alsoo sij een Engels vaartuig
op jagt kregen, tenteerden zij doenmaals op de
buijs niets, maar op den 21 November deselve
aan Chama weder ten anker vindende, vierd
die eindelijk voor de tweede maal genomen, sak-
-kende sij daarmede aff tot voor Cabo Corso, al-
-waar vier scheepen digt onder het geschut ten
anker lagen, die zij van daar tragtende te doen
delogeeren, haar de buijs als een brander deed
toetakelen, stuurende die regt op de geankerde
scheepen aan, naar het vuur in de buijs gestoo-
-ken en die in lichte vlam gesett te hebben, dog
fol 42/b dese onderneminge hadde geen succes, dewijl door
het canon van Cabo Corso en de Engelse scheepen
de buijs vierd affgewesen, drijvende beneeden
het fortres teegens strand, en verbrande tot asche,
hebbende Mdgr. slechts geen verlies van goederen
bij de buijs, alsoo om een lading brandhout na
Chama gezeijld was; wat schade de roovers hier
ter custe hebben veroorsaakt is niet wel te specifi-
-ceeren, als met alleen aan Mdgr. slechts te de-
-monstreeren dat het getal der scheepen, soo van
Engelse, france en Portugeese door haar veroverd
buijten gemeen, en waarvan door mij geen particu-
-liere specificatie te bekomen is; dit gevaar heeft
de scheepen van Mdgr. slechts mede merkelijk in

1720.

Prates

bare reisen verhindert, soo als bereijds van de Emmenes staat ter nedergesteld, hebbende ik de andere scheepjes op deze custe navigeerende, ook omdieselve reeden hier al eenigen tijd moeten ophouden en vooral het galjoot de Bonaventura gedestineert naar Rio de Benijn, t welk niet eerder alsopden 4 December naar derwaards heen konnen vertrekken, neemende en passant aan

Quita

Quita mede volgens ordres de in voorraad leggende olifants tanden ten bedrage van 5000 lb. alsoo ik anders in lange geen gelegentheijd tegemoet sag, om die van daar te voeren. in het midden van alle deze stroopers, is egter het galjoot de Juffrouw Maria Jacoba met een vonderlijk geluk dat perijkel ontkomen, alsoo mij op den 16 October door den oppercommies van Naarssen va Accra vierd geadviseert, dat hij het selve omtrent Cunnie diep zee ten anker siende leggen, aanstonds een canoo naar het selve gesonden hadde om sijn toestand kundig te worden, om hem in goeden staat vindende van de zeeroovers te verwittigen, den schipper aanradende om ten spoedigsten de pheede van Accra te sien te bereijken, soo als die nog van geen zeeroovers bewust velsende aldaar binnen 2 à 3 dagen diegt onder het fortres ten anker quam, alwaar om sijn slegte bezeijldheid als het gevaar om mede genomen te konnen worden, alle de tand ontlost vierd, bedragende die uijt de Benijn 12318 lb: en de crevel 5425 lb., soo als die van Quita op zijn affreise van herwaard aldaar ingeladen mede bedroeg 2392 lb: tand, en 294 lb: crevel, die ik alle bij veiliger occasie maar Elmina sal doen transporteeren. —

Vanneer ik Wdgrotgbare in dese op't eerbiedigste wegens den handel over de gansche goud custe konne te onderhouden, soo kan niet anders als met de uijterste smerte vermelden, dat het mij, en alle bediendens van Wdgr clgtbre hertsel is, te moeten sien dat die gansch verstoren legt, alleen bij gebrek van courante coopmanschappen, daar

in tegendeel deselve althans considerabel, ja bij-
naar sonder voorbeeld geweest soude hebben, in-
dien U Edgr clgtbare hadden gelieven goed te vin-
den de goederen naar herwaards te doen afsenden,
gelijk die eerbiedigst door mij met de scheepen 't
goed succes' in den beginne van vooleden jaar,
Commanij en Hollandia versogt zijn, namentlijk
blauwe en groene perpetuanen, groote en kleine
messen, gedrukt en met tin ingelegt, spaanse nepten,
fijn coraal, rood laaken, bospolder en brandewijn.
waarvan hier niet wes overig is, egter zijn nog veele
van de oude incouwante, en beschadigde goederen
affgeset voor slaven, welke wederom de Portu-
geesen hebben overgenomen voor goud en tabak,
gaande van het laaste een lading met dese
bodem over, waar aan geensints twijffele off
U Edgr clgtbre zullen daar goede avances van
trekken, gemerkt de oude goederen daarmede sijn
van der hand gegaan, welke andersints seekerlijk
naar 't vaderland souden hebben moeten terug
gesonden werden, alwaar die niet veel van
waardije geweest souden hebben. hoedanig die
verhandelinge met de Portugeesen is gedreeven,
en hoeveel tabacq en goud sij voor de slaven heb-
ben geleevert, behagen U Edgr clgtbare te verne-
men uijt de papieren van het comptoir generaal
tot dit poinct relatieff; soo als deselve uijt het
generaal restant gelieven te bespeuren, wat goe-
deren en retouren hier ter custe nog overig blijven
synde het laaste hier ingeslooten onder de Letter E.'
Cluijne vreese is maar alleen dat de geptition-
neerde goederen, hoe courant die ook mogen weesen
en als U Edgr clgtbare die volgens mijn gedaan ver-
soek al toestemden naar herwaards te versenden
egter hier niet tijds genoeg sullen arriveeren, off
de trek daarvan sal al vrij verslapt weesen door
de vaart van vreemde scheepen, want buijten de
4 Engelse scheepen nu 't sedert het begin van dit
jaar alhier gepasseert, die van die waare wel
geprovideert syn, hebben wij nu in de tijd van

Fol. 431a

Trade with Port: ships

regen daagen alhier agt france scheepen sien passeeren, nu onlangs uijt Vrankrijk gezeijld en veekers ladinge meest al bestaat uijt het geene van de naturellen het meest gewilt is, die ook gantsch niet versuijmen van die gelegentheid te profiteeren; en wat scheepen nog meerder komen opsetten, eerder als die van U Edgrestgtbare, moet geduldig worden afgewagt, hoe seer sulks ook den handel der Ed. compagnie benadeelt. —

Den 13 October vond mij vereert met een missive der Ed. Praesidiale Kamer Amsterdam, gedagteekent 10 Julij 1719 ten geleijde van het schip Vlissingen, schipper Joris Adriaansen, en tot advijs, dat dit schip door haar Edgrestgtbare naar deze Kuste versonden was, om op de wijse der Lorrendraijers sijn negotie te drijven, en zijne saaken te verrigten soo als hij oordeelen soude, te konnen en te moeten doen; het behage U Edgrestgtbe sig te laten welgevallen, dat ik met de behoorlijke eerbied deselve hieromtrent tegemoet moet voeren, dat met sodanige beveelen de directie deser custen eenemale buijten vermogen, en te leurgesteld word, voornamentlijk de commissie en instructie van een Directeur generaal, dewijl in den eersten opslag van dien genoteert staat, dat hij het opperste gesag over alle bediendens van de Ed. compag^e, soo te water als te lande voeren sal de justitie oeffenen en wat verders van die natuur in beijde uijtdrukkelijk word gestatueert, t'welk alle sodanige ordres geheel vernietigen, pleiderende op die maniere het gesag, oeffeninge van justitie, en wat aande qualiteijt van een Directeur generaal, mitsgaders deselos Raden uijt hoofde der commissie van haar Hoog eloqende en Instructie van U Edgrestgtbare soude konnen of te mogen ingelijft weesen, in de persoon van jeder schipper en sijn scheepsraad op ijeder particulier schip in het bijsonder, sonder omtrent eenige onderneeminge, ontrouw, ofte misdaad. —

Een Directeur generaal, ende daar toe geligeerde

9. Arrival of the Ship Vlissingen with orders by Chr. Lusch: to trade independently of him

fol. 1132a

raad alhier in het minste te respecteeren veel minder te erkennen, proneerende de schippers en haar selven op sodanige instructien genoeg verheffende, tot merkelijke vraagtinge van het gezag en handel van U Edgr clgtbare, en declin der directie alhier, waarvan de capteins der cruijssers voorbeelden genoeg verschaft hebben, dog waarvan de klagten door Directeur generaal en Raden t'zijner tijd gedaan geen ingrenie bij U Edgr clgtbare hebben konnen obtineeren, buijten en behalven dat jegenwoordig door het aanzenden van's compag.ie Lorendraijers, de negers aan het vermogen der Ed.e comp.ie en aan de trouwe van een Directeur generaal, en alle verdere bediendens van U Edgr clgtb.e in dit gewest beginnen te vantrouwen, naardien hier tot ons innerlijk leedwezen genougsaam gespargeert werd, sooonder de vreemde natien als onder de inboorlingen, dat de uijterste noodsaakelijkheit (: het zij in Erbied geregt :) de Ed. comp.ie tot die extremiteijten van als Enterloopers te moeten vreeden, aandringt, te meer alsoo den schipper en zijn volk genoegsaam voorgeven, dat zij U Edgr clgtb.e van geene beloorlijke vinsten doen jouisseeren, zij sulks dierhalven sullen moeten verbeteren; vat honeur en vat ontzag sulke uijtstroosels, die op de ligtgeloovige gemoederen der naturellen maar al te veel ingang vinden, aan het crediet van U Edgr clgtbare en onse bedieninge kunnen bijbrengen, vil ik liever aan het hoogwijs oordeel van U Edgr clgtbare te consideereen laten, als mij verder over dese stoffe te uitgeeren alleen sal ik gemeeds wegen hier nog een poinct bijvoegen, dat alsoo sulks een ernstige opmerkinge verreijkt ik U Edgr clgtbare met onderdanigen respect versoeke tot een serieuse overdenkinge te moogen strekken, in het formulier vanden Ed, welke Directeurs generaals, volgens speciaale ordres van U Edgr clgtb.e met den aanvang van haare directie gehouden zijn in handen van den Raad aftelegen, en door mij ook soodanig gepresseert is, staat

vel nadrukkelijk g'exprimeert, dat „sonder eenige particuliere bevelen van de Cameren off Bewint-hebberen buijten of tegens deselve te obedieeren &c" welke periode door mij met gestaafden Ceder bevestigt, geen geringe onseekerheijt veroorsaakt heeft, wat mij in dit geval, 't welk sonder veder zijn bevond, te doen ofte laten stond; egter niet konnende eenige andere indruk formeeren, off de ordres van de Ed.e Praesidiale Camer Amsterdam souden hieromtrent sig gansch conformeeren met de Intentie der Illustre Vergaderinge der Thienen hebbe ik niet langer willen hesiteren mij daaraan geheelijk te gedragen, als vel gepersuadeert blijvende, dat het de Hoogwijse en gehonoreede Intentie van U Edgrclgtbare niet en is, om de commissie van haar Hoogdwogende, de Instructie van U Edgrclgtbare en derselver opgesteld en solemneel formulier van Ceden sonder kragt en vigeur te doen verschooven leggen, waarom me ook U Edgrclgt. sig verseekert gelieven te houden, dat alle derselver ordres met de vereischte promptude sullen geobserveert worden; hoe die ook souden mogen gegeven worden, en hoe contradictoir die ook konnen loopen, mits dat het U Edgrclgtb sig doen welgevalle de directie deser custe te ontheffen ende ontlasten, van alle verantwoordinge die deselve volgens de voorgaande stricte bevelen van U Edgrclgtbare subject was; off dat haar Ed Gr clgtbare gelieften een middel uijt te vinden, omde bevelen der Particuliere Cameren der Ed. compag.e volkomen met de voorige Intentie en ordres deier Illustre vergaderinge te doen overeenstemmen. —

Nog behagen U Edgrclgtbare indaagtig te blijven, dat wanneer diergelijke Lorrendraijers sig hier ter custe bevinden, ende Ed.e compag.e goederen aansend, of te alhier in derselver pakhuijsen in voorraad heeft, waarmede sodanige Lorrendraijers haar handel drijven, soo wel als de Ed. compagnie, dat in sodanigen geval het 's comp.e bediendens op

derselver respective comptoiren onmogelijk is, eenige negotie te konnen doen, mademaal sulke Lorrendrag-ers de goederen in zee 60 à 70 procento minder ver-koopen, als die in de fortressen verdebiteert worden, en dit is de reeden dat, off diergelijke handelaars sig geheel van onder het district van 's Ed. comp.s comptoiren, zijnde van Cabo Apollonie tot beneden Ponnie, moeten absenteeren, off de custe diende direct sonder negotie te doen gelaten te worden, want off sodanige scheepen sig onder de comptoiren ofte tusschen deselve ophouden, is indifferent, alsoo de neegers sig niet ontsien verscheide dag-reisen te doen, wanneer zij maar vinden ophaar negotie konnen behalen, egter de custe en de fort-ressen jegenwoordig van couvante goederen ont-bloot zijnde, soo hebbe wel mogen lijden dat den schipper Joris Adriaansen soude handelen langs de cust, en daar slos goed vond negotie mogte drijven, opdat de Ed.e compag.e soude kon-nen besperen het merklijk different tusschen den handel der comptoiren, ende diergelijke scheepen, en hadden die goederen als blauwe en groene perpetuanen, bospulver, spaanse nepten etc.a except het geweer aan mij geaddresseert geweest U Edgr Agtbare hadden daarvoor al re-touren in cassa gehadt. –

Pirates

Alsoo het gevaar der zeeroovers gestadig en evidente-lijk bleef continueeren, soo heeft den schipper van 't schip Vlissingen op mijne presentatie eenige goederen in dit casteel gelaten ingevolge bijge-voegde lijste Letter F. –

Resignation

Mademaal den oppercoopman Joan van Alsem op den 7 September laast deser wereld is overleden ende dat den oppercommies Revixit van Maarsen zijne dimissie versogt en geobtineert heeft soo derae U Edgr Agtbare in derselver gunstige reflec-tie en gedagtenisse omtrent die vaccerende qua-liteijten wel aanbeveelen den oppercommies Jo-han Philip Eitzen, en den commies Carel van Maars-sen, als zeesende met alleen door derselver lan-

-ge

1120

diensten de oudste in rang maar ook wel de bequaamste, om sig in den dienst van Ed Gr Ag Ed Gr Agtbare tot genoegen te evertueeren, verders dre-ge Ed Gr Agtbare tot opper commies mede gunst voor den boekhouder generaal Hendrik Tervo.

fol 1351a

G. Friedrichsburg

De fortresse Fredrixburg is en blijft nog in de possessie van Jan Conny, en is bij deselve leven geen besittinge daarvan te loopen, sijnde hij wel soo voorsigtig vande landnegers tot zijn devotie getrokken te hebben, die op de eerste tijdinge van aangekomene scheepen op de boven kust aanstonden in de wapenen en in groote meenigte sijn; buijten dit heeft Conny het voorgedeelte van het fortres gansch laten afbreeken, t geen nu gansch bloot en open legt, en de afgebrokene steen heeft hij gebruijkt, om een suffisante muur, wel met schiet gaten versorgt, en met kalk opgebouwt rondom he dorp laten trekken, om gerust en veilig aff te wachten, die geenen welke met geweld daar ietwes souden willen ondernemen. —

Conny bezeilt op fort Fr Frederik a Wall rond his Kleine Village

Hoofdsiekte en sterfte

Het is met droefheid dat ik aan Ed Gr Agtbare moet communiceeren, dat de slaande Land Gods ons nog bij blijft, door de aanhoudende siektens en sterfte, waardoor de fortressen van behoorlijke bediendens en militie ontbloot blijven, en veele saken soo aan dit casteel als alle de buijten comptoiren ten eenemaal vervallen door gebrek van metselaars, timmerlijden, smids, kuijpers, cooperslagers etc, veshalven versoeke en verhoope, dat Ed Gr Agtbre tot praevenieringe van verdere desastres en verval die daar door souden kunnen resulteeren, dese custe vande behoorlijke bediendens en noodwendigheeden, ten spoedigsten sullen gelieven te voorsien. —

fol 1351b

Met het Portugeese scheepje St Bonavontura Palmas capt. Manuel Coelho, van hier op den 11 November laatsleeden na Phernambuco vertrokken, hebbe voor reekening van Ed Gr Agtbre 8 mans slaven gerisigneert, om in goud, zijker off tabak verkogt te werden, en met datselve scheepje verwagte de

retouren wederom hier, waarvan op sijn tijd aan
UEdgr clgtb. behoorlijke reekening sal werden gedaan
en indien de avances merklijk zijn, sal met goed-
-vinden van UEdgrclgtbare daarmede continueeren
Gelijk ook voor rom 13 mansslaven verkogt hebbe,
omdat de brandewijn gecousumeert is, en omdat
gene scheepen ex patria zijn aangeland nog dat
sy hier eenige Portugeese scheepen beoinden, die de
slaven veq negotieeren en affhalen, waar door die
tot een groot verval geraaken, en het voor UEdgrclgtb
avantagieuser is, dat die soo veel mooglijk in
rom veranderen, om voor sterfte ent consumeeren
van kost bevrijdt te zijn, wat avances UEdgrclgtbe
daarbij genieten, sullen UEdgrclgtbare distinct in
de negotiebeeken ter neder gestelt gelieven te vin-
-den.-

James Phipps opper Capte Gen 1 RAC en CCC.

Den 10 October ontfing een missive vanden Engelsen
Agent James Phipps, waarbij sijn Ed. adviseerde
als dat hij door de Royale Engelse Africaanse
compe tot capitain Generaal van haare saaken
op deese custe geeligeert was en alsoo dien heer
wat querelleus van humeur is, soo vreese dat met
hem ook niet altoos in goede vriendschap sal
kunnen leven, gelijk 'er bereijds eenige differentien
met hem zijn geweest, doch weder geassopieert, ik
sal soo veel in mijn vermogen is trachten in
vriendschap met die natie te blijven, en mij in
geene moeijelijkheeden melleeren.-

Den overvoerder deses sal onder Godes zegen vesen
't scheepje „Goed Fortuijn" schipper Andries Rijs, waar
-meede de Eere hebbe aan UEd Grootclgtbe te re-
-mitteeren:-

2000. Rollen Brasiliaanse Tabak en eenige inoen-
-dibele coopmanschappen volgens generaale carga;
hebben in dit scheepje gene meerdere off andere
goederen, vermits het winter saijsoen en uijt consi-
-deratie dat het scheepje seer swak is, deeren risi-
-gneeren, maar sullen alle retouren, soodra de Jagts
komen te arriveeren, die UEdgrclgtbe in den jare
1718 hebben gelieven te resolveeren, dat gesonden

1720

souden werden (: en waarvan geene tot dato deses aangekomen zijn, dat seer nadeelig voor N Edgr clgtbre is :), aan N Edgr clgtbare werden geremitteerd sonder daarvan iets op de custe overig te behouden off te laten blijven. —

Extracts from letter from Dir. Gen. Wm Butler to the assembly of the X., dd. Elmina 14 Julij 1720. —

(W.J.C. 104. fol. 473)

fol. 479 - 485.

voor mijnuus kan ik N Edgr clgtbre adviseeren (volgens het verhaal van de Portugesen dat capt. Jan van Sanen de zeeroovers ontkomen is, en heeft het geluk gehad van in zijne reijse op de hoogte van het Eijland St Thomé een Portugees met 130. koppen slaven te nemen, waarbij gevoegt de 270. door hem van Fida mede genomen, maakt een getal van 400 p^s, soodat dit progres in zijn sobere conditie regt te pas is gekomen. —

Port. slaven

Port. schips at Elmina

Hier bevinden sig tegenwoordig 3. Portugeese scheepen ter rheede, met goud en tabacq geladen, waarvan op zijn tijd sal geadviseert werden. —

Nederlanders

Nederlandse Lorrendraijers, voor soo verre mij bewust is, bevinden sig thans op dese custe niet, maar wel soo ik verneme, op de cust van Angola, soo bij al dien N Edgr clgtbre een cruijs equipagie mogte doen soo als hier gesparageert werd, gelieven N Edgr clgtbre naar derwaards te senden, alsoo hier op dese cust maar nutteloos souden varen en sware kosten maaken, ten zij dat N Ed Gr clgtbre van eene ongepermiteerde uijtrusting uijt de Nederlanden naar herwaards kennis hebben. —

Dus den toestand der scheepen aan N Edgr clgtbre vertoond hebbende, sal ik, met toelating van N Edgr clgtbare overgaan tot de constitutie van dese cust, en wel eerst die van den handel langs de comptoiren, welke gedert de maand van November des verledenen jaars seer gering is geweest, alsoo de courante goederen, als alle soorten van perpetuanen, goed bospulver, messen, spaanse

Trade

fol. 480 b

nepten, brandewijn et^ca ons in't geheel manqueer-der, moetende wij den goeden handel der Engelse tot Cabo Corso met smerten aansien, als vesende zij alleenig dies tijds die-geene, welke van goede coopmanschappen voorsien waren, vant den Engel-sen Generaal James Phipps koop alle de coopman-schappen vande Engelse scheepen, die dies tijds op de cust waren op, waarvan wij het tot geringe prijsen heeft bekomen, vermits de capt^ns vandie scheepen seer vel te vreeden waren, dat zij op die wijse de zee-rovers konden ontsnappen en de custe verlaten maar tegenwoordig geprovideert zijnde, soo ver-hoope onder godes zeegen dat ik U^Ed^Grelgtb^re bij alle occasien met een favorabel debiet moge begroeten, zijnde bereijdts alle de kleene groene per-petuanen, alle de messen en het rood laaken verdebiteert, ook soo is het grootste gedeelte van het bospolver, en vande groote groene perpetuanen mede al weg, kunnende ik U^Ed^Grelgtb^re wijders met genoegen noteren, dat de kleene groene perpe-tuanen, dewelke tegens 12. p^ce bende versogt zijn, tegen 10 p^ce bende zijn verkogt, en het bospolver dat op de petitie tegens 20. Engels het c^to gesteld is ge-weest, werd tegens 00. Engels verkogt, en alsoo het sig laat aansien, dat den trek in messen inge-leijd met tin, en gedrukte als mede kleene groene perpetuanen, bospolver en rood laaken sal blijven continueren, soo bidde seer instantlijk dat mijn versoek aan U^Ed^Grelgtb^re met het Engelse oorlogschip de Lijn gedaan, in waarvan het dubbelt onder letter D. hiernevens gaat, op den ontvangst deses moo-ge voldaan werden; ik verseekere U^Ed^Grelgtb^re van een spoedig debiet, en daarom hoope dat U^Ed^Grelgtb^re mijne supplicatie om op gem^d coop-manschappen in den tijd van 6 maanden gelie-ven te voldoen; ik verseekere U^Ed^Grelgtb^re nog-maals dat die ten eersten snellen afgaan, de messen moeten vooral sodanig sortement wesen, als het nevens gaande monster, en geen ander slag van vat maaksel en figuren die ook souden

moogen wesen. —

2 Kuptiln van Engeland, te zee uit Fida

Zedert de laatstemaal dat de zeeroovers hier ter
custe en tot Fida hare geweldenarijen hadden ge-
pleegt, soo zijn hier 2 oorlogscheepen met 44 stuk-
ken, behoorende aan zijn Majesteijt van Groot
Brittannien, gearriveert, om de zeeroovers op te
soeken, maar hebben niets opgedaan; de eene is
na Fida gezeijld tegelijk met U Edgrestgte schip
Huntersteijn, den anderen is direct soo men voor-
geeft weder naar Engeland gestevent, maar
soo als mij ter zijden is verhaald, soo sal hij eerst
naar de cust van Angola zijlen, en dat soo zijn-
de, soude een favorabele saak voor U Edgrestgte
schip Leusden wesen, deze Engelse oorlogscheepen
hebben onder haar convoij verscheijde scheepen van
die natie ter negotie uijtgerust, herwaards gebragt
die den handel tegenwoordig weder seer benauwen
en stremmen, maar ik hoope egter benevens haar
in staat te wesen, om mijne goede messures ten
dienste van U Edgrestgte uijt te voeren. —

Gold Coast

De goudcust egter in 't generaal vermindert seer
in goud uijt te leveren, en geloove ik volgens naau-
keurige observatien dat sneks wel de helft min-
der in quantiteijt is, als voor 10 à 12 jaren, alsoo
ik onderwinde dat geenige van de hier negoti-
erende natien den goud handel na haar genoe-
gen of meeninge kunnen uijtvoeren, wat de re-
de daarvan is, kan ik niet anders bespeuren, op
resulteert uijt de sware betalinge, die de negers
zedert eenige jaren herwaards voor haare slaven
hebben gekregen, en alsoo een gelukkige stroopne
een neger als in een dag rijk maakt, soo beslij-
tigen zij haar meerder op oorlogen, steelen en
rooven, als tot haar oude oefeningen van goud
te graven, of te versamelen, ende wijl de negers
dese mijne gedagten dagelijks confirmeren, soo
is het te vreesen, dat bij continuatie van tijd,
wanneer de prijs der slaven nog al meerder sal
rijsen de goudcust geheel in een slaave cust sal
veranderen; 't is seer gelukkig dat de negotie

de ook
W. Phipps
Elmina

hier thans aan't casteel Elmina met de Portugeesen gedreven werd, want sonder die was niet alleenig den goud handel seer sober, maar soude het veinige nog al vrij minder verden genegotieert en ontvangen, maar dewijl wij nu de slaven van de negotianten kunnen koopen, soo bekomen wij ook haar goud en tanden, hoeveenig dat is en anders soo gaan de handelaar met haar slaven en andere gelderen naar de Engelsen, soo als ik, hoewel met leedwesen wel hebbe onderwonden; dierhalven sal het voor 't intrest van U Ed Grootclgtbare ten hoogsten noodsakelijk wesen, dat den handel met de Portugeesen bij continuatie werd geanimeerd en geaugmenteerd.-

Engelsch

Met de Engelse natie hier ter custe is de goede harmonie en vriendschap soo niet, als die wel wenschten, zijnde den heer generaal James Phipps questieus van imbarst en querrelleus in alle gevallen; de principaalste verschillen die ik met dien heer gehregen hebbe, is over het invorderen van zijn compagnies schulden (soo hij segt en voorgeeft) en velke negers, die onder ons sorteren in verscheide tijden, souden gemaakt hebben, en pretendeert hij, dat wij ons sullen obligeren, om die schulden voor hem in te vorderen en te betalen; 't gunt de meeste tijd in mijn vermogen niet is, alsoo veele derselve verre van onder onse berijk der fortresse woonen, en sommige de schulden in 't geheel negeren, andere opposeren sig direct tegens haar, wanneer se de invorderingen willen doen; dit invorderen der schulden maakt wel de meeste rusie aan ons kleijn en swak fortje

Saccondee

tot Saccondé, alwaar de Engelse een goed sufficiant fort en swaar canon hebben, op die meesterschap haar dan verlatende, soo zijn zij verscheide reijsen in ons dorp gevallen, daar negers uijtgeligt, schuld of geen schuld hebbende, en wanneer over dese misbedrijven en geweldenarijen door ons opperhooft geklaagt wierd, soo kreeg hij telkens

quaad bescheid, dreigende daarenboven ons fortje te willen demoliëren, en alsoo datselve te eenemaal buijten staat van resistentie is, soo is men genooddrukt geweest, die geweldenarijen met goede oogen te moeten aansien; ik ben over alle dese onlusten differente reijsen bij den meergem. generaal tot Cabo Corso klagtig geweest, soo met goede reeden als met dreigementen, maar hebbe in't minste geen satisfactie kunnen bekomen, noch ook niet kunnen verkrijgen dat die misdrijven en hostiliteijten cesseerden, verdende alles door hem verantwoord dat hij zijn company schuld moet inwonderen; dit zijn egter alle maar pretense redenen, en een masque, om zijn oogmerk te bedekken, maar de ware reden zijn vel dat hij seer jelours is over den handel, die ik thans met de Portugeesen drijve, en kan hij niet een vaartuijg van die natie aan Cabo Corso krijgen, wat devoiren hij ook aanwend, vijl zij hem nu alle defiëren, vermits de Portugeesen voor desen uijt vreese voor Ned. Gelgtbr. scheepen, haare toevlugt tot de Engelsen hebben genomen, soo zijn zij door deselve seer qualijk getracteert, maar nademaal zij hier nu negotie en goede accommodatie vinden, soo laten se Cabo Corso en de Engelse varen, t'welk den meergem.en generaal Phipps seer ter harten gaat, en daarom niets doet, als maar middelen te soeken, om met ons te breeken, om alsoo occasie te hebben, om onse negotie te troubleren, ende weegen overal onveijlig te maaken, op dat ik buijten staat soude raaken, om de Portugeesen van slaven te kunnen voorsien; edog tot eviterinq van alle verdere verwijdering, die gelijk reeds gesegt hebbe met seer veel sugt door der heer Phipps gesogt werden, en vijl alle de negers van onder ons forties gedelogeert zijn, soo hebben nodio geoordeelt, het opperhoofd van daar te nemen, laten de alleenig twee man blijven, om de possessie en de vlag van Ned. Gelgtbr. te bewaren; ik wil hoopen de differentien daarmede een eijnde sullen hebben, dog soo zij't aan clecra of Commanij tenteren, soo

Fol. 1832 v.

Portr. Phipps aan Liste de Dunia inzake de C.C.C.

fol. 1833 r.

sal ik egter genoodsaakt wesen, om egale mesures te moeten nemen, maar ik hebbe aan alle bediendens ordre gegeven dat se sig van questie sullen menagieren. –

Fredrichsburg. Met het fortres Groot Fredrixburg is het nog als voordesen, en kan daarop present niets ondernomen werden; maar met de uijterste ontroering kome te sien, dat U.E.Gr.Ctgt.re noteren niet voldaan te zijn in het willen occuperen van het gem. fortres Groot-Fredrixburg, alsoo de Intentie en ordre van U.E.Gr.Ctgt.e niet behoorlijk zijn geobserveert, U.E.Gr.Ctgt.re hebben in derselver Missive de dato 13 November 1717 gelieven te bevelen dat men die fortresse met industrie of met geweld voor U.E.Gr.Ctgt.e in possessie soude nemen; wat industrie is er in soo een gelegentheijt te practiseren, die niet vooraf verkstellig is gemaakt? dog het dessein daarmede niet hebben kunnen ten effecte brengen, heeft men andere

fol. 449a middelen moeten in 't werk stellen, 't gunt aan den capt.n van der Hoeven, om daarinne soldaat en zeemanschap te gebruijken was gedemandeert, en aanbevolen gelaten; ik voeg hierbij het seggen van capit.n van der Hoeven jaal.e, dat het schip de Faam en Hollandia expres tot het emporteren van die plaats naar dese landen waren gesonden, en naardemaal civile middelen niet en reussieerden, dat men dan met eenig geweld moesten beginnen, en eenige tentatien doen, want weder te keeren sonder iets ondernomen te hebben, soude bij U.E.Gr.Ctgt.re niet verantwoordelijk wesen, daarbij de consideratie dat 't sulke sware schepen met leggen groote kosten voor U.E.Gr.Ctgt.re waren, en maar nutteloos haar tijd verspilden; en eijndelijk de reflectie van een bloedaard te ontgaan, hebben hem doen prevaleren, zijnde alle voornemens wel bij de menschen, maar den uijtslag staat in de hand Gods, wesalven mij met het vel nemen van U.E.Gr.Ctgt.re nagmaals ten refererende aan het rapport door mij van die saake gedaan, en het welk ik onderdanigelijk aan U.E.Gr.Ctgt.re met het schip Gro-

-mingen hebbe gesupediteert; en sal wanneer sig eenige occasie presenteert U Edgrelgtbre ordres en intentie omtrent dat subject ten nauwsten observeren.

fol. 484b

Pots Mining

Jk hebbe den commies Antonij Coster last gegeven, dat hij ten eersten en soo spoedig doenlijk was, eenige honderd ponden vande beste steen uijt Jgwira soude laten koopen, en die met de allereerste gelegentheijt herwaards senden, opdat U Edgrelgtbre mogten ondervinden, wat daarvan was, maar vermits den gem. commies Coster in de reijse naar zijn comptoir Axim tot Boutroe komende, in een svare siekte is vervallen, alwaar hij nog om zijn swakheijdshal moet blijven, soo heeft dese ordre voor als nog niet konnen volbraagt werden. —

Lime Juice

D'ordre die U Edgrelgtbre mij hebben gelieven te geven, om met ijder van hier vertrekkend schip een quantiteijt limoensap te senden kan tot mijn leedwesen voor tegenwoordig niet voldaan werden, dewijl de lemmetjes nu maar even uijt de bloem tot knoppen zijn geset, en niet voor m't laaste van Augusto of begin van September rijp zijn, om zap van te kunnen persen, maar voort toekomende sal sorge dragen, dat'er een goede quantiteijt in voorraad is. —

Grain

Met desen bodem bekomen U Edgrelgtbare een quantiteijt roodhout en greijn, waarvan het eerste ingekoogt is tegens 3. duijten en de greijn tegens 4. duijten het tb., als mede gaat in het schip Vlissingen een quantiteijt cattoene gaarens, droog en wel geconditioneert in zijn brood camer versorgt, en deselve zijn ingekoogt tegens 9, 10 en 15 st^ers^ het tb., het different van dese prijs werd veroccasioneert door de extravagante deurte der boesjes, waarvoor dese cattoene gaarens meest ingekoogt zijn, want indien de boesjes tot een sortabele prijs ingekoogt waren, soo souden deselve boven de 9 st^ers^ niet konnen te kosten; insgelijks gaat met denselven bodem eenig peper, die tegen 6 grooten het tb. ingekoogt is, alle vaderlandse waarde, vil verloopen dat dese opgem.^d^ goederen bij verkoop wel

fol. 485a

Cotton

moogen penderen, en bidde Ed Gr Ag Ed Gestr. dat mij bij alle occasien de notities van verkoop, en een prijs courant moogen toegesonden werden, om mij eenigsints naar te kunnen reguleren.—
Ik ben in het uijterste verlangen naar de trainspersoonen, die Ed Gr Ag Ed Gestr. voor deze landen hebben gelieven aan te stellen, en voornamentlijk metselaars en geweersmids; insgelijks om de militair alsoo 't gedert de aankomst van de laaste weder eenige overleden zijn, waarom Ed Gr Ag Ed Gestr. tot aanstellinge van andere gelieven te resolveren.—

fol. 485b

Hierneevens gaat een metal swaar canon, hetgene onbequaam bevonden is, als zijnde naar het ouder vetse fatsoen gemaakt, en apparent met het casteel verovert, versoeke Ed Gr Ag Ed Gestr. seer instantlijk 't selve tot een 12 ponder van 't nieuwe lange Zweedse fatsoen gelieven te laten gieten, alsoo hetselve seer wel tot de defensie van de scheepen benodigt sal weesen, want hierop het casteel wel eenig goed canon gerequireert werd, want het meeste van het metalgeschut is seer slegt, vijl hetselve klokwijs geboord is, en snek canon is onbequaam, om verre te schieten.—

---

fol. 493 - 494.

fol. 493b

Den overvaerder deses is onder Godes zegen het schip Africa, schipper Jacob Huijberts, waarmede de Eere hebbe aan Ed Gr Ag Ed Gestr. te remitteren de naarvolgende goederen:

Return Cargo

150. ctk. goud
15000. lb. oliphants tand
5000. " crevellen
41,700 " greijn
600. rollen Portugeese tabacq
7000. lb. roodhout

en aan invendibele coopmanschappen 31. lb. geele coopere staven, 2644. mas of 465 lb. allerhande gitjes, 61½ lb gitjes, 787. mas olivet of 334 lb., 1800 lb. losdradig guispel, 490 lb. gebrooke

1420

aanringen, en 275 stuks geweer in soort.
Hoope dat alle deselve onder het gunstig convoij
van den Almogenden t zijner tijd bij U Edgr Agtb.re
mooge aanlanden, dat het selve wel geconditio-
neert bevonden mag werden, gaande dit schip
Africa in geselschap van het schip Vlissingen samen
van hier tot U Edgr Agtb.re onder zeijl, het retour
dat ik d'Eere hebbe aan U Edgr Agtb.re met gem.te
schip Vlissingen buijten den schipper Joris Adri-
aansen zijn eigen verhandeling te remiteren, be-
staat in: 150. Mark goud
15000. lb. olephants tanden
5000. " crevellen
1200. rollen Portugeese tabacq
3218. lb. Brutto cattoene garens, netto 3157. lb
218. " staart peper
8. p.r ordinaire jaaijen } dit moet door de
200. " kleene annebasien } schipper Joris
Adriaansen aan U Edgr Agtb.re in
retour verantwoord werden. —
Alle welke insgelijks verhoope dat onder gunstige
toelating van den Almogenden beloonden overkomen
mag, en dat alle t selve accoord bevonden sal
werden, wat goederen ofte coopmanschappen ik
van gem. schipper Joris Adriaansen overgenomen
hebbe, soo ook die gene welke hij schipper van mij
ontvangen heeft, en waarvan hij aan U Edgr.
Agtb.re reequening sal doen, gelieven U Edgr Agtb.
uijt de lijsten geteekend met de Letteraas A.A. en A.V.
te beoogen. —
Het schip, Goed succes' sal deser onder Godes toela-
ting met de 12 dagen volgen, mede geaddresseert
aan de Ed.e Praesidiale Camer Amsterdam met het
naarvolgende retour:
200: Marken goud
20000 lb olephants tanden
5000. " crevellen
16000. " Mascavades suijker
1000. rollen Tabacq. —
En soo bevonden werd meerder te kunnen laden,

soo sullen hem alle 't alhier zijnde roodhout mede geven ofte ten minsten soo veel als dan nog sal kunnen innemen. —

Het galjoot de Bonavontura soodra als dat van de bovenkust reverteert, salten spoedigsten vervaardigt worden ende van hier versonden (doch dewijl hetselve soo lange agter blijft, weet niet wat te denken en begin voor eenige swarigheijt beduyt te werden) en geaddresseert aan de Ed. camer op de Maasz met een retour van:

100. Marck goud
10000. lb. olifants tand
5000. " crevellen
1000. rollen Portugeese tabacq. —

'ex 't schip goedhuys clipper Marte Pijlt

Extract from letter from Dir. Jan. Wm Butler to the assembly of the X., d.d. Elmina 28 July 1720. —

(W.I.C. 104, fol. 561.)

fol. 561-562.

fol. 561

Met de scheepen Africa en Vlissingen was mijnen gehoorsamen laasten aan Ed. Grootachtbare sub dato 14 deser maand, die ik hoope dat voor aansien deses bij Ed. Achtbre sullen ontvangen wesen, als mede de naarvolgende retour waren, in beijde bodems aan Ed. Achtbre geremitteert. —

300. Marken goud
10000. lb. olifants tanden
16000. " crevellen of kleine olifants tanden
41700. " greijn
7000. " roodhout
3157. " cattoene garens
218. " staart peper
1800. rollen Brasiliaanse tabacq. —

fol. 562a

8. ps ordinaire zaijen } dit moet door de
200. " kleine annebanen } schipper Joris Adriaansen in retouren aan Ed. Achtbre seerantwoord werden. —

Aan inoendible coopmanschappen:
31. lb. geele coopere staafjes, 2644 mas gitjes of 465. lb., 61½ lb. gitjes, 787 mas oliet of 337 lb., 1800 lb.

allerhande guispeln, 490. lb. gebrooke armringen, e.
275. stux geweer in soort, alle welke gementioneerde
speceren ik verhoope dat reeds behouden door Ho
-gr Edgr Ctgt^{re} snellen vesen ontvangen, en accoord be-
-vonden zijn, versoeke H Edgr Ctgt^{re} dat de ge-
-brooke armringen mogen vermolten en veder-
-om naar herwaards gesonden werden, alsoo die
in trek zijn. –